

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

โดย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

๑. บทนำ	๑
๒. ความเชื่อมโยงกับกฎหมาย แผน และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ	๕
๓. สารสำคัญของแผน	๖

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑. ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ.....	๑๐
๑.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๑.๒ แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)	๑๑
๑.๓ แผนระดับที่ ๒.....	๑๕
๑.๔ แผนระดับที่ ๓ ที่สำคัญ.....	๒๕
๒. ความสอดคล้องกับกฎหมายและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ	๒๙
๒.๑ กฎหมายระหว่างประเทศ	๒๙
๒.๒ กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ.....	๓๐

ส่วนที่ ๓ ความสอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: SDGS) แห่งสหประชาชาติ

๑. สถานะการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	๓๔
๒. ความสอดคล้องของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ	๓๗

ส่วนที่ ๔ สารสำคัญของแผน

๑. การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนฯ	๔๑
๑.๑ สถานการณ์และสภาวะแวดล้อมความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๔๑
๑.๒ เหตุผลความจำเป็นของแผนฯ	๕๔
๑.๓ กระบวนการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๖๔
๒. สารสำคัญของแผน	๖๘
๒.๑ กรอบแนวคิดเบื้องต้นของการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล.....	๖๘
๒.๒ วิสัยทัศน์.....	๗๒
๒.๓ วัตถุประสงค์.....	๗๒

๒.๔ เป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัด	๗๒
๒.๕ แนวทางการดำเนินการ	๗๓
๒.๕.๑ แนวทางการดำเนินการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล.....	๗๔
๒.๕.๒ แนวทางการดำเนินการที่ ๒ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล.....	๗๕
๒.๕.๓ แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมทางทะเล.....	๗๗
๒.๕.๔ แนวทางการดำเนินการที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและ ชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล	๘๐
๒.๕.๕ แนวทางการดำเนินการที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล.....	๘๑
๒.๕.๖ แนวทางการดำเนินการที่ ๖ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล.....	๘๔
๒.๕.๗ แนวทางการดำเนินการที่ ๗ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ.....	๘๕
๒.๖ โครงการสำคัญภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐).....	๘๘
๒.๗ แนวทางการขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๙๑
๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนฯ ไปดำเนินการ	๙๕

ส่วนที่ ๕ ภาคผนวก

ภาคผนวก ก อภิธานศัพท์.....	๑๒๕
ภาคผนวก ข ผังความเชื่อมโยงระหว่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ กับ แผนระดับต่าง ๆ	๑๓๒
ภาคผนวก ค รายงานการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (ฉบับสมบูรณ์).....	๑๓๔
ภาคผนวก ง ตารางเปรียบเทียบนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของประเทศไทยตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน.....	๑๗๓
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์สถานการณ์ทางทะเลในระยะ ๕ ปี โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis ...	๑๗๗
ภาคผนวก ฉ รายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ	๑๘๖
ภาคผนวก ช คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	๒๐๖

ส่วนที่ ๑

บทสรุปผู้บริหาร

๑. บทนำ

๑.๑ ความนำ

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญและได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ (สมช.) รับผิดชอบและประสานการดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สมช. ได้มีการจัดทำนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเพื่อให้เกิดการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนหลักสำหรับกำหนดกรอบแนวทาง/โครงการสำคัญในการดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) เพื่อปกป้อง รักษา และเสริมสร้างความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นเครื่องมือในการติดตาม และประเมินผลจากการบูรณาการขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนสำคัญระดับชาติฉบับต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดย แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ประกอบด้วยสาระสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑.๒ ความสำคัญของทะเล

ประเทศไทยมีพื้นที่ชายฝั่งทะเล ๒ ด้าน คือ ด้านตะวันตกเป็นทะเลอันดามันและช่องแคบมะละกา และด้านตะวันออกเป็นอ่าวไทย มีพื้นที่เขตทางทะเลประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งทะเลรวม ๓,๐๑๐ กิโลเมตร ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยมีเส้นทางออกสู่ ๒ มหาสมุทร คือ มหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นจุดกระจายสินค้าและเส้นทางขนส่งสินค้าทางทะเลที่สำคัญภายในภูมิภาค ประกอบกับการมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ จึงสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในหลายรูปแบบ ทั้งด้านการท่องเที่ยว การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์ อุตสาหกรรมทางทะเล รวมถึงแหล่งพลังงานของประเทศ จากประเมินผลประโยชน์ทางทะเลของไทย ด้านเศรษฐกิจภาคทะเลใน พ.ศ. ๒๕๕๗ สูงถึง ๒๔ ล้านล้านบาท หรือในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๘ มูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจภาคทะเล คิดเป็นประมาณร้อยละ ๓๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ และคาดการณ์ว่าการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต

๑.๓ การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้มีการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ การบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจภาคทะเล ภัยคุกคามข้ามชาติ รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

๑) สถานการณ์ระดับโลก ในระยะ ๕ ปีข้างหน้า จะมีการกลับมาให้ความสำคัญต่อภูมิรัฐศาสตร์ อีกทั้งระบบโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยประเทศมหาอำนาจทั้งในระดับโลกและภูมิภาค อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย กลุ่มประเทศในยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย มีการแข่งขันเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกิจการระหว่างประเทศทุกมิติ รวมถึงบริบททางทะเลซึ่งมีประเด็นสำคัญ

เกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อควบคุมเส้นทางคมนาคม กรณีพิพาทเรื่องเขตแดน และการแย่งชิงทรัพยากร นอกจากนี้ ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ยังเป็นปัญหาสำคัญที่ทั่วโลกให้ความสนใจและเร่งรัดการแก้ไขปัญหา โดยได้มีการมอบความร่วมมือด้านทะเลระดับระหว่างประเทศหลายกรอบ อาทิ ทศวรรษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยวิทยาศาสตร์ทางมหาสมุทรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓ (UN Decade of Ocean Science for Sustainable Development 2021-2030) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG14 Life below water) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืนจึงมีแนวโน้มจะกลายเป็นบรรทัดฐานของการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนา การจัดการทรัพยากรทางทะเล การผลิตสินค้าและบริการ การศึกษาวิจัย ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป

๒) **สถานการณ์ระดับภูมิภาคเอเชีย** รวมถึงบริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นจุดศูนย์กลางของความขัดแย้งและการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับโลกแห่งหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงของดุลอำนาจในภูมิภาคเป็นผลจากการขึ้นสู่สถานะประเทศมหาอำนาจระดับโลกของจีน ประกอบกับการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของตน สถานการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ (๑) **ทะเลจีนใต้** ยังคงมีประเด็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเรื่อง การอ้างกรรมสิทธิ์และการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณหมู่เกาะพาราเซลส์และสแปรตลีย์ อีกทั้งมีแนวโน้มของความตึงเครียดมากขึ้นจากการนำกำลังทหารของฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ ไม่ว่าจะการพัฒนากำลังทางทะเลของรัฐชายฝั่ง และการปฏิบัติการทางทหารของประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลจากนอกภูมิภาค (๒) **ช่องแคบมะละกา** ยังเกิดเหตุกระทบทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างต่อเนื่อง (๓) **ทะเลตะวันออก** ข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเล ได้แก่ การอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้บริเวณหมู่เกาะทาเคชิม่า/ตอกโด อีกทั้งการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างจีน ญี่ปุ่น และไต้หวันบริเวณหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากุ ซึ่งนำไปสู่การตอบโต้ระหว่างกันด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ การทูต ตลอดจนการฝึกซ้อมทางทะเล (๔) **ช่องแคบไต้หวัน** ไต้หวันถือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการรักษาอำนาจอิทธิพลและบูรณภาพแห่งดินแดนของจีนที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ อีกทั้งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่สุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจีน - สหรัฐฯ โดยมีความเสี่ยงที่สถานการณ์ความตึงเครียดจะยกระดับเป็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการใช้กำลังเพราะการประเมินที่ผิดพลาด ไม่ว่าจะจากการฝึกซ้อมรบของทั้งฝ่ายจีนและไต้หวัน การปฏิบัติการ FONOPs ของสหรัฐฯ ร่วมกับกลุ่ม QUAD (๕) **คาบสมุทรเกาหลี** ยังคงมีความตึงเครียดและกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคและระดับโลก เนื่องจากการพัฒนานิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงการทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ (๖) **อ่าวเอเดนและชายฝั่งสาธารณรัฐโซมาเลีย** การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือมีความรุนแรงลดลง แต่ยังคงเฝ้าระวังปัจจัยสนับสนุน อาทิ สถานการณ์ความยากจนในประเทศชายฝั่งแอฟริกาตะวันออก และความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายในเยเมน (๗) **อ่าวโอมาน (ช่องแคบฮอร์มุซ)** ยังคงมีสถานะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญเพราะเป็นเส้นทางขนส่งพลังงานจากตะวันออกกลางไปทั่วโลก และได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน นอกจากนี้ **การรวมตัวของกลุ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล** อาทิ กลุ่ม Quadrilateral Security Dialogue หรือ QUAD ซึ่งประกอบด้วยสหรัฐฯ ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น และ กรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงไตรภาคี (Trilateral Security Partnership) หรือ AUKUS

ซึ่งประกอบด้วย ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯฯ ยังส่งผลต่อความมั่นคงและความร่วมมือทางทะเลของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค

๓) **สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** อาเซียนได้พัฒนาบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงประเทศคู่เจรจาจากนอกภูมิภาค โดยมีพัฒนาการสำคัญของการเสริมสร้างความร่วมมือทางทะเลภายใต้กรอบอาเซียน ซึ่งได้กำหนดท่าทีด้านการเมืองและความมั่นคงตามเอกสาร ASEAN Outlook on the Indo Pacific ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกฎกติกา (Rule-Based Order) การปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และการส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ รวมถึงความร่วมมือทางทะเล ในทางปฏิบัติ ได้มีการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอย่างเป็นทางการ โดยนอกจากจะบรรจุประเด็นดังกล่าวอยู่ในแผนงาน ASEAN Political-Security Community (APSC) Blueprint ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกหรือ ASEAN Maritime Forum (AMF) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ผลักดัน และติดตามความร่วมมือทางทะเลในภาพรวม ยังมีการผลักดันความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลผ่านกลไกต่าง ๆ อาทิ ASEAN Regional Forum (ARF) Inter-sessional Meeting on Maritime Security (ISM), ASEAN Defense Ministry Meeting (ADMM/ADMM-Plus) และการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ร่วมกับจีน อย่างไรก็ตาม การดำเนินบทบาทร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายอันเกิดจากการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากทั้งปัจจัยภายนอก ได้แก่ การขยายอิทธิพลของจีน ประกอบกับนโยบายของสหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน ซึ่งหันกลับมาให้ความสนใจต่อเอเชียเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเล โดยเฉพาะกรณีการจัดการความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ อีกทั้งพลวัตภายในเกี่ยวกับการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศ อาทิ การจัดการข้อพิพาทเขตแดน การสะสมอาวุธเพื่อการป้องกันประเทศ และการป้องปราม และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการทหาร

๔) **สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและประเทศรอบบ้าน** การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลบริเวณอาณาเขตไทยยังคงมีความท้าทายจากประเด็นความมั่นคงอันมีลักษณะข้ามเขตแดน รวมถึงการรุกรานอาณาเขต การลักลอบค้าและลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย อาทิ ยาเสพติด น้ำมันเชื้อเพลิง อาวุธ สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และสินค้าหนีภาษี นอกจากนี้ ยังพบการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติทางทะเลจากประเทศรอบบ้าน อันอาจนำมาซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์ ตลอดจนปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายและการรุกรานน้ำ ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในมิติของการจัดการเขตแดนทางทะเลเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการร่วมมือในการจัดการปัญหาข้างต้น รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

๕) **สถานการณ์ภายในประเทศ** การประเมินสถานการณ์การใช้ประโยชน์จากทะเล รวมถึงโอกาสและความท้าทายของไทยระยะ ๕ ปี เพื่อส่งเสริมความมั่นคงอย่างเป็นทางการ (Comprehensive security) มีการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย (๑) **เศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง** ได้แก่ การทำประมง การท่องเที่ยวทางทะเล และชายฝั่ง การขนส่งทางทะเล และการผลิตพลังงานเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นอย่างมาก ได้เริ่มกลับมาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่งในช่วงกลางปี ๒๕๖๕ หลังจากที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลาย (๒) **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยให้เกิดการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม

ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยยังมีความท้าทายจากปัญหามลพิษ ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร และ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระยะยาว (๓) **ความมั่นคงของมนุษย์** กลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง อาทิ ประชากรชุมชนชายฝั่ง กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่บริเวณทะเลและชายฝั่ง และแรงงานประมงทะเล ซึ่งมีความเสี่ยงได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุทางทะเล ภาวะไร้สัญชาติ การเข้าถึงบริการของรัฐ อีกทั้งมีความเสี่ยงที่จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงาน (๔) **ความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล** ยังคงพบอาชญากรรมและการกระทำผิดทางทะเล อาทิ การหลบหนีเข้าเมือง การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย การใช้เครื่องมือทำประมงที่ไม่ได้รับอนุญาต และการลักลอบทำประมงในน่านน้ำไทยโดยเรือต่างชาติ รวมทั้งอุบัติเหตุทางทะเล พบเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและเกิดจากมนุษย์ และ (๕) **การส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรภิบาล** เพื่อให้การบริหารจัดการภารกิจทางทะเลของส่วนราชการของไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับ UNCLOS 1982 และการจัดทำเครื่องมือกลางสำหรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทะเล อาทิ การจัดทำแผนที่ One Marine Chart การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลระดับชาติ (Marine Spatial Planning - MSP) และการแบ่งพื้นที่เขตการปกครองจังหวัดทางทะเล

ด้วยสถานการณ์ทางทะเลดังกล่าว ได้นำไปสู่การกำหนดแนวทางดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ทั้ง ๗ ด้าน ตลอดจนโครงการสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมการบริหารจัดการกิจการด้านความมั่นคงทางทะเลและสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนสามารถถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๔ ความจำเป็นในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตราที่ ๑๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสนอผลการดำเนินงานต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ นอกจากนี้ มาตรา ๑๖ กำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ รวมทั้งดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ที่ผ่านมา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการจัดทำนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ทั้ง ๔ ฉบับ ตั้งแต่อดีตจนถึงฉบับปัจจุบันและได้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนบังคับใช้ ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จะช่วยพัฒนาความร่วมมือ และเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงในภาพรวมของประเทศที่มีอยู่ให้ดีขึ้น จนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ การบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยังส่งผลให้ประเทศมีศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและ

แก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการ
รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒. ความเชื่อมโยงกับกฎหมาย แผน และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ

๒.๑ ความเชื่อมโยงกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่สำคัญ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
พระราชบัญญัติสภาพความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
พ.ศ.๒๕๖๒

๒.๒ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติแผนระดับชาติที่สำคัญ มีดังนี้

๒.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ได้แก่ ๑) ด้านความมั่นคง ๒) ด้านการสร้าง
ความสามารถในการแข่งขัน ๓) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๔) ด้านการปรับ
สมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ ๑) ประเด็นความมั่นคง ๒) ประเด็น
การเติบโตอย่างยั่งยืน ๓) ประเด็นการต่างประเทศ และ ๔) ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๒.๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ได้แก่ ๑) หมายความว่า ๕
ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค ๒) หมายความว่า ๑๐ ไทยมี
เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และ ๓) หมายความว่า ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบ
จากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒.๒.๕ แผนระดับที่ ๓ ที่สำคัญ ประกอบด้วย ๕ แผน ได้แก่ ๑) แผนปฏิบัตินโยบาย ๕ ปี ศรชล.
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ๒) แผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕
๓) ร่างนโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.
๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และ ๕) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

๒.๓ ความเชื่อมโยงกับกรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ มีดังนี้

๒.๓.๑ กรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ กฎหมายระหว่างประเทศ อาทิ
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations on the Law of the Sea:
UNCLOS 1982) และ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัด
และการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and
Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP)

๒.๓.๒ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development
Goals: SDGs) แห่งสหประชาชาติ ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals:

SDGs) เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. สาระสำคัญของแผน

๓.๑ วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในมิติความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน พร้อมทั้งมีบทบาทสำคัญด้านความมั่นคงทางทะเล เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ ด้วยการบูรณาการพลังอำนาจของชาติในทุกมิติ”

๓.๒ เป้าหมาย ได้แก่ ๑) ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ ๒) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน และ ๓) ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

๓.๓ วัตถุประสงค์

๓.๓.๑ เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ้างไว้ซึ่งพลังอำนาจของชาติทางทะเล

๓.๓.๒ เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

๓.๓.๓ เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓.๓.๔ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม

๓.๓.๕ เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๓.๓.๖ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล ให้มีความสำคัญ เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

๓.๓.๗ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

๓.๔ แนวทางการดำเนินการ แบ่งออกเป็น ๗ แนวทางการดำเนินการหลัก และ ๔๒ แนวทางการดำเนินการย่อย สามารถสรุปสาระโดยย่อ ดังนี้

๓.๔.๑ แนวทางการดำเนินการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเลมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างและคงเสถียรภาพของประเทศในมิติด้านความมั่นคงทางทะเลทั้งการแก้ไข

ปัญหาความขัดแย้ง การเฝ้าระวัง การติดตามประเมินสถานการณ์ตลอดจนพัฒนาความร่วมมือและยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพของประเทศเพื่อการรักษาเสถียรภาพและรักษาอำนาจอธิปไตยประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ ๕ แนวทาง

๓.๔.๒ แนวทางการดำเนินการที่ ๒ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงและอาชญากรรมทางทะเล เพื่อป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน โดยการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงาน ส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล และสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเล โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ ๔ แนวทาง

๓.๔.๓ แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางทะเล มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลมีส่วนร่วมในการสร้างความยั่งยืน และลดการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลน้อยที่สุด ผ่านการเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ ความสำคัญของทะเล ส่งเสริมการทำการประมงอย่างถูกกฎหมาย ตลอดจนการนำแนวคิดบริหารจัดการด้าน สิ่งแวดล้อมทางทะเลมาปรับใช้ โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ ๗ แนวทาง

๓.๔.๔ แนวทางการดำเนินการที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล เป็นการคุ้มครองและสร้างศักยภาพแก่ประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลโดยการเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การใช้แรงงานภาคทะเล การสร้าง มาตรการสาธารณสุข และการสนับสนุนความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาผลกระทบจากภัย ธรรมชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ ๕ แนวทาง

๓.๔.๕ แนวทางการดำเนินการที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลบนฐานการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน รวมทั้งขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคทะเลโดยการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างมูลค่า เศรษฐกิจทางทะเลทั้งการขนส่ง การท่องเที่ยว รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยรูปแบบต่าง ๆ อันจะส่งผลให้ เกิดความสมดุลระหว่างการรักษาและการใช้ประโยชน์จากทะเล โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ ๙ แนวทาง

๓.๔.๖ แนวทางการดำเนินการที่ ๖ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล มุ่งเน้นการเสริมสร้างและขยายความร่วมมือในการดำเนินงานตามพันธกรณีระหว่างประเทศ กรอบความร่วมมือร่วมกับ ประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค และประชาคมโลก ด้านความมั่นคงทางทะเลในมิติต่าง ๆ โดยไทยมีบทบาทในการดำเนินการให้ เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ ๕ แนวทาง

๓.๔.๗ แนวทางการดำเนินการที่ ๗ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐเป็น การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงทางทะเลให้สามารถเตรียมพร้อมในการบริหารจัดการ ผลประโยชน์ของชาติ ทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กร การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย การสร้าง ความตระหนักรู้ เรื่องความสำคัญของทะเลให้แก่ประชาชน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เพื่อให้เกิดการดำเนินงานและสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ ๗ แนวทาง

๓.๕ โครงการสำคัญภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จำนวน ๔ โครงการ ได้แก่ ๑) การพัฒนาระบบติดตามสภาพสถานการณ์ทางทะเล โดย ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย โดย กรมประมง ๓) การกำหนดเขตพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล โดย กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ ๔) การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย โดย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๖ แนวทางการขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓.๖.๑ การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปสู่การปฏิบัติ

๑) ระดับนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) โดยมี นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

๒) ระดับปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นกลไกหลักรับผิดชอบการประสานแผน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (ผู้อำนวยการ ศรชล.) และมีเสนาธิการทหารเรือเป็นเลขาธิการ ศรชล. ประกอบด้วย ๗ หน่วยปฏิบัติหลัก ได้แก่ กองทัพเรือ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีขอบเขตรับผิดชอบการดำเนินงานทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยย่อยของ ศรชล. ได้แก่ ศรชล.ภาค ๑ - ๓ และ ศรชล. จังหวัด ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสานการปฏิบัติในระดับพื้นที่เป้าหมาย

๓.๖.๒ การติดตามและประเมินผลแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑) ระยะเวลาการติดตามและประเมินผล แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

(๑) ระยะ ๑ ปี เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งรายงานปัญหาอุปสรรค ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้มีการติดตามและประเมินผลเป็นรายไตรมาส แล้วแต่กรณี

(๒) ระยะ ๕ ปี เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผน เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิบัติที่ได้เสนอไว้ในแผนฯ มาใช้ประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในอนาคต

๒) กลไกการติดตามประเมินผล มีดังนี้

(๑) คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพิจารณากำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติเพื่อรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(๒) คณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่อำนาจในการกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(๓) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการข้างต้น มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) สภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ รวมถึงจัดทำตัวชี้วัดและแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อไป

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ

ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑. ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ

พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๑๐ (๑) กำหนดให้ คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) มีหน้าที่และอำนาจ “กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ยุทธศาสตร์ชาติ” โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ทั้งนี้ ในห้วงที่ผ่านมามีการบังคับใช้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ซึ่งได้มีการปรับห้วงระยะเวลาการบังคับใช้ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ และเพื่อให้การรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ทางทะเลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สศช. จึงมีภารกิจในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ รวมถึงให้มีความสอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะใช้เป็นแผนหลักสำหรับรองรับ การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการพิทักษ์ ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมุ่งเน้นการสร้างเสถียรภาพ ความปลอดภัย เสรีภาพ และสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของ ทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินการในการจัดทำแผนงาน/ โครงการรองรับแผนดังกล่าว

เนื่องจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิบัติการด้าน ซึ่งมีฐานะ เป็นแผนระดับที่ ๓ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนระดับที่ ๑ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนระดับที่ ๒ ซึ่งมีทั้งหมด ๔ ฉบับ ได้แก่ ๑) แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒) แผนการปฏิรูปประเทศ ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ๔) นโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายของแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และเกิดผลอย่าง เป็นรูปธรรม ในขณะเดียวกัน แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ยังมีลักษณะเป็นแผนบูรณาการ ซึ่งมีเนื้อหาและ แนวทางการดำเนินงานครอบคลุมความมั่นคงในทุกมิติตามกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) จึงมีความเชื่อมโยงกับแผนเฉพาะเรื่องของส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีภารกิจรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ ของชาติทางทะเลด้วย

นอกจากนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จำเป็นต้องดำเนินการตามหลักความสัมพันธ์เชิง เหตุผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อให้การขับเคลื่อนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาประเทศ โดยให้มีการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน (ผลลัพธ์ : X) ที่มุ่งเน้นตอบสนองหรือให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ ๒ อื่นที่เกี่ยวข้อง (ผลลัพธ์ : Y) จนนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การบรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (ผลลัพธ์สุดท้าย : Z)

๑.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายหลักที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่สำคัญ มีดังนี้

๑.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๑.๑.๑ **หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๒** กำหนดให้ “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย”

๑.๑.๑.๒ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้

- รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

- การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

- ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

๑.๑.๒ **พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙** หมวด ๑ สภาความมั่นคงแห่งชาติ มาตรา ๗ (๓) กำหนดให้สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ “พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคง เฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนบริหารวิกฤตการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ”

๑.๑.๓ **พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒** หมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มาตรา ๑๐ (๑) กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ “กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ”

๑.๒ แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียด มีดังนี้

๑.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง (ยุทธศาสตร์หลัก)

๑.๒.๑.๑ **เป้าหมาย** ๑) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ๒) กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง และ ๓) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

๑.๒.๑.๒ **ตัวชี้วัด ๑)** ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ๒) ความพร้อมของกองทัพ
หน่วยงานด้านความมั่นคง การมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาความมั่นคง และ ๓) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ

๑.๒.๑.๓ **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความ
มั่นคง** ส่วนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล
เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้
มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน มีแนวทางดังนี้

๑) ส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ
ภาคประชาชนให้สามารถพัฒนาสมรรถนะของประเทศไทย ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทราภิบาล
ในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งหมดของชาติ

๒) เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคง ทั้งชายแดนทางบก ทะเลอาณาเขต
และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาาระบบเฝ้าตรวจติดตาม
ระบบตรวจคนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล

๓) สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม
มีการดำเนินการต่าง ๆ และสอดคล้องดูแลอย่างต่อเนื่อง

๔) กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ

๕) สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตลอดจนแนวพระราชดำริ
ในการอนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟู ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วม
ในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

๑.๒.๑.๔ **การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง** แผนความมั่นคง
แห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของประเทศในการพิทักษ์ ปกป้อง แก้ไขและ
รักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาความร่วมมือ และ
เสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลภายในประเทศและระหว่างประเทศให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับกรอบความ
ร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคี และระดับพหุภาคี โดยสะท้อนผ่านการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ
การพัฒนาศักยภาพของกำลังทางเรือในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และการเสริมสร้าง
การตระหนักรู้ความสำคัญทางทะเล ผ่านการจัดตั้งสถาบันจัดการความรู้ทางทะเล ดังนั้น แผนความมั่นคงแห่งชาติ
ทางทะเลฯ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยลดปัญหาความมั่นคงในภาพรวมของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาความ
มั่นคงทางทะเล จนทำให้ประเทศมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ตลอดจนภัยคุกคาม
ทางทะเลในทุกรูปแบบและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑.๒.๒.๑ **เป้าหมาย** ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๑.๒.๒.๒ **ตัวชี้วัด** ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๒.๒.๓ **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว** โดยมุ่งเน้น การพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงขึ้น ผ่านการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่าง สร้างสรรค์เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยเฉพาะในประเด็นการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ซึ่งอาศัยลักษณะที่โดดเด่นของไทยจากการมีแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งจากแม่น้ำ ลำคลอง ตลอดจนชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรของแหล่ง ท่องเที่ยว ไปพร้อมกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการท่องเที่ยวเพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางน้ำ และทางทะเลและชายฝั่ง

๑.๒.๒.๔ **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก** เนื่องจาก โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอาเซียน รวมถึง การเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาค จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ให้มีความเชื่อมโยงและ ครอบคลุม อาทิ โครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อกับนานาชาติในภูมิภาค รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อสร้างมาตรฐานในการบริการ ตลอดจนการอำนวยความสะดวก และเป็นการลดต้นทุน ของประเทศในด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

๑.๒.๒.๕ **การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการ แข่งขัน** แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล อาทิ การปรับปรุงและพัฒนาท่าเทียบเรือที่มีมาตรฐานรองรับการลงทุนและ การท่องเที่ยวทางทะเล และการพัฒนาระบบสาธารณสุขโรคที่สำคัญ รองรับการอำนวยความสะดวกในการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเล ซึ่งดำเนินการควบคู่กับการคำนึงถึงความสมดุลและความยั่งยืนของ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพ และความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ รวมถึงมีขีดความสามารถในการแข่งขันในมิติต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้น ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก

๑.๒.๓ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๓.๑ **เป้าหมาย** ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๑.๒.๓.๒ **ตัวชี้วัด** การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๓.๓ **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจ ภาคทะเล** โดยมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลาย ควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศ ที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้อง และเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีประเด็นสำคัญ อาทิ ๑) การเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพทางทะเล ๒) การปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ และ ๓) การพัฒนา และเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๓.๔ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยปกป้อง ฟื้นฟู ตลอดจนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลของประเทศ ให้มีความหลากหลายและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะช่วยเสริมสร้างการบริหารจัดการการแสวงหา และใช้ประโยชน์จากการสร้างการเติบโตของประเทศจากการดำเนินกิจกรรมทางทะเลร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน บนพื้นฐานแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) โดยการบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ อาทิ การประกาศพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning: MSP)

๑.๒.๔ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๒.๔.๑ เป้าหมาย ภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๑.๒.๔.๒ ตัวชี้วัด ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ

๑.๒.๔.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อน และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๑.๒.๔.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงมีขีดความสามารถและสมรรถนะใหม่ ๆ รองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทของการพัฒนา เพื่อให้สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๔.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น โดยมุ่งเน้นการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนา และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยการปรับปรุง แก้ไขยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน เป็นธรรม ทันสมัย เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๑.๒.๔.๖ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางทะเลให้มีความสอดคล้องกับกรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 (The United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982) ซึ่งการปรับปรุงดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายทางทะเลในภาพรวม อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้การกำหนดและขับเคลื่อนนโยบาย รวมถึงการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานด้านกิจการทางทะเลของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต นอกจากนี้ จะช่วยส่งเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจด้านทะเลให้มากขึ้น

๑.๓ แผนระดับที่ ๒ ประกอบด้วย ๔ แผน ดังนี้

๑.๓.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ใน ๔ แผนย่อย ดังนี้

๑.๓.๑.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (แผนแม่บทฯ หลัก)

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

(๑) เป้าหมาย ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น

(๒) ตัวชี้วัด ดัชนีสันติภาพโลก

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ด้านความมั่นคง แผนความมั่นคง

แห่งชาติทางทะเลจะช่วยพัฒนาความร่วมมือ และเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข การใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ เพื่อนำไปสู่การลดปัญหาความมั่นคงในภาพรวมของประเทศที่มีอยู่ได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ยังส่งผลให้ประเทศมีศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

(แผนย่อยหลัก)

(๑) เป้าหมายของแผนย่อย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

(๒) ตัวชี้วัด ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม

(๓) แนวทางการพัฒนา ข้อที่ ๑๒ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์

ของชาติทางทะเล ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย รวมถึงสิทธิหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนด โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

- การจัดการกับภัยคุกคามผลประโยชน์ต่าง ๆ ของชาติทางทะเล
- การเฝ้าระวังและตรวจการณ์ทุกมิติที่เกี่ยวข้อง
- การแสวงหาและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

- การสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ และ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

- การรณรงค์ให้ความรู้ การศึกษา และการประชาสัมพันธ์กับประชาชน

และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทะเล

- การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวี เพื่อเป็นการสร้าง

ผลประโยชน์ของชาติทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในภาวะไม่ปกติ

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยพัฒนาความร่วมมือ และเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงในภาพรวมของประเทศที่มีอยู่ให้ดีขึ้น จนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ การบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยังส่งผลให้ประเทศมีศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) **แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ**

(๑) เป้าหมายของแผนย่อย

- ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น
- ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

(๒) ตัวชี้วัด

- ดัชนีรัฐเปราะบาง
- สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๓) แนวทางการพัฒนา

- การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน ระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมถึงการรักษาคุณภาพของประเทศไทยให้มีความมั่นคงและปลอดภัย ภายใต้กรอบความร่วมมือและพันธมิตรระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี เพื่อรองรับสถานการณ์ หรือภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในพื้นที่ทางทะเล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในอนาคต

๔) **แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม**

(๑) เป้าหมายของแผนย่อย กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

(๒) ตัวชี้วัด ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง

(๓) แนวทางการพัฒนา

- บูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง
- บูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง
- ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคง

แห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการเสริมสร้าง และยกระดับกลไกการบริหารจัดการ รวมถึงการบูรณาการข้อมูลและข่าวสาร ด้านความมั่นคงทางทะเลของประเทศให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนสำคัญ ระดับชาติ รวมถึงนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยมีศักยภาพ ความพร้อม รวมถึงขีดความสามารถในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ความมั่นคงของประเทศในทุกมิติให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะความมั่นคงทางทะเล

๑.๓.๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- (๑) เป้าหมาย สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน
- (๒) ตัวชี้วัด อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมใน

ระดับโลก

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพในการป้องกัน แก้ไขปัญหา รวมถึงอนุรักษ์ และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่สำคัญของประเทศ ผ่านการดำเนินการต่าง ๆ อาทิ มาตรการคุ้มครอง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การพัฒนาแหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้คงความอุดมสมบูรณ์ รวมถึงการเฝ้าระวัง และ ตรวจจับการใช้ประโยชน์จากทะเล ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศไทยมีฐานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมทางทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์ควบคู่ไปกับการเติบโตของเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศได้อย่างสมดุล และยั่งยืน

๒) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

- (๑) เป้าหมายของแผนย่อย ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น
- (๒) ตัวชี้วัด
  - ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI)
  - ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล

(๓) แนวทางการพัฒนา

- การปรับปรุงฟื้นฟูและสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ
- การพัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและติดตามประเมินผลการขับเคลื่อน

ตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้ความสำคัญกับการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ บนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) ของประเทศ อาทิ การฟื้นฟู และปรับปรุงระบบนิเวศทางทะเล และชายฝั่งอย่างเป็นระบบ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนระดับพื้นที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงการแก้ไขปัญหาขยะทะเล ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้การแสวงหา และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลของประเทศมีความสมดุลและยั่งยืน ตลอดจนคงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลได้มากขึ้น

๓) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพ

ภูมิอากาศ

(๑) เป้าหมายของแผนย่อย การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

(๒) ตัวชี้วัด

- ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลง
- อันดับของประเทศที่มีดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลง

สภาพอากาศ (Global Climate Risk Index: CRI)

(๓) แนวทางการพัฒนา การปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้ความสำคัญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เช่น อุณหภูมิและระดับน้ำทะเลสูงขึ้น และปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ จึงเน้นการดำเนินการเพื่อป้องกัน และลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าว อาทิ การพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติทางทะเล และการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ทางทะเล ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศมีศักยภาพในการรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔) แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมี

ในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(๑) เป้าหมายของแผนย่อย คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

(๒) ตัวชี้วัด คุณภาพของน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์

(๓) แนวทางการพัฒนา จัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทางทะเล อาทิ การรั่วไหลของน้ำมันจากการขนส่งทางทะเล การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะทะเล และการทิ้งของเสียในทะเล แผนฯ จึงมุ่งเน้นการดำเนินการ

ที่สำคัญเพื่อป้องกัน แก๊ซ และพื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะแหล่งน้ำทะเลให้มีคุณภาพมากขึ้น อาทิ การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล รวมถึงการติดตาม เฝ้าระวัง และควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล ให้เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์

๕) แผนย่อยการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

(๑) เป้าหมายของแผนย่อย คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๒) ตัวชี้วัด ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

(๓) แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

- จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้มีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใน ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ อาทิ การเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลผ่านการขับเคลื่อนหนังสือทะเล และมหาสมุทร และผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่ชายฝั่งทะเล ๒๒ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร รวมถึงการปรับปรุงหนังสือดังกล่าวให้เหมาะสมกับต่อกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจึงช่วยให้ประเทศมีการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทุกภาคส่วน ในการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเติบโตทางสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต

๑.๓.๑.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

(๑) เป้าหมาย การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

(๒) ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ประเด็นการต่างประเทศ

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการมีบทบาทนำของประเทศไทย บนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเด็นด้านความมั่นคงทางทะเล รวมทั้งการสร้าง และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทางทะเล ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับกรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ การเข้าร่วมการประชุม ASEAN Maritime Forum (AMF) และการเข้าร่วมประชุมสภาบริหารศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลง ReCAAP (Regional Cooperation Agreement on Combatting Piracy and Armed Robbery against Ships: ReCAAP) ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศไทย

มีศักยภาพ และขีดความสามารถในการรักษาคุณภาพของประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งมีเกียรติภูมิและเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลกมากยิ่งขึ้น

๒) **แผนย่อยความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ** (การกำหนดแนวทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัดเป็นไปตามแผนย่อยที่ ๔ ด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาคีรัฐและมีใช้ภาครัฐ ภายใต้แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง)

(๑) **เป้าหมายของแผนย่อย**

- ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น
- ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

(๒) **ตัวชี้วัด**

- ดัชนีรัฐเปราะบาง
- สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่งlobalization และฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๓) **แนวทางการพัฒนา**

- การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

(๔) **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคง** แห่งชาติทางทะเลมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน ระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมถึงการรักษาคุณภาพของประเทศให้มีความมั่นคงและปลอดภัย ภายใต้กรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี เพื่อรองรับสถานการณ์ หรือภัยคุกคามทางทะเล รูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในพื้นที่ทางทะเล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในอนาคต

๓) **แผนย่อยการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ**

(๑) **เป้าหมายของแผนย่อย** ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

(๒) **ตัวชี้วัด** สนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน

(๓) **แนวทางการพัฒนา**

- เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามกฎระเบียบ พันธกรณีระหว่างประเทศ และมาตรฐานสากล

- ผลักดันให้มีการจัดทำ ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศของไทยและมีความเป็นมาตรฐานสากล
- มุ่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามมาตรฐานสากลอย่างบูรณาการในประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนของไทย
- สร้างความตระหนักรู้และเสริมสร้างขีดความสามารถของส่วนราชการ กลุ่ม/องค์กร และประชาชนไทย เพื่อให้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบ พันธกรณี และมาตรฐานระหว่างประเทศที่สำคัญ

(๔) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มุ่งเน้นการเสริมสร้าง และพัฒนาความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยเฉพาะการผลักดันให้มีการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการทางทะเลให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (UNCLOS 1982) รวมถึงพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นสากลในทุกมิติ รวมถึงมีบทบาทเชิงรุกในการดำเนินการด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓.๑.๔ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

(๑) **เป้าหมาย** ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

(๒) **ตัวชี้วัด** อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

(๓) **การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ประเด็นการวิจัยและพัฒนา**
นวัตกรรม แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศ โดยเฉพาะการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่รองรับการดำเนินการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล อาทิ การพัฒนาระบบติดตามสถานการณ์ในทะเล Maritime Domain Awareness (MDA) และการจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่รองรับการป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (One Marine Chart) ดังนั้น การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลให้เพิ่มขึ้นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

(๑) **เป้าหมายของแผนย่อย** การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๒) **ตัวชี้วัด**

- อันดับดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว
- จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวด Biotechnology

Environment Technology

(๓) **แนวทางการพัฒนา**

• ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล

• ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการเตรียมพร้อมและรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก อาทิ การกักเก็บก๊าซเรือนกระจก การกักเก็บคาร์บอน และการบริหารจัดการภัยพิบัติภัยทั้งระบบ

(๔) **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคง**

แห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกักเก็บคาร์บอน ความหลากหลายทางชีวภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อาทิ การพัฒนาเครื่องมือสำรวจด้านธรณีวิทยาทางทะเล การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือสำหรับประเมินและติดตามคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนให้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมทางทะเลของประเทศมีความสมดุลและยั่งยืน ควบคู่ไปกับการเติบโตของเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ (Blue Economy)

๑.๓.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑.๓.๒.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก

- ๑) วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่ ๔ คือ การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน
- ๒) วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่ ๕ คือ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

๑.๓.๒.๒ หมายเหตุที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

- ๑) เป้าหมายการพัฒนาระดับหมายเหตุที่ ๓ ไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค
- ๒) กลยุทธ์การพัฒนาที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค

๑.๓.๒.๓ หมายเหตุที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

- ๑) เป้าหมายการพัฒนาระดับหมายเหตุที่ ๒ ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๒) กลยุทธ์การพัฒนาที่ ๓ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓.๒.๔ **หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

๑) เป้าหมายการพัฒนาระดับหมวดหมู่

(๑) เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

(๒) เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศลดลง

(๓) เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒) กลยุทธ์การพัฒนา

(๑) กลยุทธ์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ

(๒) กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๓) กลยุทธ์ที่ ๓ การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๔) กลยุทธ์ที่ ๔ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อ ป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๕) กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อ บริหาร จัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑.๓.๓.๑ **เป้าหมายหลัก** คือ ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

๑.๓.๓.๒ **ตัวชี้วัด** คือ ความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัด ของ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑.๓.๓.๓ **นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔** การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเล

๑) **เป้าหมายที่ ๑** ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเล ได้อย่างต่อเนื่อง จนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ

(๑) **ตัวชี้วัด** ดัชนีชี้วัดความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security Index) ในภาพรวม (Overall Index Score) อยู่ที่ ๖๙ คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐

(๒) **กลยุทธ์**

• **กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับการดำเนินการด้านความมั่นคงทางทะเล**

๑.๑ พัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปกป้องและรักษาความมั่นคงทางทะเล ทั้งด้านสมรรถนะของอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานระบบเทคโนโลยี รวมถึงศักยภาพของบุคลากร โดยเฉพาะขีดความสามารถด้านการตรวจการณ์ การลาดตระเวน รวมถึงปฏิบัติการทางทะเล

๑.๒ ป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเล โดยเฉพาะปัญหาโจรสลัดและการปล้นเรือใช้อาวุธ การลักลอบค้าและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงการค้ามนุษย์ และการโยกย้ายถิ่นฐานทางทะเลแบบไม่ปกติ

๑.๓ เสริมสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นทางทะเล โดยเฉพาะความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

๑.๔ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกิจการทางทะเลฉบับต่าง ๆ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

๑.๕ สนับสนุนการเฝ้าระวัง และรักษาความปลอดภัยทางทะเล ทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า ภัยพิบัติ และอุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย

• **กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน**

๒.๑ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคทะเลอย่าง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การประมง การพาณิชย์ และการขุดเจาะหรือสำรวจแหล่งพลังงานใต้ทะเล

๒.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการประมงและการเพาะเลี้ยงทางทะเล อย่างถูกกฎหมายและยั่งยืน เพื่อรักษาสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมทั้งอนุรักษ์ ป่าชายเลนและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเลและขยะทะเล

๒.๓ ส่งเสริมแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๒.๔ ส่งเสริมให้ชุมชนบริเวณชายฝั่งและเกาะแก่งสามารถใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จากทะเลได้อย่างยั่งยืน

๒) เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่ช่วยสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเล

(๑) ตัวชี้วัด

- จำนวนองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น
- การสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น

(๒) กลยุทธ์

- ผลักดันการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลในระยะเริ่มแรกภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล รวมถึงเป็นคลังสมองด้านกิจการทางทะเลของประเทศ
- พัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับองค์ความรู้ทางทะเล
- เสริมสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลรวมทั้งการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

๑.๔ แผนระดับที่ ๓ ที่สำคัญ

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ เป็นแผนเชิงบูรณาการหลักสำหรับรองรับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพิทักษ์ ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่ครอบคลุมในทุกมิติ อาทิ ด้านความมั่นคง ด้านอาชญากรรมทางทะเล และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จึงเป็นแผนสำคัญที่ถูกใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมถึงแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางทะเล ทั้งนี้ แผนระดับที่ ๓ ที่มีความเชื่อมโยงกับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ประกอบด้วย ๕ แผน ดังนี้

๑.๔.๑ แผนปฏิบัติการ ๕ ปี ครรชล. พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ครรชล.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางสำหรับการปฏิบัติภารกิจในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

๑.๔.๑.๑ วัตถุประสงค์ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ได้แก่ ๑) วัตถุประสงค์มูลฐานประกอบด้วย ๕ ข้อ อาทิ เพื่อให้มีหรืออ้างไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย การรักษาและคุ้มครองสิทธิ อธิปไตยของชาติทางทะเลฯ และเพื่อให้พื้นที่ประโยชน์แห่งชาติทางทะเลมีความสงบเรียบร้อย และมีความปลอดภัย สามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดของชาติทางทะเล ๒) วัตถุประสงค์เฉพาะ ประกอบด้วย ๘ ข้อ อาทิ เพื่อให้มีการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ และเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้แก่ภาคประชาสังคมถึงความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ

๑.๔.๑.๒ กลยุทธ์หลัก

๑) กลยุทธ์หลักที่ ๑ พัฒนาขีดความสามารถในการบูรณาการฯ ในการป้องกันปราบปราม ระวังยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหา เหตุการณ์ สาธารณภัย หรือการกระทำผิดกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อ หรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติและกิจกรรมของชาติทางทะเลอย่างมีนัยสำคัญ

๒) กลยุทธ์หลักที่ ๒ เสริมสร้างความร่วมมือในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในประเทศ และแสวงหาและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากลฯ

๓) กลยุทธ์หลักที่ ๓ พัฒนาขีดความสามารถ องค์ความรู้ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรจากพื้นฐานความรู้ที่หลากหลายฯ

๔) กลยุทธ์หลักที่ ๕ พัฒนาและดำเนินการให้มีระบบควบคุมบังคับบัญชาและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในรูปแบบ One Marine Chart การรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ แบบเบ็ดเสร็จ

๕) กลยุทธ์หลักที่ ๖ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตระหนักรู้ถึงความสำคัญ สิทธิและหน้าที่ ในการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๑.๔.๒ แผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ คุ้มครอง ป้องกัน พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงสนับสนุนการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมฯ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

๑.๔.๒.๑ เป้าหมาย

๑) ทรัพยากร คุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูให้สามารถเป็นฐานสนับสนุนการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๒) เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนา บนฐานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

๓) มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ครอบคลุมทั้งระบบ มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนฯ

๔) มีองค์ความรู้ งานวิจัย นวัตกรรม และบุคลากรที่มีศักยภาพและเพียงพอต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๑.๔.๒.๒ มาตรการ

๑) มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์ คุ้มครอง พื้นฟูระบบนิเวศ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่มีความสำคัญ หรือมีแนวโน้มความเสื่อมโทรม เช่น หาดทราย ป่าชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง สัตว์ทะเลหายาก หญ้าทะเล ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและเป็นธรรม

๒) มาตรการที่ ๒ บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

๓) มาตรการที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๔) มาตรการที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาความร่วมมือบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันจากความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑.๔.๓ (ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยกรมประมง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการประมงระดับชาติ รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรการประมงทะเลของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน ภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเฉพาะการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated fishing : IUU - Fishing) ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงกับ (ร่าง) นโยบายและแผนดังกล่าว ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

๑.๔.๓.๑ นโยบายการพัฒนาการประมงในน่านน้ำไทย

• แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา (ด้านประมงทะเล)

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการจัดการประมงอย่างมีส่วนร่วมและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างสมดุล

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ ความหลากหลาย และให้อยู่ในระดับที่สามารถทำประมงได้ ยั่งยืน

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างมาตรฐานการบังคับใช้กฎหมายและกระจายอำนาจ

๑.๔.๓.๒ นโยบายการส่งเสริม พัฒนา และการแก้ไขปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย

• แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ทบทวนข้อกฎหมายให้สะดวกต่อการปฏิบัติตามและการบังคับใช้เพื่อป้องกันการทำประมง IUU

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มโอกาสและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการทำประมงนอกน่านน้ำ

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บ่มเพาะชาวประมงและผู้ประกอบการให้มีศักยภาพ ในการทำประมงสูงขึ้น

๑.๔.๓.๓ นโยบายการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย

• แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ผลักดันการเพาะเลี้ยงและอุตสาหกรรมการผลิตที่เป็นมิตรภาพต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๔.๔ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

๑.๔.๔.๑ เป้าประสงค์ เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานในระดับปฏิบัติมีทิศทางที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑.๔.๔.๒ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ พืชน้ำ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศธรรมชาติ

(๑) กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการอนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แผนงานที่ ๔ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ ๑) อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนและป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ รวมถึงสิ่งมีชีวิตในทะเล ๒) ส่งเสริมการประเมินทรัพยากรประมง เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับศักยภาพการทำประมงและความสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศ และ ๓) การสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศโดยเฉพาะกรอบความร่วมมือของกลุ่มประเทศอาเซียน เอเปค และความร่วมมือภายใต้สนธิสัญญาต่าง ๆ ซึ่งไทยเป็นภาคี

๑.๔.๕ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการกำหนดมาตรฐาน เป้าหมาย และการปฏิบัติงานให้เกิดความเชื่อมโยงในทุกระดับ เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

๑.๔.๕.๑ เป้าหมาย

๑) เป้าหมายที่ ๑ การลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่
๒) เป้าหมายที่ ๒ การประยุกต์ใช้นวัตกรรม นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา เพื่อให้ทุกภาคส่วนรู้เท่าทันการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓) เป้าหมายที่ ๓ การเป็นหุ้นส่วนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

๔) เป้าหมายที่ ๔ ระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินที่มีมาตรฐาน ยืดหยุ่น และมีเอกภาพอย่างบูรณาการ

๕) เป้าหมายที่ ๕ ระบบการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนในทุกระดับให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๑.๔.๕.๒ **ตัวชี้วัด** คือ การเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๑.๔.๕.๓ **ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย**

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้

นวัตกรรมด้านสาธารณภัย

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการ

ความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

๒. ความสอดคล้องกับกฎหมายและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

นอกจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จะเชื่อมโยงกับแผนสำคัญระดับชาติ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ และนโยบายและแผนระดับชาติฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้มีการกำหนดสาระสำคัญ รวมถึงแนวทางการดำเนินการของแผนฯ ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับหลักการกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงพันธกรณีระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล ซึ่งไทยเป็นภาคี อาทิ อนุสัญญาสหประชาชาติประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (The United Nations Convention on the Law of the Sea : UNCLOS 1982) และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP) โดยรายละเอียด มีดังนี้

๒.๑ กฎหมายระหว่างประเทศ

๒.๑.๑ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (The United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982) เป็นกรอบหรือรัฐธรรมนูญทางทะเลระหว่างประเทศ เพื่อสร้างกติการ่วมกันในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทะเลให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อย และลดความขัดแย้งระหว่างประเทศ โดยประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญา เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๕ และให้สัตยาบันเป็นรัฐภาคีอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ทำให้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

ทั้งนี้ อนุสัญญาฯ กำหนดบทบัญญัติที่สำคัญ ประกอบด้วย ๓๒๐ ข้อบท กับ ๙ ภาคผนวก ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การกำหนดเขตและระบอบทางทะเล อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) สิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights) เขตอำนาจ (Jurisdiction) หรือสิทธิหน้าที่ใด ๆ ของรัฐในแต่ละเขตพื้นที่ ซึ่งครอบคลุมไปถึงการเดินทางเรือ รัฐหมู่เกาะ สิทธิการขึ้นตรวจ (Right of visit) และสิทธิการไล่ตามติดพัน (Right of hot pursuit) หน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ (Duty to render assistance) การคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล การทดลองวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล และการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล

๒.๑.๒ **สนธิสัญญา/อนุสัญญาอื่นเกี่ยวกับกิจการทางทะเลซึ่งไทยเป็นภาคี** อาทิ ๑) อนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศด้านความปลอดภัยทางทะเล (Maritime safety) โดยองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO) ๒) อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) ค.ศ. ๑๙๙๓ ๓) อนุสัญญามาตรฐานหลักเกี่ยวกับแรงงานโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization: ILO) และ ๔) อนุสัญญาด้านการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๒.๑.๓ **ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางทะเล** อาทิ มาตรการควบคุมการค้าสินค้าที่มีความสำคัญเชิงยุทธวิธี ซึ่งรวมถึงการเฝ้าระวัง ควบคุม และบังคับใช้กฎหมายต่อยานพาหนะหรือตู้สินค้าที่สัญจรผ่านช่องทางคมนาคมทางทะเล ได้แก่ ข้อมติที่ ๑๕๔๐/๒๐๐๔ และข้อมติว่าด้วยการลงโทษทางเศรษฐกิจ (Sanction) ต่อรายประเทศ

๒.๒ กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

๒.๒.๑ **กรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับโลก** ปัจจุบันมีกรอบแนวคิดหลักรวมถึงการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน อาทิ แผนปฏิบัติการระดับสากลเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2554 (International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing 2001 : IPOA-IUU) เป็นตราสารระหว่างประเทศด้านการบริหารจัดการประมง ซึ่งเกิดจากจรรยาบรรณในการทำประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct For Responsible Fisheries: CCRF) ภายใต้องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nation: FAO) และองค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organizations: RFMOs) โดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ทั้งนี้ได้กำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง รวมถึงรัฐเจ้าของธง อาทิ ๑) การทบทวนกฎหมายประมง และการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฯ ๒) การกำหนดเครื่องมือตรวจสอบ เพื่อใช้ในการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ๓) การสนับสนุนให้ชาวประมงปฏิบัติตามกฎข้อบังคับด้านการประมง โดยวิธีการสร้างสรรค์ และ ๔) การปรับปรุงการตรวจตรา และตรวจสอบเรือประมง อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนดังกล่าวเป็นหลักการในการกำหนดมาตรการ ตลอดจนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม นอกจากนี้ การจัดประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสไทย - สหภาพยุโรป ครั้งที่ ๑๕ ได้มีการหารือเกี่ยวกับประเด็นการต่อต้านประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU – fishing) ซึ่งได้มีการจัดตั้ง ASEAN Network for Combating Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (AN-IUU) โดยมีประเทศไทยเป็นผู้ประสานงานหลัก ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาการประมง

ผิดกฎหมาย รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการประมง และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการต่อต้านการประมงผิดกฎหมายในภูมิภาค

๒.๒.๒ กรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับภูมิภาค

๒.๒.๒.๑ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล โดยมุ่งเน้นการต่อต้านโจรสลัดและการกระทำผิดกฎหมายในทะเล สำหรับเป้าหมายของความตกลง ReCAAP คือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด และการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย โดยมีการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (The ReCAAP Information Sharing Centre: ReCAAP ISC) ตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้ ศูนย์แลกเปลี่ยนดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างรัฐภาคี รวมถึงจัดทำรายงานเกี่ยวกับโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ และเพื่อประกันความปลอดภัยของเรือและลูกเรือให้ดียิ่งขึ้น ความตกลงดังกล่าวได้มีการกำหนดให้รัฐภาคี ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกมีหน้าที่ต่าง ๆ อาทิ ๑) ดำเนินมาตรการทางกฎหมายและทางบริหารเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย ๒) จับกุมโจรสลัดหรือบุคคล รวมถึงยึดเรือหรืออากาศยานที่กระทำความผิดฐานปล้นเรือ โดยใช้อาวุธในเอเชีย และ ๓) ให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับรัฐภาคีอื่น ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๒.๒ ความร่วมมือในกรอบอาเซียน ประเด็นความมั่นคงทางทะเลเป็นองค์ประกอบหนึ่งในกรอบความร่วมมือของอาเซียนภายใต้เสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political -Security Community Blueprint) รวมทั้งได้มีกติกากลไกส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลที่เชื่อมโยงมิติต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม (Cross-cutting issues) ประกอบด้วย

๑) การแสดงเจตนากรณีทางการเมือง อาทิ (๑) เอกสาร ASEAN Outlook on the Indo-Pacific ซึ่งได้ระบุถึงข้อผูกพันระหว่างประเทศสมาชิกรวมถึงประเทศคู่เจรจาในการร่วมกันรักษาและส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพระดับภูมิภาค บนพื้นฐานของการแก้ไขประเด็นพิพาทด้วยสันติวิธี การเคารพต่อกระบวนการทางกฎหมายและการทูต รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการคุกคามหรือการใช้กำลังทหาร และ (๒) ปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea: DOC) แสดงถึงหลักการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีน เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ในทะเลจีนใต้ระหว่างที่ยังมีข้อพิพาทเรื่องเขตแดน มีวัตถุประสงค์เพื่อกระชับมิตรภาพและสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและเคารพซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักการสำคัญ อาทิ การเคารพในอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน การไม่รุกรานและไม่แทรกแซงกิจการภายใน รวมทั้งความเสมอภาคและความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนการอยู่อย่างสันติและการส่งเสริมความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์

๒) การผลักดันความร่วมมือทางทะเลแบบรายประเด็น ได้แก่

(๑) ด้านสิ่งแวดล้อม อาทิจกรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล (ASEAN Framework of Action on Marine Debris) ได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยให้ความสำคัญต่อการลดขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยกรอบการปฏิบัติงาน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) การส่งเสริม สนับสนุนมาตรการเชิงนโยบาย กฎหมาย ข้อตกลง รวมทั้งพัฒนาแผนปฏิบัติงานในระดับภูมิภาคเพื่อต่อต้านปัญหาขยะทะเล ๒) การวิจัย นวัตกรรมและการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำเนินนโยบายป้องกันและจัดการปัญหาขยะทะเล ๓) การดำเนินกิจกรรมเชิงรุก เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ และลดปัญหาขยะทะเล ตลอดจนส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาขยะทะเล และ ๔) การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน การลงทุนร่วมกับภาคเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาขยะทะเล ทั้งนี้ การดำเนินการภายใต้กรอบดังกล่าวนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเล พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ (ASEAN Regional Action Plan for Combating Marine Debris 2021- 2025) ซึ่งเป็นแผนการดำเนินงานที่จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการลดปัญหาขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน ปฏิญญา Declaration for a Decade of Coastal and Marine Environmental Protection in the South China Sea (2017-2027) และ แนวปฏิบัติ Best Practices and Non-binding Guidelines for Cooperative Activities on Marine Environmental Protection in the South China Sea

(๒) ด้านการคมนาคมทางทะเล อาทิจกรอบ Master Plan on ASEAN Connectivity (MPAC) 2025 ASEAN Declaration on an ASEAN Travel Corridor Arrangement Framework ASEAN Comprehensive Recovery Framework (ACRF) 2020 ซึ่งรวมถึงประเด็นการเตรียมความพร้อมทางสาธารณสุข และการส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างประเทศแบบ New normal

(๓) ด้านความปลอดภัยทางทะเล อาทิจกรอบ ASEAN Declaration on Cooperation in Search and Rescue of Persons and Vessels in Distress at Sea

-----

ส่วนที่ ๓

ความสอดคล้องกับเป้าหมาย
การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable
Development Goals: SDGs)
แห่งสหประชาชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) คือ กรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ (พ.ศ. ๒๕๗๓) โดย SDGs ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย (Goal) ๑๖๙ เป้าหมายย่อย (SDG Targets) และ ๒๔๗ ตัวชี้วัด ซึ่งครอบคลุม ๕ มิติ (5Ps) ได้แก่ ๑) การพัฒนาคน (People) ๒) สิ่งแวดล้อม (Planet) ๓) เศรษฐกิจและความมั่นคง (Prosperity) ๔) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) และ ๕) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) สำหรับประเทศไทยได้มีการดำเนินการขับเคลื่อน SDGs ผ่านการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย (Thailand's SDG Roadmap) ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการใน ๖ ด้านหลัก อาทิ ๑) การสร้างการตระหนักรู้ ๒) การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผน ๓ ระดับของประเทศ และ ๓) ความร่วมมือกับภาคีการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในฐานะแผนระดับที่ ๓ จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามกรอบแนวทาง Thailand's SDG Roadmap เพื่อสนับสนุนแนวทางการพัฒนา และนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศที่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ อย่างสมดุลและบูรณาการ โดยเฉพาะด้านกิจการทางทะเลของประเทศ

๑. สถานะการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การประเมินสถานการณ์ความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน อ้างอิงจากรายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยมีค่าสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายย่อยแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ตารางการกำหนดค่าสีแสดงสถานะของเป้าหมาย		
ค่าสี	สถานะ	รายละเอียด
แดง	ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต	สถานการณ์ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย
ส้ม	ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง	สถานการณ์อยู่ในช่วงร้อยละ ๕๐ - ๗๔ ของค่าเป้าหมาย
เหลือง	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย	สถานการณ์อยู่ในช่วงร้อยละ ๗๕ - ๙๙ ของค่าเป้าหมาย
เขียว	บรรลุค่าเป้าหมาย	บรรลุค่าเป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

เป้าหมายที่ ๑๔ (SDG 14) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๑๐ เป้าหมายย่อย โดยผลการประเมินสถานะของ SDG 14 มีจำนวน ๓ เป้าหมายย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายแล้ว และ ๗ เป้าหมายย่อยที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย ได้แก่

SDG 14	เป้าหมายย่อย (SDG Targets)
SDG 1401	ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงเศษซากขยะในทะเลและมลพิษจากธาตุอาหาร (Nutrient pollution) ภายในปี ๒๕๖๘
SDG 1405	อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ และภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ ภายในปี ๒๕๖๓
SDG 1403	ลดและแก้ไขปัญหามลกระทบจากภาวะการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงผ่านทางการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ
SDG 140B	จัดให้ชาวประมงพื้นบ้านรายเล็กเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาด
SDG 140C	เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้า ๑๕๘ ของเอกสาร The Future We Want
SDG 1404	ให้กำกับการทำประมงอย่างมีประสิทธิภาพ และยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) รวมถึงยุติแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลายและดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูผลสัตว์น้ำ (Fish stock) อย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้นภายในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ ภายในปี ๒๕๖๓
SDG140A	เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยสมุทรศาสตร์ เพื่อจะปรับปรุงคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด
SDG 1402	บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบที่มีนัยสำคัญ รวมถึงการเสริมภูมิคุ้มกันและปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟู เพื่อบรรลุการมีมหาสมุทรที่มีสุขภาพดีและมีผลผลิตภาพ ภายในปี ๒๕๖๓

SDG 14	เป้าหมายย่อย (SDG Targets)
SDG 1406	ยับยั้งการอุดหนุนการประมงบางรูปแบบที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว โดยตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก ภายในปี ๒๕๖๓
SDG 1407	เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศกลุ่มพัฒนาน้อยที่สุดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงผ่านทางการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในด้านการประมงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการท่องเที่ยว ภายในปี ๒๕๗๓

ทั้งนี้ รายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ ยังกล่าวถึงการดำเนินการที่ผ่านมาของเป้าหมายย่อยทั้ง ๗ ข้อ ซึ่งยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและหยิบยกความท้าทายของการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในประเด็นดังกล่าวทราบถึงความก้าวหน้าและสามารถดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ประเทศไทยยังไม่บรรลุผลสำเร็จต่อไป อาทิ

 เป้าหมายที่ ๑๔.๕ อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ ภายในปี ๒๕๖๓ มีสถานะ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต (สถานการณ์ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย) ถึงแม้ว่าที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๕.๓๙ แต่ยังไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมายของ SDG 1405 ที่กำหนดไว้อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ภายในปี ๒๕๖๓ เนื่องจากมีความท้าทายในการประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลซึ่งเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน จึงจำเป็นต้องผลักดันและขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในมิติของการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่หน่วยงานได้รับมอบหมายและการบูรณาการระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้แนวทางการดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายย่อยต่าง ๆ อาทิ แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล มีโครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ คือ โครงการประเมินและติดตามคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจจากทะเลของประเทศ ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และแนวทางการดำเนินการที่ ๗ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น

๒. ความสอดคล้องของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

๑. เป้าหมาย (Goal)

เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal14: Life below water) โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อฟื้นฟู รักษา ตลอดจนปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๗ เป้าประสงค์สำคัญ อาทิ ๑) การป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ ๒) การบริหารจัดการและป้องกันระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ๓) การอนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง และ ๔) การยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด (Over Fishing) ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว โดยเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการปกป้อง รักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งการแสวงหาประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน อาทิ ๑) การส่งเสริมการทำประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตามข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี ๒) การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะกฎหมาย เครื่องมือ รวมทั้งกลไกการบริหารจัดการ ๓) การส่งเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่งทะเล และ ๔) การเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒. เป้าหมายย่อย (Target)

๒.๑ SDG 1401

SDG 1401 กำหนดเป้าหมาย คือ ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงเศษซากขยะในทะเลและมลพิษจากธาตุอาหาร (Nutrient pollution) ภายในปี ๒๕๖๘ โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ ทั้งทางบกและทางทะเล รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากทะเลอย่างขาดความรับผิดชอบ อาทิ ๑) การติดตามสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น ขยะทะเล และมลพิษทางทะเล ๒) การส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ (Marine Spatial Planning: MSP) ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ ๓) การยกระดับบทบาทด้านกิจการทางทะเลของไทย บนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นที่สร้างสรรค์และมีความพร้อม เช่น การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) และการจัดการขยะทะเล (Marine Debris)

๒.๒ SDG 1403

SDG 1403 กำหนดเป้าหมาย คือ ลดและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากภาวะการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงผ่านทางการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ โดยแผนความมั่นคง

แห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่สำคัญที่มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากความเป็นกรดในมหาสมุทร โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากมลพิษทางทะเล อาทิ ขยะทะเล การรั่วไหลของสารเคมี และการใช้ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมถึงได้กำหนดแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ อาทิ ๑) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๒) การพัฒนาความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับอาเซียนในประเด็นสำคัญ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดการปัญหาขยะทะเล และ ๓) การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเลของประเทศ โดยเฉพาะด้านความมั่นคงและวิทยาศาสตร์ทางทะเล

๒.๓ SDG 1404

SDG 1404 กำหนดเป้าหมาย คือ ภายในปี ๒๕๖๓ ให้กำกับการทำประมงอย่างมีประสิทธิภาพและยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) รวมถึงยุติแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลายและดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลสัตว์น้ำ (Fish stock) อย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้นภายในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายของระบบนิเวศทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน โดยเฉพาะสัตว์ทะเลหายาก รวมถึงการมีบทบาทสำคัญของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ ๑) การส่งเสริมการทำประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตามข้อตกลงหรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยเน้นย้ำการใช้เครื่องมือการทำประมงที่ถูกต้องตามกฎหมาย ๒) การสนับสนุนการนำแนวคิดการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ (MSP) มาปรับใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล โดยเฉพาะด้านการประมง และ ๓) การมีบทบาทสำคัญของไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)

๒.๔ SDG 1405

SDG 1405 กำหนดเป้าหมาย คือ ภายในปี ๒๕๖๓ อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งตามข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศ รวมถึงกรอบกฎหมายภายในประเทศ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล และการพัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ ๑) การสนับสนุนการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) และแนวคิด MSP มาปรับใช้ในการบริหารจัดการประโยชน์พื้นที่

ทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของทะเล และ ๒) การพัฒนาเครื่องมือกลาง ได้แก่ แผนที่ทางทะเล (One Marine Chart) และการแบ่งเขตปกครองทางทะเล รวมถึงการส่งเสริมการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อบริหารจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่ทางทะเลได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๕ SDG 140A

SDG140A กำหนดเป้าหมาย คือ เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยสมุทรศาสตร์ เพื่อจะปรับปรุงคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพความรู้ทางทะเลในทุกมิติ โดยเฉพาะองค์ความรู้และการวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางทะเล เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญเกี่ยวกับทะเลและมหาสมุทรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน อาทิ ๑) การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ เพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพความรู้ รวมถึงการวิจัยทางทะเลในประเด็นต่าง ๆ และ ๒) การใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเครื่องมือกลางทางทะเล อาทิ แผนที่ทางทะเล (One Marine Chart) และการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (MSP) ตลอดจนการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒.๖ SDG 140B

SDG 140B กำหนดเป้าหมาย คือ จัดให้ชาวประมงพื้นบ้านรายเล็กเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาด โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมทางทะเล โดยเฉพาะชาวประมงพาณิชย์ขนาดเล็กและชาวประมงพื้นบ้าน เพื่อให้มีโอกาสเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐาน องค์ความรู้ทางทะเล รวมถึงทรัพยากรทางทะเลต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นสำคัญ อาทิ การสร้างความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนชายฝั่งให้เข้าถึงการบริการด้านการศึกษา บริการด้านสาธารณสุข และสวัสดิการสังคมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายและอาสาสมัครภาคประชาชนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกิดการปกป้องดูแลสิทธิของคนและชุมชนในพื้นที่ในการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ

๒.๗ SDG 140C

SDG 140C กำหนดเป้าหมาย คือ เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้า ๑๕๘

ของเอกสาร **The Future We Want** โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความอุดมสมบูรณ์ ภายใต้ข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี นอกจากนี้ ได้ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุง และพัฒนากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลของประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ แนวทางที่สำคัญ อาทิ ๑) การเสริมสร้างความร่วมมือและการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ และ ๒) การเร่งรัดการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข กฎหมายภายในให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักกฎหมาย รวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการรองรับ

ส่วนที่ ๔

สาระสำคัญของแผน

๑. การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนฯ

๑.๑ สถานการณ์และสภาวะแวดล้อมความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑.๑.๑ ความสำคัญของทะเล

ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีพื้นที่ชายฝั่งทะเล ๒ ด้าน คือ ด้านตะวันตกเป็นทะเลอันดามันและช่องแคบมะละกา และด้านตะวันออกเป็นอ่าวไทย มีพื้นที่เขตทางทะเลประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งทะเลรวม ๓,๐๑๐ กิโลเมตร (ด้านอ่าวไทย ๑,๙๗๒.๕ กิโลเมตร และด้านอันดามัน ๑,๐๓๗.๕ กิโลเมตร) การแบ่งทะเลของไทย ประกอบด้วยน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf Zone) และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone - EEZ) นอกจากนี้ น่านน้ำอ่าวไทยยังมีลักษณะเป็นทะเลกึ่งปิด (Semi-Enclosed Sea) ที่ล้อมล้อมด้วยน่านน้ำที่เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศต่าง ๆ ถึง ๒ ชั้น โดยชั้นใน คือ ประเทศกัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย และชั้นนอก คือ ประเทศจีน อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ส่วนทางด้านตะวันตก ในพื้นที่ตอนเหนือของช่องแคบมะละกาถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำของประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ส่วนพื้นที่ตอนบนของทะเลอันดามันถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำของประเทศอินเดียและเมียนมา ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยมีเส้นทางออกสู่ ๒ มหาสมุทร คือ มหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยเป็นจุดกระจายสินค้าและเส้นทางขนส่งสินค้าทางทะเลที่สำคัญภายในภูมิภาค ประกอบกับการมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์จึงสามารถตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์จากทะเลได้อย่างหลากหลาย เนื่องจากมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในหลายรูปแบบ ทั้งด้านการท่องเที่ยว การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี อุตสาหกรรมทางทะเล รวมถึงแหล่งพลังงานของประเทศ

ทะเลเป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศไทย จากประเมินผลประโยชน์ทางทะเลของไทย ด้านเศรษฐกิจภาคทะเลใน พ.ศ. ๒๕๕๗ สูงถึง ๒๔ ล้านล้านบาท หรือในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๘ มูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจภาคทะเล คิดเป็นประมาณร้อยละ ๓๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยใช้ต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการกิจกรรมทางทะเล อาทิ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประมาณ ๒๒๖,๘๓๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๘๙ ของรายได้ประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของประเทศ (Tourism GDP) ด้านการประมงเพื่อเป็นแหล่งอาหารและเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ โดยในปี ๒๕๖๔ ไทยส่งออกอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูปอยู่ที่ ๑๐๙,๙๕๔.๘๕ ล้านบาท ด้านการขนส่งทางเรือระหว่างประเทศ ปี ๒๕๖๔ การขนส่งทางเรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๗.๒ ของการขนส่งทั้งหมด มีมูลค่ารวมกว่า ๑๑.๔๙ ล้านล้านบาท และมีสัดส่วนการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ ๒๘.๘ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี ๒๕๖๓ โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ตามลำดับ และสินค้าสำคัญ เช่น น้ำมันปิโตรเลียมดิบ ชิ้นส่วนรถยนต์ น้ำมันปิโตรเลียมอื่น ๆ เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าว คาดการณ์ว่าการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังเผชิญกับความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์ แม้ว่าไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่ขัดแย้งทางทะเลอย่างพื้นที่ทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรอินเดีย แต่ยังมีเขตทางทะเลที่เชื่อมต่อกัน จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างสมดุลและความร่วมมือ

เพื่อป้องกันและส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่หลากหลายจากทะเลและมหาสมุทรให้เป็นไปอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นด้านความปลอดภัยทางทะเล ทั้งการใช้แรงงานในทะเล ความปลอดภัยของเส้นทางการเดินเรือ และด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การกัดเซาะชายฝั่ง การทำประมงเกินขนาด และมลพิษทางทะเล ส่งผลให้ความสมดุลของระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในหลายมิติทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ด้วยปัจจัยดังกล่าว การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจึงต้องครอบคลุมในมิติการเมือง การทหาร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ความมั่นคงของมนุษย์ การต่างประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการของภาครัฐที่มีธรรมาภิบาล ซึ่งประเทศไทยจะสามารถใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลได้อย่างสะดวกและปลอดภัยก็ต่อเมื่อพื้นที่เขตทางทะเลของไทยและบริเวณใกล้เคียงปราศจากความขัดแย้งและภัยคุกคาม ตลอดจนทะเลไทย และทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นต้นทุนที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ ผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยไม่จำกัดอยู่เฉพาะภายในพื้นที่เขตทางทะเลของประเทศไทยเท่านั้น หากยังรวมถึงทะเลหลวง และเขตทางทะเลของประเทศอื่นทั่วโลก รวมทั้งยังเป็นแหล่งที่มาของกำลังอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมความมั่นคงและความมั่งคั่งของชาติ จึงเห็นได้ว่าความยั่งยืนของทะเลส่งผลต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การดูแล ปกป้อง และสร้างความยั่งยืนให้กับทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอันเป็นผลประโยชน์สำคัญของชาติ จึงทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต

๑.๑.๒ การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑. สถานการณ์ระดับโลก

๑.๑ ภาพรวม สภาพแวดล้อมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกิจการทางทะเลระดับโลกต่อไปในระยะ ๕ ปี สามารถจำแนกเป็นด้านที่สำคัญ ประกอบด้วย การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ การบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ภัยคุกคามข้ามชาติ รวมถึงระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

๑.๒ สภาพแวดล้อมด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ

๑.๒.๑ การปรับเปลี่ยนของระเบียบโลก การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระยะ ๕ ปีข้างหน้า มีลักษณะของการกลับมาให้ความสำคัญต่อภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) หรือการพิจารณาเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวแสดงที่เป็นรัฐและพื้นที่การขยายอิทธิพลของรัฐ อีกทั้งระบบโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยประเทศมหาอำนาจทั้งในระดับโลกและภูมิภาค อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย กลุ่มประเทศในยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย มีการแข่งขันเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกิจการระหว่างประเทศทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการทหาร การค้าและการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและความเชื่อมโยงของระบบโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ไซเบอร์ อวกาศ ปัญญาประดิษฐ์ และปฏิบัติการใต้น้ำ รวมถึงการกำหนดกฎกติกาและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการต่อรองเพื่อจำกัดอิทธิพลของคู่แข่งหรือเสริมสร้างบทบาทที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ความขัดแย้งระหว่างประเทศ รวมถึงบริบททางทะเลซึ่งมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อควบคุมเส้นทางคมนาคม กรณีพิพาทเรื่องเขตแดน และการแย่งชิงทรัพยากร ยังเป็นปัจจัยของการสะสมอาวุธในหลายพื้นที่ทั่วโลก ขณะที่กลไกพหุภาคีของระดับโลกมีข้อจำกัด

ในการรับมือกับปัญหาความท้าทายต่าง ๆ ได้ส่งผลให้บางประเทศมีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีสมาชิกจำกัด ซึ่งสามารถขับเคลื่อนเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างคล่องตัวมากกว่าด้วย

๑.๒.๒ **สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ** การดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้เร่งให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบของห่วงโซ่อุปทานของระบบเศรษฐกิจอย่างการนำระบบงานซึ่งอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) เพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมแบบลดการสัมผัสและยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมการขนส่งทางเรือไปสู่ระบบอัตโนมัติขั้นสูง การกำหนดนโยบายและมาตรการรักษาความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure) ทางดิจิทัล หรือความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) จึงทวีความสำคัญต่อการสนับสนุนให้เศรษฐกิจภาคการขนส่งทางทะเลสามารถปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ดังกล่าว

๑.๒.๓ **สภาพแวดล้อมด้านภัยคุกคามข้ามชาติ** ความเชื่อมโยงของการค้าและการคมนาคมระหว่างประเทศแบบโลกาภิวัตน์ยังคงเป็นช่องทางของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่าง ๆ รวมถึงในบริบททางทะเล อาทิ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การก่อการร้าย การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ การค้าสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงยาเสพติด อาวุธและสินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-use goods) สัตว์ป่าและพันธุ์พืชในประเภทที่ได้รับการคุ้มครอง ตลอดจนสินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการค้าและการคมนาคมทางทะเลที่พึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ยังเพิ่มความเปราะบางต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์อีกด้วย

๑.๒.๔ **สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง** การดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถจำแนกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑) **มลพิษ (Pollution)** ซึ่งพบว่าพลาสติกเป็นขยะทะเลที่มีปริมาณมากที่สุด รวมถึงขยะทางการแพทย์ ในห้วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ๒) **ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ (Ecological degradation)** มีที่มาจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแบบเกินขีดความสามารถของการฟื้นตัวตามธรรมชาติ ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนหรือการสูญพันธุ์ในระยะยาว และ ๓) **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)** ซึ่งพบว่าปริมาณการปล่อยสารคาร์บอนจากกิจกรรมของมนุษย์ยังเพิ่มสูงขึ้น โดยอาจทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงถึง ๒ องศาเซลเซียสภายในปี ๒๕๕๓ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากสถานการณ์ข้างต้น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) มีแนวโน้มจะกลายเป็นบรรทัดฐานของการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนา การจัดการทรัพยากรทางทะเล การผลิตสินค้าและบริการ การศึกษาวิจัย ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป

๒. สถานการณ์ระดับภูมิภาคเอเชีย

ทวีปเอเชีย รวมถึงบริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นจุดศูนย์กลางของความขัดแย้งและการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับโลกแห่งหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงของดุลอำนาจในภูมิภาคอันเป็นผลจากการขึ้นสู่สถานะประเทศมหาอำนาจระดับโลกของจีน ประกอบกับการเพิ่มบทบาทของมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของตน

ได้ทำให้เกิดสถานการณ์ที่ประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการระดับภูมิภาคต่างมีจุดยืนทางการเมือง ลักษณะการตีความหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และแนวทางการส่งเสริมระเบียบระหว่างประเทศ (Regional order) แตกต่างกันไป รวมถึงเป็นเงื่อนไขให้เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการและใช้ประโยชน์จากเส้นทางคมนาคมทางทะเลพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ แนวโน้มของสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลระดับภูมิภาค อินโด-แปซิฟิก สามารถพิจารณาได้จากพัฒนาการของประเด็นความมั่นคงในภูมิภาค ประกอบกับการกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศที่มีบทบาทในภูมิภาค ดังนี้

๒.๑ สถานการณ์บริเวณช่องทางคมนาคมทางทะเลซึ่งมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์

๒.๑.๑ **มหาสมุทรแปซิฟิก** ๑) **ทะเลจีนใต้** ยังคงมีประเด็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเรื่องการอ้างกรรมสิทธิ์และการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณหมู่เกาะพาราเซลส์และสแปรตลีย์ อีกทั้งมีแนวโน้มของความตึงเครียดมากขึ้นจากการนำกำลังทหารของฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ ไม่ว่าจะการพัฒนากำลังทางทะเลของรัฐชายฝั่งและการปฏิบัติการทางทหารของประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลจากนอกภูมิภาค ๒) **ช่องแคบมะละกา** ยังเกิดเหตุกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างต่อเนื่อง ๓) **ทะเลตะวันออก** ข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเล ได้แก่ การอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้บริเวณหมู่เกาะทาเคชิม่า/ตอกโด อีกทั้งการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างจีน ญี่ปุ่น และไต้หวันบริเวณหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากุ ซึ่งนำไปสู่การตอบโต้ระหว่างกันด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ การทูต ตลอดจนการฝึกซ้อมทางทะเล ๔) **ช่องแคบไต้หวัน** ไต้หวันถือพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการรักษาอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของจีนที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ อีกทั้งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่สุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจีน - สหรัฐฯ โดยมีความเสี่ยงที่สถานการณ์ความตึงเครียดจะยกระดับเป็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการใช้กำลังเพราะการประเมินที่ผิดพลาด ไม่ว่าจะจากการฝึกซ้อมรบของทั้งฝ่ายจีนและไต้หวัน การปฏิบัติการ FONOPs ของสหรัฐฯ ร่วมกับกลุ่ม QUAD และ ๕) **คาบสมุทรเกาหลี** ยังคงมีความตึงเครียดและกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคและระดับโลก เนื่องจากการพัฒนานิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงการทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือนำไปสู่การตอบโต้ของเกาหลีใต้และประเทศนอกภูมิภาคอย่างสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพทางทหารและกำลังอาวุธของประเทศภายในภูมิภาค

๒.๑.๒ **มหาสมุทรอินเดีย** ประเทศซึ่งมีบทบาทการรักษาความมั่นคงในเส้นทางมหาสมุทรอินเดียแต่เดิม อาทิ อินเดีย สหรัฐฯ ฝรั่งเศส มีข้อห่วงกังวลเรื่องการขยายอิทธิพลของจีนผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุนในเส้นทาง Belt and Road และ Maritime Silk Road ซึ่งอาจมีการใช้ประโยชน์ด้านการทหารควบคู่ไปกับกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ จนกระทั่งเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางทะเล กลุ่มประเทศดังกล่าวจึงมีแนวโน้มจะกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล รวมถึงการยืนยันเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านการพัฒนากระบวนการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness) และการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเล โดยแม้ว่าสถานการณ์ในพื้นที่ดังกล่าวยังไม่ถือเป็นความขัดแย้ง แต่การมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะการแข่งขันมากกว่าการร่วมมืออย่างโปร่งใสและเปิดกว้าง สามารถนำไปสู่บรรยากาศของความหวาดระแวงต่อไป นอกจากนี้ สถานการณ์บริเวณช่องทางคมนาคมสำคัญยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑) **อ่าวเอเดนและชายฝั่งสาธารณรัฐโซมาเลีย** การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือมีความรุนแรงลดลง แต่ยังคงแผ่กระจายไปยังสันบสนุน อาทิ สถานการณ์ความยากจนในประเทศชายฝั่งแอฟริกาตะวันออก และความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายในเยเมน

และ ๒) **อ่าวโอมาน (ช่องแคบฮอร์มุซ)** ยังคงมีสถานะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญเพราะเป็นเส้นทางขนถ่ายพลังงานจากตะวันออกกลางไปยังทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ภัยคุกคามในการเดินเรือผ่านช่องทางดังกล่าวได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน

๒.๑.๓ เส้นทางคมนาคมทางทะเลบริเวณอื่นที่เชื่อมโยงกับมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก

๑) **ทะเลดำ** ความปลอดภัยในการเดินเรือบริเวณทะเลดำและพื้นที่ใกล้เคียงอาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับประเทศรอบบ้าน รวมถึงผู้สนับสนุนจากสหรัฐฯ กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก และองค์กรสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization) ยกตัวอย่างความขัดแย้งกรณียูเครนในปี ๒๕๖๕ ซึ่งกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการขนส่งสินค้าผ่านทะเลดำ อีกทั้งมีการออกมาตรการเกี่ยวกับท่าเรืออันสืบเนื่องจากการลงโทษทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการใช้กำลังระหว่างคู่ขัดแย้งเพื่อโจมตีเรือหรือสินทรัพย์เกี่ยวกับการขนส่งทางทะเล ๒) **ทะเลอาร์กติก** ปรากฏการณ์น้ำแข็งละลายบริเวณขั้วโลกเหนือ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้นานาประเทศเล็งเห็นผลประโยชน์จากการเข้าถึงพื้นที่ดังกล่าวเพื่อหาทรัพยากรธรรมชาติและใช้เส้นทางสัญจรทางทะเล จึงมีแนวโน้มที่นานาประเทศจะแข่งขันกันเพื่อจัดสรรผลประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป อาทิ รัสเซีย แคนาดา จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป องค์กร NATO และ Arctic Council

๒.๒ การรวมตัวของกลุ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลที่มีนัยสำคัญต่อภูมิภาค

๑) **กลุ่ม Quadrilateral Security Dialogue หรือ QUAD** ประกอบด้วยสหรัฐฯ ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น ได้ยกระดับเป็นแนวร่วมทางการเมืองระดับภูมิภาคเพื่อท้าทายอิทธิพลของจีน โดยมีการขยายขอบเขตความร่วมมือจากประเด็นทางการเมืองและความมั่นคงอย่างการส่งเสริมคุณค่าของระเบียบโลกแบบเสรีนิยม รวมถึงการยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในช่องทางคมนาคมทางทะเล ไปสู่ความร่วมมือเชิงเศรษฐกิจและการพัฒนาเพื่อลดการพึ่งพาอิทธิพลของจีน อาทิ การจัดทำกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) ซึ่งสาขาที่ส่งผลต่อกิจการทางทะเลจะรวมถึงประเด็นการรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การส่งเสริมเศรษฐกิจภาคทะเล และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของสินค้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของโครงข่ายสารสนเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธวิธี ๒) **กรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงไตรภาคี (Trilateral Security Partnership) หรือ AUKUS** ประกอบด้วย ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๔ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการร่วม (Interoperability) รวมถึงการปฏิบัติการใต้น้ำ (Underwater capabilities) ซึ่งออสเตรเลียจะได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ (Nuclear-powered submarines) ให้เข้ามาประจำการ ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงระดับภูมิภาค รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อเฝ้าระวังและป้องปรามความเคลื่อนไหวด้านการทหารของจีน การเร่งพลวัตการแข่งขันด้านการทหาร และผลกระทบต่อบทบาทของอาเซียน

๒.๓ **สถานการณ์ภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลที่สำคัญ** ๑) **การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ** ซึ่งมีปัจจัยเสริม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ประชากรในพื้นที่ชายฝั่งอาจหันมาก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ ช่องแคบมะละกา ช่องแคบสิงคโปร์ ทะเลชูลู-เซลเบส น่านน้ำโซมาเลียและอ่าวเอเดน และอ่าวกินี ๒) **การก่อการร้าย**

มีจำนวนการก่อเหตุต่ำ แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าติดตามระยะต่อไป ๓) การแพร่ขยายอาวุธ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ และ ๔) ภัยข้ามชาติประเภทอื่น ๆ อาทิ การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ การค้าสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงยาเสพติด อาวุธและสินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-use goods) สัตว์ป่าและพันธุ์พืชในประเภทที่ได้รับการคุ้มครอง ตลอดจนสินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์

๒.๔ การกำหนดยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค ประกอบด้วย

๑) **เครือรัฐออสเตรเลีย** นโยบายด้านการป้องกันประเทศตามเอกสาร 2020 Defence Strategic Update มุ่งเน้นการป้องกันแบบเชิงรุกเพื่อตอบสนองต่อการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค โดยออสเตรเลียอยู่ระหว่างการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงทางทะเล อาทิ ปฏิบัติการ Indo - Pacific Endeavour เพื่อเยือนกองทัพเรือและการฝึกกับมิตรประเทศ อีกทั้งได้ทำความตกลง AUKUS เพื่อรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปฏิบัติการใต้น้ำจากสหราชอาณาจักรและสหรัฐฯ ๒) **สาธารณรัฐประชาชนจีน** ได้เร่งพัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรืออันสอดคล้องกับเป้าหมายทางยุทธศาสตร์อันรวมถึง (๑) การรักษากรรมสิทธิ์เหนือเกาะในทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก (๒) การคุ้มครองเส้นทางขนส่งทางทะเล (๓) การยกระดับสถานะเพื่อเป็นมหาอำนาจระดับโลก และ (๔) การปฏิบัติการป้องกันประเทศทางทะเลในระยะไกล (Far-Sea Defense) โดยจีนอยู่ระหว่างพัฒนาท่าเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายใต้นโยบายความริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative-BRI) หรือเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑ (21st Century Maritime Silk Road) เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าและพลังงาน นอกจากนี้ จีนยังส่งเสริมบทบาทนำภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) ซึ่งให้ความสำคัญกับความร่วมมือ ๕ สาขา ได้แก่ (๑) การพัฒนาสีเขียว (Green development) (๒) ความมั่งคั่งทางทะเล (Ocean-based prosperity) (๓) ความมั่นคงทางทะเล (Maritime security) (๔) การเติบโตทางนวัตกรรม (Innovative growth) และ (๕) การจัดการปกครองโดยร่วมมือกัน (Collaborative governance) ๓) **กลุ่มประเทศในทวีปยุโรป สหภาพยุโรป** มีการกำหนดยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ตามที่ปรากฏในเอกสาร EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific 2021 และ EU Strategic Compass 2022 ซึ่งให้ความสำคัญต่อความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและปกป้องสันติภาพ เสถียรภาพ และสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงในภูมิภาคที่เปิดกว้างและอิงกฎกติการะหว่างประเทศ ย้ำการสนับสนุนความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน (ASEAN centrality) และกระบวนการที่นำโดยอาเซียนในการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ตลอดจนเน้นย้ำความสำคัญของประเด็นสมุทรภิบาล (Ocean Governance) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นกิจกรรมอันได้แก่ (๑) การส่งกำลังทางเรือมาร่วมปฏิบัติการด้านความมั่นคงทางทะเล (Naval presence) ตามกรอบกฎหมายภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS) ค.ศ. ๑๙๘๒ และการแสดงอำนาจทางทะเลอย่างสอดประสาน (Coordinated Maritime Presences: CMP) (๒) การดำเนินโครงการสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเล รวมถึงความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลให้กับประเทศชายฝั่ง (๓) การเพิ่มบทบาทในสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงของอาเซียน และ (๔) การหารืออย่างต่อเนื่องกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เช่น จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไทย ในเรื่องประมง IUU และการส่งเสริมประมงแบบยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนิน

บทบาทของรายประเทศ ได้แก่ **สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และสหราชอาณาจักร** ที่ร่วมส่งเรือรบสัญจรผ่านบริเวณทะเลจีนใต้บ่อยครั้งเพื่อยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ เป็นต้นมา ๓) **สาธารณรัฐอินเดีย** ให้ความสำคัญต่อการรักษาและปกป้องผลประโยชน์ทางทะเล โดยเฉพาะในมหาสมุทรอินเดียซึ่งมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ต่ออินเดียทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และพลังงาน รวมทั้งเส้นทางคมนาคมขนส่งทางทะเลที่สำคัญ โดยการขยายบทบาทของจีนเมื่อมีการดำเนินโครงการ Belt and Road Initiative ประกอบกับกรณีพิพาทเรื่องเขตแดนทางบกส่งผลให้อินเดียพยายามสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเลร่วมกับมิตรประเทศเพื่อต่อต้านอิทธิพลของจีนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยร่วมสนับสนุนหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในทะเลจีนใต้และความร่วมมือแบบพหุภาคีในภูมิภาค อีกทั้งยังส่งเสริมความร่วมมือและการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเล ซึ่งประกอบด้วย ๗ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ สมุทรภิบาล การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) บริเวณชายฝั่งและการท่องเที่ยว การทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิตภาคอุตสาหกรรม ความเชื่อมโยงของระบบโลจิสติกส์ การทำเหมืองแร่และการขุดเจาะพลังงานนอกชายฝั่ง และการปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศ ในเชิงยุทธศาสตร์และความมั่นคง ๔) **ญี่ปุ่น** มุ่งเสริมสร้างความร่วมมือทั้งกับประเทศที่มีทัศนะใกล้เคียงกัน รวมถึงแบบพหุภาคีทั้งในกรอบของกลุ่ม QUAD และอาเซียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของแนวร่วมในการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลทางทะเลของจีน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อข้อพิพาทบริเวณทะเลจีนตะวันออก ทั้งนี้ ได้ดำเนินบทบาทเชิงรุกอย่างการให้ความช่วยเหลือเพื่อเผยแพร่แนวคิดเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน หลักนิติธรรม (Rule of Law) ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมถึงร่วมลงทุนทางวิชาการและเศรษฐกิจภาคทะเล และ ๕) **สหรัฐอเมริกา** ให้ความสำคัญกับการปกป้องผลประโยชน์และความมั่นคงทางทะเล จากเส้นทางเดินเรือและขนส่งสินค้า รวมถึงการติดตามความเคลื่อนไหวของประเทศคู่ขัดแย้งและกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติที่จะเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ดังกล่าว ตลอดจนการเตรียมการเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ สหรัฐฯ ให้ความสำคัญต่อมหาสมุทรแปซิฟิกและภูมิภาคเอเชียยิ่งขึ้น สืบเนื่องจากการเผยแพร่นโยบาย Free and Open Indo-Pacific ซึ่งมีนัยของการสกัดกั้นอิทธิพลของจีนในภูมิภาค ประกอบด้วย (๑) หลักอธิปไตยและการเป็นอิสระของชาติต่าง ๆ (๒) การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี (๓) การค้าและการลงทุนเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่เปิดกว้าง เสรี และเป็นธรรม และ (๔) การรักษากติการะหว่างประเทศ รวมถึงหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน ในทางปฏิบัติ สหรัฐฯ ดำเนินความร่วมมือกับเครือข่ายพันธมิตร หุ้นส่วน และคู่เจรจาหลายระดับ รวมถึงกลุ่ม QUAD กลุ่มความร่วมมือไตรภาคี AUKUS กลุ่มพันธมิตรด้านข่าวกรองทางความมั่นคง Five Eyes กลุ่มอาเซียน และการดำเนินนโยบาย Build Back Better ร่วมกับกลุ่มประเทศ G7

๓. สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การรวมกลุ่มระดับภูมิภาคภายใต้กรอบอาเซียนมีความรุดหน้าเกี่ยวกับการผลักดันความร่วมมือทางทะเลในระดับระหว่างรัฐบาลซึ่งครอบคลุมทั้งมิติการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม โดยอาเซียนยังพัฒนาบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงประเทศคู่เจรจาจากนอกภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การดำเนินบทบาทร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายอันเกิดจากการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคอันเป็นผลสืบเนื่อง

จากทั้งปัจจัยภายนอก ได้แก่ การขยายอิทธิพลของจีน ประกอบกับนโยบายของสหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน ซึ่งหันกลับมาให้ความสนใจต่อเอเชียเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเล โดยเฉพาะกรณีการจัดการความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ อีกทั้งพลวัตภายในเกี่ยวกับการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศ อาทิ การจัดการข้อพิพาทเขตแดน การสะสมอาวุธเพื่อการป้องกันประเทศและการป้องปราม และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการทหาร

๓.๑ พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมความร่วมมือทางทะเลภายใต้กรอบอาเซียน

อาเซียนได้กำหนดท่าทีที่ด้านการเมืองและความมั่นคงตามเอกสาร ASEAN Outlook on the Indo Pacific ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกฎกติกา (Rule-Based Order) การปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และการส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ รวมถึงความร่วมมือทางทะเล ในทางปฏิบัติ ได้มีการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอย่างเป็นองค์รวม โดยนอกจากจะบรรจุประเด็นดังกล่าวอยู่ในแผนงาน ASEAN Political-Security Community (APSC) Blueprint ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกหรือ ASEAN Maritime Forum (AMF) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ผลักดัน และติดตามความร่วมมือทางทะเลในภาพรวม อีกทั้งมีการผลักดันความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลผ่านกลไกต่าง ๆ อาทิ ASEAN Regional Forum (ARF) Inter-sessional Meeting on Maritime Security (ISM), ASEAN Defense Minister's Meeting (ADMM) ASEAN Defense Minister's Meeting - Plus (ADMM-Plus) และกลไก ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime (AMMTC)/ASEAN Senior Officials Meeting on Transnational Crime (SOMTC) และการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ร่วมกับจีน อาเซียนยังบรรลุผลในการกำหนดท่าทีและแผนงานด้านความร่วมมือทางทะเลสาขาอื่น ๆ อาทิ ด้านการทำประมง การเชื่อมต่อด้านการคมนาคม การส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อปี ๒๕๖๔ มีการรับรองปฏิญญา ASEAN Declaration on the Blue Economy และการเปิดตัวแผนปฏิบัติการ ASEAN Regional Action Plan (RAP) on Combating Marine Debris

๓.๒ การดำเนินยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียน มีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเลให้ทันต่อสมดุลกำลังทหาร (Balance of force) และการดำเนินยุทธศาสตร์การป้องปราม ประกอบกับการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลแบบพหุภาคี ได้แก่

๓.๒.๑ **บรูไนดารุสซาลาม** ให้ความสำคัญต่อการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล จากการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การกำกับดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการภัยพิบัติ โดยมีการจัดตั้งกลไกเพื่อการบูรณาการกิจการความมั่นคงทางทะเลทั้งระดับนโยบายและกองกำลังเฉพาะกิจ (Special Force)

๓.๒.๒ **สาธารณรัฐอินโดนีเซีย** มีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมบทบาทนำด้านกิจการทางทะเล (Global Maritime Fulcrum) ซึ่งพิจารณาถึงพลวัตของสถานการณ์ซึ่งเชื่อมโยงกันทั้งฝั่งมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก (Between the two continents and two oceans worldview) หรือ (Pan-Indo-Pacific vision) โดยอาศัยกลไกอาเซียนเพื่อผลักดันความเป็นแกนกลางขององค์กรระดับภูมิภาค การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและการยึดถือหลักกฎหมายระหว่างประเทศตาม และการคัดค้านกิจกรรม

ด้านการทหารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพระดับภูมิภาค อีกด้านหนึ่ง อินโดนีเซียอยู่ระหว่างการพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศให้ทันสมัยตามยุทธศาสตร์ Minimum Essential Force 2005 – 2024 (MEF) การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และดำเนินความร่วมมือทางทะเลกับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล

๓.๒.๓ **สหพันธรัฐมาเลเซีย** ให้ความสำคัญต่อประเด็นการจัดการข้อพิพาทเขตแดนทางทะเล รวมถึงกรณีทะเลจีนใต้ ความไม่สงบบริเวณฝั่งตะวันออกของรัฐซาบฮาร์ซึ่งพบความเคลื่อนไหวในทะเลชูลูและเซลเบส และภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเล ในการนี้ จึงอยู่ระหว่างการปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์ทางทะเล ซึ่งมุ่งเน้นการป้องปรามการรุกล้ำอธิปไตยทางทะเล การปรับโครงสร้างการกำลังทางเรือบริเวณจุดสำคัญทางยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะพื้นที่รัฐซาราวัก และฝั่งตะวันออกของรัฐซาบฮาร์ รวมถึงการบูรณาการหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลให้เป็นเอกภาพ ซึ่งมีการจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจแห่งชาติ (National Task Force) เพื่อจัดการปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองทางทะเลในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

๓.๒.๔ **สาธารณรัฐฟิลิปปินส์** ให้ความสำคัญต่อประเด็นการรักษาอธิปไตยเหนืออาณาเขตทางทะเลและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ การแก้ไขข้อพิพาทเขตแดนทางทะเลซึ่งรวมทั้งกรณีทะเลจีนใต้และอาณาเขตทางทะเลที่ติดต่อกับอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ การปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ การค้ามนุษย์ การก่อเหตุความไม่สงบ อีกทั้งการจัดการปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศที่นำไปสู่การก่อเหตุรุนแรง ในการนี้ ฟิลิปปินส์มุ่งเน้นการปรับปรุงขีดความสามารถของกองทัพให้ทันสมัย ประกอบกับการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศอย่างสมดุล

๓.๒.๕ **สาธารณรัฐสิงคโปร์** สืบเนื่องจากการที่ภาคเศรษฐกิจส่วนสำคัญพึ่งพาการคมนาคมทางทะเล สิงคโปร์จึงให้ความสำคัญต่อความมั่นคงทางทะเลในมิติของการรักษาความปลอดภัยของการเดินเรือ และการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติ โดยเป็นประเทศที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลระดับภูมิภาค ได้แก่ ศูนย์ Information Sharing Center ของกรอบความร่วมมือ Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia (ReCAAP) และศูนย์ Information Fusion Center (IFC) นอกจากนี้ ข้อพิพาทเขตแดนทางทะเลกับมาเลเซีย และความขัดแย้งกรณีทะเลจีนใต้ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้เส้นทางการคมนาคมทางทะเล ยังทำให้สิงคโปร์เพิ่มขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเลยิ่งขึ้น

๓.๒.๖ **สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม** สืบเนื่องจากข้อพิพาทกรณีทะเลจีนใต้ประกอบกับตำแหน่งที่ตั้งใกล้กับจีน เวียดนามมีการปรับปรุงกำลังการป้องกันประเทศทางทะเลอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามยังคงดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยมุ่งเน้นการแก้ไขข้อพิพาทด้วยสันติวิธีและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งยึดถือหลักการรักษาสันติภาพจากการไม่เข้าเป็นพันธมิตรทางทหารของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศอย่างรอบด้าน

๓.๒.๗ **ราชอาณาจักรกัมพูชา** มุ่งเน้นดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลเชิงป้องกันตามแผนพัฒนาประเทศ “ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม” ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาข้อพิพาทเขตแดนกับ

ประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก ได้แก่ ๑) ท่าเรือของเขตการท่องเที่ยว ดาราซากอร์ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุน Belt and Road Initiative และ ๒) การปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม

๓.๒.๘ **สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา** มีนโยบายปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันและปราบปราม และการปฏิบัติการทางทะเลระยะไกลฝั่งด้วยการนำเรือดำน้ำมาประจำการ โดยสืบเนื่องจากกรณีพิพาทกับบังกลาเทศเกี่ยวกับการจัดการเขตแดนทางทะเล การปกป้องผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ประกอบกับความต้องการปรับสมดุลของกำลังทางเรือให้ทันต่อกำลังของประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ การแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจระดับภูมิภาคเป็นโอกาสซึ่งทำให้เมียนมาได้รับมอบเรือดำน้ำมาประจำการทั้งจากอินเดียและเมียนมา และเมียนมายังมีแผนจัดซื้อเรือดำน้ำเพิ่มจากรัสเซียในอนาคต

๔. สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและประเทศรอบบ้าน

การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลบริเวณอาณาเขตไทยยังคงมีความท้าทายจากประเด็นความมั่นคง อันมีลักษณะข้ามเขตแดน รวมถึงการรุกล้ำอาณาเขต การลักลอบค้าและลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ และการทำประมงผิดกฎหมาย ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในมิติของการจัดการเขตแดนทางทะเลเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการร่วมมือในการจัดการปัญหาข้างต้น รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

๔.๑ ความมั่นคงบริเวณอาณาเขตทางทะเล

๔.๑.๑ **การรุกล้ำอาณาเขตทางทะเล** พบว่ากรณีส่วนใหญ่เกิดจากเรือประมงในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอาจมีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยีระบุพิกัดเรือ หรือมีเจตนาเข้ามาหาสัตว์น้ำในพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์

๔.๑.๒ **การลักลอบค้าและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย** ได้แก่ ๑) **ยาเสพติด** มีเส้นทางการลำเลียงผ่านประเทศไทย รวมถึงที่มีการส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ได้แก่ (๑) เส้นทางสามเหลี่ยมทองคำและแม่น้ำโขง หรืออ่าวไทย และ (๒) เส้นทางทะเลอันดามันเพื่อเข้าสู่ไทยและมาเลเซีย ทั้งนี้ การแพร่กระจายยาเสพติดทางทะเลมีปัจจัยเพิ่มเติม การตั้งโรงงานผลิตใหม่ในประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งการปิดพรมแดนทางบกในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้มีการเปลี่ยนเส้นทางจากทางบกไปสู่ทางทะเลมากขึ้น ๒) **น้ำมันเชื้อเพลิง** มีปัจจัยผลักดันหลักคือราคาจำหน่ายในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งต่ำกว่าราคาในไทย โดยพบความพยายามขนถ่ายน้ำมันในเขตน่านน้ำสากลเพื่อเลี่ยงการจับกุมมากขึ้น ๓) **สินค้าเกี่ยวกับอาชญากรรมด้านสิ่งแวดลอม** ๔) **สินค้าอื่น ๆ** รวมถึงอาวุธ สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และสินค้าหนีภาษี ซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่น ๆ อาทิ การฟอกเงิน หรือการก่อเหตุรุนแรง

๔.๑.๓ **การลักลอบเข้าเมือง** สภาพเศรษฐกิจตกต่ำอันสืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับสถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ เมียนมา ตลอดจนประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานและการลักลอบเข้าเมืองจากทั้งทางบกและทางทะเล การโยกย้ายถิ่นฐานดังกล่าวมีลักษณะผสม (Mixed migration) ซึ่งสามารถพบผู้โยกย้ายถิ่นฐานหลายประเภทที่สำคัญ ได้แก่ ๑) **ผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ** โดยแรงงานจากประเทศรอบบ้านได้เป็นส่วนสำคัญของภาคเศรษฐกิจของไทยที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นหลัก (Labor-intensive Industry) รวมถึงอุตสาหกรรมประมง ๒) **ผู้หลบหนีเข้าเมือง** เนื่องจากหนีภัยการสู้รบหรือความขัดแย้งในประเทศ นอกจากนี้ การลักลอบเข้าเมือง

ซึ่งไม่ผ่านการคัดกรองตามกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง ยังเป็นปัจจัยนำไปสู่ภัยข้ามชาติประเภทอื่น ๆ อาทิ เครือข่ายการนำพาข้ามแดน (Human smuggling) หรือขบวนการค้ามนุษย์ (Human trafficking)

๔.๒ ความสัมพันธ์ทางทฤษฎีด้านกิจการทางทะเลกับประเทศรอบบ้าน มีสถานะความคืบหน้า เกี่ยวกับการจัดการเขตทางทะเลเป็นรายประเทศ ดังนี้

๔.๒.๑ สาธารณรัฐอินเดียน ไทยและอินเดียได้แบ่งเขตทางทะเลทั้งเขตไหล่ทวีปและ เขตเศรษฐกิจจำเพาะเสร็จสิ้นแล้ว โดยได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น ๔ ฉบับ และหนังสือแลกเปลี่ยน ว่าด้วยการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะระหว่างสองประเทศในทะเลอันดามัน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒

๔.๒.๒ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ไทยและเมียนมาได้มีการแบ่งเขตทางทะเลแล้วบางส่วน โดยคงเหลือการแบ่งพื้นที่ตั้งแต่ปากแม่น้ำกระบุรี/ปากจั่น ถึงทะเลปิดระหว่างเกาะสุรินทร์และเกาะคริสตียาวประมาณ ๕๐ ไมล์ทะเล เนื่องจากไทยและเมียนมาต่างอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะ ๓ เกาะบริเวณปากแม่น้ำ ปากจั่น ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดเขตทางทะเลตาม UNCLOS ค.ศ. ๑๙๘๒ ทำให้ทั้งสองฝ่ายอ้างเส้นเขตทางทะเล ไม่ตรงกันและก่อให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะได้รับการเจรจาโดยคณะกรรมการเขตแดนร่วม ไทย-เมียนมาต่อไป

๔.๒.๓ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ไทยและอินโดนีเซียได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น ๔ ฉบับ และได้ยึดถือเส้นแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงดังกล่าวเป็นเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ มายาวนาน ล่าสุด เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๑ ประเทศไทยมีพระบรมราชโองการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ของราชอาณาจักรไทยด้านทะเลอันดามันโดยกำหนดจุดพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographical Co-ordinates) เป็นจุดเดียวกันกับประกาศเขตไหล่ทวีป ซึ่งหลังจากแจ้งให้ประเทศต่าง ๆ ทราบแล้ว และไม่มีการคัดค้าน

๔.๒.๔ มาเลเซีย การเจรจาเพื่อกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและมาเลเซีย คงเหลือ บริเวณซึ่งมีการอ้างสิทธิ์ในพื้นที่ทับซ้อนประมาณ ๗,๒๕๐ ตารางกิโลเมตร โดยรัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้ลงนาม ในบันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อแสวงประโยชน์ จากทรัพยากรในพื้นที่ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย (Memorandum of Understanding between Malaysia and the Kingdom of Thailand on the Establishment of the Joint Authority for the Exploitation of the Resources of the Sea Bed in a Defined Area of the Continental Shelf of the Two Countries in the Gulf of Thailand) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งได้กำหนดพื้นที่พัฒนาร่วมไทย - มาเลเซีย (Joint Development Area: JDA) และองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia – Thailand Joint Authority: MTJA) เพื่อรวมสิทธิ และความรับผิดชอบแทนรัฐบาลทั้งสองในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ใต้ทะเล และใต้ดินที่ไม่มีชีวิตในบริเวณเหลื่อมล้ำกันเป็นเวลาห้าสิบปีนับจากวันที่บันทึกดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากข้อ ๖ (๒) ของบันทึกความเข้าใจฯ ทั้งรัฐบาลไทยและมาเลเซียได้ยืนยันการมีผลบังคับใช้ต่อไป ของบันทึกความเข้าใจฯ แล้วเมื่อปี ๒๕๖๐

๔.๒.๕ ราชอาณาจักรกัมพูชา การจัดการเขตทางทะเลมีความคืบหน้าดังนี้ ๑) กัมพูชา ประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี ๒๕๑๕ และไทยประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี ๒๕๑๖ โดยการประกาศเขตไหล่ทวีป

ของทั้งสองประเทศทำให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกันประมาณ ๒๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร และ ๒) ไทยและกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทย กัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน (OCA) เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ซึ่งแสดงเจตนาของทั้งสองฝ่าย ในการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่ไทยและกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน ทั้งนี้ ไทยและกัมพูชาอยู่ระหว่างการเจรจาในกรอบกลไกคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิคไทย-กัมพูชา (Joint Technical Committee: JTC) บนพื้นฐานของ MoU ปี ๒๕๔๔

๔.๒.๖ **สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม** ไทยและเวียดนามมีการเจรจาเขตทางทะเลร่วมกัน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ นำไปสู่การแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๐ และแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ทั้งนี้ เมื่อไทยและมาเลเซียได้ตกลงจัดตั้ง JDA เมื่อปี ๒๕๒๒ ยังมีพื้นที่ทับซ้อนกับเส้นเขตไหล่ทวีปที่เวียดนามอ้างสิทธิเป็นเนื้อที่ประมาณ ๘๖๗ ตารางกิโลเมตร ทำให้ทั้งไทย มาเลเซีย และเวียดนามไม่สามารถแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดังกล่าวได้จึงมีการเจรจาอย่างเป็นทางการซึ่งนำไปสู่การตกลงในหลักการให้จัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมสามฝ่าย และตกลงสัดส่วนการแบ่งผลประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต พร้อมทั้งจัดตั้งกลไก Informal Working Group (IWG) เพื่อการหารือในรายละเอียด อย่างไรก็ตาม ทั้งสามฝ่ายเห็นชอบร่วมกันว่าความตกลงนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อ การแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตทางทะเลต่าง ๆ ในอนาคต

๕. สถานการณ์ภายในประเทศ

การประเมินสถานการณ์การใช้ประโยชน์จากทะเล รวมถึงโอกาสและความท้าทายของไทยระยะ ๕ ปี เพื่อส่งเสริมความมั่นคงอย่างเป็นองค์รวม (Comprehensive security) มีการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๕.๑ **เศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง** สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับการดำเนินมาตรการด้านสาธารณสุขซึ่งให้งดเว้นกิจกรรมที่มีการรวมตัวและเคลื่อนย้ายของประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญให้ภาคเศรษฐกิจหยุดชะงักหรือชะลอตัว โดยโอกาสของฟื้นตัวขึ้นอยู่กับ การควบคุมโรคและการผ่อนคลายมาตรการเชิงป้องกันซึ่งอนุญาตให้มีการเดินทางพร้อมกับการกำกับดูแลทางสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคส่วนที่สำคัญยังมีปัจจัยเสริม ดังนี้ ๑) **การทำประมง** มีโอกาสจากการเปิดช่องทางการค้าและคมนาคมระหว่างประเทศหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างไรก็ตาม ควรมีการเตรียมการเพื่อปรับตัวต่อภาวะเปราะบางทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี อาทิ มาตรการด้านสุขอนามัย แรงงาน และสิ่งแวดล้อม ๒) **การท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง** มีโอกาสการฟื้นตัวจากการผ่อนปรนให้มีการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อย่างไรก็ตาม การปรับทิศทางของภาครัฐมาสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ ยังต้องมีการบริหารจัดการกำกับจำนวนนักท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมให้อยู่ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศทางธรรมชาติต่อไป ๓) **การขนส่งทางทะเล** การพัฒนาความเชื่อมต่อด้านการค้าและคมนาคมของประเทศได้รับแรงกระตุ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาซึ่งมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจ อาทิ โครงการ Belt and Road Initiative ของจีน และเส้นทางการเดินเรือเส้นทางเลียบชายฝั่งในกรอบความคิดริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) อีกทั้ง

พลวัตจากภายนอก อาทิ มาตรฐานระหว่างประเทศหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งให้ความสำคัญต่อการเฝ้าระวังทางสาธารณสุข การส่งเสริมสิทธิของคนเรื่อ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น และ ๔) การผลิตพลังงานเชื้อเพลิง การผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในทะเลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ โดยเป็นแหล่งหลักที่จัดหาก๊าซธรรมชาติส่วนใหญ่ของความต้องการใช้ภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตไฟฟ้า อุตสาหกรรม การขนส่ง และครัวเรือน (เช่น แหล่งเอราวัณ แหล่งบงกช แหล่งอาทิตย์)

๕.๒ **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** การระงับกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเฉพาะการท่องเที่ยว ประกอบกับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยให้เกิดการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม การรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยให้มีความยังมีความท้าทายจาก ๑) **ปัญหามลพิษ** โดยเฉพาะการปล่อยน้ำเสียบริเวณอ่าวไทยตอนใน น้ำมันรั่วไหล ขยะทางการแพทย์และบรรจุภัณฑ์อาหาร ๒) **ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร** รวมถึง (๑) ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรประมง (๒) การดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ซึ่งอาจกระทบต่อวิถีทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติ และ (๓) ความขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากที่ดินชายฝั่ง อาทิ การบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ความทับซ้อนของที่ทำกินของประชาชนกับพื้นที่ของรัฐ และการจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินนอกใหม่หลังแนวป้องกันการกัดเซาะ และ ๓) **ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระยะยาว** ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของลมประจำฤดู (Monsoon) สภาพอากาศและภัยธรรมชาติรุนแรง (Extreme weather) และการเพิ่มระดับอุณหภูมิ

๕.๓ **ความมั่นคงของมนุษย์ (Human security)** พบกลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ ๑) **ประชากรชุมชนชายฝั่ง** ซึ่งมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุทางทะเลโดยตรง ๒) **กลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเล** ซึ่งประสบปัญหาความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน การไร้สัญชาติ และการเข้าถึงบริการของรัฐ และ ๓) **แรงงานประมงทะเล** ซึ่งแรงงานซึ่งลักลอบหลบหนีเข้าเมืองจะมีข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงสวัสดิการและบริการสาธารณะ อีกทั้งมีความเสี่ยงที่จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงาน

๕.๔ **ความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล (Maritime security and maritime safety)** สามารถจำแนกกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๕.๔.๑ **อาชญากรรมและการกระทำผิด** ประกอบด้วย ๑) การหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศรอบบ้าน ๒) การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย โดยเฉพาะ ยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์ และ ๓) การกระทำผิดเกี่ยวกับการทำประมง รวมถึงการใช้เครื่องมือทำประมงที่ไม่ได้รับอนุญาตการใช้แรงงานที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนตามกฎหมาย และการลักลอบทำประมงในน่านน้ำไทยโดยเรือต่างชาติ

๕.๔.๒ **อุบัติเหตุทางทะเล** พบเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและเหตุอื่น ได้แก่ ๑) อุบัติเหตุทางเรือ อาทิ เรือล่ม เรือโดนกัน ชนกัน หรืออับปาง ซึ่งนอกเหนือจากที่ทำให้ลูกเรือพลัดตกน้ำหรือสูญหายแล้ว อาจก่อให้เกิดมลพิษจากคราบน้ำมันรั่วไหล และ ๒) อุบัติเหตุบนแท่นผลิตหรือชุดเจาะพลังงานเชื้อเพลิง และเรือขนส่งสินค้า โดยเฉพาะเหตุระเบิดและไฟไหม้ ซึ่งในกรณีที่สถานที่

เกิดเหตุดังกล่าวมีวัตถุไวไฟและมีตำแหน่งใกล้เคียงพื้นที่ชุมชน อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นวงกว้างได้

๕.๕ การส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรภิบาล (Ocean governance) การบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ระยะที่ผ่านมา ได้ทำให้มีกลไกสำหรับการบริหารจัดการทางทะเลให้เป็นเอกภาพ ทั้งการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติ และการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการของภาครัฐด้านกิจการทางทะเลระดับปฏิบัติยังมีข้อจำกัดในส่วนของพัฒนาเครื่องมือกลางสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทรร่วมกัน โดยมีการรักษาสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการรักษาทรัพยากรอย่างยั่งยืน อีกทั้งมีความสอดคล้องกับทั้งกฎหมายภายในและพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถจำแนกประเด็นการบริหารจัดการของภาครัฐที่สามารถส่งเสริม ดังนี้

๕.๕.๑ การบริหารจัดการซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ ซึ่งรวมถึงการสร้างเสริมองค์ความรู้ ให้กับผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ การจัดตั้งองค์กรที่จัดการความรู้ทางทะเลแบบองค์รวม และการเตรียมความพร้อมทางเทคโนโลยีใหม่ อาทิ ฐานข้อมูลทางทะเลแบบ Big Data และ Open Government Data

๕.๕.๒ การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะการอนุวัติการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. ๑๙๘๒ ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอันสอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในสาขาต่าง ๆ รวมถึงประเด็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นใหม่ อาทิ การอนุรักษ์และการใช้อย่างยั่งยืนซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลในพื้นที่นอกเขตอำนาจรัฐ (Biological Diversity of Areas beyond National Jurisdiction - BBNJ)

๕.๕.๓ การจัดทำเครื่องมือกลางสำหรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทะเล รวมถึงการพัฒนาแผนที่ One Marine Chart การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลระดับชาติ (Marine Spatial Planning - MSP) การแบ่งเขตจังหวัดทางทะเล และการนำดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI) มาใช้วัดผลการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

๕.๕.๔ การเตรียมความพร้อมสำหรับประเด็นเกิดใหม่ รวมถึงการศึกษาพัฒนาการปัจจุบัน การกำหนดผลประโยชน์และท่าทีของไทย และการแบ่งมอบหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อาทิ ประเด็นเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) ความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเล ตลอดจนการพิจารณาเข้าเป็นภาคีหรือปฏิบัติตามอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ เหตุผลความจำเป็นของแผนฯ

๑.๒.๑ พัฒนาการของนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และได้มอบหมายให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) รับผิดชอบและประสานการดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สมช. ได้มีการจัดทำนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลมาแล้ว ๔ ฉบับ ได้แก่

๑) นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๓๖)
 ๒) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๖ ๓) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒) และ ๔) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ซึ่งเป็นแผนฉบับล่าสุด ได้สิ้นสุดการบังคับใช้ในปี ๒๕๖๕ เนื่องจากการได้มีการปรับหัวระยะเวลาการบังคับใช้ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อให้เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนสำคัญระดับชาติฉบับต่าง ๆ ในระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ในภาพรวมนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นการผลักดัน ขับเคลื่อน และแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างต่อเนื่องทั้งในมิติด้านความมั่นคงเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการกิจการทางทะเล รวมถึงการพัฒนาต่อยอดประเด็นสำคัญทางทะเลในแต่ละช่วงเวลาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสรุปพัฒนาการของนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

นโยบาย/แผน	สรุปสาระสำคัญของนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ฉบับที่ ๑-๔
๑. นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๓๖)	มุ่งเน้นปกป้องเอกราช อธิปไตยในการรักษาความสงบและความปลอดภัยทางทะเลโดยการส่งเสริมขีดความสามารถของกองทัพอย่างเหมาะสม การยึดหลักกฎหมายระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาการแบ่งเขตทางทะเล และการส่งเสริมการใช้และดูแลผลประโยชน์ทางทะเลด้านเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการขนส่งสินค้าทางเรือ พาณิชยนาวิ กิจการประมง รวมถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
๒. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๖	มุ่งเน้นการต่อการพัฒนาประเด็นสำคัญทางทะเลอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากการเมืองระหว่างประเทศในการลดความขัดแย้งทางทะเลและร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค ริเริ่มนโยบายการพัฒนาศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) และส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกและเห็นความสำคัญของทะเล ตลอดจนใช้และแสวงหาประโยชน์จากทะเลอย่างถูกวิธี
๓. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒)	มุ่งเน้นการติดตามผลและเพิ่มขีดความสามารถ ต่อยอดจากนโยบายฉบับเดิมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น โดยในปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ รวมถึงยกระดับนโยบายด้านการศึกษาและการวิจัยทางสมุทรศาสตร์ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล
๔. แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)	มุ่งเน้นความต่อเนื่องจากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ฉบับที่ผ่านมา โดยดำเนินนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมเพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานความมั่นคงทางทะเลในทุกมิติ ทั้งความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยกระดับการบริหารจัดการทางทะเลและการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลให้เป็นระบบมากขึ้น อาทิ การตราและบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ และการจัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) การเผยแพร่องค์ความรู้ทางทะเล ตลอดจนมีการติดตาม ประสานงาน ประเมินผล

นโยบาย/แผน	สรุปสาระสำคัญของ นโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ฉบับที่ ๑-๔
	เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ และต่อยอดในการบริหารงานและเสริมสร้างประสิทธิภาพให้ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

๑.๒.๒ การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๔)

การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔) ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานรับผิดชอบที่ได้มอบหมายไว้ใน ๖ ยุทธศาสตร์ ๓๗ แนวทางดำเนินการ รวมทั้งการขับเคลื่อนเชิงบูรณาการผ่านแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) ผ่านคณะอนุกรรมการประสานแผนและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลซึ่งเป็นกลไกภายใต้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔) ในภาพรวมทั้งฉบับ โดยได้รวบรวมผลการดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วย ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานรับผิดชอบร่วม ผ่านกลไกคณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และได้รายงานผลการปฏิบัติงานดังกล่าวให้แก่ นปท. ทราบ ในการประชุม นปท. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

สำหรับการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ในภาพรวมเป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงานทั้ง ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพความมั่นคงของชาติทางทะเล ๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทะเล ๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความสงบเรียบร้อยและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเล ๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลและยั่งยืนของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้และความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล และ ๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยองค์การของรัฐ อย่างไรก็ตาม การจัดทำแผนงาน/กิจกรรม/โครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์บางส่วน ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงาน อาทิ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - 19) ส่งผลให้ต้องมีการเลื่อนหรือปรับแผนการดำเนินงาน การไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ รวมถึงการขัดกันของกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

สำหรับการติดตามผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ สามารถแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑) กิจกรรม/โครงการที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นและบรรลุเป้าหมาย อาทิ การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยความร่วมมือด้านกิจการทางทะเลในกรอบต่าง ๆ และการจัดทำมาตรการ ระเบียบ ประกาศ และหนังสืออนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

๒) กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามวงรอบกิจกรรม อาทิ การตรวจตราฝักระวัง และคุ้มครองพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง และการฝึกผสม/ฝึกร่วมตามวงรอบการฝึกและตามคำเชิญในระดับทวิภาคี และระดับพหุภาคีร่วมกับประเทศพันธมิตร

๓) กิจกรรม/โครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ และมีความจำเป็นที่จะต้องติดตามผลการดำเนินงาน หรือเร่งรัดให้บรรลุผลตามเป้าหมายภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ต่อไป อาทิ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมทางน้ำ การแบ่งเขตการปกครองทางทะเล และการปรับปรุงกฎหมายภายในให้เป็นไปตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

จากการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนข้างต้น ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในระยะต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นควรให้มีการดำเนินการต่าง ๆ ในเชิงรุก เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น อาทิ การกำหนดแผนการดำเนินงานให้สามารถรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เช่นการจัดทำข้อมูลหรือเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์ เพื่อให้กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในเชิงปริมาณ เพื่อให้สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนดังกล่าวได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมการดำเนินงานในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกมิติต่อไป

๑.๒.๓ นโยบาย/ยุทธศาสตร์ทางทะเลของต่างประเทศ

ความมั่นคงทางทะเลเป็นประเด็นที่หลายประเทศให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ ในการรักษาความมั่นคงของชาติในภาพรวม โดยเฉพาะประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะหรือมีชายฝั่งทะเลเป็นระยะทางหลายร้อยกิโลเมตร ซึ่งประเทศดังกล่าวล้วนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำประมง การขุดเจาะแหล่งพลังงานใต้ทะเล กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง รวมถึงการใช้ทะเลเป็นเส้นทางการคมนาคมขนส่ง แต่ละประเทศจึงได้กำหนดแผน นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ด้านทะเล เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทะเล รวมทั้งการรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยกองความมั่นคงทางทะเล ได้รวบรวมและศึกษาข้อมูลแผนงาน นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านความมั่นคงทางทะเลของประเทศต่าง ๆ เพื่อประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ๖ ประเทศ และ ๑ กลุ่มประเทศ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (National Strategy for Maritime Security) ของสหราชอาณาจักร โดยกระทรวงกลาโหม (The Secretary of State for Defence) บังคับใช้เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ได้กำหนดคำจำกัดความของความมั่นคงทางทะเล กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ กำหนดทิศทางในอนาคต รวมทั้งได้ประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา อย่างไรก็ตาม ไม่ได้ระบุถึงวิธีการประเมินผลยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดแนวทางในการรักษาความมั่นคงทางทะเล แบ่งเป็น ๕ แนวทาง ได้แก่

(๑) การส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมทางทะเลระหว่างประเทศมีความมั่นคง รวมถึงการรักษาติการระหว่างประเทศด้านกิจการทางทะเลโดยเน้นย้ำการดำเนินการร่วมกับประเทศอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระเบียบโลกที่อยู่บนพื้นฐานของกฎกติกา (Rules-based international system)

โดยเฉพาะการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ และการเตรียมการรับมือจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อเส้นทางคมนาคมทางทะเล

(๒) **การเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการทางทะเล (Maritime governance)**

อาทิ ประเทศบริเวณคาบสมุทรแอฟริกาตะวันออกและอ่าวกินี ซึ่งประสบปัญหาอาชญากรรมจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปฏิบัติงานของหน่วยยามฝั่งและกองทัพให้กับกลุ่มประเทศดังกล่าวให้กำกับดูแลเรือในสัญชาติของตนและบังคับใช้กฎหมายในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อลดปัญหาความยากจนอันเป็นสาเหตุหนึ่งของการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

(๓) **การคุ้มครองสหราชอาณาจักรในดินแดนโพ้นทะเลพลเมือง และภาคเศรษฐกิจ**

โดยกำหนดมาตรการความมั่นคงและปลอดภัยของการขนส่งทางเรือ (Shipping) ติดตั้งระบบเตือนภัยและบริหารจัดการสถานการณ์การก่อการร้ายทางทะเลเฝ้าระวังและยับยั้งกิจกรรมผิดกฎหมายในทะเล ตลอดจนปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure) ในทะเล ซึ่งรวมถึงแท่นขุดเจาะพลังงานเชื้อเพลิง โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และสายเคเบิลใต้ทะเล

(๔) **การคุ้มกันความมั่นคงของเส้นทางการค้าและการขนส่งพลังงานทางทะเลของสหราชอาณาจักร** อาทิ ช่องแคบ Dover Gibraltar และ Hormuz โดยให้ดำเนินมาตรการประกอปกันทั้งมิติการทูต การทหาร และการบังคับใช้กฎหมาย

(๕) **การปกป้องทรัพยากรและประชากรของสหราชอาณาจักรและดินแดนโพ้นทะเล** จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย รวมถึงองค์การอาชญากรรมและการก่อการร้าย โดยการบริหารจัดการชายแดนการลาดตระเวนและบังคับใช้กฎหมายการกำกับดูแลการทำประมงการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนินความร่วมมือกับมิตรประเทศ

๒) ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของนิวซีแลนด์ ค.ศ. ๒๐๒๐ (New Zealand: Maritime Security Strategy 2020) โดย คณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลแห่งนิวซีแลนด์ (Maritime Security Oversight Committee) ประกอบด้วย

(๑) **เนื้อหาเชิงยุทธศาสตร์** ประกอบด้วย ความสำคัญของทะเล นิยามความมั่นคงทางทะเล อาณาเขตทางทะเลของนิวซีแลนด์ ประเด็นความมั่นคงทางทะเล รวมทั้ง การใช้เทคโนโลยีและแนวทางดำเนินการในรูปแบบใหม่ ตลอดจนประเด็นที่ต้องการขับเคลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงในอนาคต (The Need for Change)

(๒) **วิสัยทัศน์และแนวทาง** ประกอบด้วย นโยบายรัฐบาลต่อความมั่นคงทางทะเล วิสัยทัศน์ และแนวทาง ๔ แนวทาง ได้แก่

- การสร้างความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย การตรวจสอบ ตรวจสอบตรากิจกรรมทางทะเล ประเมิน วิเคราะห์ และประมวลข้อมูลภาพสถานการณ์ทางทะเล (MDA) รวมทั้งข้อมูลข่าวกรอง เพื่อประเมินสถานการณ์ทางทะเลของประเทศ ตลอดจนประเมินความสามารถและบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการความมั่นคงทางทะเล

- การมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ

· การป้องกัน เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่าง ๆ โดยการจัดการกับปัญหาที่ต้นเหตุ การเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลกับนานาประเทศ การยับยั้งภัย และเสริมสร้างระบบ/มาตรการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยคุกคาม

· การตอบสนอง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือและบรรเทาผลกระทบจากภัยคุกคาม หรือภัยพิบัติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร พัฒนาระบบเครื่องมือ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ

(๓) **การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ** ประกอบด้วย ๑) การจัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติ ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ประเด็น ได้แก่ การบูรณาการการทำงาน การประเมินและการจัดทำแผนงานรองรับสถานการณ์ และการพัฒนาศักยภาพของประชาชน ระบบ และเครื่องมือ ๒) การประเมินผล ซึ่งในเอกสารฯ ระบุเพียงหน่วยงานที่มีหน้าที่ทำการประเมินผล แต่ไม่ได้ระบุถึงรายละเอียดการประเมินผล และ ๓) ทิศทางในอนาคต

๓) ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของอินเดีย ค.ศ. ๒๐๑๕ (Indian Maritime Security Strategy 2015) โดย กองทัพเรือ สาธารณรัฐอินเดีย ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ ทิศนะเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล ประกอบด้วย เนื้อหาที่เพิ่มเติมจากแผนเดิม ปัจจัยกำหนดการวางแผนฉบับปัจจุบัน (Key determinations) นิยามผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของแผน ความสำคัญและปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางทะเลเอชไอเอสพี ทั้งนี้ ไม่มีการประเมินผล สำหรับยุทธศาสตร์มี ๕ ด้าน ได้แก่

(๑) **ยุทธศาสตร์เพื่อการป้องปราม (Deterrence)** จากภัยรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ภัยจากอาวุธนิวเคลียร์เรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์การป้องปรามทางการทหารแบบดั้งเดิม รวมถึงภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่

(๒) **ยุทธศาสตร์เมื่อเกิดความขัดแย้ง** โดยยึดหลักปฏิบัติในการใช้กำลังที่เหมาะสมกับสถานการณ์ การตอบโต้ที่ได้สัดส่วน และการคำนึงถึงผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ที่อาจได้รับ รวมทั้งการใช้กลไกสนับสุนน การปฏิบัติการ การสกัดกั้นฝ่ายตรงข้าม การปกป้องเส้นทางคมนาคมทางทะเล และปฏิบัติการด้านข้อมูลข่าวสารในการสงคราม (Information Warfare)

(๓) **ยุทธศาสตร์เพื่อการสร้างสภาพแวดล้อมทางทะเลที่เกื้อหนุนและเป็นบวก** ผ่านหลักการ Net Maritime Security คือการมุ่งสร้างศักยภาพในการปรับสมดุลระหว่างภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น ความเสี่ยง และการแข่งขันต่าง ๆ กับความสามารถในการโต้ตอบ ฝ้าระวัง และรองรับภัยเหล่านั้น โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างประเทศ (maritime diplomacy) การให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ รวมถึงการจัดเวทีแลกเปลี่ยน เช่น Maritime Security Focus in IORA, Indian Ocean Naval Symposium และ Maritime Security Multilateral Cooperation

(๔) **ยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงชายฝั่งและนอกชายฝั่ง** อาทิ ปรับปรุงศักยภาพการดำเนินการกิจ ด้านการลาดตระเวน การใช้ประโยชน์จากภาคประชาชน โดยเฉพาะชุมชนประมงชายฝั่ง เป็นแหล่งข้อมูลให้แก่หน่วยบังคับใช้กฎหมาย ผ่านโครงการ Community Interaction Programmes มุ่งเน้นการประสานงานระหว่างหน่วยยามฝั่ง ตำรวจน้ำและกองทัพเรือ รวมถึงยึดหลักการธรรมาภิบาลภาคทะเล (Maritime Governance)

(๕) ยุทธศาสตร์เพื่อการจัดการกำลังรบทางทะเลและการพัฒนาศักยภาพ อาทิ พัฒนาการรอบความคิด ทรัพยากรบุคคล ระดับกำลังและการพัฒนาขีดความสามารถ จัดมาตรฐานต่าง ๆ ให้สามารถเข้ากันได้ เช่น การใช้มาตรฐานอุปกรณ์ อาวุธ ฯลฯ ร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากร

๔) นโยบายมหาสมุทรและแผนฉบับที่ ๓ ของญี่ปุ่น (The Third Basic Plan on Ocean Policy) โดยคณะกรรมการนโยบายมหาสมุทร (Headquarters for Ocean Policy) บังคับใช้เมื่อปี ๒๕๖๑ และมีการทบทวนทุก ๆ ๕ ปี ประกอบด้วย

(๑) บทนำ กล่าวถึงภาพรวมสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลตั้งแต่เริ่มมีนโยบายมหาสมุทรบังคับใช้ รวมทั้งสถานการณ์ทางทะเลในปัจจุบัน ความริเริ่มต่าง ๆ ของญี่ปุ่น หน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับภารกิจทางทะเล

(๒) นโยบายมหาสมุทรในภาพรวม ทิศทางนโยบายเกี่ยวกับมหาสมุทรใน ๑๐ ปีข้างหน้า และนโยบายพื้นฐานประเด็นต่าง ๆ

(๓) มาตรการด้านมหาสมุทรและการนำไปปฏิบัติโดยหน่วยราชการ แบ่งเป็นประเด็นย่อย ดังนี้

- ความมั่นคงทางทะเล กล่าวถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในอาณาเขตทางทะเล การคุ้มครองเส้นทางการคมนาคมทางทะเลที่สำคัญ และการเสริมสร้างระเบียบทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Order)

- การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลในด้านอุตสาหกรรม อาทิ การส่งเสริมการใช้แหล่งพลังงานและทรัพยากรแร่ธาตุในทะเล การส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมทางทะเล การรักษาความปลอดภัยให้แก่การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี รวมทั้งการส่งเสริมและการจัดการทรัพยากรประมง

- การคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล และการบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่ง

- การเสริมสร้างขีดความสามารถในการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล อาทิ การพัฒนาระบบรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูล การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน MDA

- การส่งเสริมการวิจัยและเทคโนโลยีทางทะเล อาทิ การส่งเสริมการทำวิจัยมหาสมุทร รวมทั้งการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลและเทคโนโลยี

- การอนุรักษ์เกาะที่อยู่ห่างไกลและพัฒนาเขตเศรษฐกิจจำเพาะ อาทิ การจัดเก็บข้อมูลเกาะ Okinotorishima ทั้งทางกายภาพ ชีวภาพ โดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงบริเวณไหล่ทวีป ตลอดจนแสวงหาความร่วมมือในการแก้ปัญหาพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนกับประเทศเพื่อนบ้านในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

- การส่งเสริมนโยบายอาร์กติกของญี่ปุ่น อาทิ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับนานาชาติ ในการศึกษา อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากพื้นที่อาร์กติก

- การเสริมสร้างความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยทางทะเล อาทิ การลงนามเป็นภาคีสัญญา/ปฏิญญาต่าง ๆ การจัดการอบรม การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับนานาประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำระบบแจ้งเตือนภัยสึนามิ

- การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างองค์ความรู้ทางทะเล อาทิ การจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่การส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับทะเล และการยกระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทะเลให้แก่ประชาชน

(๔) **ปัจจัยแห่งความสำเร็จ** ได้แก่ หน้าที่อำนาจและความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งกลไกการบริหารจัดการ

๕) ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของสหรัฐอเมริกา (National Strategy for Maritime Security) โดย Department of Defense และ Homeland Security บังคับใช้เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๔๘ ประกอบด้วย

(๑) **บทนำ** กรอบแนวคิดว่าด้วยความมั่นคงทางทะเล

(๒) **การประเมินภัยคุกคามทางทะเล** ประกอบด้วย ภัยจากตัวแสดงที่เป็นรัฐ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติและการกระทำอันเป็นโจรสลัด การทำลายสิ่งแวดล้อม และการเข้าเมืองผิดกฎหมายผ่านช่องทางทางทะเล

(๓) **เป้าหมายทางยุทธศาสตร์** แบ่งเป็น ๔ ประเด็นย่อย ดังนี้

- การป้องกันการก่อการร้าย รวมถึงอาชญากรรมหรือการกระทำที่เป็นภัยคุกคาม (Hostile Acts) ซึ่งรวมถึงการสืบหา ป้องปราม ยับยั้ง และยุติการก่อเหตุดังกล่าว อาทิ การลาดตระเวนตามเขตแดนทางทะเล เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ตลอดจนทะเลหลวงในพื้นที่ที่มีผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการยับยั้งการเคลื่อนย้ายของกลุ่มก่อการร้าย และเส้นทางการเงินขององค์กรดังกล่าว

- การปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางทะเลและผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีความสำคัญ ระบบการคมนาคม ระบบไซเบอร์ ท่าเรือ พื้นที่อ่าว ชายแดน และชายฝั่งทะเล

- การลดความเสียหายและเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูจากการถูกโจมตีที่เกิดขึ้นในทะเล ไม่ว่าจะเป็นการถูกโจมตีจากการก่อการร้ายหรือภัยธรรมชาติขนาดใหญ่ โดยอาศัยความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน

- การปกป้องมหาสมุทรและทรัพยากรธรรมชาติ จากการแสวงประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงการสร้างความปลอดภัยโดยเจตนา อาทิ การรุกรานน้ำเพื่อทำการประมงผิดกฎหมาย

(๔) **การดำเนินการเพื่อตอบสนองเป้าหมายทางยุทธศาสตร์** แบ่งเป็น ๕ ประเด็นย่อย ดังนี้

- การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ การปฏิบัติตามมาตรฐานของการรักษาความปลอดภัยระหว่างประเทศ และ World Customs Organization เพื่อป้องกันไม่ให้สินค้าหรือผู้คนที่ จะเข้ามาในสหรัฐฯ ก่อเหตุ รวมทั้งพัฒนาและเพิ่มการใช้งานระบบการตรวจสอบทะเบียนเรือและสินค้าอัตโนมัติให้แพร่หลายมากขึ้น

- การพัฒนาขีดความสามารถด้านการตระหนักรู้สถานการณ์ทางทะเล โดยการพัฒนาขีดความสามารถของระบบ อาทิ ใช้เทคโนโลยีเซนเซอร์ การรวบรวมข้อมูลการข่าว การประเมินผลข้อมูล เพื่อใช้ในการตรวจตราสภาพการณ์ทางทะเล และการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการวิเคราะห์การจัดการข้อมูล

- การเผยแพร่หลักปฏิบัติด้านความมั่นคงไปสู่ภาคการค้าของเอกชน โดยการจัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้ภาคเอกชนนำแนวทางที่เป็นสากลไปปฏิบัติใช้

- การบูรณาการกิจการความมั่นคงหลายระดับ (Layered Security) ตั้งแต่ระดับเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการตรวจสอบเรือสินค้า ตลอดจนการตอบสนองทางกฎหมายและทางทหาร

- การกำกับดูแลระบบการคมนาคมทางน้ำให้มีความต่อเนื่อง ในกรณีที่พบอุบัติเหตุหรือภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีแผนรับมือเพื่อให้เส้นทางการคมนาคมสามารถกลับมาใช้งานได้โดยเร็วที่สุด เพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ

(๕) **บทสรุป** กล่าวถึงวิสัยทัศน์ต่อความมั่นคงทางทะเลในอนาคต ซึ่งมีปัจจัยกำหนดที่สำคัญอย่างสภาพแวดล้อมที่ไม่มีความแน่นอนและภัยคุกคามที่คาดการณ์ไม่ได้และมีลักษณะข้ามชาติ (Unpredictable and transnational threats)

(๖) **ภาคผนวก** ได้แก่ รายการแผนงานรองรับ (Supporting Implementation Plans) ในประเด็นแยกย่อยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล อาทิ National Plan to Achieve Maritime Domain Awareness, Maritime Operational Threat Response Plan, Maritime Infrastructure Recovery Plan และ Maritime Transportation System Security Plan

๖) ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลแห่งสหภาพยุโรป (European Union Maritime Security Strategy) โดย คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) ประกอบด้วย

(๑) **บริบทแวดล้อม** เกริ่นนำความสำคัญของภาคทะเลกับสหภาพยุโรป

(๒) **วัตถุประสงค์และขอบเขต** ความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิก รวมไปถึงขอบเขตทางกายภาพการบังคับใช้แผน

(๓) **หลักการและเป้าหมายของแผน** ประกอบด้วย ๑) การจัดทำแผนอยู่บนพื้นฐานการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน ๒) การทำงานอย่างประสานสอดคล้องกันระหว่างประเทศสมาชิก โดยใช้กลไกที่มีอยู่เดิม ๓) การเคารพหลักกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ UNCLOS 1982 และ ๔) การยึดหลักความร่วมมือพหุภาคีในประเด็นทางทะเล

(๔) **ผลประโยชน์ด้านความมั่นคงทางทะเลของสหภาพยุโรป** ประกอบด้วยความมั่นคงของโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล สิ่งแวดล้อม เสรีภาพในการเดินเรือ ความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชากรสหภาพยุโรป

(๕) **ความเสี่ยงและภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางทะเล** อาทิ ภัยต่ออำนาจอิปไตยของประเทศสมาชิกและสหภาพฯ ความขัดแย้งทางทะเล การคุกคามเสรีภาพในการเดินเรือ อาชญากรรมข้ามชาติ

ทางทะเล การก่อการร้ายบริเวณท่าเรือ เรือประเภทต่าง ๆ ลูกเรือและผู้โดยสาร รวมทั้งระบบไซเบอร์ ตลอดจนภัยต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล การลักขโมยวัตถุทางโบราณคดีใต้ทะเลและการทำวิจัยทางโบราณคดีใต้ทะเลที่ผิดกฎหมาย

(๖) **การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการตอบสนอง** ประกอบด้วยแนวทางดำเนินการ ๕ ด้าน ได้แก่

- การประสานความร่วมมือกับภายนอก เช่น UN NATO, ASEAN, Africa Union และองค์กรหรือมิตรประเทศอื่น ๆ ในการรักษาผลประโยชน์นอกเขตน่านน้ำ เช่น การคุ้มครองเรือประมง การคุ้มกันเส้นทางเดินเรือ โดยการเคารพกฎหมาย อาทิ UNCLOS 1982 กฎหมายของ EU รวมไปถึงกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ และหลักการต่าง ๆ เช่น เสรีภาพในการเดินเรือและการบินผ่าน การส่งเสริมหลักสิทธิมนุษยชน และการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน

- การมุ่งสร้างความตระหนักรู้ร่วมกัน ทั้งในเรื่องภัยคุกคาม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างชาติสมาชิก การส่งเสริมการศึกษาวิจัยและนวัตกรรมใหม่ ๆ การดำเนินความร่วมมือเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับมิตรประเทศ

- การพัฒนาขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ มุ่งพัฒนาเทคโนโลยีใช้สองทาง (Dual use) เพื่อประโยชน์ทางการทหาร และการพัฒนาเศรษฐกิจ การแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างกัน

- การเสริมสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการภัยพิบัติทางทะเล รวมไปถึงการป้องกันโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลและการรักษาสิ่งแวดล้อม

- การส่งเสริมการวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางทะเล การศึกษา และการฝึกอบรม โดยการแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างกันระหว่างหน่วยงานทหารและพลเรือน หน่วยงานรัฐและเอกชน รวมทั้งสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา กับนานาชาติ

(๗) **การติดตามประเมินผล** กำหนดให้มีการทบทวนแผนอยู่เสมอ โดยประธานและคณะทำงานของคณะมนตรียุโรป (The European Council) ในระดับปฏิบัติจะมีแผนปฏิบัติการ ซึ่งจะระบุการประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการไว้ด้วย

๗) นโยบายมหาสมุทรแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Indonesian Ocean Policy) จัดทำโดย

Coordinating Ministry for Maritime & Investment Affairs บังคับใช้เมื่อปี ๒๕๖๐ มีเนื้อหาประกอบด้วย

(๑) **บทนำ** สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้ปรับมุมมองของการรักษาความมั่นคงทางทะเล ซึ่งจากเดิมให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยในการเดินเรือหรือการสัญจรทางน้ำเป็นหลัก ไปสู่การดำเนินนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงแบบองค์รวมมากยิ่งขึ้น (Holistic approach)

(๒) **อาณาเขตทางทะเล** ประเทศอินโดนีเซียถือเป็นประเทศหมู่เกาะ (Archipelago) ที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีจำนวนเกาะทั้งสิ้น ๑๖,๖๗๑ เกาะ ซึ่งได้รับการรับรองจากองค์การสหประชาชาติเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๘ ภายใต้กลไก United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names

(๓) **ความท้าทายและประเด็นการพัฒนาทางทะเล** ภายใต้การนำของประธานาธิบดีโจโกวี ได้ดำเนินยุทธศาสตร์การผลักดันให้อินโดนีเซียเป็นประเทศศูนย์กลางทางทะเล (Global Maritime Fulcrum: GMF) ซึ่งให้มุ่งให้ความสำคัญกับการเป็นแกนกลางในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียน

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงระหว่าง หมู่เกาะในประเทศอย่างทั่วถึง ตลอดจน ยกระดับการบังคับใช้กฎหมายในอาณาเขตทางทะเลอย่างเข้มงวด และการดำเนินการในลักษณะสมุทรภิบาล (Ocean governance)

(๔) **เสาหลัก ๗ ประการ** อินโดนีเซียได้กำหนดนโยบายด้านการรักษาความมั่นคงทางทะเล โดยแบ่งเป็น ๗ เสาหลัก ผ่านการพัฒนาระบบงบประมาณ การปรับปรุงกฎหมาย การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ขององค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการติดตามประเมินผล ได้แก่

- การพัฒนาการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล และทรัพยากรมนุษย์
- การยกระดับการบังคับใช้กฎหมาย การป้องกันทางทหาร ความมั่นคง และความปลอดภัย

ทางทะเล

- การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงทางทะเล

ในลักษณะสมุทรภิบาล (Ocean governance)

- การพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทะเล
- การพัฒนาการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับปกป้องทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล
- การอนุรักษ์ภูมิปัญญา ประเพณี และวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางทะเล

(Maritime culture)

- การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ การทูตว่าด้วยกิจการทางทะเล

(Maritime diplomacy)

๑.๓ กระบวนการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑.๓.๑ แนวทางการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

หน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานรับผิดชอบร่วมได้ดำเนินโครงการ/แผนงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งแผนดังกล่าวครบระยะเวลา การบังคับในปี ๒๕๖๕ ตามมติการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ประกอบกับสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากปัจจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของประเทศไทยในทุกมิติ โดยประเทศต่าง ๆ ได้มีแนวคิดในการใช้และแสวงประโยชน์จากทะเลมากขึ้น อาทิ แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) แนวคิดอินโด – แปซิฟิก (Free and Open Indo – Pacific: FOIP) และข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) รวมทั้ง ปรากฏภัยคุกคามที่มีแนวโน้มขยายตัว และส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง อาทิ การทำประมงผิดกฎหมาย การลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย การหลบหนีเข้าเมือง และความเสื่อมโทรม ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการเกิดขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - 19) และการติดตั้งสิ่งปลูกสร้างลอยน้ำในทะเล (Sea stading) นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และแผนสำคัญระดับชาติต่าง ๆ ตลอดจนการมี พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ล้วนส่งผลต่อการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการ

ภารกิจทางทะเลในประเทศ จึงได้มีการทบทวนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ เพื่อให้การจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

สมช. ได้จัดทำแนวทางการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (นปท.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ๕ แนวทาง และ สมช. ได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ตามรายละเอียดดังนี้

๑) **การประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์และภัยคุกคาม** เป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์และสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในเชิงยุทธศาสตร์ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และประเทศไทย ซึ่งมีแนวโน้มหรือจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยในทางตรงและทางอ้อม ทั้งในด้านการเมือง ด้านความมั่นคงทางทหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านความมั่นคงของมนุษย์ โดย นปท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นกลไกหลักในการรวบรวมข้อมูลตรวจสอบ ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

การดำเนินงาน สมช. ได้จัดการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากส่วนราชการ เพื่อรวบรวมข้อมูลสถานการณ์และความรุนแรงของภัยคุกคามทางทะเล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒) **การติดตามและประเมินผลการดำเนินการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล** โดยการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ปัจจุบัน ในพื้นที่ด้านอ่าวไทยและพื้นที่ด้านอันดามัน รวมถึงการประมวลสภาพปัญหาสำคัญในการดำเนินการตามแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

การดำเนินงาน สมช. ได้จัดการประชุมคณะอนุกรรมการประสานแผนและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เพื่อติดตามการดำเนินงานของแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ มาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ในการประชุมคณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ในภาพรวมทั้งฉบับ และได้เสนอต่อที่ประชุม นปท. เพื่อทราบ

๓) **การตรวจสอบและรวบรวมประเด็นทางทะเลในยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติ** โดยการตรวจสอบและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจทางทะเล ซึ่งปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติ ด้านต่าง ๆ เพื่อบูรณาการประเด็นทางทะเลในภาพรวมทุกมิติ

การดำเนินงาน ในการประชุมคณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติ ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ในหลักการกำหนดให้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ สมช. จึงมีความจำเป็นต้องตรวจสอบและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจทางทะเลที่ปรากฏอยู่ในแผนระดับที่ ๑ และ แผนระดับที่ ๒ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคงและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องและบรรลุผล ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนดังกล่าว

๔) การประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นการหารือ และเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล การบริหารจัดการ ทางทะเล และการจัดการความรู้ทางทะเล ร่วมกับส่วนราชการ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับได้อย่างยืดหยุ่นและรอบด้าน

การดำเนินงาน สมช. ได้จัดรูปแบบการประชุมหารือเป็น ๓ แนวทาง เพื่อรวบรวมข้อมูล ในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่ ดังนี้ (๑) การประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาและจัดการ ความรู้เพื่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (อจชล.) เพื่อให้ความเห็นเชิงวิชาการในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติ ทางทะเลฯ (๒) การจัดเวทีเสวนารับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น ๓ ครั้ง ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย และ (๓) การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบ และติดตามสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในพื้นที่อ่าวไทย และพื้นที่ทะเลอันดามัน

๕) การจัดตั้งกลไกเพื่อจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่ มีการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ภายใต้ นพท. เพื่อเป็นกลไกดำเนินการทบทวนและพัฒนาการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การดำเนินงาน ที่ประชุม นพท. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ รวมทั้ง สภาวะแวดล้อมของประเทศไทย ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ ประธาน นพท. ได้ลงนามคำสั่ง นพท. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ แล้ว โดยองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ ได้แก่ ๑) รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย เป็นประธาน ๒) อนุกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน นพท. ผู้แทนส่วนราชการจำนวน ๑๗ หน่วยงาน เป็นอนุกรรมการ และ ๓) ผู้อำนวยการกองความมั่นคงทางทะเล สมช. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ มีหน้าที่ อำนาจหลักในการจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ และรายงานผลการปฏิบัติงานให้ นพท. ทราบ

๑.๓.๒ กระบวนการเสนอร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในการประชุม คณะอนุกรรมการประสานแผนและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณากรอบระยะเวลาในการจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล รวมทั้งกระบวนการเสนอร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ไปสู่การบังคับใช้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

๑) การเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) เนื่องจากพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ กำหนดให้ นปท. มีหน้าที่ และอำนาจในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ สมช. เห็นควรเสนอ นปท. เพื่อพิจารณา

๒) การเสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ เนื่องด้วยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ เป็นแนวทางการดำเนินงานด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลที่สำคัญระดับประเทศ และสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ ดังนั้น หลังจากที่ นปท. มีมติเห็นชอบร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ แล้ว สมช. เห็นควรเสนอแผนดังกล่าวต่อที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อขอความเห็นชอบต่อไป

๒. สารสำคัญของแผน

๒.๑ กรอบแนวคิดเบื้องต้นของการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

การจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ควรมีความต่อเนื่องจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔) โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) ซึ่งขยายกระบวนทัศน์และการเตรียมพร้อมจากความมั่นคงของรัฐไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงของสังคม ความมั่นคงของมนุษย์ ความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการทางทะเลที่ดี มุ่งสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อสะท้อนสถานการณ์และประเด็นทางยุทธศาสตร์ต่าง ๆ อย่างรอบด้านและครอบคลุม โดยการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นเอกภาพ ตลอดจนมีการสร้างความเชื่อมโยงกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์และแผนที่สำคัญของประเทศในระดับต่าง ๆ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างสอดคล้องและมีทิศทางที่ชัดเจน

นอกจากนี้ เนื่องจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ เป็นแผนระดับที่ ๓ จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามคู่มือแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ของ สคช. (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓) ซึ่งเป็นเครื่องมือสร้างมาตรฐานให้การจัดทำแผนระดับที่ ๓ ของส่วนราชการเป็นไปในทิศทางเดียวกันสามารถถ่ายทอดแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ สมช. ยังได้พิจารณากำหนดขั้นตอนการจัดทำแผนตามคู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง กระบวนการจัดทำนโยบาย/ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของ สมช. ประกอบการกำหนดเค้าโครงของร่างแผนดังกล่าว

สำหรับการกำหนดแนวทางการดำเนินการ สมช. ได้กำหนดแนวทางดังกล่าวตามรายละเอียดความมั่นคงตามผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านทะเลโดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ จากทั้งภายในและภายนอกประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) นอกจากนี้ ได้ใช้เครื่องมือ TOWS Matrix เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม ประกอบด้วย กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ทั้งนี้ ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการประชุมหารือจากส่วนราชการ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทะเล รวมทั้งการรักษามลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดการวิเคราะห์ SWOT Analysis มีดังนี้

ข้อมูลเบื้องต้น	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
	<p>S1 การวางตัวเป็นกลางของประเทศไทยทำให้สามารถดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ทางทะเลได้อย่างเสรีนำไปสู่การเป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายและพัฒนาภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล</p> <p>S2 ลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมทางทะเลทั้งในมิติต่าง ๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ อาทิ ด้านความมั่นคงทางทหาร เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและความร่วมมือด้านการจัดการองค์ความรู้</p> <p>S3 ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงแผนระดับชาติอื่น ๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวม โดยเฉพาะมิติทางทะเล</p> <p>S4 ประเทศไทยมี พ.ร.บ. การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ซึ่งเป็นการยกระดับขีดความสามารถในการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล</p> <p>S5 ประเทศไทยมีการปลูกฝังแนวคิดในการปกป้องและอนุรักษ์ ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลซึ่งจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลให้เกิดความสมดุลและความยั่งยืน</p>	<p>W1 ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมทางทะเลมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น อาทิ ปัญหาขยะทะเล การทิ้งเครื่องมือประมง การทำประมงผิดกฎหมาย การบุกรุกพื้นที่ทางทะเล ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร รวมถึงวิถีชีวิตของชุมชนชายฝั่งทะเล</p> <p>W2 ขาดการส่งเสริมจากภาครัฐในการคุ้มครองการดำเนินกิจกรรมที่แสวงหาและใช้ประโยชน์จากทะเล อาทิ งบประมาณ ฐานข้อมูล และบุคลากร รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ และระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p> <p>W3 ความล่าช้าของการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบภายในเพื่อรองรับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเล ทำให้เกิดข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย อาทิ การร่วมมือกับต่างชาติในการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล</p> <p>W4 ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อทางทะเลเป็นวงกว้างส่งผลให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค อาทิ เส้นทางคมนาคมทางทะเล พื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน การแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึงการแย่งชิงทรัพยากรทางทะเลทำให้เกิดข้อจำกัดในการแสดงท่าที/นโยบายระหว่างประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของไทย</p> <p>W5 การบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลยังขาดองค์ความรู้ การตระหนักรู้รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการปกป้องและรักษาทรัพยากรทางทะเลในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะ ประเด็นด้านความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม</p> <p>W6 ความพร้อมด้านอุปกรณ์และขีดความสามารถของภาครัฐในการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรืออุบัติภัยแห่งชาติ</p>

บ่อผลผลิต ๒๕๖๕	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
	<p>O1 การเสริมสร้างบทบาทความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงทางทะเลภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งระดับทวิภาคี และพหุภาคี เพื่อจัดการภัยคุกคามและยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติทางทะเลในมิติต่าง ๆ อาทิ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายรวมถึงการแก้ปัญหาขยะทะเล</p> <p>O2 การดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล อาทิ การวางแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล (MSP) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล การแบ่งเขตจังหวัดทางทะเล รวมถึงการพัฒนาศักยภาพจังหวัดชายฝั่งทะเลเป็นตามมาตรฐานสากล</p> <p>O3 การใช้และพัฒนาพลังอำนาจแห่งชาติ (National Power) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมีความสมดุลและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและยกระดับขีดกำลังทางทะเลให้ทันสมัย อาทิ การพัฒนากำลังทางเรือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล การยกระดับมาตรการประกอบกิจกรรมทางทะเล การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านวิชาการและข่าวกรอง</p> <p>O4 การใช้ประโยชน์จากข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดตั้งฐานข้อมูลซึ่งเอื้อต่อการบริหารจัดการด้านการดำเนินกิจการทางทะเล เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่าย และพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นที่ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>O5 การส่งเสริมกระบวนการสมุทรภิบาล (Ocean Governance) เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปในทางที่เหมาะสมและยั่งยืน</p>	<p>T1 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง อาทิ การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะทะเล อุณหภูมิน้ำทะเลสูงขึ้น รวมถึงการเกิดอุบัติเหตุทางทะเล</p> <p>T2 การขยายอิทธิพลทางทะเลของประเทศมหาอำนาจ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีและสะสมอาวุธของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดในดำเนินกิจกรรมทางทะเลและเกิดความหวาดระแวงระหว่างประเทศภายในภูมิภาค</p> <p>T3 ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบอาชญากรรมข้ามชาติที่ซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการก่อการร้ายและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยทางทะเลที่ยากมากขึ้น</p> <p>T4 การดำเนินนโยบาย/ยุทธศาสตร์ในการรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาค ตลอดจนการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในพื้นที่ทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรอินเดีย ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินนโยบาย และการแสดงบทบาทของไทยในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ</p> <p>T5 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ และภัยคุกคามทางไซเบอร์ นำไปสู่การพัฒนา รูปแบบของอาวุธยุทโธปกรณ์ทางทะเลเพิ่มมากขึ้น อาทิ ขีปนาวุธความเร็วระดับเหนือเสียงการใช้โจมตีทางไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางทะเล ห่วงโซ่อุปทานของการขนส่งระหว่างประเทศ และฐานการปฏิบัติการทางทะเล</p> <p>T6 การก่อการร้ายทางทะเล (Maritime terrorism) อันเป็นผลกระทบจากเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ศาสนาจากประเทศเพื่อนบ้านและความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายที่แผ่อิทธิพลในภูมิภาคอาเซียน ประกอบกับการแข่งขันผลประโยชน์ของประเทศมหาอำนาจอาจเป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายทางทะเลในการโจมตีเรือบรรทุกสินค้าที่ใช้เส้นทางคมนาคมในภูมิภาค</p>

การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)		กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)	
SO1	การยกระดับบทบาทของไทยในฐานะศูนย์กลางความร่วมมือด้านกิจการทางทะเลร่วมกับอาเซียนและประเทศนอกภูมิภาค ด้านความมั่นคง การทำประมงผิดกฎหมาย การจัดการขยะทะเล การบริหารทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล และเศรษฐกิจสีน้ำเงิน	ST1	การพัฒนายุทธศาสตร์และนโยบายการบริหารจัดการการรักษามั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามและภาวะวิกฤติ
SO2	การส่งเสริมการบริหารจัดการทางทะเลที่ดี (Ocean Governance) และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ กับประเทศชายฝั่งระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดียในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านความมั่นคงทางทหาร เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความร่วมมือด้านการจัดการองค์ความรู้	ST2	การบริหารผลประโยชน์ทางทะเลอย่างรอบด้านโดยใช้ พ.ร.บ. การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ และภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่
SO3	การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการดำเนินกิจการทางทะเลสำหรับหน่วยงานและการเผยแพร่องค์ความรู้ทางทะเลให้แก่ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของแผน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติและบูรณาการระหว่างหน่วยงาน	ST3	การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับอาชญากรรมข้ามชาติ
SO4	ใช้และขยายความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในประเด็นความมั่นคงทางทะเลภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการปกป้องและอนุรักษ์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลซึ่งจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมภาคทะเลให้เกิดความสมดุลและความยั่งยืน	ST4	สร้างเครือข่ายและพัฒนาภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเลในการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลเพื่อร่วมกันรักษาความมั่นคงและความปลอดภัย
		ST5	ส่งเสริมบทบาทการรักษาสถียรภาพและการใช้ประโยชน์จากทะเลระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดียในการรักษาความสงบ ป้องกันอาชญากรรม และความปลอดภัยของเส้นทางเดินเรือเพื่อลดการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค
กลวิธีเชิงแก้ไข (WO Strategy)		กลวิธีเชิงรับ (WT Strategy)	
WO1	การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลเป็นศูนย์บูรณาการและประสานงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทะเลในการปกป้องและรักษาทรัพยากรทางทะเลในมิติต่าง ๆ และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	WT1	การเสริมสร้างความร่วมมือในประเด็นร่วมกับอาเซียนและประเทศนอกภูมิภาคเพื่อลดความตึงเครียดภายในภูมิภาค อาทิ การฝึกซ้อมร่วม การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล และแสวงหาความร่วมมือที่สร้างสรรค์ในประเด็นใหม่
WO2	การดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบภายในของไทย สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ UNCLOS 1982 เพื่อลดข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล และเสริมสร้างความร่วมมือภายใต้กรอบกฎหมายได้อย่างเต็มที่	WT2	สนับสนุนการปฏิบัติและเคารพกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเลเพื่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ และลดความตึงเครียดในดำเนินกิจกรรมทางทะเล
WO3	ขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากระบบฐานข้อมูลในการติดตามผลการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง การจัดการปัญหามลพิษทางทะเล การทำประมงผิดกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อนำใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและแสดงความก้าวหน้าหรือผลกระทบของปัญหาอย่างต่อเนื่อง	WT3	การสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อการปลูกฝังแนวคิดในการปกป้องและอนุรักษ์ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างยั่งยืน
WO4	ดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลโดยใช้แบบเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ (MSP) ในการบริหารจัดการปัญหาทางทะเลต่าง ๆ	WT4	จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการแสดงท่าทีของประเทศไทยต่อประเด็นความมั่นคง เพื่อหลีกเลี่ยงการนำไปสู่ความขัดแย้ง การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ในรูปแบบที่ทำให้เกิดการเผชิญหน้าทางทหาร
		WT5	เตรียมความพร้อมในการรับมือกับอาชญากรรมทางทะเลที่อาจเพิ่มมากขึ้น อาทิ ฐานข้อมูล และบุคลากรรวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบเทคโนโลยี

๒.๒ วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในมิติความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน พร้อมทั้งมีบทบาทสำคัญด้านความมั่นคงทางทะเล เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ ด้วยการบูรณาการพลังอำนาจของชาติในทุกมิติ”

๒.๓ วัตถุประสงค์

๒.๓.๑ เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ้างไว้ซึ่งพลังอำนาจของชาติทางทะเล

๒.๓.๒ เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเล ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

๒.๓.๓ เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๓.๔ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม

๒.๓.๕ เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒.๓.๖ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

๒.๓.๗ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐและขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

๒.๔ เป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ	ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security Index: MSI) ในภาพรวม (Overall Index Score)*	๖๕ คะแนน	๖๖ คะแนน	๖๗ คะแนน	๖๘ คะแนน	๖๙ คะแนน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน	ค่าคะแนนดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health index: OHI)	๗๕ คะแนน	๗๕ คะแนน	๗๕ คะแนน	๗๕ คะแนน	๗๕ คะแนน
ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	ร้อยละความสำเร็จในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล	ร้อยละ ๔๐ ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	ร้อยละ ๖๐ ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	ร้อยละ ๘๐ ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	ร้อยละ ๑๐๐ ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	องค์กรสามารถสร้างองค์ความรู้ทางทะเลสนับสนุนระดับนโยบายและประชาชน

*หมายเหตุ

- ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security Index: MSI) ในภาพรวม (Overall Index Score) เป็นดัชนีที่อยู่ระหว่างการจัดทำโดยหน่วยงานของไทย ทั้งนี้ สามารถใช้ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงทางทะเลของสากลไปพลางก่อนจนกว่าดัชนีความมั่นคงทางทะเลที่จัดทำโดยหน่วยงานของไทยแล้วเสร็จ

๒.๕ แนวทางการดำเนินการ

ปัจจุบันประเด็นความมั่นคงทางทะเลมีพัฒนาการที่ซับซ้อนหลากหลายรูปแบบ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงเป็นวงกว้างต่อความมั่นคงของประเทศในหลายมิติ ดังนั้นการบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลจึงควรมุ่งส่งเสริม ป้องกัน และเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการภัยคุกคามทางทะเลอย่างรอบด้านและเท่าทันต่อสถานการณ์ทางทะเล นอกจากนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จัดเป็นแผนระดับที่ ๓ จึงต้องมีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ อาทิ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐) ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับประเด็นการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ดังนั้น ในการกำหนดแนวทางดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จึงต้องถ่ายทอดเป้าหมายและขับเคลื่อนการปฏิบัติการเพื่อดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

จากรายงานการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี และการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis และ TOWS Matrix แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดให้มีวัตถุประสงค์ ๗ ข้อ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเล ๗ ด้าน ได้แก่ ๑) การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ ๒) อาชญากรรมข้ามชาติทางทะเล ๓) สิ่งแวดล้อม ๔) ความมั่นคงมนุษย์ทางทะเล ๕) เศรษฐกิจภาคทะเล ๖) ความร่วมมือระหว่างประเทศ และ ๗) การบริหารจัดการของภาครัฐ นอกจากนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ในแต่ละข้อได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

๒.๕.๑ แนวทางการดำเนินการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล

วัตถุประสงค์ เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ้างไว้ซึ่งพลังอำนาจของชาติทางทะเล

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) หน่วยงานที่มีภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลสามารถรับมือกับภัยคุกคามทางทะเลในทุกรูปแบบโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารของประเทศ

๒) ประเทศไทยมีเครื่องมือและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมบนพื้นฐานพลังอำนาจของชาติ เพื่อป้องกันประเทศจากภัยคุกคาม และสามารถรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มั่นคงและยั่งยืน

๓) ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติในการรักษาคุณภาพและการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงอย่างใกล้ชิดในการบริหารจัดการสถานการณ์หรือภัยคุกคามทางทะเลทั้งภายในและระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒) ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศต่าง ๆ ส่งผลให้ไทยสามารถรักษาเขตอำนาจของชาติทางทะเลได้

แนวทางการดำเนินการย่อย

๑) เสริมสร้างและพัฒนาหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการรักษาเสถียรภาพทางทะเล รวมถึงการใช้พลังอำนาจของชาติทั้งหมดในการจัดการกับภัยคุกคามที่เป็นรัฐ ด้วยแนวความคิดเชิงป้องกันและปราบปราม ตลอดจนใช้กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี เน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูตเป็นหลัก ทั้งนี้ ในสถานการณ์ที่หลีกเลี่ยงการใช้กำลังไม่ได้ จะต้องมีความพร้อมและศักยภาพในการควบคุมและคลี่คลายสถานการณ์ไม่ให้นานปลายจนส่งผลกระทบต่อสิทธิและอธิปไตยของประเทศ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการเฝ้าระวัง การรักษาเสถียรภาพและความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทะเล ทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย

๓) ให้มีการติดตามและประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามทางทะเลทุกรูปแบบ รวมถึงการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในภูมิภาคอย่างใกล้ชิด เพื่อใช้สนับสนุนการพิจารณากำหนดท่าที และแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมของประเทศไทย เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของไทย รวมทั้งอ้างไว้ซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค

๔) ผนึกพลังอำนาจแห่งชาติทั้งหมดในการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุผลโดยเร็ว โดยเน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูต เพื่อให้สามารถตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเลกันได้ทั้งหมดหรือให้เหลือพื้นที่ขัดแย้งน้อยที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการจัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมหรืออื่น ๆ บนพื้นฐานของการดำรงบูรณภาพแห่งดินแดนและความสัมพันธ์อันดีที่ยั่งยืนระหว่างประเทศ

๕) พัฒนาความร่วมมือและยกระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงาน องค์กร หรือกรอบความร่วมมือ ด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศในทุกๆระดับ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี อาทิ การฝึกการลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเล และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจในทะเล

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) กิจกรรมการป้องกันประเทศและคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	ร้อยละความสำเร็จในการจัดกำลังกองทัพอากาศในการป้องกันประเทศและการคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้ตามแผนที่กำหนด	กองทัพอากาศ

๒.๕.๒ แนวทางการดำเนินการที่ ๒ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล

วัตถุประสงค์ เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) ประเทศไทยสามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ประเทศไทยมีมาตรการและกลไกความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล รวมทั้งกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างทันทั่วทั้ง

๓) หน่วยงานต่าง ๆ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล อุปกรณ์ และบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือภัยคุกคามความมั่นคงได้ทันต่อสถานการณ์

๔) การดำเนินการป้องกัน ฝึกระวังอาชญากรรมบริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีการบูรณาการบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้สามารถรับมือภัยคุกคามความมั่นคงได้ทันต่อสถานการณ์

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถควบคุมป้องกัน และลดการเกิดอาชญากรรมทางทะเล

๒) หน่วยงานมีอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว

๓) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลสามารถดำเนินการควบคุมการกระทำผิดกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

๔) ชุมชนชายฝั่งและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการฝึกระวังและรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินการย่อย

๑) ฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงและอาชญากรรมทางทะเลที่มีความรุนแรงขึ้น อาทิ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การก่อการร้าย การลักลอบขนส่งอาวุธ การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ การค้ามนุษย์ และภัยคุกคามทางไซเบอร์

๒) เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล โดยการเสริมสร้างกำลังทางเรือและพัฒนาฐานข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ ระบบตรวจการณ์ เพื่อเฝ้าตรวจติดตามควบคุมเรือ และพิสูจน์ทราบเป้าหมายต่าง ๆ ทางทะเล ให้มีความพร้อมในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการค้นหาและช่วยเหลือเรือหรือผู้ประสบภัยจากอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาและสร้างกลไกให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงสนับสนุนให้มีการฝึกการลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี และเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาปรับใช้กับบริบทอาชญากรรมทางทะเลของไทย

๔) สร้างเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชนบริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง ตลอดจนผู้ใช้ประโยชน์จากทะเลต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเลส่งเสริมกลไกการบูรณาการการดำเนินการกิจทางทะเลระหว่างหน่วยงานภายในภาครัฐและระหว่างประเทศ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนการรับมือภัยคุกคามความมั่นคงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตน่านน้ำและการรักษาความสงบเรียบร้อยทางทะเล	ออกตรวจดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตน่านน้ำตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กองบังคับการตำรวจน้ำ
๒) การลาดตระเวนทางเรือเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร	นำเรือออกลาดตระเวนตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมศุลกากร
๓) โครงการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านการประมง (กิจกรรมจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านการประมง)	- ตรวจสอบเรือประมง และแรงงานภาคประมงตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี - แรงงานประมงได้รับการคุ้มครองผ่านระบบการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับต่างด้าวตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมประมง

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔) กิจกรรมการพัฒนาระบบติดตาม ภาพสถานการณ์ทางทะเล	ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบ เชื่อมโยงฐานข้อมูลข่าวสารทางทะเล ตามแผนที่กำหนดให้สามารถวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ความมั่นคง ทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ศรชล.

๒.๕.๓ แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมทางทะเล

วัตถุประสงค์ เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- ๑) ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟูอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- ๒) มีมาตรการหรือกฎหมายรองรับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์
- ๓) มีการนำแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เครื่องมือ และนวัตกรรมเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- ๔) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- ๑) ระบบนิเวศทางทะเลของประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น
- ๒) สถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้นและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- ๓) ประเทศไทยมีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบและคงความสมบูรณ์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- ๔) ประเทศไทยมีมาตรการในการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมายและสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเป็นธรรม

แนวทางการดำเนินการย่อย

- ๑) ส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมทางทะเลมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ ความสำคัญของทะเลให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบาย และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐ

๒) ส่งเสริมการทำการประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตามข้อตกลงหรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยเน้นย้ำการใช้เครื่องมือการทำประมงที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่เป็นเครื่องมือที่ห้ามใช้ในการประมง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรประมงในอนาคต

๓) ให้มีการติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ ขยะทะเล มลพิษทางทะเล รวมทั้งสิ่งติดตั้งในทะเล เพื่อป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้ดำเนินมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายต่อการกระทำผิดหรือกิจกรรมทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างเคร่งครัด อาทิ การใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Approach) และการกำหนดมูลค่าทางเศรษฐกิจของพื้นที่ทางทะเลในมิติต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๔) พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลในด้านกลไกเครื่องมือ และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมต่อการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การกัดเซาะชายฝั่งทะเล การคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม การบุกรุกป่าชายเลน และการรื้อถอนสิ่งติดตั้งในทะเล รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ

๕) จัดระเบียบบรรณรังค์ และให้ความรู้แก่ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจที่ใช้ประโยชน์จากทะเล มีความรับผิดชอบและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอย่างสมดุลและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๖) นำแนวคิดการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ (Marine spatial planning) และการกำหนดเขตพื้นที่ปกครองทางทะเลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลในด้านการประมง การท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งทางทะเล และกิจกรรมทางทะเล เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบรวมทั้งลดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของทะเล

๗) พัฒนาความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับอาเซียน อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการปัญหาขยะทะเล และประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และขยายกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่กระทบต่อความมั่นคงทางทะเลอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และความมั่นคงทางอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑) โครงการบริหารจัดการขยะทะเล	จัดเก็บขยะตกค้างในระบบนิเวศทางทะเลตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย)	ตรวจติดตาม และเฝ้าระวังการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมประมง

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานขับเคลื่อน
๓) แผนงานป้องกันและปราบปราม รองรับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการ ทำประมงผิดกฎหมาย (IUU)	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาแนวทาง และผลกระทบเพื่อลดการทำประมงผิดกฎหมายลดการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเล โดยการออกปฏิบัติงานในพื้นที่อ่าวไทย และอันดามันตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี - สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย - สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ชาวประมงชุมชนชายฝั่ง ประมงพาณิชย์ ฯลฯ ในการทำประมงผิดกฎหมายในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๔) โครงการกำหนดเขตพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ คุ้มครองทางทะเล	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๕) โครงการประเมินและติดตามคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบแผนที่กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) เพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วเสร็จ - จัดทำฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศ ทั้ง ๕ ด้าน แล้วเสร็จ	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

๒.๕.๔ แนวทางการดำเนินการที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชน และชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล

วัตถุประสงค์ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- ๑) คุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- ๒) มีการบริหารจัดการแรงงานภาคทะเลในด้านการบังคับใช้กฎหมาย การคุ้มครองสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) มีการป้องกันพื้นที่ชายฝั่งทะเลในกรณีการเกิดภัยพิบัติสาธารณภัยและภัยธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล
- ๔) มีการสร้างความเข้าใจและเครือข่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยทางทะเลเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- ๑) ประเทศไทยมีแนวทางการบริหารจัดการเฝ้าระวังและป้องกันอุบัติเหตุทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการลดจำนวนของอุบัติเหตุทางทะเล ลดจำนวนผู้บาดเจ็บ ลดจำนวนผู้เสียชีวิต
- ๒) รายได้ต่อครัวเรือนของประชาชนพื้นที่ชายฝั่งทะเลเพิ่มขึ้น
- ๓) ชุมชนชายฝั่งและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และดูแลสิ่งแวดล้อมทางทะเล ตลอดจนสามารถสร้างการตระหนักรู้ถึงผลกระทบของการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- ๔) หน่วยงานมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการอุบัติเหตุทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ และบูรณาการได้มากยิ่งขึ้น

แนวทางการดำเนินการย่อย

- ๑) ส่งเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่ง ทั้งชาวประมงพื้นบ้าน และกลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเล โดยการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน และองค์ความรู้ต่าง ๆ จัดบริการการศึกษา บริการสาธารณสุข และบริการสวัสดิการสังคมต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของชุมชน
- ๒) เสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการแรงงานในกิจการภาคทะเลตามมาตรฐานสากล ควบคู่กับการตรวจสอบและคุ้มครองสิทธิแรงงานกิจการภาคทะเล เพื่อลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและติดตามผลลัพธ์ความก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง
- ๓) ปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุขต่อผู้ใช้แรงงานในกิจการภาคทะเลหรือผู้ที่เดินทางทางทะเล เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติในห้วงที่มีโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข อาทิ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พร้อมทั้งติดตามและปรับปรุงกฎ ระเบียบภายในให้สอดคล้องกับข้อบังคับหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๔) พัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า การคาดการณ์ และระบบการประชาสัมพันธ์ เพื่อรองรับการบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติหรืออุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางทะเลในด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ตลอดจนสร้างเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย

๕) เสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง รวมทั้งพัฒนาและจัดตั้งอาสาสมัครในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตลอดจนสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานราชการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเป็นเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งในการร่วมมือกันปกป้องดูแลสิทธิของคนและชุมชนในพื้นที่

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) กิจกรรมการจัดกำลังช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยในทะเล	ร้อยละความสำเร็จในการจัดกำลังเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยธรรมชาติในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือได้ตามแผนงานได้รับการร้องขอ	กองทัพเรือ
๒) โครงการการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	จัดการฝึกแผนปฏิบัติการภัยสึนามิ ปภ. ในพื้นที่ ๖ จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยสึนามิ	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒.๕.๕ แนวทางการดำเนินการที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการนำแนวคิดแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน

๒) การสร้างมูลค่าเศรษฐกิจภาคทะเลในด้านการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเล และกิจการพาณิชย์นาวี ได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

๓) มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรทางทะเล

๔) มีมาตรการในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากโรคระบาด ภัยพิบัติ สาธารณภัย และอุบัติเหตุทางทะเล

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) หน่วยงานมีการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงินมาปรับใช้ในแผนงานเพิ่มขึ้น

๒) อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจภาคทะเลเพิ่มขึ้น

๓) หน่วยงานมีแนวทางหรือมาตรการรองรับการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลเพิ่มขึ้นและลดอุปสรรคจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลทำให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

๔) ประเทศไทยสามารถพัฒนาเครือข่ายทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม และความปลอดภัยภายในภูมิภาคเพิ่มขึ้น

แนวทางการดำเนินการย่อย

๑) ส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย ควบคู่ไปกับการรักษาระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

๒) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการอำนวยความสะดวกและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางทะเลระหว่างภูมิภาคทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามันในรูปแบบที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาท่าเรือน้ำลึกเพื่อเชื่อมโยงระบบขนส่งสินค้าทางบกในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนแม่บทฯ เพื่อสร้างเครือข่ายการคมนาคมทางทะเลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวีเพื่อพัฒนาการขนส่งทางทะเลของไทยและเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจทางทะเล อาทิ การจัดตั้งสายการบินเรือแห่งชาติ การซ่อมบำรุงเรือ การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล และการประกันภัยทางทะเล ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมการลงทุนและการลดภาษีอย่างเหมาะสม

๔) ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลในเชิงอนุรักษ์ โดยการปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืนยิ่งขึ้น อาทิ กำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว และจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตใต้ทะเลอย่างสมดุล รวมทั้งพัฒนาอุตสาหกรรมการขุดเจาะและสำรวจแหล่งพลังงานจากใต้ทะเล ตลอดจนตรวจสอบและควบคุมการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกิจกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง

๖) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการรักษาความปลอดภัยของเส้นทางเดินเรือที่ใช้ในการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเลรวมทั้งยกระดับความปลอดภัยบริเวณท่าเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยของเส้นทางเดินเรือ

๗) กำหนดให้มีมาตรการเชิงป้องกันและมาตรการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างสันติวิธีและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

๘) ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยให้ความสำคัญกับการปกป้อง พื้นฟู และรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง บนพื้นฐานของการเคารพสิทธิมีความเป็นธรรมต่อชุมชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจ วิถีชีวิตชุมชนชายฝั่ง และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

๙) เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ สาธารณภัย อุบัติภัยทางทะเล และโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในทุกภาคส่วนให้มีการช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานตามหลักสากล เพื่อลดการสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อการพัฒนาวิถีการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน	จัดอบรมให้ความรู้ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรทางทะเล และให้ความรู้ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ รวมถึงให้ความรู้ในการจัดทำช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมต่อกลุ่มเครือข่ายที่เป็นสมาชิกชุมชนชายฝั่งของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒) โครงการบริหารจัดการเพื่อการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินศักยภาพพื้นที่ติดตั้งทุ่นผูกเรือเพื่อการอนุรักษ์ปะการังในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนด - ติดตามสถานภาพทุ่นผูกเรือในแนวปะการังเพื่อรองรับการซ่อมบำรุงในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนด 	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
<p>๓) โครงการการคุ้มครองเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย</p> <p><u>กิจกรรมที่ ๑</u> การให้บริการด้านอุทกศาสตร์สมุทรศาสตร์ และการคมนาคมทางทะเล</p> <p><u>กิจกรรมที่ ๒</u> การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสารสนเทศและระบบดิจิทัลในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)</p> <p><u>กิจกรรมที่ ๓</u> การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในเขตทหารเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเล</p> <p><u>กิจกรรมที่ ๔</u> การพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)</p>	<p>ร้อยละความสำเร็จของการให้บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศทางอุทกศาสตร์และเวลามาตรฐานประเทศ</p> <p>ร้อยละความสำเร็จในการปฏิบัติตามแผนงานและโครงการที่กำหนด</p> <p>ร้อยละความสำเร็จในการจัดทำแผนงานและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้เขตทหารรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่กองทัพเรือ</p> <p>ร้อยละความสำเร็จในการยกระดับสาธารณสุขในพื้นที่ EEC (แพทย์ อุกฉนิ/ เฉพาะทาง / ควบวงจร) ลดการส่งต่อเข้า กทม. ของ รพ. ในกำกับ ทร.</p>	กองทัพเรือ

๒.๕.๖ แนวทางการดำเนินการที่ ๖ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล

๒) ประเทศไทยสามารถพัฒนาความร่วมมือผ่านกลไกระหว่างประเทศ รวมทั้งกรอบกฎหมายที่ไทยเป็นภาคี เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและผลักดันความร่วมมือในมิติต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

๓) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรมทางทะเล การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเล ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทย รวมทั้งเป็นการดำรงความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- ๑) ประเทศไทยมีบทบาทในการร่วมกำหนดทิศทาง/ประเด็นความมั่นคงทางทะเลเพิ่มขึ้น
- ๒) มีการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนาหรือยกระดับความร่วมมือที่มีอยู่แล้วหรือประเด็นใหม่เพิ่มขึ้น
- ๓) ระดับความคืบหน้าในการจัดทำ ปรับปรุงกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (UNCLOS 1982)

แนวทางการดำเนินการย่อย

๑) ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาประเทศ ด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านความปลอดภัยทางทะเล ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ และด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการสร้างมาตรการ เครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการภารกิจทางทะเลร่วมกัน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของไทยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินความร่วมมือดังกล่าว

๒) ส่งเสริมบทบาทสำคัญของไทยในการสร้างและขยายความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความไว้วางใจระหว่างประเทศ การเคารพกฎหมาย รวมถึงการดำเนินการแก้ไขข้อพิพาทและการยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศอย่างสันติ ทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อลดความขัดแย้งและแรงกดดันต่อการใช้กำลังและขีดความสามารถทางทหารโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งรักษาคุณภาพระหว่างประเทศและสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ

๓) ยกย่องบทบาทสำคัญด้านกิจการทางทะเลของไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ ในประเด็นที่สร้างสรรค์และไทยมีความพร้อม อาทิ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม การจัดการขยะทะเล รวมทั้งพัฒนาศักยภาพหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบประเด็นดังกล่าว เพื่อผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๔) ประสานและบูรณาการการพัฒนากฎหมายให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกิจการทางทะเลที่ไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย

กฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ เพื่อรักษาโอกาสในการใช้สิทธิและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลตามอนุสัญญาฯ ได้อย่างเต็มศักยภาพ

๕) พิจารณากำหนดท่าทีของไทยต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศทางทะเล ทั้งที่ไทยเป็นภาคีและยังไม่ได้เป็นภาคี รวมทั้งกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) การเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเล ทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี	สามารถส่งเสริมบทบาทไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเลให้เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ
๒) กิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหาร	ร้อยละความสำเร็จในการจัด/เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางทหารได้ตามแผนที่กำหนด	กองทัพเรือ

๒.๕.๗ แนวทางการดำเนินการที่ ๗ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลมาพัฒนาการปฏิบัติงานในการปกป้องและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒) มีการเร่งรัดการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางทะเลให้สอดคล้องกับกฎหมาย พันธกรณีและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

๓) มีการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลเพื่อบริหารจัดการและให้ข้อเสนอแนะ/ผลงานทางวิชาการ รวมถึงเป็นคลังสมองของประเทศด้านกิจการทางทะเล

๔) มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

๕) การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน และการติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

๑) การมีอุปกรณ์และเครื่องมือ บุคลากร รวมถึงเทคโนโลยีสำหรับการปฏิบัติงานในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) ประชาชนมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน

๓) องค์กรจัดการความรู้ทางทะเลสามารถส่งเสริมความเข้มแข็งทางด้านนโยบาย และสร้างการตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ประชาชน

แนวทางการดำเนินการย่อย

๑) ส่งเสริมการนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลที่ดี (Ocean governance) มาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเล เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดพัฒนาทางทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ตลอดจนสามารถรับมือกับภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเล เพื่อทำหน้าที่พัฒนาและจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลในรูปแบบที่เหมาะสมแก่ทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านกิจการทางทะเลแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓) พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐที่มีภารกิจด้านกิจการทางทะเลให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่รับผิดชอบ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ดี (Best practices) กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ทางทะเลที่เปลี่ยนแปลงไป

๔) พัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ One Marine Chart การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning : MSP) และการแบ่งเขตปกครองทางทะเลเพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทะเลของทุกภาคส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเลของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๕) เร่งรัดการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับภารกิจทางทะเลให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนและให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักกฎหมายรวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการรองรับ

๖) เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลให้กับนักเรียน นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไปได้รับทราบ โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล

๗) ให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อให้การถ่ายทอดเป้าหมายจากแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) โครงการสร้างขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเล และมหาสมุทร และผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล ไปสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษา	- จัดทำกรอบเนื้อหาหลักสูตร (ท้องถิ่น) วิชาเขตทางทะเลของประเทศไทย และ เขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล - ขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเล และมหาสมุทร ไปสู่การเรียนการสอน ในสถานศึกษาในพื้นที่นำร่อง ๒๓ จังหวัด ชายทะเล	สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ
๒) โครงการจัดตั้งองค์การจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย	ร้อยละความสำเร็จของการจัดตั้งองค์ การจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย	สำนักงาน สภาความมั่นคง แห่งชาติ
๓) กำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล	- จัดทำร่างกฎหมายและแผนที่ท้ายฯ - ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย	กรมการปกครอง

หมายเหตุ : รายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการระบุใน ภาคผนวก ฉ รายละเอียด

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

๒.๖ โครงการสำคัญภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เป้าหมายของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล	โครงการสำคัญ	ตัวชี้วัด (ค่าฐานปี ๒๕๖๕/ค่าเป้าหมายรายปี)	หน่วยงานรับผิดชอบ															
<p>เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ</p>	<p>๑. การพัฒนาระบบติดตามภาพสถานการณ์ทางทะเล</p>	<p>ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลข่าวสารทางทะเลตามแผนที่กำหนดให้สามารถวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <table border="1" data-bbox="936 651 1812 823"> <thead> <tr> <th colspan="5">ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)</th> </tr> <tr> <th>๒๕๖๖</th> <th>๒๕๖๗</th> <th>๒๕๖๘</th> <th>๒๕๖๙</th> <th>๒๕๗๐</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ร้อยละ ๘๐</td> <td>ร้อยละ ๘๐</td> <td>ร้อยละ ๘๐</td> <td>ร้อยละ ๘๐</td> <td>ร้อยละ ๘๐</td> </tr> </tbody> </table>	ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	ร้อยละ ๘๐	<p>ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p>				
ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)																		
๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐														
ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐														
<p>เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน</p>	<p>๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย</p>	<p>ตรวจติดตาม และเฝ้าระวังการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย จำนวน ๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง</p> <table border="1" data-bbox="936 1050 1771 1278"> <thead> <tr> <th colspan="5">ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)</th> </tr> <tr> <th>๒๕๖๖</th> <th>๒๕๖๗</th> <th>๒๕๖๘</th> <th>๒๕๖๙</th> <th>๒๕๗๐</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง</td> <td>๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง</td> <td>๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง</td> <td>๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง</td> <td>๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง</td> </tr> </tbody> </table>	ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง	<p>กรมประมง</p>				
ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)																		
๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐														
๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง	๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง	๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง	๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง	๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง														

เป้าหมายของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล	โครงการสำคัญ	ตัวชี้วัด (ค่าฐานปี ๒๕๖๕/ค่าเป้าหมายรายปี)	หน่วยงานรับผิดชอบ												
<p>เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน</p>	<p>๓. การกำหนดเขตพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๖ พื้นที่ - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">๒๕๖๖</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการ ๖ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๒๕๖๗</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๖ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๒๕๖๘</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ประกาศ </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๒๕๖๙</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๒ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ประกาศ </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๒๕๗๐</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการ ๕ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - เอกชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ </td> </tr> </tbody> </table>	ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)		๒๕๖๖	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการ ๖ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ 	๒๕๖๗	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๖ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ 	๒๕๖๘	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ประกาศ 	๒๕๖๙	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๒ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ประกาศ 	๒๕๗๐	<ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการ ๕ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - เอกชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ 	<p>กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง</p>
ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)															
๒๕๖๖	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการ ๖ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ 														
๒๕๖๗	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๖ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ 														
๒๕๖๘	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ประกาศ 														
๒๕๖๙	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งและประกาศ ๒ พื้นที่/บริหารจัดการ ๑๑ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ประกาศ 														
๒๕๗๐	<ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการ ๕ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - เอกชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ 														

เป้าหมายของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล	โครงการสำคัญ	ตัวชี้วัด (ค่าฐานปี ๒๕๖๕/ค่าเป้าหมายรายปี)	หน่วยงานรับผิดชอบ												
<p>เป้าหมายที่ ๓ ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล</p>	<p>๔. การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศ</p>	<p>ร้อยละความสำเร็จในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล</p> <table border="1" data-bbox="936 424 1809 1430"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="936 424 1809 480">ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="936 480 1070 691">๒๕๖๖</td> <td data-bbox="1070 480 1809 691">ร้อยละ ๔๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกสถาบันทางวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งหารือกับสถาบันที่ได้รับการเสนอชื่อถึงรายละเอียดการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="936 691 1070 850">๒๕๖๗</td> <td data-bbox="1070 691 1809 850">ร้อยละ ๖๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาจัดร่างกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กรฯ)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="936 850 1070 1061">๒๕๖๘</td> <td data-bbox="1070 850 1809 1061">ร้อยละ ๘๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (ร่างกฎหมาย/กฎระเบียบฯ ผ่านความเห็นชอบจากกลไกของมหาวิทยาลัย และได้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย/ข้อตกลงอื่น ๆ พร้อมทั้งมีการจัดทำข้อเสนอแนะทางวิชาการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="936 1061 1070 1272">๒๕๖๙</td> <td data-bbox="1070 1061 1809 1272">ร้อยละ ๑๐๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การจัดตั้งองค์กรฯ สำเร็จ และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำร่องจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจการทางทะเล)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="936 1272 1070 1430">๒๕๗๐</td> <td data-bbox="1070 1272 1809 1430">องค์กรสามารถจัดทำองค์ความรู้ฯ ที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ และมีการสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๑ ประเด็น</td> </tr> </tbody> </table>	ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)		๒๕๖๖	ร้อยละ ๔๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกสถาบันทางวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งหารือกับสถาบันที่ได้รับการเสนอชื่อถึงรายละเอียดการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล)	๒๕๖๗	ร้อยละ ๖๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาจัดร่างกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กรฯ)	๒๕๖๘	ร้อยละ ๘๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (ร่างกฎหมาย/กฎระเบียบฯ ผ่านความเห็นชอบจากกลไกของมหาวิทยาลัย และได้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย/ข้อตกลงอื่น ๆ พร้อมทั้งมีการจัดทำข้อเสนอแนะทางวิชาการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล)	๒๕๖๙	ร้อยละ ๑๐๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การจัดตั้งองค์กรฯ สำเร็จ และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำร่องจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจการทางทะเล)	๒๕๗๐	องค์กรสามารถจัดทำองค์ความรู้ฯ ที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ และมีการสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๑ ประเด็น	<p>สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ</p>
		ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)													
		๒๕๖๖	ร้อยละ ๔๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกสถาบันทางวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งหารือกับสถาบันที่ได้รับการเสนอชื่อถึงรายละเอียดการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล)												
		๒๕๖๗	ร้อยละ ๖๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาจัดร่างกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กรฯ)												
		๒๕๖๘	ร้อยละ ๘๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (ร่างกฎหมาย/กฎระเบียบฯ ผ่านความเห็นชอบจากกลไกของมหาวิทยาลัย และได้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย/ข้อตกลงอื่น ๆ พร้อมทั้งมีการจัดทำข้อเสนอแนะทางวิชาการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล)												
		๒๕๖๙	ร้อยละ ๑๐๐ ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (การจัดตั้งองค์กรฯ สำเร็จ และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำร่องจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจการทางทะเล)												
		๒๕๗๐	องค์กรสามารถจัดทำองค์ความรู้ฯ ที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ และมีการสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๑ ประเด็น												

หมายเหตุ : หากมีปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของตัวชี้วัด ให้สามารถปรับตัวชี้วัดได้ตามความเหมาะสม

๒.๗ แนวทางการขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๘.๑ การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้กลไกระดับต่าง ๆ

๑) ระดับนโยบาย

คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) โดยมี นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเสนอผลการดำเนินงานต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ รวมถึงมีการจัดตั้ง คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

๒) ระดับปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย

(๑) คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นกลไกหลักรับผิดชอบการประสานแผน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลโดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย เป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่พิจารณา กำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญประจำปีรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติราชการประจำปีและแผนการใช้จ่ายงบประมาณด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ตลอดจน รายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๒) ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นหน่วยงานภายใต้ สำนักนายกรัฐมนตรี อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ ศรชล. มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของ ชาติทางทะเล โดยมีขอบเขตรับผิดชอบการดำเนินงานทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย ๗ หน่วยปฏิบัติหลัก ได้แก่ กองทัพเรือ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีเสนาธิการทหารเรือเป็น เลขาธิการ ศรชล. โดย ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และ สนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง การจัดตั้งหน่วยย่อยของ ศรชล. ได้แก่ ศรชล.ภาค (๑ - ๓)/ศรชล.จังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสาน การปฏิบัติในระดับพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องกับกลไกการบริหาร แผนพัฒนาในระดับพื้นที่แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๘.๒ การติดตามและประเมินผลแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับ

ความมั่นคงทางทะเลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ รวมทั้งเป็นการประเมินผลลัพธ์ในการตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ตลอดจนเป็นการรับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ในระยะต่อไป ทั้งนี้ การติดตามประเมินผล ประกอบด้วย ระยะเวลา กลไก และขั้นตอนการติดตามประเมินผล ดังนี้

๑) ระยะเวลาการติดตามและประเมินผล แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

(๑) ระยะ ๑ ปี เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้า และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดของแผนฯ รวมทั้งรายงานปัญหาอุปสรรค เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินที่ได้มาใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนงาน โครงการและแนวทางการปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้มีการติดตามและประเมินผลเป็นรายไตรมาส แล้วแต่กรณี

(๒) ระยะ ๕ ปี เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้า และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผน เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิบัติที่ได้เสนอไว้ในแผนฯ มาใช้ประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในอนาคต

๒) กลไกการติดตามประเมินผล มีดังนี้

(๑) คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยองค์ประกอบของกรรมการ ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ในการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพิจารณากำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติเพื่อรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(๒) คณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยองค์ประกอบของกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ในกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(๓) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการข้างต้น มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตามแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) สภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดยผ่านกลไกคณะกรรมการต่าง ๆ รวมถึงจัดทำคู่มือการติดตามประเมินผลแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยมีข้อมูลตัวชี้วัด รวมทั้งแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อไป

๒.๘.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลให้สามารถปฏิบัติและบูรณาการได้อย่างเป็นเอกภาพ และเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของแผน ดังนี้

๑) การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้รับการกำหนดเป็นวาระสำคัญของรัฐบาล เนื่องจากกิจกรรมทางทะเลสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก จึงต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็ง เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างจริงจัง ซึ่งการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของประเทศจะส่งผลดีทั้งในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ และการสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลอย่างเป็นวงกว้าง

๒) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และสาระสำคัญของแผนที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน พร้อมทั้ง สามารถถ่ายทอดแนวทางการดำเนินการที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานไปสู่หน่วยงานปฏิบัติ โดยเฉพาะความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relation : XYZ) เพื่อมุ่งเน้นการมองเป้าหมายร่วมกัน ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ รวมถึงการแบ่งมอบความรับผิดชอบภารกิจให้แก่หน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานรับผิดชอบร่วมตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลได้อย่างชัดเจน

๓) การบริหารจัดการของภาครัฐที่มีความรวดเร็ว โปร่งใส และการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีกฎหมายรองรับที่มีความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลและแผนระดับต่าง ๆ รวมทั้งทันต่อสถานการณ์ทางทะเลที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้หน่วยงานสามารถนำแผนไปปฏิบัติได้ ตลอดจนมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ระดับชาติที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถผลักดันงบประมาณและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

๔) การกำหนดโครงการสำคัญให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีกลไกที่สอดคล้องตั้งแต่การจัดทำแผนจนนำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบทั้งในระดับนโยบายและอำนวยการปฏิบัติ และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการจัดทำแผนงานโครงการ เพื่อกำกับดูแล บริหารจัดการปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ นำไปสู่การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๕) การสร้างความสมดุลและสอดคล้องในการรักษาความมั่นคงทางทะเลอย่างครอบคลุมทุกมิติ โดยหน่วยงานต่าง ๆ มีความเข้าใจหลักการของการใช้ทะเลและมีการกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ รวมทั้งมีการประเมินผลหรือตัดสินใจร่วมกันของหน่วยงานเพื่อให้สอดคล้องกับความซับซ้อนของกิจกรรมทางทะเลที่มีความหลากหลาย

๖) การสร้างและขยายความร่วมมือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนต่อความสำคัญของทะเล ตลอดจนสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และขยายความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพด้านกิจการทางทะเล

๗) การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ และการติดตามตรวจสอบประเมินผล

การดำเนินงานของหน่วยงานในการขับเคลื่อนตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล รวมทั้งแผนระดับต่าง ๆ อาทิ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) หรือ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการรายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนความมั่นคงเฉพาะเรื่อง (Electronic Assessment Report: EAR) ซึ่งจะช่วยให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบและแสดงให้เห็นพัฒนาการของสถานการณ์และความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงาน ส่งผลให้การวางแผนในอนาคตมีความครอบคลุมมากขึ้น

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนฯ ไปดำเนินการ

ตารางการแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบ
ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แนวทางการดำเนินการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
<p>๑. เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตยเขตอำนาจของชาติทางทะเล และธารังไว้ซึ่งพลังอำนาจของชาติทางทะเล</p>	<p>๑.๑ เสริมสร้างและพัฒนาหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการรักษาเสถียรภาพทางทะเล รวมถึงการใช้พลังอำนาจของชาติทั้งหมดในการจัดการกับภัยคุกคามที่เป็นรัฐด้วยแนวความคิดเชิงป้องกันและปราบปราม ตลอดจนใช้กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี เน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูตเป็นหลัก ทั้งนี้ ในสถานการณ์ที่หลีกเลี่ยงการใช้กำลังไม่ได้ ต้องมีความพร้อมและศักยภาพในการควบคุมและคลี่คลายสถานการณ์ไม่ให้บานปลายจนส่งผลกระทบต่อสิทธิและอธิปไตยของประเทศ</p>	<p>กระทรวงกลาโหม (กองทัพเรือ)</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๑.๒ กองบัญชาการกองทัพไทย ๒. กระทรวงการต่างประเทศ ๓. ศรชล. ๔. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๕. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการเฝ้าระวัง การรักษาเสถียรภาพและความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทะเล ทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย</p>	<p>กระทรวงกลาโหม (กองทัพเรือ)</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) ๒. ศรชล. ๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๔. กรมเจ้าท่า ๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางในการดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๑.๓ ให้มีการติดตามและประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามทางทะเลทุกรูปแบบ รวมถึงการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในภูมิภาคอย่างใกล้ชิด เพื่อใช้สนับสนุนการพิจารณากำหนดท่าที และแนวทางดำเนินการที่เหมาะสมของประเทศไทย เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของไทย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค</p>	<p>กระทรวงกลาโหม (กองทัพเรือ)</p>	<p>๑. กระทรวงการต่างประเทศ ๒. ศรชล. ๓. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ๔. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๕. กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๑.๔ ผนึกพลังอำนาจแห่งชาติทั้งหมดในการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุผลโดยเร็ว โดยเน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูต เพื่อให้สามารถตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเลกันได้ทั้งหมดหรือให้เหลือพื้นที่ขัดแย้งน้อยที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการจัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมหรืออื่น ๆ บนพื้นฐานของการดำรงบูรณภาพแห่งดินแดนและความสัมพันธ์อันดีที่ยั่งยืนระหว่างประเทศ</p>	<p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ กองบัญชาการกองทัพไทย ๑.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงพลังงาน ๓. กระทรวงมหาดไทย ๔. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๑.๕ พัฒนาความร่วมมือและยกระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงาน องค์กร หรือกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี อาทิ การฝึกการลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารทางทะเล และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นประโยชน์ ต่อการปฏิบัติการกิจในทะเล</p>	<p>ศรชล.</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการต่างประเทศ ๓. กระทรวงมหาดไทย ๔. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ๕. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

แนวทางการดำเนินการที่ ๒ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล			
วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
๒. เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเลรวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน	๒.๑ เผื่อระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงและอาชญากรรมทางทะเลที่มีความรุนแรงขึ้น อาทิ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การก่อการร้าย การลักลอบขนส่งอาวุธ การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ การค้ามนุษย์ และภัยคุกคามทางไซเบอร์	ศรชล.	๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการต่างประเทศ ๓. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) ๔. กระทรวงมหาดไทย ๕. สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ๖. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๖.๑ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ๖.๒ กองบังคับการตำรวจน้ำ ๗. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางในการดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๒.๒ เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล โดยการเสริมสร้างกำลังทางเรือและพัฒนาฐานข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ ระบบตรวจการณ์ เพื่อเฝ้าตรวจติดตาม ควบคุมเรือ และพิสูจน์ทราบเป้าหมายต่าง ๆ ทางทะเล ให้มีความพร้อมในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการค้นหาและช่วยเหลือเรือหรือผู้ประสบภัยจากอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ศรชล.</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ กรมอุทกศาสตร์ ๑.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๒.๓ ส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาและสร้างกลไกให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงสนับสนุนให้มีการฝึกการลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี และเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาปรับใช้กับบริบทอาชญากรรมทางทะเลของไทย</p>	<p>ศรชล.</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๓. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๔. กระทรวงมหาดไทย ๕. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ๖. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๖.๑ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ๖.๒ กองบังคับการตำรวจน้ำ ๗. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ๘. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางในการดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๒.๔ สร้างเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชนบริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่งตลอดจนผู้ใช้ประโยชน์จากทะเล ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเล ส่งเสริมกลไกการบูรณาการการดำเนินการกิจทางทะเลระหว่างหน่วยงานภายในภาครัฐและระหว่างประเทศ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนการรับมือภัยคุกคามความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์</p>	<p>กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)</p>	<p>๑. กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ๒. ศรชล. ๓. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
<p>๓. เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน</p>	<p>๓.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมทางทะเลมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐ</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๑. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๒. กระทรวงศึกษาธิการ ๓. ศรชล. ๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๓.๒ ส่งเสริมการทำการประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตามข้อตกลงหรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยเน้นย้ำการใช้เครื่องมือการทำประมงที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่เป็นเครื่องมือที่ห้ามใช้ในการประมง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรประมงในอนาคต</p>	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง)</p>	<p>๑. กระทรวงมหาดไทย ๒. ศรชล. ๓. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางในการดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๓.๓ ให้มีการติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ ขยะทะเล มลพิษทางทะเล รวมทั้งสิ่งติดตั้งในทะเล เพื่อป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้ดำเนินมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายต่อการกระทำผิดหรือกิจกรรมทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรง และทางอ้อมอย่างเคร่งครัด อาทิ การใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Approach) และการกำหนดมูลค่าทางเศรษฐกิจของพื้นที่ทางทะเลในมิติต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ)</p>	<p>๑. กระทรวงคมนาคม ๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) ๓. กระทรวงพลังงาน ๔. กระทรวงมหาดไทย ๕. กระทรวงอุตสาหกรรม ๖. ศรชล. ๗. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๓.๔ พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลในด้านกลไก เครื่องมือ และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมต่อการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การกัดเซาะชายฝั่งทะเล การคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม การบุกรุกป่าชายเลน และการรื้อถอนสิ่งติดตั้งในทะเล รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๑ กรมควบคุมมลพิษ ๒.๒ กรมทรัพยากรธรณี ๒.๓ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๒.๔ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓. กระทรวงพลังงาน ๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๓.๕ จัดระเบียบ รณรงค์ และให้ความรู้แก่ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจที่ใช้ประโยชน์จากทะเลมีความรับผิดชอบและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอย่างสมดุลและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)</p>	<p>๑. กระทรวงพลังงาน ๒. กระทรวงมหาดไทย ๓. ศรชล. ๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๓.๖ นำแนวคิดการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ (Marine spatial planning) และการกำหนดเขตพื้นที่ ปกครองทางทะเลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลในด้านการประมง การท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งทางทะเล และกิจกรรมทางทะเล เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ รวมทั้งลดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของทะเล</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ กรมอุทกศาสตร์ ๑.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๓. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. กระทรวงพลังงาน ๕. กระทรวงพาณิชย์ ๖. กระทรวงมหาดไทย ๗. ศรชล. ๘. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๙. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๓.๗ พัฒนาความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับอาเซียน อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการปัญหาขยะทะเล และประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และขยายกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่กระทบต่อความมั่นคงทางทะเล อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และความมั่นคงทางอาหาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๑. กระทรวงการต่างประเทศ ๒. กระทรวงคมนาคม ๓. กระทรวงพลังงาน ๔. ศรชล. ๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

แนวทางการดำเนินการที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล			
วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
๔ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม	๔.๑ ส่งเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่ง ทั้งชาวประมงพื้นบ้าน และกลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเล โดยการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานและองค์ความรู้ จัดบริการการศึกษา บริการสาธารณสุข และบริการสวัสดิการสังคมต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของชุมชน	กระทรวงมหาดไทย	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. กระทรวงยุติธรรม ๓. กระทรวงวัฒนธรรม ๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	๔.๒ เสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการแรงงาน ในกิจการภาคทะเลตามมาตรฐานสากล ควบคู่กับการตรวจสอบและคุ้มครองสิทธิแรงงานกิจการภาคทะเล เพื่อลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และติดตามผลลัพธ์ความก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงแรงงาน	๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓. กระทรวงมหาดไทย ๔. ศรชล. ๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๔.๓ ปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุขต่อผู้ใช้แรงงานในกิจการภาคทะเลหรือผู้ที่เดินทางทางทะเล เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติในห่วงโซ่ที่มีโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข อาทิ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พร้อมทั้งติดตามและปรับปรุงกฎ ระเบียบ ภายในให้สอดคล้องกับข้อบังคับหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กระทรวงสาธารณสุข</p>	<p>๑. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๒. กระทรวงมหาดไทย ๓. กระทรวงแรงงาน ๔. ศรชล. ๕. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๔.๔ พัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า การคาดการณ์ และระบบการประชาสัมพันธ์ เพื่อรองรับการบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติหรืออุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางทะเลในด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ตลอดจนสร้างเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย</p>	<p>กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย)</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ กรมอุทกศาสตร์ ๑.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๓. ศรชล. ๔. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๕. กรมประชาสัมพันธ์ ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๔.๕ เสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง รวมทั้งพัฒนาและจัดตั้งอาสาสมัครในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตลอดจนสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชนเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติของหน่วยงานราชการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเป็นเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็ง ในการร่วมมือกันปกป้องดูแลสิทธิของคนและชุมชนในพื้นที่</p>	<p>กระทรวงมหาดไทย</p>	<p>๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑.๑ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๑.๒ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๒. ศรชล. ๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๔. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๕. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

แนวทางการดำเนินการที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
<p>๕. เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน</p>	<p>๕.๑ ส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย ควบคู่ไปกับการรักษาระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล และชายฝั่งอย่างยั่งยืน</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)</p>	<p>๑. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๒. กระทรวงคมนาคม ๓. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓.๑ กรมควบคุมมลพิษ ๓.๒ กรมทรัพยากรธรณี ๓.๓ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๓.๔ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๓.๕ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ๔. กระทรวงพลังงาน ๕. กระทรวงพาณิชย์ ๖. กระทรวงมหาดไทย ๗. กระทรวงอุตสาหกรรม ๘. ศรชล. ๙. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๕.๒ ส่งเสริมให้มีการพัฒนา การอำนวยความสะดวก และการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางทะเลระหว่างภูมิภาคทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามันในรูปแบบที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาท่าเรือน้ำลึกเพื่อเชื่อมโยงระบบขนส่งสินค้าทางบกในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนแม่บทฯ เพื่อสร้างเครือข่ายการคมนาคมทางทะเลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ</p>	<p>กระทรวงคมนาคม</p>	<p>๑. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๒. ศรชล. ๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๔. กรมประชาสัมพันธ์ ๕. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๕.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวีเพื่อพัฒนาการขนส่งทางทะเลของไทยและเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจทางทะเล อาทิ การจัดตั้งสายการบินเรือแห่งชาติ การซ่อมบำรุงเรือ การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล และการประกันภัยทางทะเล ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมการลงทุนและการลดภาษีอย่างเหมาะสม</p>	<p>กระทรวงคมนาคม</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) ๒. กระทรวงการคลัง ๓. กระทรวงการต่างประเทศ ๔. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๕. กระทรวงพาณิชย์ ๖. กระทรวงอุตสาหกรรม ๗. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๘. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๕.๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลในเชิงอนุรักษ์ โดยการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล ให้มีความสมดุลและยั่งยืนยิ่งขึ้น อาทิ กำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว และจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน</p>	<p>กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา</p>	<p>๑. กระทรวงคมนาคม ๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๑ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๒.๒ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๓. ศรชล. ๔. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๕.๕ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตใต้ทะเลอย่างสมดุล รวมทั้งพัฒนาอุตสาหกรรมการชดเชยและสำรวจแหล่งพลังงานจากใต้ทะเล ตลอดจนตรวจสอบและควบคุมการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกิจกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง</p>	<p>กระทรวงพลังงาน</p>	<p>๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑.๑ กรมควบคุมมลพิษ ๑.๒ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๑.๓ กรมทรัพยากรธรณี ๑.๔ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๑.๕ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๑.๖ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๕.๖ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการรักษาความปลอดภัยของเส้นทางการเดินเรือที่ใช้ในการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเล รวมทั้งยกระดับความปลอดภัยบริเวณท่าเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น และเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยของเส้นทางการเดินเรือ</p>	<p>ศรชล.</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๕.๗ กำหนดให้มีมาตรการเชิงป้องกัน และมาตรการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างสันติวิธีและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๑. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๒. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. กระทรวงพลังงาน ๕. กระทรวงมหาดไทย ๖. ศรชล. ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๕.๘ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยให้ความสำคัญกับการปกป้อง ป่าชายเลน และรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งบนพื้นฐานของการเคารพสิทธิ มีความเป็นธรรมต่อชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจ วิถีชีวิตชุมชนชายฝั่ง และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๒. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๓. กระทรวงพลังงาน ๔. กระทรวงมหาดไทย ๕. กระทรวงอุตสาหกรรม ๖. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	<p>๕.๙ เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติสาธารณภัย อุบัติภัยทางทะเล และโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในทุกภาคส่วน ให้มีการช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานตามหลักสากล เพื่อลดการสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล ทรัพยากร ธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ</p>	<p>กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กระทรวงกลาโหม <ol style="list-style-type: none"> ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕. ศรชล. ๖. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๗. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ๘. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินการที่ ๖ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
<p>๖. เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ</p>	<p>๖.๑ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาประเทศ ด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านความปลอดภัยทางทะเล ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ และด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการ การสร้างมาตรการ เครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการภารกิจทางทะเลร่วมกัน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของไทยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินความร่วมมือดังกล่าว</p>	<p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) ๒. กระทรวงคมนาคม ๓. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔. กระทรวงพลังงาน ๕. กระทรวงมหาดไทย ๖. ศรชล. ๗. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๘. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
	<p>๖.๒ ส่งเสริมบทบาทสำคัญของไทยในการสร้างและขยายความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความไว้วางใจระหว่างประเทศ การเคารพกฎหมาย รวมถึงการดำเนินการแก้ไขข้อพิพาทและการยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศอย่างสันติ ทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อลดความขัดแย้งและแรงกดดันต่อการใช้กำลังและขีดความสามารถทางทหารโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศและสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ</p>	<p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงมหาดไทย ๓. ศรชล. ๔. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๖.๓ ยกระดับบทบาทสำคัญด้านกิจการทางทะเลของไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นที่สร้างสรรค์และไทยมีความพร้อม อาทิ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม การจัดการขยะทะเล รวมทั้งพัฒนาศักยภาพหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบประเด็นดังกล่าว เพื่อผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม</p>	<p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔.๑ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔.๒ กรมควบคุมมลพิษ ๔.๓ กรมทรัพยากรธรณี ๔.๔ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๕. กระทรวงพลังงาน ๖. ศรชล. ๗. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๘. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๖.๔ ประสานและบูรณาการการพัฒนากฎหมายให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกิจกรรมทางทะเลที่ไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ เพื่อรักษาโอกาสในการใช้สิทธิ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลตามอนุสัญญาฯ ได้อย่างเต็มศักยภาพ</p>	<p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพอากาศ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕. กระทรวงพลังงาน ๖. กระทรวงยุติธรรม ๗. ศรชล. ๘. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๙. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๑๐. สำนักงานอัยการสูงสุด ๑๑. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๖.๕ พิจารณากำหนดท่าทีของไทยต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศทางทะเล ทั้งที่ไทยเป็นภาคีและยังไม่ได้เป็นภาคี รวมทั้งกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นสำคัญ</p>	<p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๓. กระทรวงคมนาคม ๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕. กระทรวงมหาดไทย ๖. ศรชล. ๗. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ๘. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

แนวทางการดำเนินการที่ ๗ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ			
วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
<p>๗. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล</p>	<p>๗.๑ ส่งเสริมการนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลที่ดี (Ocean governance) มาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเล เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดพัฒนาทางทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ตลอดจนสามารถรับมือกับภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๓. กระทรวงคมนาคม ๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔.๑ กรมควบคุมมลพิษ ๔.๒ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔.๓ กรมทรัพยากรธรณี ๔.๔ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๔.๕ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๔.๖ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ๕. กระทรวงพลังงาน ๖. กระทรวงมหาดไทย ๗. กระทรวงศึกษาธิการ ๘. ศรชล. ๙. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ๑๐. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๗.๒ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเล เพื่อทำหน้าที่พัฒนาและจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลในรูปแบบที่เหมาะสมแก่ทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านกิจการทางทะเลแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>สำนักงานสภาพัฒนาการ แห่งชาติ</p>	<p>๑. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๒. กระทรวงคมนาคม ๓. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔. กระทรวงพลังงาน ๕. กระทรวงมหาดไทย ๖. ศรชล. ๗. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ๘. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ๙. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๗.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐที่มีภารกิจด้านกิจการทางทะเล ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในสาขาที่รับผิดชอบ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ทางทะเลที่เปลี่ยนแปลงไป</p>	<p>ศรชล.</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๔. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๕. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ ๕.๒ กรมควบคุมมลพิษ ๕.๓ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๕.๔ กรมทรัพยากรธรณี ๕.๕ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๕.๖ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ ๖. กระทรวงศึกษาธิการ ๗. กระทรวงมหาดไทย ๘. กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่) ๙. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ)๑๐. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ ๑๑. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๗.๔ พัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ One Marine Chart การวางแผนเชิงพื้นที่ ทางทะเล (Marine Spatial Planning : MSP) และการแบ่งเขตปกครองทางทะเล เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทะเลของทุกภาคส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเลของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p>	<p>ศรชล.</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔.๑ กรมควบคุมมลพิษ ๔.๒ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔.๓ กรมทรัพยากรธรณี ๔.๔ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๕. กระทรวงพลังงาน ๖. กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ๗. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๘. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ๙. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๗.๕ เร่งรัดการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับภารกิจทางทะเลให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักกฎหมาย รวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการรองรับ</p>	<p>กระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔.๑ กรมควบคุมมลพิษ ๔.๒ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔.๓ กรมทรัพยากรธรณี ๔.๔ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๕. กระทรวงพลังงาน ๖. กระทรวงยุติธรรม ๗. ศรชล. ๘. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๙. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๑๐. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ๑๑. สำนักงานอัยการสูงสุด ๑๒. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๗.๖ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลให้กับนักเรียน นักศึกษารวมถึงประชาชนทั่วไปได้รับทราบ โดยเฉพาะการสร้างความรู้ตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p>	<p>สำนักงานสภาพัฒนาการ แห่งชาติ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพเรือ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๔. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๕. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕.๑ กรมควบคุมมลพิษ ๕.๒ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๕.๓ กรมทรัพยากรธรณี ๕.๔ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๕.๕ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๕.๖ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ๖. กระทรวงศึกษาธิการ ๖.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๖.๓ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๗. กรมประชาสัมพันธ์ ๘. ศรชล. ๙. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๑๐. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	<p>๗.๗ ให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ เพื่อให้การถ่ายทอดเป้าหมายจากแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม</p>	<p>สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ</p>	<p>๑. กระทรวงกลาโหม ๑.๑ กองทัพอากาศ ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๒. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ๓. กระทรวงการต่างประเทศ ๔. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๕. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) ๖. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๖.๑ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๖.๒ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗. กระทรวงพลังงาน ๘. กระทรวงมหาดไทย ๙. กระทรวงศึกษาธิการ ๑๐. ศรชล. ๑๑. สำนักงานประมง ๑๒. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ๑๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) ๑๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ส่วนที่ ๕

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
อภิธานศัพท์

อภิธานศัพท์

ในแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

อภิธานศัพท์

๑. **กิจการพาณิชยนาวี (Maritime Transport)** หมายถึง การขนส่งทางทะเล การประกันภัยทางทะเล การเดินเรือ กิจการอยู่เรือ และกิจการท่าเรือ และหมายความรวมถึงกิจกรรมอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือเป็นส่วนประกอบกับกิจกรรมดังกล่าวตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. **กิจกรรมทางทะเล (Maritime Activities)** หมายถึง การดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์จากทะเล รูปแบบต่าง ๆ อาทิ การขนส่งและพาณิชยนาวี การประมง การท่องเที่ยวและสันทนาการ การผลิตน้ำจืดจากทะเล อุตสาหกรรมชายฝั่ง การแสวงหาทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต การสำรวจและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การใช้ประโยชน์จากกระแสน้ำและกระแสนลม การวางสายเคเบิล ฯลฯ

๓. **ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (Marine and Coastal Resources)** หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในทะเลและที่เกี่ยวข้องกับทะเล ทั้งที่อยู่ในและใต้พื้นท้องทะเล ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตและมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เพื่อการดำรงชีวิตของตนและเพื่อความเจริญของประเทศชาติ เช่น น้ำทะเล หาดทราย ชายฝั่งทะเล ปะการัง สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในทะเลและชายฝั่ง แร่ธาตุ และพลังงาน

๔. **โครงสร้างพื้นฐานทางทะเลและทรัพยากรทางทะเลหลัก (Maritime Critical Infrastructure and Key Resources)** หมายถึง โครงสร้างพื้นฐานทางทะเลอันประกอบด้วยสิ่งปลูกสร้างสำคัญอันใช้ในการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย ต่อกิจกรรมทางทะเลทั้งปวงทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ท่าเรือ เรือ แหล่งผลิตพลังงานในทะเล ระบบเทคโนโลยี/สารสนเทศ ระบบสื่อสาร ระบบขนส่ง ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบการให้บริการประเภทต่าง ๆ ในท่าเรือ แก่เรือ คนประจำเรือ และผู้ใช้บริการประเภทต่าง ๆ หากเมื่อสิ่งเหล่านี้ได้รับผลกระทบหรือความเสียหายกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข พลังงานและความมั่นคงของชาติทางทะเลในภาพรวมโดยมีทรัพยากรทางทะเลหลัก ประกอบด้วย บุคลากร อากาศยาน เรือ ระบบสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้ในการอำนวยความสะดวก ในการบริหาร การให้บริการ การให้ความช่วยเหลือ ต่อกิจกรรมทางทะเลทุกประเภทที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติทางทะเล

๕. **สภาพแวดล้อมทางทะเล (Marine Environment)** หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทะเลทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่มองเห็นด้วยตาเปล่าและไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า ทั้งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการของตน รวมทั้งผลกระทบอันเกิดจากการใช้งานนั้น

๖. **ผลประโยชน์ของชาติ (National Interests)** หมายถึง สิ่งที่เป็นความปรารถนา หรือแนวคิดสูงสุดของชาติอันเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (Survival) เอกราช (Independence) เกียรติและศักดิ์ศรี (National Integrity) ความเจริญรุ่งเรืองของชาติและประชาชน (Prosperity of State and People)

๗. **ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (National Maritime Interests)** หมายถึง ผลประโยชน์ของประเทศอันพึงได้รับโดยการแสวงหาและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จากทะเล หรือใต้ดินท้องทะเล หรืออากาศเหนือท้องทะเลโดยตรงและโดยทางอ้อมในการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แห่งชาติขึ้นมา เพื่อการดำรงคงอยู่ของประเทศที่จะใช้ทะเลได้อย่างอิสระ ปลอดภัย และสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

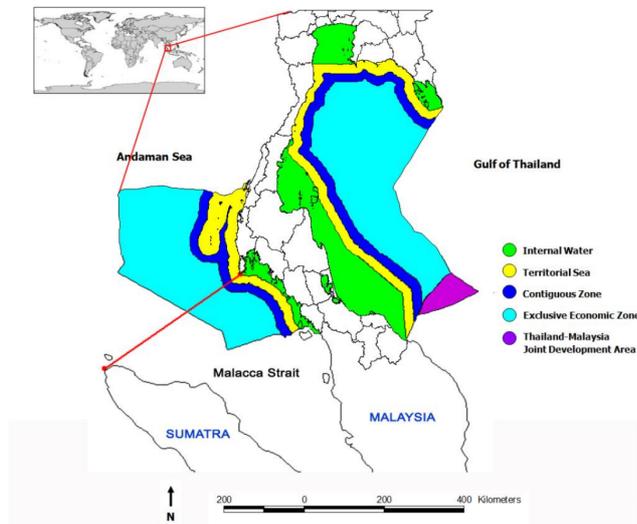
๘. **แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (National Maritime Security Plan)** หมายถึง แนวทางในการพัฒนาและใช้พลังอำนาจของชาติทั้งหมด ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร สังคมจิตวิทยา และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อดำรงไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน

๙. **พลังอำนาจของชาติ (National Power)** หมายถึง ชีตความสามารถของชาติในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การพลังงาน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติที่กำหนดไว้

๑๐. **เขตอำนาจ (Jurisdiction)** หมายถึง อำนาจของรัฐชายฝั่งในการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทางทะเล ในเขตทางทะเลที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ อันได้แก่ น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีป

๑๑. **อำนาจอธิปไตย (Sovereignty)** หมายถึง อำนาจสูงสุดของรัฐในการปกครองประเทศที่จะดำเนินกิจกรรมใดๆ ในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ภายในอาณาเขตแห่งรัฐ ซึ่งเป็นไปตามหลักของกฎหมายระหว่างประเทศ

๑๒. **สิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights)** หมายถึง สิทธิในการสำรวจและแสวงประโยชน์การอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตในน้ำเหนือพื้นดินท้องทะเล และในพื้นที่ดินท้องทะเลกับใต้ดินท้องทะเลนั้น และมีสิทธิในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อการแสวงประโยชน์และการสำรวจทางเศรษฐกิจ เช่น การผลิตพลังงานจากน้ำ กระแสน้ำและลมในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีป

๑๓. **น่านน้ำภายใน (Internal Waters)** หมายถึง น่านน้ำทางด้านแผ่นดินของเส้นฐานแห่งทะเลอาณาเขตโดยรัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือน่านน้ำภายในของตนอย่างเต็มที่ (Full Sovereignty) เช่นเดียวกับที่รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน (Territory) นอกจากน่านน้ำด้านแผ่นดินของเส้นฐานปกติแล้ว ประเทศไทยได้ประกาศให้อ่าวไทยตอนในเป็นอ่าวประวัติศาสตร์ ทำให้น่านน้ำในอ่าวประวัติศาสตร์มีสถานะเป็นน่านน้ำภายใน และได้ประกาศเส้นฐานตรงและน่านน้ำภายในของประเทศไทยรวม ๔ บริเวณ ได้แก่ บริเวณแหลมมลิถึงถึงหลักเขตแดนไทย - กัมพูชา บริเวณตั้งแต่แหลมใหญ่ถึงแหลมหน้าถ้ำ บริเวณตั้งแต่เกาะภูเก็ตถึงพรมแดนไทย - มาเลเซีย และบริเวณเกาะกงออกถึงพรมแดนไทย - มาเลเซีย (พื้นที่สีเขียวตามภาพ)

๑๔. อ่าวประวัติศาสตร์ (Historic Bay) หมายถึง อ่าวที่ตั้งอยู่ในเขตรัฐเดียว อีกทั้งรัฐนั้นได้ยึดถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐมาอย่างช้านานและได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ สำหรับประเทศไทยได้ประกาศให้อ่าวไทยตอนในเหนือเส้นฐานจากจุดที่หนึ่ง ณ แหลมบ้านช่องแสมसान ละติจูด $๑๒^{\circ} ๓๕' ๔๕''$ เหนือลองจิจูด $๑๐๐^{\circ} ๕๗' ๔๕''$ ตะวันออก ตามเส้นขนานละติจูดไปทางทิศตะวันตกถึงจุดที่สอง ณ ฝั่งทะเลตรงข้ามละติจูด $๑๒^{\circ} ๓๕' ๔๕''$ เหนือ ลองจิจูด $๙๙^{\circ} ๕๗' ๓๐''$ ตะวันออกเป็นอ่าวประวัติศาสตร์ และน่านน้ำเหนือเส้นฐานดังกล่าวนี้เป็นน่านน้ำภายในของประเทศไทย

๑๕. ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) หมายถึง แนวทะเลที่อยู่ถัดจากอาณาเขตทางบกและน่านน้ำภายในออกไปไม่เกิน ๑๒ ไมล์ทะเลโดยวัดจากเส้นฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตซึ่งอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งขยายไปถึงห้วงอากาศ (Air Space) เหนือทะเลอาณาเขตตลอดจนพื้นดินท้องทะเล (Sea - bed) กับดินใต้ผิวดิน (Subsoil) แห่งทะเลอาณาเขตด้วย (พื้นที่สีเหลืองตามภาพ)

๑๖. เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) หมายถึง ทะเลที่อยู่ถัดจากทะเลอาณาเขตออกไปไม่เกิน ๒๔ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต โดยรัฐชายฝั่งอาจดำเนินการควบคุมที่จำเป็นเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับศุลกากร (Customs) การคลัง (Fiscal) การเข้าเมือง (Immigration) หรือการสุขาภิบาล (Sanitation) ภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน และลงโทษการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งได้กระทำภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน (พื้นที่สีน้ำเงินตามภาพ)

๑๗. เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) หมายถึง บริเวณที่ประชิดและอยู่เลยไปจากทะเลอาณาเขตโดยเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องไม่ขยายออกไปเลย ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน ซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะรัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจ (Exploration) และการแสวงประโยชน์ (Exploitation) การอนุรักษ์ (Conservation) และการจัดการ (Management) ทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตในน้ำเหนือพื้นดิน ท้องทะเล (Water Superjacent to the Sea - bed) และในพื้นดินท้องทะเล (Sea - bed) กับดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ของพื้นดินท้องทะเลนั้น และมีสิทธิอธิปไตยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อการแสวงประโยชน์และการสำรวจทางเศรษฐกิจในเขต เช่น การผลิตพลังงานจากน้ำ (Water) กระแสน้ำ (Currents) และลม (Winds) และรัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่ผู้เดียว (Exclusive Rights) ที่จะก่อสร้างตลอดจนอนุญาตและวางระเบียบการก่อสร้าง การปฏิบัติงานและการใช้เกาะเทียม (Artificial Islands) สิ่งติดตั้ง (Installations) และสิ่งก่อสร้าง (Structures) เพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือควบคุมการใช้สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้างอันอาจรบกวนการใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมทั้งเขตอำนาจเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่ว่าด้วยศุลกากร การคลัง สาธารณสุข ความปลอดภัย และการเข้าเมืองส่วนรัฐอื่น ๆ ยังคงมีเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) การบินผ่าน (Freedom of Overflight) การวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล (Freedom of the Laying of Submarine Cables and Pipelines) (พื้นที่สีฟ้าและสีม่วงตามภาพ)

๑๘. เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf Zone) หมายถึง พื้นดินท้องทะเล (Sea - bed) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ของบริเวณใต้ทะเลซึ่งขยายเลยทะเลอาณาเขตของรัฐตลอดส่วนต่อออกไปตามธรรมชาติ (Natural

Prolongation) ของดินแดนทางบกของตนจนถึงริมนอกของขอบทวีป (Continental Margin) หรือจนถึงระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตในกรณีที่มีริมนอกของขอบทวีปขยายไปไม่ถึงระยะนั้น

๑๙. ทะเลหลวง (High Sea) หมายถึง ทุกส่วนของทะเลซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) ในทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) หรือในน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ของรัฐ หรือในน่านน้ำหมู่เกาะ (Archipelagic Waters) ของรัฐหมู่เกาะโดยทะเลหลวงเปิดให้แก่รัฐทั้งปวง ไม่ว่ารัฐชายฝั่ง (Coastal States) หรือ รัฐไร้ฝั่งทะเล (Landlocked States) เสรีภาพแห่งทะเลหลวงใช้ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ โดยอนุสัญญาฯ และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น เสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) เสรีภาพในการบิน (Freedom of Overflight) เสรีภาพในการทำประมง (Freedom of Fishing) โดยหน้าที่สำคัญของรัฐต่าง ๆ ที่ทำการประมงในทะเลหลวง คือต้องร่วมมือกันกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในท้องทะเล

๒๐. บริเวณพื้นที่ (The Area) หมายถึง พื้นดินท้องทะเลและพื้นมหาสมุทรและดินใต้ผิวดินที่อยู่พื้นขอบเขตของเขตอำนาจแห่งชาติ

๒๑. เส้นทางคมนาคมทางทะเล (Sea Line of Communication - SLOC) หมายถึง เส้นทางระหว่างท่าเรือท่าที่ใช้ในการขนส่งทางทะเล การโลจิสติกส์ และการทหาร

๒๒. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea - UNCLOS) เป็นอนุสัญญาที่รวมหัวข้อของกฎหมายทะเลไว้ทั้งหมด ประกอบด้วย บทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๒๐ ข้อกับอีก ๙ ผนวก บทบัญญัติเหล่านี้จะครอบคลุมเรื่องทะเลอาณาเขตเขตต่อเนื่อง การเดินเรือ และช่องแคบรัฐหมู่เกาะ เขตเศรษฐกิจจำเพาะไหล่ทวีป ทะเลหลวง การบริหารและอนุรักษ์สิ่งที่มีชีวิตในทะเลหลวงรัฐไร้ฝั่งทะเลการแสวงประโยชน์ในพื้นที่กันทะเลระหว่างประเทศการสำรวจทางวิทยาศาสตร์ในทะเล และการระงับกรณีพิพาทระหว่างประเทศเกี่ยวกับทะเล เป็นต้นและการเข้าเป็นภาคีของรัฐจะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติทั้งหมดโดยไม่มีข้อสงวน

๒๓. ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย โดยมีเป้าหมาย ๒ ประการ คือ ๑) มนุษย์ทุกคนจะต้องปลอดภัยจากความกลัว (Freedom from fear) ๒) ปลอดภัยจากความขาดแคลนหรือความต้องการ (Freedom from want) และสามารถสนองต่อความจำเป็นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

๒๔. การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated Fishing - IUU)

การทำประมงที่ผิดกฎหมาย คือ การกระทำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- การทำการประมงโดยเรือประมงไทยหรือเรือประมงต่างชาติในเขตอำนาจของรัฐใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบของรัฐนั้น

- การทำการประมงโดยเรือประมงของรัฐที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์การจัดการประมงระดับภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organization - RFMO) ที่ขัดกับมาตรการอนุรักษ์และจัดการขององค์การจัดการประมงระดับภูมิภาคซึ่งรัฐนั้นมีชื่อผูกพัน หรือขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

- การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายภายในของรัฐใดหรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่รวมถึงการฝ่าฝืนกฎระเบียบขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องซึ่งกระทำโดยรัฐที่ให้ความร่วมมือ

การทำประมงที่ขาดการรายงาน คือ การกระทำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ไม่ได้แจ้งหรือรายงาน หรือการรายงานเท็จต่อหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและระเบียบของรัฐนั้น

- ไม่ได้แจ้งหรือรายงาน หรือรายงานเท็จต่อองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรนั้น ซึ่งขัดต่อวิธีปฏิบัติในการรายงานขององค์กรนั้น

การทำการประมงที่ไร้การควบคุม คือ การกระทำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- การทำการประมงในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคโดยเรือที่ไม่มีสัญชาติหรือเรือสัญชาติของรัฐที่ไม่ได้เป็นภาคีสมาชิก หรือเรือของกลุ่มประเทศที่ไม่มีสถานะเป็นรัฐซึ่งขัดกับมาตรการอนุรักษ์และจัดการ และขัดต่อความรับผิดชอบของรัฐภายใต้การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

๒๕. ความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) คือ ความมั่นคงที่มีขอบเขตรอบคลุมและเชื่อมโยงกันในทุกระดับ/ทุกมิติ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญไปที่ “การบริหารจัดการ” สภาวะแวดล้อมของพื้นที่ทางบกและทางทะเลของไทยให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ทั้งในระดับชาติ สังคม ชุมชน จนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนมีความครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งมิติทางด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาหาร น้ำ และพลังงาน ฯลฯ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ให้มีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

๒๖. กิจกรรมทางทะเล (Marine Activities) คือ การดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตทางทะเลในรูปแบบต่างๆ เช่น การพาณิชย์นาวี การประมง การท่องเที่ยว การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต การวางสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเล การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือการสำรวจและวิจัย วิทยาศาสตร์ทางทะเล

๒๗. สมุทราภิบาล (Ocean Governance) คือ การดำเนินการตามนโยบาย การกระทำ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับทะเลและ มหาสมุทรจะเกี่ยวข้องและได้รับอิทธิพลจากผู้มีส่วนร่วมในภาคส่วนอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากนอกเหนือจากภาครัฐ ทำให้ภาครัฐไม่ใช่ผู้มี บทบาทที่สำคัญแต่ผู้เดียวในการวางนโยบายอีกต่อไป ทั้งนี้เพราะความซับซ้อนของประเด็นต่างๆ ทางทะเลและมหาสมุทรที่เป็นสมบัติ ร่วมไม่มีรัฐหรือชาติใดเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียวเป็นผลให้มนุษย์ใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างขาดสำนึก โดยถือว่าเป็นทรัพยากรดังกล่าว เป็นทรัพยากรร่วมที่ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ต้องร่วมรับผิดชอบในการดูแลรักษา ด้วยเหตุนี้ทำให้เห็นว่าการใช้ทะเลและมหาสมุทรจะต้องดำเนินการโดยผ่านข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มี ธรรมภิบาลทั้งนี้เพื่อที่จะให้การใช้ประโยชน์ที่หลากหลายจากทะเลและมหาสมุทรเป็นไปในทางที่ควรจะเป็นและยั่งยืน

๒๘. อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) คือ การกระทำความผิดที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง หรือมีผลกระทบเกี่ยวเนื่องตั้งแต่ ๒ ประเทศขึ้นไป โดยกลุ่มบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และอำนาจที่ขัดต่อหลักกฎหมายและศีลธรรม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง ของบุคคล องค์กร เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเทศชาติ

๒๙. การก่อการร้ายทางทะเล (Maritime terrorism) คือ ผลกระทบจากเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนาจากประเทศเพื่อนบ้านและความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายที่แผ่อิทธิพลในภูมิภาค ประกอบกับการแย่งชิงผลประโยชน์ของประเทศมหาอำนาจอาจเป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายทางทะเลใน การโจมตีเรือบรรทุกสินค้าที่ใช้เส้นทางคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมในภูมิภาค

๓๐. เศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) คือ ความพยายามในการลดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สุ่มเสี่ยง ในการทำลายสภาพแวดล้อมหรือระบบนิเวศในมหาสมุทร หรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทะเล

๓๑. องค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (Maritime Learning Organization) คือ องค์กรจัดการความรู้ ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเล เพื่อทำหน้าที่ พัฒนาและจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลในรูปแบบที่เหมาะสมแก่ทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในเชิง นโยบายด้านกิจการทางทะเลแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓๒. การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ (Marine Spatial Planning - MSP) คือ การแบ่งเขต ปกครองทางทะเล เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทะเลของทุกภาคส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่ส่งผล กระทบต่อความมั่นคงทางทะเลของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สมัยใหม่เพื่อภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๓๓. ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health index - OHI) คือ เป็นตัวชี้วัดระดับคุณภาพของระบบ นิเวศทางทะเลในมิติต่าง ๆ ที่มีกรอบแนวคิดที่บูรณาการระหว่างตัวชี้วัดที่ครอบคลุมทั้งด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม

๓๔. ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Approach) คือ หลักการที่ผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

๓๕. การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางทะเลระหว่างภูมิภาคทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน (Land Bridge) คือ การพัฒนาสะพานเศรษฐกิจทางบกเส้นทางใหม่ เป็นการบริการขนส่งทางรางและถนนเชื่อมโยงกับการขนส่ง ระหว่างทะเลฝั่งอ่าวไทยกับภาคใต้ตอนบนฝั่งอันดามัน

ภาคผนวก ข

ผังความเชื่อมโยงระหว่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ
กับแผนระดับต่าง ๆ

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์และแผนสำคัญของชาติ กรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ

แผนระดับที่ ๑

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

- 1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง
  - เป้าหมายที่ ๑ บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัยและสงบเรียบร้อย
  - เป้าหมายที่ ๒ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
  - เป้าหมายที่ ๓ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ยอมรับและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- เป้าหมาย ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความหลากหลายด้านกาาท่องเที่ยว
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการยกระดับคุณภาพชีวิต

- เป้าหมาย ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการขับเคลื่อนสังคมด้วยนวัตกรรม

- เป้าหมาย ภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ภาครัฐมีความทันสมัย
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนที่เก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มีวินัยและซื่อสัตย์
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ กฎหมายมีความสอดคล้องกับบริบทต่างๆ และเป็นที่จำเป็น

๑. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

- 1 แผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง
  - เป้าหมาย ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น
  - แนวข้อการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
  - เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหาเสถียรภาพ ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและผลกระทบต่อประเทศไทย
  - แนวข้อการบูรณาการความร่วมมือ ด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์การภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ
  - เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยมีความมั่นคงและสงบเรียบร้อย มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน
  - แนวข้อการพัฒนาเทคโนโลยีการบริการจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม
  - เป้าหมาย กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

- 2 แผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม
  - เป้าหมาย สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน
  - แนวข้อการสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม
  - เป้าหมาย ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น
  - แนวข้อการสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
  - เป้าหมาย การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง
  - แนวข้อการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร
  - ที่ระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
  - เป้าหมาย คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์
  - แนวข้อการยกระดับกระบวนการเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ
  - เป้าหมาย คนไทยมีคุณภาพชีวิตและพฤติกรรมที่ดี ประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

- 3 แผนแม่บทฯ ประเด็นความร่วมมือระหว่างประเทศ
  - เป้าหมาย การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก
  - แนวข้อความร่วมมือด้านความมั่นคง ระหว่างประเทศ
  - เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยมีความมั่นคงและสงบเรียบร้อย มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน
  - แนวข้อการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
  - เป้าหมาย ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

- 4 แผนแม่บทฯ ประเด็นนวัตกรรมและขีดความสามารถ
  - เป้าหมาย ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มขึ้น
  - แนวข้อการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม
  - เป้าหมาย การประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

แผนระดับที่ ๒

๒. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

- 1 หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
  - เป้าหมายที่ ๓ ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและ โลจิสติกส์ของภูมิภาค

- 2 หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
  - เป้าหมายที่ ๒ ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

- 3 หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
  - เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง
  - เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง
  - เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓. ร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

1 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

- เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเลได้อย่างต่อเนื่อง จนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ
- เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่ช่วยสนับสนุน การวิจัยความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการราชกร ๕ ปี ครชช. พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.)

แผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)

ร่างนโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยกรมประมง (ท.บ.)

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.)

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

กรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ

1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDGs)

เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2 กฎหมายระหว่างประเทศ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (The United Nations Convention on the Law of the Sea, UNCLOS, 1982)

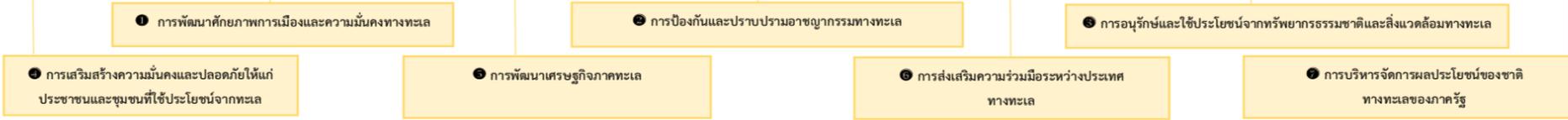
สนธิสัญญาอนุสัญญาว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของซีมีเอเป็นภาคี

มอียดินแดนบริวารของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3 กรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ

กรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับอินเดียและระดับภูมิภาค อาทิ แผนปฏิบัติการระดับสากลเพื่อป้องกันอัปปิ้ง และจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๔ (IPOA-IUU) และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (ReCAAP)

ความร่วมมือทางทะเลอินโด-แปซิฟิก อาทิ ความร่วมมือทางทะเลอินโด-แปซิฟิก การประชุมคณะทำงานและกิจกานความมั่นคงทางทะเลระหว่างไทย - อินเดีย

ภาคผนวก ค

รายงานการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (ฉบับสมบูรณ์)

รายงานประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล

ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑ สถานการณ์ระดับโลก

๑.๑ ภาพรวม สภาพแวดล้อมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกิจการทางทะเลระดับโลกต่อไปในระยะ ๕ ปี สามารถจำแนกเป็นด้านที่สำคัญ ประกอบด้วย การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ การบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ภัยคุกคามข้ามชาติ รวมถึงระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

๑.๒ สภาพแวดล้อมด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ

๑.๒.๑ การปรับเปลี่ยนของระเบียบโลก การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบันรวมถึงห้วงเวลา ๕ ปีต่อไปมีลักษณะของการกลับมาให้ความสำคัญต่อภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) หรือความสัมพันธ์บนพื้นฐานของการพิจารณาเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวแสดงที่เป็นรัฐ รวมถึงพื้นที่การขยายอิทธิพลของรัฐ การยกระดับบทบาทของจีนอันเนื่องมาจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการค้า ประกอบกับการให้ความช่วยเหลือและบริการระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ได้เป็นปัจจัยผลักดันให้ระบบโลกเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ (Multi-polar international system) อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยประเทศมหาอำนาจทั้งในระดับโลกและภูมิภาค อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย กลุ่มประเทศในยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย มีการแข่งขันเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกิจการระหว่างประเทศทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการทหาร การค้าและการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและความเชื่อมโยงของระบบโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ไซเบอร์ อวกาศ ปัญญาประดิษฐ์ และปฏิบัติการใต้น้ำ รวมถึงการกำหนดกฎกติกาและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการต่อรองเพื่อจำกัดอิทธิพลของคู่แข่งหรือเสริมสร้างบทบาทที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ดี การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ที่ปรากฏเด่นชัดที่สุด คือการแข่งขันระหว่าง ๑) สหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน ซึ่งยึดถือระเบียบโลกเสรี (Liberal Order) รวมถึงหลักการเมืองแบบเสรีนิยม ประชาธิปไตยและเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี และ ๒) จีน ซึ่งชูสิทธิของแต่ละประเทศในการเลือกวิถีการพัฒนาประเทศตามแนวทางของตน หลักการการเคารพซึ่งกันและกัน และการไม่แทรกแซงกิจการภายใน รวมถึงให้ความสำคัญต่อหลักพหุภาคีนิยมและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในส่วนของกิจการทางทะเล ประเด็นสิทธิการจัดการและใช้ประโยชน์จากทะเลจะเป็นศูนย์กลางของการแข่งขันและความขัดแย้งระหว่างประเทศในระยะต่อไป โดยความขัดแย้งในมิติของกิจการทางทะเล โดยเฉพาะรูปแบบของข้อพิพาทเขตแดนและการแข่งขันเพื่อควบคุมเส้นทางคมนาคมที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ จะเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้อัตราการสะสมอาวุธทั่วโลกเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ขณะที่ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้ความสำคัญต่อห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ต่าง ๆ ของโลกรุนแรงยิ่งขึ้น เนื่องจากประเทศต่าง ๆ มีขีดความสามารถในการฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมทั้งการกระจายเวชภัณฑ์สำหรับการป้องกันโรคและการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกัน กลไกพหุภาคีของสหประชาชาติ อาทิ โครงการ Global Humanitarian Response Plan 2020 รวมถึงการหารือในกรอบ G7 และ G20 ยังมีข้อจำกัดในการระดมทุน

ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ ความเหลื่อมล้ำดังกล่าวสามารถส่งผลต่อการกลับมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในสภาวะปกติใหม่ (New normal) ในระดับโลกด้วย อย่างไรก็ตาม การที่กลไกพหุภาคีของสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศมีข้อจำกัดในการรับมือกับปัญหาความท้าทายกับโลกทำให้ประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีสมาชิกจำกัดเพิ่มขึ้น เนื่องจากตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ มีความคล่องตัวสูง และรับมือกับปัญหาความท้าทายใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๓ สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ การดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งมีการจำกัดการรวมตัวของคนในสถานที่ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งการระงับการเดินทางทั้งภายในและระหว่างประเทศ ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมต่อของห่วงโซ่อุปทานระดับโลก (Global supply chain) รวมถึงการขนส่งสินค้าและการคมนาคมทางทะเล อาทิ การเกิดวิกฤติเกี่ยวกับการเปลี่ยนผลัดแรงงานการขนส่งทางทะเล รวมถึงคนประจำเรือ (Seafarers) และการขาดแคลนตู้ขนส่งสินค้า (Container) ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้เร่งให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบของห่วงโซ่อุปทานของระบบเศรษฐกิจอย่างการนำระบบงานซึ่งอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) เพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมแบบลดการสัมผัส (Non-contact action) และยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมการขนส่งทางเรือไปสู่ระบบอัตโนมัติขั้นสูง (Advanced Automation) รวมถึงแพลตฟอร์มดิจิทัลและระบบประมวลผล อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytics) แบบจำลองดิจิทัล (Digital twins) หุ่นยนต์ (Robots) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence) มีแนวโน้มจะได้รับการส่งเสริมให้มีการนำมาขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการของการขนส่ง (Logistic management) และท่าเรือ (Port management) มากขึ้น พร้อมกับการเผยแพร่หลักการประหยัดต้นทุนดำเนินการและการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Low-carbon economy) ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายและมาตรการรักษาความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure) ทางดิจิทัลหรือความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) จึงทวีความสำคัญต่อการสนับสนุนให้เศรษฐกิจภาคการขนส่งทางทะเลสามารถปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ดังกล่าว

๑.๔ สภาพแวดล้อมด้านภัยคุกคามข้ามชาติ ความเชื่อมโยงของการค้า การคมนาคม และระบบสารสนเทศผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบโลกาภิวัตน์ยังคงเป็นช่องทางของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติทางทะเลประเภทต่าง ๆ อาทิ การกระทำความผิดเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ (Piracy and Armed Robbery) การก่อการร้าย การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การค้าสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงยาเสพติด อาวุธและสินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-use goods) สัตว์ป่าและพันธุ์พืชในประเภทที่ได้รับการคุ้มครอง ตลอดจนสินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์ อีกทั้งมีความเสี่ยงที่ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีอันตรายได้ง่ายขึ้น อาทิ อาวุธที่มีอนุภาพทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction: WMD) ซึ่งรวมถึงอาวุธเคมี ชีวภาพ รัังสี และนิวเคลียร์ อุปกรณ์ทางสงครามไซเบอร์ และระบบหุ่นยนต์และระบบอาวุธทำลายล้างแบบอัตโนมัติ (Lethal Autonomous Weapons Systems (LAWS)) โดยอาวุธดังกล่าวสามารถนำมาใช้ก่อความรุนแรงที่สร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง เช่น การทำลายโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการก่อการร้ายซึ่งอาศัยเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายจากระยะไกลในการปลูกฝังแนวความคิดเพื่อการสร้างแรงจูงใจและการก่อเหตุ

นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการค้าและการคมนาคมทางทะเลที่พึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ยังเพิ่มความเสี่ยงต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยรูปแบบของการก่อเหตุสามารถจำแนกเป็น ๒ ประเภทหลัก ได้แก่ ๑) การทำให้ระบบการทำงานแบบดิจิทัลติดขัดหรือล่าช้า และ ๒) การจารกรรมข้อมูล รวมถึงข้อมูลของรัฐ ข้อมูลเชิงพาณิชย์ และข้อมูลส่วนตัว

๑.๕ สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง การดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถจำแนกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑) **มลพิษ (Pollution)** ซึ่งพบว่าพลาสติกเป็นขยะทะเลประเภทที่มีปริมาณมากที่สุด โดยมีการคาดการณ์ว่าการปล่อยขยะพลาสติกสู่ทะเลจะเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าภายในปี ๒๕๗๓ รวมถึงจะทำให้เกิดผลข้างเคียงอย่างสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในทะเลและสุขภาพของผู้บริโภคสัตว์น้ำ ๒) **ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ (Ecological degradation)** มีที่มาจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแบบเกินขีดความสามารถของการฟื้นตัวตามธรรมชาติซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนหรือการสูญพันธุ์ในระยะยาว นอกจากนี้ ยังเป็นผลสืบเนื่องจากการปรากฏการณ์ระดับโลก ได้แก่ การเพิ่มจำนวนประชากร การขยายชุมชนเมือง รวมถึงการเติบโตของเศรษฐกิจภาคการค้า อุตสาหกรรม และพัฒนานวัตกรรมซึ่งอาศัยต้นทุนจากทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market economy) ยังเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมที่ใช้ต้นทุนการประกอบการต่ำแต่สร้างผลิตภาพสูง อันส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์ อาทิ การใช้พลังงานเชื้อเพลิงจากฟอสซิล (Fossil Fuels) การทำเกษตรและประมงแบบไม่ยั่งยืน (Non-sustainable agriculture) การทำเหมืองแร่ และการปล่อยมลพิษจากกิจกรรมด้านคมนาคม และ ๓) **การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)** ซึ่งพบว่าปริมาณการปล่อยสารคาร์บอนจากกิจกรรมของมนุษย์ยังเพิ่มสูงขึ้น โดยอาจทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงถึง ๒ องศาเซลเซียสภายในปี ๒๕๙๓ ปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อระบบนิเวศของทะเลและมหาสมุทรหลายรูปแบบ ได้แก่

๑.๕.๑ **การเพิ่มอุณหภูมิของน้ำทะเล (Ocean warming)** เมื่อมหาสมุทรกักเก็บความร้อนได้น้อยลงและปล่อยคลื่นความร้อน (Heat wave) จะทำให้เกิดปรากฏการณ์สืบเนื่อง ประกอบด้วย

๑) การเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำและสภาพอากาศ ซึ่งนำไปสู่การเกิดสภาพอากาศสุดโต่ง (Extreme weather) รวมถึงการเกิดภัยพิบัติ เช่น พายุ น้ำท่วม และภัยแล้ง

๒) ปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาว (Coral bleaching) และการขยายตัวของบริเวณไร้ออกซิเจน (Dead zone) ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล การย้ายถิ่นฐานของสัตว์น้ำ และภาวะขาดแคลนทรัพยากรสัตว์น้ำในบริเวณที่อุณหภูมิน้ำเพิ่มสูง

๓) การละลายของน้ำแข็งบริเวณขั้วโลกและการเพิ่มระดับน้ำทะเล ซึ่งอาจเพิ่มขึ้นถึง ๒ เมตรภายในปี ๒๖๔๓ โดยจะส่งผลต่อการตั้งที่อยู่อาศัยและการจัดการเขตแดนทางทะเลของรัฐชายฝั่ง

๑.๕.๒ **สภาพน้ำทะเลเป็นกรด (Ocean acidification)** เกิดจากการทำปฏิกิริยาระหว่างคาร์บอนไดออกไซด์กับน้ำทะเล โดยอาจนำไปสู่ปรากฏการณ์การสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ (Mass extinction) ของสัตว์ทะเลสืบเนื่องจากสถานการณ์ข้างต้น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) มีแนวโน้มจะกลายเป็นบรรทัดฐานของการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนา การจัดการ

ทรัพยากรทางทะเล การผลิตสินค้าและบริการ การศึกษาวิจัย ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป โดยมีพัฒนาการที่สำคัญ ดังนี้

๑) การกำหนดแนวคิด เป้าหมาย และตัวชี้วัดด้านการพัฒนา ให้มีความสำคัญต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน โดยเพียงพอต่อการใช้ในระยะเวลายาวข้ามชั่วรุ่นหรือมีการนำกลับมาใช้แบบหมุนเวียน อาทิ (๑) แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป้าหมายที่ ๑๔ ระบุให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทะเลและมหาสมุทรอย่างยั่งยืน อีกทั้งมีการพัฒนาตัวชี้วัดดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI) เพื่อเป็นเกณฑ์สำหรับการประเมินขีดความสามารถของทะเลและมหาสมุทรในการให้ประโยชน์แก่มนุษย์แบบเป็นองค์รวมทั้งมิติด้านระบบนิเวศ เศรษฐกิจ และสังคม (๒) แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Bio-Circular-Green Economy: BCG) ซึ่งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรแบบหมุนเวียนในภาคเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สหประชาชาติและองค์การในเครือข่าย รวมถึงองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UN Environment Program: UNEP) ยังเสนอแนวคิดการฟื้นตัวจากวิกฤติในรูปแบบที่มีความยั่งยืน (Green recovery) ซึ่งรวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทร อาทิ การลดการปล่อยมลพิษจากพาหนะการขนส่ง การสนับสนุนเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นศูนย์ (Zero-emissions) การลดปริมาณการใช้เชื้อเพลิงจากฟอสซิล การเลิกใช้พลังงานถ่านหิน รวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่ป่า

๒) การดำเนินโครงการความร่วมมือ อาทิ โครงการทศวรรษแห่งสมุทรศาสตร์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๓ (United Nations Decade of Ocean Science for Sustainable Development 2021 – 2030) ซึ่งส่งเสริมการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลเพื่อนำไปสู่องค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศของมหาสมุทรและการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

๓) การหารือภายใต้กลไกพหุภาคี มีการหารือในประเด็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลและมหาสมุทรในเวทีต่าง ๆ รวมถึง (๑) การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยมหาสมุทร (UN Ocean Conference) ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๕๖๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนข้อที่ ๑๔ (๒) การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UN Climate Change Conference of the Parties: COP) ซึ่งมีการหารือในประเด็นเกี่ยวกับทะเลและมหาสมุทร อาทิ การปกป้องแหล่งคาร์บอนสีน้ำเงิน (Blue Carbon Asset) การเพิ่มพื้นที่คุ้มครองทางทะเล หรือพื้นที่ที่ปลอดจากกิจกรรมประมงทำลายล้าง (Agenda 30x30) และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการขนส่งทางเรือให้เป็นศูนย์ (Zero Emission Shipping Mission) (๓) การประชุม Intergovernmental conference on marine biodiversity of areas beyond national jurisdiction (BBNJ) ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อ ปี ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือเกี่ยวกับการขยายรายละเอียดของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. ๑๙๘๒ ในประเด็นการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพใต้ทะเลอย่างยั่งยืน บริเวณนอกอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง โดยจะให้บรรลุผลเป็นกลไกทางกฎหมาย

๒. สถานการณ์ระดับภูมิภาคเอเชีย

๒.๑ **ภาพรวม** ทวีปเอเชีย รวมถึงบริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นจุดศูนย์กลางของความขัดแย้งและการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับโลกแห่งหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงของดุลอำนาจในภูมิภาคอันเป็นผลจากการขึ้นสู่สถานะประเทศมหาอำนาจระดับโลกของจีน ประกอบกับการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของตน ได้ทำให้เกิดสถานการณ์ที่ประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการระดับภูมิภาคต่างมีจุดยืนทางการเมือง ลักษณะการตีความหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และแนวทางการส่งเสริมระเบียบระหว่างประเทศ (Regional order) แตกต่างกันไป รวมถึงเป็นเงื่อนไขให้เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการและใช้ประโยชน์จากเส้นทางคมนาคมทางทะเลพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ โดยความขัดแย้งดังกล่าวมีความซับซ้อนเพราะเกี่ยวพันกับทั้งประเด็นที่มีอยู่ดั้งเดิมในภูมิภาคอย่างข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลรวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ซึ่งมีประเทศมหาอำนาจจากภายนอกภูมิภาคมาเกี่ยวข้อง ขณะเดียวกัน การแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจมีส่วนสร้างผลกระทบเชิงบวกอย่างการส่งเสริมบริการสาธารณะ อาทิ การรักษาความมั่นคงและปลอดภัยทางทะเล การศึกษาวิจัยและพัฒนา และการกระจายเงินทุนระหว่างประเทศ แต่ก็ส่งผลกระทบเชิงลบอย่างการทำให้ปฏิสัมพันธ์ในภูมิภาคกลายเป็นเรื่องการทหาร (Militarization) จากการดำเนินกิจกรรม อาทิ การนำกำลังทางเรือออกปฏิบัติการนอกอาณาเขต การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการทหาร การแข่งขันสะสมอาวุธ (Arms race) และการดำเนินยุทธวิธีแบบไม่เผชิญหน้าอย่างเปิดเผย (Gray-zone Tactics) ด้วยเหตุนี้ การรักษาสันติภาพของเสถียรภาพและการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกติกา (Rule-based order) จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจผลประโยชน์และท่าทีของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นองค์รวม เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์คลุ้มเคลือที่สามารถนำไปสู่ความเข้าใจผิดและการใช้กำลังเผชิญหน้า นอกจากนี้ ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกยังพบปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติอันกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศผู้ใช้เส้นทางสัญจรและเสถียรภาพของภูมิภาค อาทิ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย และการแพร่ขยายอาวุธ ทั้งนี้ แนวโน้มของสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลระดับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สามารถพิจารณาได้จาก พัฒนาการของประเด็นความมั่นคงในภูมิภาค ประกอบกับการกำหนดยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศที่มีบทบาทในภูมิภาค มีรายละเอียดดังนี้

๒.๒ สถานการณ์บริเวณช่องทางคมนาคมทางทะเลซึ่งมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์

๒.๒.๑ มหาสมุทรแปซิฟิก

๑) **ทะเลจีนใต้** ยังคงมีประเด็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเรื่องการอ้างกรรมสิทธิ์ การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่บริเวณหมู่เกาะ Paracels และหมู่เกาะ Spratlys โดยแม้ว่าปัจจุบันยังไม่มี การสู้รบอย่างเปิดเผย แต่สถานการณ์มีแนวโน้มตึงเครียดมากขึ้นจากการนำกำลังทหารของฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ ขณะเดียวกัน ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เกี่ยวข้องกับการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่พิพาทยังได้พัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางทะเลเพื่อรับมือต่อกิจกรรมการขยายอิทธิพลของฝ่ายจีน ทำให้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนสมดุลของกำลังทหาร (Balance of force) ระดับภูมิภาค นอกจากนี้

ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ยังมีแนวโน้มที่จะยกระดับไปเป็นประเด็นระดับโลก เมื่อประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลรายสำคัญจากนอกภูมิภาคมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการใช้สิทธิเสรีภาพการเดินทางเรือและบินผ่านในพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงรูปแบบของการฝึกซ้อมรบและการทหารเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีทางทะเลที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลจากสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้เกิดความเสียหายที่ฝ่ายต่าง ๆ อาจมีการใช้กำลังตอบโต้กันและยกระดับเป็นการสู้รบซึ่งเนื่องมาจากอุบัติเหตุหรือความเข้าใจผิดได้

๒) **ช่องแคบมะละกา** พบการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างต่อเนื่อง โดยเรือที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ เรือบรรทุกสินค้าและน้ำมันที่มีการรักษาความปลอดภัยและมีความเร็วระดับต่ำ การก่อเหตุส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ทั้งบริเวณช่องแคบสิงคโปร์ และเส้นทางต่อเนื่องอย่างทะเลจีนใต้ ฟิลิปปินส์ บังกลาเทศ อินเดีย โดยเฉพาะการปล้นเรือที่มีจำนวนเหตุการณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งประเมินว่าความยากจนเป็นแรงจูงใจสำคัญของผู้ก่อเหตุและอาจเป็นปัจจัยต่อเนื่องทำให้อาชญากรรมดังกล่าวยังปรากฏในระยะต่อไป และหากสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงยิ่งขึ้นก็อาจเป็นเงื่อนไขให้ประเทศที่ต้องการขยายบทบาทในภูมิภาคเข้าแทรกแซงสถานการณ์ได้

๓) **ทะเลตะวันออก** ยังคงมีประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเลของรัฐชายฝั่ง ซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการอ้างสิทธิทับซ้อนระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้บริเวณหมู่เกาะทาเคชิมิ/ตอกโด การอ้างสิทธิทับซ้อนระหว่างจีน ญี่ปุ่น และไต้หวันบริเวณหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากู โดยขณะที่การยุติข้อพิพาทยังไม่มี ความคืบหน้า การเผชิญหน้าระหว่างประเทศคู่พิพาททั้งในรูปแบบของการตอบโต้ทางเศรษฐกิจและการทูต ตลอดจนการฝึกซ้อมทางทะเลต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้

๔) **ช่องแคบไต้หวัน** ไต้หวันถือพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการรักษาอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของจีนที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ อีกทั้งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่สุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจีน - สหรัฐฯ ด้วย ขณะที่ไต้หวันภายใต้การบริหารของรัฐบาลประธานาธิบดีไช่ อิงเหวิน มีนโยบายชูสถานะตัวตนและความต้องการเป็นเอกราชของไต้หวันในเวทีระหว่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากการสนับสนุนจากสหรัฐฯ อีกด้านหนึ่ง สหรัฐฯ ได้ใช้ประเด็นของไต้หวันเพื่อยุยและกดดันจีนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การปฏิบัติการเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigations – FONOPs) ร่วมกับกลุ่ม QUAD และพันธมิตรชาติตะวันตกบริเวณช่องแคบไต้หวัน การลงนามกับไต้หวันในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือหน่วยยามฝั่งเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อตอบโต้การออกกฎหมายหน่วยยามฝั่งของจีนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ การขายอาวุธยุทธโธปกรณ์ให้กับไต้หวัน รวมถึงส่งบุคลากรกองทัพสหรัฐฯ ไปช่วยฝึกทหารไต้หวัน ขณะเดียวกัน ทั้งฝ่ายจีนและไต้หวันฝึกซ้อมรบด้วยกระสุนจริงและส่งเรือลาดตระเวนเข้าไปในทะเลจีนใต้อย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ทวีความตึงเครียดบริเวณช่องแคบไต้หวัน รวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดสถานการณ์การการประเมินที่ผิดพลาด (Miscalculation)

๕) **คาบสมุทรเกาหลี** ยังคงมีความตึงเครียดและกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคและระดับโลก เนื่องจากการพัฒนานิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงการทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือนำไปสู่การตอบโต้ของเกาหลีใต้และประเทศนอกภูมิภาคอย่างสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพทางทหารและกำลังอาวุธของประเทศภายในภูมิภาค

๒.๒.๒ **มหาสมุทรอินเดีย** การขยายอิทธิพลทางทะเลของจีนเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการควบคุมเส้นทางคมนาคมในมหาสมุทรอินเดียชัดเจนขึ้น โดยในด้านหนึ่ง จีนกระชับความสัมพันธ์กับรัฐชายฝั่งในภูมิภาคเพื่อดำเนินโครงการเส้นทางสายไหมทางทะเล (Maritime Silk Road Initiative) ซึ่งมีการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกเชื่อมต่อเส้นทางเดินเรือระหว่างเมืองท่าสำคัญของจีนกับมหาสมุทรอินเดีย-อ่าวเปอร์เซีย-คลองสุเอซ จนถึงทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เพื่อรองรับการใช้เส้นทางขนส่งสินค้าและพลังงานเมื่อเศรษฐกิจของจีนขยายตัว อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าการดำเนินการดังกล่าวได้ควบคู่ไปกับมิติความมั่นคง ยกตัวอย่างการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกซึ่งมีลักษณะที่สามารถนำไปใช้ได้สองวัตถุประสงค์ทั้งการรองรับเรือพาณิชย์และเรือสำหรับภารกิจด้านการทหาร ในกรณีนี้ ประเทศซึ่งมีบทบาทการรักษาความมั่นคงในเส้นทางมหาสมุทรอินเดีย อาทิ อินเดีย สหรัฐฯ ฝรั่งเศส จึงมีแนวโน้มที่จะห่วงกังวลเรื่องการใช้ประโยชน์จากเส้นทางคมนาคมในเส้นทางมหาสมุทรอินเดีย โดยกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือในภารกิจเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล รวมถึงการยืนยันเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน การส่งเสริมขีดความสามารถด้านการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness) และการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ แม้ว่าสถานการณ์ในมหาสมุทรอินเดียยังไม่ถือเป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจโดยตรง แต่การมีปฏิสัมพันธ์ด้านการทหารในลักษณะของการแข่งขันมากกว่าความร่วมมือในฐานะหุ้นส่วนซึ่งมีกติการ่วมกันอย่างโปร่งใสและเปิดกว้าง สามารถนำไปสู่บรรยากาศความหวาดระแวงในระยะต่อไป

นอกจากนี้ สถานการณ์ความมั่นคงบริเวณช่องทางคมนาคมสำคัญบริเวณมหาสมุทรอินเดียยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) **อ่าวเอเดนและชายฝั่งสาธารณรัฐโซมาเลีย** สถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดมีความรุนแรงลดลง โดยเป็นผลเนื่องจากปฏิบัติการของกำลังทางเรือทั้งในกรอบกองกำลังผสมทางทะเล (Combined Maritime Force: CMF) กองกำลังของสหภาพยุโรป (EUNAVFOR) กำลังทางเรือของชาติอื่นๆ อาทิ รัสเซีย และจีน รวมถึงการดำเนินมาตรการรักษาความปลอดภัยของเอกชนผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล อย่างไรก็ตาม ยังต้องเฝ้าระวังปัจจัยสนับสนุนการก่อเหตุ อาทิ ความยากจนในประเทศชายฝั่งแอฟริกาตะวันออก และปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่อย่างการก่อการร้ายโดยกลุ่มกบฏเยเมน

๒) **อ่าวโอมาน (ช่องแคบฮอร์มุซ)** ยังคงมีสถานะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในระดับโลก เนื่องจากเป็นเส้นทางขนถ่ายน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจากตะวันออกกลางไปสู่ทวีปต่าง ๆ ทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ความปลอดภัยในการเดินเรือผ่านช่องทางดังกล่าวได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน นอกจากนี้ ยังมีการฝึกซ้อมรบและการส่งกำลังไปปฏิบัติการทางทะเลโดยสหรัฐฯ และประเทศนอกภูมิภาคอื่น ๆ รวมถึงสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์เหนือ ญี่ปุ่น อีกทั้งความตึงเครียดจากการวางกำลังทางทะเลของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ความตึงเครียดของสถานการณ์มีแนวโน้มลดลงเมื่อสหรัฐฯ ถอนกำลังทหารออกจากอิรัก

๒.๒.๓ **เส้นทางคมนาคมทางทะเลบริเวณอื่นที่มีความเชื่อมโยงกับมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก**

๑) **ทะเลดำ** ความปลอดภัยในการเดินเรือบริเวณทะเลดำและพื้นที่ใกล้เคียงอาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับประเทศรอบบ้าน รวมถึงผู้สนับสนุนจากสหรัฐฯ กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก และองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO)

ยกตัวอย่างความขัดแย้งกรณียูเครนในปี ๒๕๖๕ ซึ่งกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของการขนส่งสินค้าผ่านช่องทางทะเลดำ การออกมาตรการเกี่ยวกับท่าเรืออันสืบเนื่องจากการลงโทษทางเศรษฐกิจ (Economic sanctions) ความเป็นอยู่ของ ลูกเรือ ตลอดจนการใช้กำลังโจมตีเรือ โครงสร้างพื้นฐาน หรือทรัพย์สินที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศคู่ขัดแย้ง

๒) **ทะเลอาร์กติก** ปรากฏการณ์น้ำแข็งละลายบริเวณขั้วโลกเหนือหรือภูมิภาคอาร์กติก อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้นานาประเทศเล็งเห็นผลประโยชน์จากการ เข้าถึงพื้นที่ดังกล่าวเพื่อหาทรัพยากรธรรมชาติและเส้นทางสัญจรทางทะเลอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงการพึ่งพา เส้นทางคมนาคมทางทะเลที่สำคัญที่เชื่อมต่อระหว่างทวีป อาทิต คลองสุเอซ มีความเสี่ยงทั้งจากการเกิดอุบัติเหตุ และสถานการณ์ความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ จึงมีแนวโน้มที่ประเทศผู้ใช้เส้นทางเดินเรือระหว่างประเทศจะ แข่งขันกันเพื่อมีส่วนร่วมกำหนดกฎกติกาและจัดสรรผลประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวในระยะต่อไป อาทิต รัสเซีย แคนาดา จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป องค์กร NATO และ Arctic Council

๒.๓ การรวมตัวของกลุ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลที่มีนัยสำคัญต่อภูมิภาค

๒.๓.๑ **กลุ่ม Quadrilateral Security Dialogue หรือ QUAD** ประกอบด้วยสหรัฐฯ ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น มีการดำเนินความร่วมมือทางทะเลนับแต่การเกิดเหตุอุบัติเหตุสึนามิในมหาสมุทร อินเดียเมื่อปี ๒๕๔๗ และยกระดับเป็นแนวร่วมทางการเมืองระดับภูมิภาคเพื่อท้าทายอิทธิพลของจีน โดยมี การขยายขอบเขตความร่วมมือจากประเด็นทางการเมืองและความมั่นคงอย่างการส่งเสริมคุณค่าของระเบียบ โลกแบบเสรีนิยม (Liberal order) รวมถึงการยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในช่องทาง คมนาคมทางทะเลในรูปแบบของการปฏิบัติการ FONOPs และการฝึกซ้อมทางทะเล ไปสู่ความร่วมมือเชิง เศรษฐกิจและการพัฒนาเพื่อลดการพึ่งพาอิทธิพลของจีน อาทิต การจัดทำกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) ซึ่งสาขาที่ส่งผลต่อกิจการทางทะเลจะรวมถึงประเด็นการรับมือ ต่อความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การส่งเสริมเศรษฐกิจภาคทะเล และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของ สินค้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของโครงข่ายสารสนเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธวิธี

๒.๓.๒ **กรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงไตรภาคี (Trilateral Security Partnership) AUKUS** ประกอบด้วย ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๔ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกระชับร่วมมือด้านการพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศและ การปฏิบัติการร่วม (Interoperability) รวมถึงสาขาการปฏิบัติการใต้น้ำ (Underwater capabilities) ซึ่งสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักรตกลงจะสนับสนุนให้ออสเตรเลียนำเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ (Nuclear-powered submarines) มาประจำการ การดำเนินการดังกล่าวมีนัยสำคัญต่อความมั่นคงระดับภูมิภาคต่อไป ได้แก่ ๑) การเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อเฝ้าระวังและป้องปรามความเคลื่อนไหวด้านการทหาร ของจีนในมหาสมุทรแปซิฟิก ๒) การเร่งพลวัตการแข่งขันด้านยุทธศาสตร์การทหาร ๓) การสร้างบรรทัดฐาน ใหม่เรื่องการแพร่กระจายของวัสดุนิวเคลียร์ที่นำมาใช้เพื่อกิจการทหาร (Non-explosive military use) ซึ่งยังมี ช่องว่างเรื่องการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ (Nuclear safeguard) และ ๔) ผลกระทบต่อบทบาทของ องค์กรอาเซียนในการจัดการประเด็นปัญหาภายในภูมิภาคด้วยวิธีการแบบสันติ

๒.๔ สถานการณ์ภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลที่สำคัญ

๒.๔.๑ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ภูมิภาคเอเชีย รวมถึงมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก ยังคงเผชิญกับปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ซึ่งมีปัจจัยเสริม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและอัตราการว่างงานที่สูงขึ้น ซึ่งทำให้คนในพื้นที่ชายฝั่งอาจหันมากระทำความผิดเพื่อหารายได้ อย่างไรก็ตาม การก่อเหตุส่วนใหญ่ยังมีระดับความรุนแรงต่ำและไม่พบการใช้ความรุนแรงต่อลูกเรืออื่น อีกทั้งยังไม่มีสิ่งบ่งบอกว่าการก่อเหตุมีเป้าหมายยึดเรือหรือจับลูกเรือเป็นตัวประกัน นอกจากนี้บริเวณทะเล Sulu-Celebes ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติการของกลุ่ม Abu Sayyaf ที่มีประวัติการจับลูกเรือเป็นตัวประกันเพื่อเรียกค่าไถ่และมีการตั้งข้อสังเกตว่าอาจมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มก่อการร้ายหัวรุนแรง นอกจากนี้พื้นที่ที่มีสถิติการก่อเหตุบ่อยครั้งและถือเป็นพื้นที่เฝ้าระวัง รวมถึงช่องแคบมะละกา ช่องแคบลิงคอปอร์ ทะเลซูลู-เซเลเบส น่านน้ำโซมาเลียและ อ่าวเอเดน และอ่าวกีนี

ทั้งนี้ กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP) ซึ่งมีประเทศในภูมิภาคเอเชียรวมถึงไทย และประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลในเอเชียเป็นสมาชิก ได้ดำเนินบทบาทเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยให้กับผู้เดินเรือพาณิชย์ รวมทั้งมีการขยายสมาชิกภาพไปสู่ประเทศนอกภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงความสนใจในการดำเนินบทบาทเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเอเชียด้วย

๒.๔.๒ การก่อการร้าย ภัยการก่อการร้ายทางทะเลเป็นที่ตระหนักของประชาคมระหว่างประเทศ ตั้งแต่การโจมตีเมืองมุมไบ อินเดีย เมื่อปี ๒๕๕๑ โดยระยะที่ผ่านมาปริมาณการก่อเหตุต่ำแต่มีการจัดประเภทของการก่อเหตุเพื่อเตรียมมาตรการความมั่นคงรองรับ ได้แก่ ๑) การใช้ช่องทางคมนาคมทางทะเลเป็นทางผ่านเพื่อก่อเหตุบนบก ๒) การยึด (Hijack) เรือและจับคนประจำเรือเป็นตัวประกัน และ ๓) การโจมตีท่าเรือหรือสิ่งก่อสร้างบริเวณชายฝั่ง ทั้งนี้ ภัยจากการก่อการร้ายทางทะเลยังคงจะเป็นภัยคุกคามที่ต้องมีการเฝ้าติดตามในห้วง ๕ ปีข้างหน้า

๒.๔.๓ การแพร่ขยายอาวุธ โครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และซีปนารูธของเกาหลีเหนือตั้งแต่ห้วงปี ๒๕๔๙ ยังคงก่อให้เกิดผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคง ซึ่งประเทศในภูมิภาคมีภารกิจต้องปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจ (Economic sanction) และการห้ามค้าอาวุธ (Arms embargoes) รวมถึงในส่วนของข้อมติดคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อันประกอบด้วยมาตรการเฝ้าระวังและกำกับดูแลการขนส่งสินค้าทางทะเลที่อาจเกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธให้กับเกาหลีเหนือ

๒.๔.๔ ภัยข้ามชาติทางทะเลประเภทอื่น ๆ การอพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (Human trafficking and smuggling) และการลักลอบขนสิ่งผิดกฎหมาย อาทิ ยาเสพติด อาวุธ สินค้าหนีภาษี ยังคงเป็นประเด็นปัญหาที่หลายประเทศให้ความสำคัญเนื่องจากผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

๒.๕ การกำหนดยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศที่มีบทบาทในภูมิภาค

๒.๕.๑ เครือรัฐออสเตรเลีย การทบทวนนโยบายด้านการป้องกันประเทศซึ่งปรากฏในเอกสาร 2020 Defence Strategic Update ได้ประเมินสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ของอินโด-แปซิฟิกมีความท้าทายจากการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ และจีน ส่งผลต่อการปรับนโยบายซึ่งมุ่งเน้นการป้องปรามแบบเชิงรุกแทนแนวทาง

เชิงป้องกันและรับมือ รวมถึงการปรับปรุงกองทัพเรือให้พึ่งพาตนเองในการปฏิบัติการเชิงป้องปรามและการจัดหาอาวุธโจมตีระยะไกลเพิ่มเติม

ขณะเดียวกัน ออสเตรเลียอยู่ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายด้านการป้องกันประเทศ 2016 Defense White Paper ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับประเทศภูมิภาค โดยกองทัพเรือออสเตรเลียได้ออกปฏิบัติการ Indo - Pacific Endeavour ด้วยการส่งกำลังทางเรือไปเยือนกองทัพเรือของมิตรประเทศและดำเนินกิจกรรมการฝึกร่วมกันอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ นอกจากนี้ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๔ ออสเตรเลียเสนอขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการป้องกันประเทศจากสหราชอาณาจักรและสหรัฐฯ นำไปสู่การจัดตั้งกรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงแบบไตรภาคี AUKUS ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรอง การพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศและการปฏิบัติการร่วม (Interoperability) ในสาขาไซเบอร์ ปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีควอนตัม ซิปนาวุธร้อน และการปฏิบัติการใต้น้ำ (Underwater capabilities)

๒.๕.๒ **แคนาดา** มีการปรับปรุงศักยภาพของกองทัพเรือให้ทันสมัยและมีขีดความสามารถเพียงพอต่อการรับมือภัยคุกคามทางทะเล ซึ่งมีแนวโน้มต้องเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจเกี่ยวกับการแย่งชิงทรัพยากรและการควบคุมเส้นทางคมนาคมทางทะเล การอพยพของประชากรบริเวณชายฝั่งซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางทะเล และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

๒.๕.๓ **สาธารณรัฐประชาชนจีน** ได้เร่งพัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรืออันสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเป็นมหาอำนาจทางทะเล โดยมีเป้าหมายคือ ๑) การรักษากฎหมายสิทธิเหนือเกาะในทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก ซึ่งเป็นการอ้างสิทธิทางประวัติศาสตร์ ๒) การคุ้มครองเส้นทางขนส่งทางทะเล ๓) การคุ้มครองชาวจีนที่อาศัยและทำงานในต่างประเทศ ๔) การสร้างเสริมอิทธิพลในมหาสมุทรแปซิฟิก ๕) การยกระดับสถานะของจีนให้เป็นมหาอำนาจระดับโลก และ ๖) การปฏิบัติการป้องกันประเทศทางทะเลในระยะไกล (Far-Sea Defense) ขณะเดียวกัน จีนยังใช้ความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศที่อยู่ในจุดยุทธศาสตร์สำคัญทางทะเลเพื่อพัฒนาท่าเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายใต้นโยบายความริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative-BRI) หรือเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑ (21st Century Maritime Silk Road) โดยมีการเชื่อมต่อเส้นทางเดินเรือของทวีปเอเชีย แอฟริกา และยุโรป เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าและพลังงานผ่านเส้นทางทางทะเล อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมจุดยุทธศาสตร์ทางทะเล อาทิ การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางทหารในทะเลจีนใต้ การพัฒนาท่าเรือน้ำลึกในกัมพูชา มาเลเซีย เมียนมา บังกลาเทศ ศรีลังกา และปากีสถาน รวมทั้งการจัดตั้งฐานส่งกำลังบำรุงในจิบูตี อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวมีแนวโน้มจะสร้างความหวาดระแวงให้กับประเทศคู่ขัดแย้งของจีน เพราะความเป็นไปได้ของการนำท่าเรือน้ำลึกมาใช้แบบสองวัตถุประสงค์ทั้งกิจกรรมเชิงพาณิชย์และการทหาร ประกอบกับการที่จีนนำกำลังทางเรือไปปฏิบัติการนอกอาณาเขตทางทะเล รวมถึงพื้นที่ที่ตนอ้างสิทธิในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีการใช้ยุทธวิธีการส่งกองกำลังติดอาวุธกึ่งพลเรือนเล่นประจบเรือประมงหรือเรือพาณิชย์ (Maritime militia) ส่งผลให้เพิ่มโอกาสของการสะสมกำลังอาวุธของประเทศในพื้นที่พิพาทและความเสี่ยงจากการยกระดับความขัดแย้งที่เกิดจากการใช้กำลังทหารได้

อีกด้านหนึ่ง จีนยังส่งเสริมบทบาทระดับภูมิภาคด้วยสร้างเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การพัฒนา และการให้บริการสาธารณะภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy)

ซึ่งให้ความสำคัญกับความร่วมมือ ๕ สาขา ได้แก่ (๑) การพัฒนาสีเขียว (Green development) (๒) ความมั่งคั่งทางทะเล (Ocean-based prosperity) (๓) ความมั่นคงทางทะเล (Maritime security) (๔) การเติบโตทางนวัตกรรม (Innovative growth) และ (๕) การจัดการปกครองโดยร่วมมือกัน (Collaborative governance) โดยมีการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการกำกับดูแลการสัญจรผ่านช่องทางการเดินเรือในทะเลจีนใต้ การรายงานข้อมูล อุตุวิทยามหาสมุทรและการแจ้งเตือนภัยทางทะเล การปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue) และการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสมุทรศาสตร์ (Oceanography) เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งมีการจัดตั้งกลไกอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมหลายระดับ ทั้งการดำเนินการในกรอบอาเซียนซึ่งจีนได้พยายามผลักดันการจัดตั้ง “หุ้นส่วนเศรษฐกิจทางทะเลอาเซียน - จีน” (ASEAN-China Partnership on Blue Economy) อย่างต่อเนื่อง การดำเนินความร่วมมือด้านการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในกรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับโลก

๒.๕.๔ กลุ่มประเทศในทวีปยุโรป

๑) สหภาพยุโรป มีการกำหนดยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ตามที่ปรากฏในเอกสาร EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific 2021 และ EU Strategic Compass 2022 ซึ่งให้ความสำคัญต่อความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและปกป้องสันติภาพ เสถียรภาพ และสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงในภูมิภาคที่เปิดกว้างและอิงกฎกติการะหว่างประเทศ ย้ำการสนับสนุนความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน (ASEAN centrality) และกระบวนการที่นำโดยอาเซียนในการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ตลอดจนเน้นย้ำความสำคัญของประเด็นสมุทรภิบาล (Ocean Governance) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลที่ยั่งยืนและปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมอันได้แก่ (๑) การส่งกำลังทางเรือร่วมปฏิบัติการด้านความมั่นคงทางทะเล (Naval presence) ตามกรอบกฎหมายภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982) และการแสดงอำนาจทางทะเลอย่างสอดคล้องประสาน (Coordinated Maritime Presences: CMP) (๒) การดำเนินโครงการสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเล รวมถึงความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลให้กับประเทศชายฝั่ง (๓) การเพิ่มบทบาทในสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงของอาเซียน เช่น ASEAN Defense Ministers' Meeting Plus (ADMM-Plus) East Asia Summit (EAS) และเวที ASEAN Regional Forum (ARF) และความร่วมมือในด้านความมั่นคงทางทะเล และ (๔) การหารืออย่างต่อเนื่องกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เช่น จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไทย ในเรื่องประมง IUU และการส่งเสริมประมงยั่งยืน

๒) สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีสถานะเปรียบเทียบบนมหาอำนาจที่อยู่ประจำภาคพื้นมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกเพราะความสัมพันธ์และผลประโยชน์ที่ยึดโยงกับดินแดนอาณานิคมโพ้นทะเล (Territories) ได้แก่ หมู่เกาะ Mayotte La Réunion, New Caledonia และ French Polynesia โดยได้วางกำลังทางเรือในพื้นที่อย่างถาวรเพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลในดินแดนดังกล่าว และมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลในภูมิภาค โดยเฉพาะการดำเนินการร่วมกับประเทศหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างอินเดีย ญี่ปุ่น สหรัฐฯ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และเวียดนาม

ทั้งนี้ ฝรั่งเศสยังเป็นประเทศแรกในสหภาพยุโรปที่กำหนดยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เมื่อปี ๒๕๖๑ ซึ่งกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ได้แก่ การแก้ไขข้อพิพาทด้วยการเจรจาและกลไกพหุภาคี การมีส่วนร่วมรักษาความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค การสร้างความเข้มแข็งให้กับรัฐอธิปไตย และการรณรงค์เพื่อรับมือต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการขยายบทบาทในฐานะมหาอำนาจของจีนว่าเป็นการเปลี่ยนดุลอำนาจและท้าทายระบบคุณค่าแบบประชาธิปไตย อีกทั้งก่อให้เกิดข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคง ในทางปฏิบัติ ฝรั่งเศสจึงได้ส่งเรือรบจากฐานทัพ New Caledonia สัมผัสผ่านบริเวณทะเลจีนใต้บ่อยครั้ง โดยกองทัพฝรั่งเศสยืนยันจะดำเนินการดังกล่าวอย่างน้อยปีละสองครั้งเพื่อยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านตามกฎหมายระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ ฝรั่งเศสยังให้ความสนใจต่อการดำเนินความร่วมมือเกี่ยวกับความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness: MDA) ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงศูนย์ข้อมูล Information Fusion Center (IFC) ในสิงคโปร์ อินเดีย และมาดากัสการ์ ซึ่งฝรั่งเศสได้ตั้งผู้ประสานงานสำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลไปประจำการ อีกทั้งยังร่วมดำเนินความร่วมมือด้าน MDA ของสหภาพยุโรปในนามโครงการ CRIMARIO ซึ่งมีเป้าหมายคือการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศในมหาสมุทรอินเดียอีกด้วย

๓) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน แสดงการสนับสนุนการใช้เสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านบริเวณทะเลจีนใต้ โดยได้เริ่มส่งเรือรบประเภทฟริเกตให้เดินทางผ่านเส้นทางมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก รวมถึงพื้นที่พิพาทดังกล่าวในช่วงปี ๒๕๖๔ จนถึงปี ๒๕๖๕ พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงข้อผูกมัดเชิงนโยบายที่จะส่งกำลังทางเรือและอากาศไปยังพื้นที่ทะเลจีนใต้อย่างต่อเนื่องในระยะ ๒ – ๓ ปี

๔) สหราชอาณาจักร ได้เผยแพร่เอกสารนโยบาย Global Britain in a Competitive Age: the Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy พร้อมทั้งข้อสั่งการ (Command paper) Defence in a Competitive Age เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งกล่าวถึงแนวทางการโน้มเอียงสู่ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Tilt to the Indo-Pacific) อันเป็นส่วนหนึ่งของการฟื้นฟูนโยบายเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ต่อประเทศต่าง ๆ ในโลกภายหลังการออกจากสหภาพยุโรปหรือ “Global Britain” โดยระบุว่า สหราชอาณาจักรต้องเพิ่มการปฏิสัมพันธ์กับประเทศในอินโด-แปซิฟิกเพื่อความมั่นคงของตน เนื่องจากการค้ากับประเทศในเอเชียอาศัยเส้นทางการเดินเรือผ่านพื้นที่ดังกล่าวและอาจได้รับความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่มีการปิดกั้นเส้นทางสัญจรไม่ว่าการกระทำโดยเจตนาหรืออุบัติเหตุ ทั้งนี้ยังกล่าวถึงอินโด-แปซิฟิกว่าเป็นภูมิภาคที่กำลังเผชิญภัยคุกคามจากการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ อาชญากรรมข้ามชาติ และการก่อการร้าย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะกรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก ซึ่งการดำเนินบทบาทของจีนในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการทหารจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหราชอาณาจักร อันจะนำไปสู่ความตึงเครียดบริเวณพื้นที่ทางทะเล รวมถึงประเด็นความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาติกาเกี่ยวกับการค้าและเทคโนโลยี

ในการนี้ จึงมีการมอบนโยบายให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย (๑) การนำกำลังทางเรือออกปฏิบัติการในน่านน้ำของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก รวมถึงกองเรือ Carrier Strike Group, Offshore Patrol Vessels, Littoral Response Group และ Type 31 frigates ตามลำดับ ในห้วงปี ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓ เพื่อสนับสนุนการใช้เสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน (๒) การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาค รวมถึงกิจกรรมการสร้างเสริมขีดความสามารถและการฝึกอบรม การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในกรอบความร่วมมือ Five Power

Defence Arrangements (FPDA) ความร่วมมือกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และภาคอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศในออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย (๓) การคุ้มครองเส้นทางเดินเรือเพื่อการสัญจรผ่านภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกโดยอาศัยฐานทัพเรืออังกฤษที่อยู่กับดินแดนอาณานิคมโพ้นทะเล โครงสร้างพื้นฐานของประเทศพันธมิตร และการพัฒนาศูนย์การฝึกอบรมเพิ่มเติมที่ประเทศโอมาน และ (๔) การขยายเครือข่ายของผู้แทนและที่ปรึกษาด้านการทหารในภูมิภาค

๒.๕.๕ กลุ่มประเทศในเอเชียใต้ ปากีสถาน บังกลาเทศ ศรีลังกา และมัลดีฟส์ มีแนวโน้มต้องรับมือต่อภัยคุกคามที่ประสบในปัจจุบันต่อไป โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ การขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย อาทียาเสพติด อาวุธ และสินค้าหนีภาษี การลักลอบนำคนเข้าเมือง และการทำประมงแบบผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ ในส่วนของบังกลาเทศ ต้องรับมือกับข้อท้าทายในการรองรับผู้พลัดถิ่นจากรัฐยะไข่ ซึ่งผู้พลัดถิ่นดังกล่าวอาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น การค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์ อีกทั้งยังมีกรณีผู้พลัดถิ่นที่ลักลอบออกจากประเทศทางทะเลเพื่อไปยังมาเลเซียและอินโดนีเซีย ซึ่งมีความเสี่ยงต่อกรณีเรืออัปปางในอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน

๒.๕.๖ สาธารณรัฐอินเดีย ให้ความสำคัญต่อการรักษาและปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล โดยเฉพาะในมหาสมุทรอินเดียซึ่งมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และพลังงาน รวมทั้งเส้นทางคมนาคมขนส่งทางทะเลที่สำคัญ โดยการขยายบทบาทของจีนในภูมิภาคดังกล่าวเมื่อมีการดำเนินโครงการ Belt and Road Initiative ประกอบกับกรณีพิพาทเรื่องเขตแดนทางบกทำให้อินเดียพยายามสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเลร่วมกับมิตรประเทศเพื่อต่อต้านอิทธิพลของจีนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ในภาพรวม อินเดียได้ส่งเสริมความร่วมมือกับสหรัฐฯ ประเทศในกลุ่ม QUAD ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์กรอาเซียน ตลอดจนประเทศที่มีส่วนได้ส่วนเสียในภูมิภาค อาทิฝรั่งเศส โดยร่วมสนับสนุนหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในทะเลจีนใต้และการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งยังแสดงนโยบายที่มุ่งเน้นความร่วมมือทางทะเลระดับภูมิภาคภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเลบนพื้นฐานของความสอดคล้องกันระหว่างนโยบาย Security and Growth for All in the Region (SAGAR) ความริเริ่ม Indo Pacific Oceans Initiative ของอินเดีย และเอกสาร ASEAN Outlook for the Indo-Pacific ซึ่งประกอบด้วย ๗ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ สมุทราภิบาล การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) บริเวณชายฝั่งและการท่องเที่ยว การทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิตภาคอุตสาหกรรม ความเชื่อมโยงของระบบโลจิสติกส์ รวมถึงการขนส่งทางทะเล การทำเหมืองแร่และการขุดเจาะพลังงานนอกชายฝั่ง และการปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศในเชิงยุทธศาสตร์และความมั่นคง ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติ มีความคืบหน้าของการผลักดันความร่วมมือที่สำคัญ ดังนี้

๑) **การพัฒนาความเชื่อมโยง (Connectivity) ระดับภูมิภาค** ซึ่งอินเดียร่วมผลักดันโครงการความเชื่อมโยงของเส้นทางทางทะเล ได้แก่ ท่าเรือเชื่อมเส้นทางระนอง-เจนไน-จิตตะกอง-บังกลาเทศ ระเบียงเศรษฐกิจ Kaladan Multi-Modal Transit Transport และแผนงาน BIMSTEC Master Plan for Transport Connectivity ซึ่งรับรองในที่ประชุมระดับผู้นำของ BIMSTEC เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๕ โดย

กำหนดเป้าหมายให้มีการพัฒนาระบบนิเวศทางเศรษฐกิจสำหรับการเดินเรือเส้นทางเลียบชายฝั่ง (Coastal shipping ecosystem) ในอ่าวเบงกอล

๒) การส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับเพื่อต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติ รวมถึงความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติในกรอบความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลว่าด้วยความร่วมมือหลากหลายสาขาทางเทคนิคและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) และความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเรือผ่านระบบ White Shipping เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยด้านการเดินเรือ

๓) การควบคุมเส้นทางคมนาคมทางทะเลที่ประชิดอาณาเขตทางทะเลของตน อาทิ การเพิ่มขีดความสามารถของฐานทัพบริเวณหมู่เกาะอันดามันและนิโคบาร์ (Andaman and Nicobar Tri-command) การฝึกซ้อมทางทะเลกับประเทศหุ้นส่วน การค้าอาวุธและยุทธโปกรณ์ให้กับรัฐชายฝั่ง และการเสนอตัวขอเข้าร่วมการลาดตระเวนบริเวณช่องแคบมะละกา

๒.๕.๗ **ญี่ปุ่น** ให้ความสนใจติดตามความเคลื่อนไหวของจีนในทะเลจีนใต้อย่างใกล้ชิด เนื่องจากห่วงกังวลเรื่องการนำกลยุทธ์ในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้กับกรณีพิพาทเกี่ยวกับการอ้างสิทธิทับซ้อนบริเวณทะเลจีนตะวันออก อีกทั้งมุ่งเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศที่มีทัศนะใกล้เคียงกัน (สหรัฐฯ อินเดีย ออสเตรเลีย) กลุ่ม QUAD และกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ญี่ปุ่นให้ความสำคัญต่อการทูตแบบพหุภาคีรวมถึงหลักการรวมกลุ่มของภูมิภาค (Regional Integration) และความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของแนวร่วมในการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลทางทะเลของจีน ซึ่งญี่ปุ่นดำเนินบทบาทเชิงรุกอย่างการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ การเผยแพร่แนวคิดเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน รวมถึงหลักนิติธรรม (Rule of Law) ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมถึงร่วมลงทุนทางวิชาการและเศรษฐกิจภาคทะเล

๒.๕.๘ **สาธารณรัฐเกาหลี** มีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศในภูมิภาคและสงวนท่าทีต่อประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนด้านการทหารรวมถึงการขยายอิทธิพลของจีน แต่ขณะเดียวกันก็รักษาความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ และพันธมิตร โดยมีการเข้าร่วมการฝึกซ้อมทางทะเลที่มีนัยของการป้องปรามจีน อาทิ การฝึก Pacific Vanguard ร่วมกับสหรัฐฯ ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย และการฝึก Talisman Sabre 2021 ร่วมกับญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร และแคนาดา นอกจากนี้ บริษัทสัญชาติเกาหลีใต้ อาทิ Hyundai และ Daewoo ยังเป็นผู้ให้บริการต่อเรือให้กับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุงกำลังทางเรือให้ทันสมัย

๒.๕.๙ **สหพันธรัฐรัสเซีย** มียุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การเป็นผู้นำระดับโลก รวมถึงการรักษาผลประโยชน์ในบริเวณอาณาเขตทางทะเลและเส้นทางการเดินเรือของตน ประกอบด้วยทะเลดำ ทะเลบอลติก ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทะเลแคสเปียน ภูมิภาคอาร์กติก มหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิก ทะเลแดง รวมถึงเส้นทางทะเลเหนือ (Northern Sea Route: NSR) บริเวณขั้วโลกเหนือ ขณะเดียวกัน รัสเซียพยายามต่อต้านการรุกล้ำของอิทธิพลจากสหรัฐฯ และประเทศตะวันตก โดยเฉพาะการจัดการปัญหาพรมแดนทางทะเลร่วมกับยูเครนและองค์กรสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO) บริเวณทะเลดำ

และทะเลเอเชียนอร์เทิร์น ซึ่งสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนเมื่อปี ๒๕๖๕ ยังทำให้องค์กร NATO ขยายสมาชิกภาพและอาจมีแนวโน้มหรือพื้นที่บทบาทด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคเพิ่มขึ้นในการป้องปรามรัสเซีย

ทั้งนี้ รัสเซียได้ส่งเสริมบทบาทด้านความร่วมมือทางทะเล อาทิ ๑) การจัดตั้งกองเรือภาคอาร์กติก (Northern Fleet-United Strategic Command) เมื่อปี ๒๕๕๙ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ด้านพลังงาน ๒) การจัดตั้งฐานทัพเรือนอกประเทศ ซึ่งมีการสร้างฐานทัพเรือ Tartus ในซีเรีย และฐานทัพบริเวณชายฝั่งทะเลแดงในซูดาน ๓) การกระชับความร่วมมือกับอินเดียเพื่อขยายอิทธิพลในมหาสมุทรอินเดีย และ ๔) การส่งเสริมความร่วมมือทั้งแบบพหุภาคีและทวิภาคีกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงการขยายอาวุธที่อาจมีนัยต่อการเพิ่มบทบาทของรัสเซียในภูมิภาค

๒.๕.๑๐ **สหรัฐอเมริกา** ให้ความสำคัญกับการปกป้องผลประโยชน์และความมั่นคงทางทะเล โดยมุ่งปกป้องเส้นทางเดินเรือและขนส่งสินค้าซึ่งเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รวมถึงการติดตามความเคลื่อนไหวของประเทศที่จะเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ดังกล่าว ตลอดจนการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับมิติของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างการแก้ไขวิกฤตโลกร้อนมากขึ้น โดยเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำทะเลจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาการดำเนินการทหารได้ ทั้งนี้ สหรัฐฯ ให้ความสำคัญต่อมหาสมุทรแปซิฟิกและภูมิภาคเอเชีย ซึ่งเห็นได้จากแนวทาง Pivot to Asia ในสมัยอดีตประธานาธิบดีโอบามา และหลักการ Free and Open Indo-Pacific ในสมัยประธานาธิบดี ทรัมป์ โดยมุ่งเน้นการดำเนินการร่วมกับเครือข่ายพันธมิตรและคู่เจรจาต่าง ๆ เพื่อรักษาระเบียบโลกเสรี (Liberal World Order) ซึ่งมีนัยของการสกัดกั้นอิทธิพลของจีนในภูมิภาค ประกอบด้วย ๑) หลักอภิปไตยและการเป็นอิสระของชาติต่าง ๆ ๒) การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ๓) การค้าและการลงทุนเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่เปิดกว้าง เสรี และเป็นธรรม และ ๔) การรักษากติการะหว่างประเทศ รวมถึงหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน และในปี ๒๕๖๔ มีการเผยแพร่หลักการทหาร Integrated Defense ซึ่งกำหนดแนวทางการบูรณาการการจัดการความขัดแย้งในทุกมิติ (Domain) ได้แก่ สงครามตามแบบ นิวเคลียร์ ไฮเบอร์ อวกาศ ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการร่วมมือกับพันธมิตรและหุ้นส่วนทุกระดับเพื่อสร้างความได้เปรียบเหนือคู่ต่อสู้หรือคู่แข่ง

ในทางปฏิบัติ สหรัฐฯ ดำเนินความร่วมมือกับเครือข่ายพันธมิตร หุ้นส่วน และคู่เจรจาหลายระดับ รวมถึงกลุ่ม QUAD กลุ่มความร่วมมือไตรภาคี AUKUS กลุ่ม Five Eyes ซึ่งเป็นพันธมิตรด้านข่าวกรองทางความมั่นคง กลุ่มอาเซียน และการดำเนินนโยบาย Build Back Better ร่วมกับกลุ่มประเทศ G7 เพื่อจำกัดการเติบโตด้านเศรษฐกิจและการค้าของจีน ทั้งนี้ ขณะที่สหรัฐฯ ดำเนินการช่วยเหลือประเทศพันธมิตรผ่านโครงการการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาทิ การค้า การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและนิติรัฐ การรับมือต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การดำเนินความร่วมมือในมิติด้านการทหารยังเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของกำลังทหาร การสะสมยุทโธปกรณ์ และการซ้อมรบ โดยความท้าทายที่สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญคือการแข่งขันกับจีนโดยใช้เครื่องมือทางการเมือง เศรษฐกิจ และการทูตเพื่อสานสัมพันธ์กับมิตรประเทศอย่างสมดุลและต้องระวังการเผชิญหน้าทางการทหารโดยตรงกับจีน โดยเฉพาะในพื้นที่ทะเลจีนใต้ที่มีการปฏิบัติการ FONOPs อย่างต่อเนื่องนับแต่ ปี ๒๕๕๖ เพื่อคัดค้านการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ทางทะเลเกินกว่าที่พึงได้ (Excessive maritime claim) ของจีนอันปิดกั้นช่องทางคมนาคมระหว่างประเทศ อีกทั้งมีการเตรียมการถ่ายทอดเทคโนโลยีเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ให้กับออสเตรเลียตามความตกลง AUKUS

๓. สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓.๑ ภาพรวม

๓.๑.๑ **ความคืบหน้าของการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเล** การรวมกลุ่มระดับภูมิภาคภายใต้กรอบอาเซียนมีความรู้ความเข้าใจในการผลักดันความร่วมมือทางทะเลซึ่งครอบคลุมถึงกิจการของประชาคมทั้งสาม รวมถึงประเด็นการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจภาคทะเล การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๑.๒ **ความท้าทายของการดำเนินความร่วมมือ** ความขัดแย้งระดับภูมิภาคซึ่งมีแนวโน้มที่จะยกระดับไปสู่ประเด็นปัญหาในระดับโลกอย่างกรณีการใช้ประโยชน์จากเส้นทางเดินเรือที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ในทะเลจีนใต้ ได้เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับองค์การอาเซียน ในระยะที่ผ่านมาอาเซียนพยายามวางบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา (Dialogue partners) จากนอกภูมิภาค รวมถึงในด้านความมั่นคงทางทะเลซึ่งมีการหารือเกี่ยวกับมาตรการสร้างเสริมความไว้วางใจ (Confidence building measures) การทูตเชิงป้องกัน (Preventive diplomacy) และการแก้ไขความขัดแย้งด้วยวิธีการอันสันติ (Peaceful settlement of disputes) บนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ที่ประเทศสมาชิกมีผลประโยชน์และความสัมพันธ์ต่อประเทศภายนอกที่แตกต่างกัน สามารถเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินบทบาทร่วมกันเพื่อจัดการปัญหาในระดับภูมิภาคได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีปัจจัยที่กระทบต่อความไว้วางใจระหว่างประเทศในภูมิภาค ได้แก่ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการจัดการเขตแดน การสะสมอาวุธยุทธโศปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศทางทะเลรวมถึงการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงป้องปราม การสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการทหาร ตลอดจนความเคลื่อนไหวด้านการทหารของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค

๓.๑.๓ **แนวโน้มระยะต่อไป** อาเซียนมีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจและจะกลายเป็นพื้นที่การแข่งขันของมหาอำนาจ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายการค้าและการลงทุนจากยุโรปและสหรัฐฯ ประกอบกับการแสวงหาพันธมิตรในอาเซียน อาจส่งผลให้จีนและอินเดียเข้ามามีบทบาทในอาเซียนมากขึ้นตามไปด้วย สถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคต่อความพยายามรักษาความเป็นเอกภาพ ตลอดจนการรักษาสมดุลอำนาจและการดำรงสถานะที่มั่นคงในระบบการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศของอาเซียน โดยท่าทีของประเทศสมาชิกมีความแตกต่างกันระหว่างสองกลุ่มหลัก ได้แก่ ประเทศที่มีความขัดแย้งกับจีนเรื่องการอ้างสิทธิ์ทางทะเลเป็นพื้นที่ทับซ้อนกันและต้องการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาค เพื่อถ่วงดุลกับบทบาทของจีน และประเทศที่ไม่ใช่คู่ขัดแย้งกับจีน ซึ่งพยายามรักษาความเป็นกลางในการดำเนินปฏิสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ

ทั้งนี้ แนวโน้มของสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถพิจารณาได้จากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพัฒนาการของการสร้างเสริมความร่วมมือภายใต้กรอบอาเซียน พัฒนาการของประเด็นความมั่นคงในภูมิภาค ประกอบกับการยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของประเทศสมาชิก โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๒ **พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมความร่วมมือทางทะเลภายใต้กรอบอาเซียน** มีการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอย่างเป็นองค์รวม โดยนอกจากจะบรรจุประเด็นดังกล่าวอยู่ในแผนงานของประชาคม

ด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน หรือ ASEAN Political-Security Community (APSC) Blueprint ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกหรือ ASEAN Maritime Forum (AMF) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ผลักดัน และติดตามความร่วมมือทางทะเลในภาพรวม เสาหลักด้านเศรษฐกิจ และเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม ยังมีการหารือเกี่ยวกับการดำเนินความร่วมมือทางทะเลภายใต้ขอบเขตภารกิจของกลไกที่เกี่ยวข้องด้วย โดยสรุปพัฒนาการสำคัญที่จะมีผลต่อการดำเนินงานต่อไปในระยะ ๕ ปี ดังนี้

๓.๒.๑ **ด้านการเมืองและความมั่นคง** อาเซียนพยายามวางบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกในบริบทที่มีการแข่งขันทางยุทธศาสตร์รุนแรงยิ่งขึ้นอันสืบเนื่องจากการขยายอิทธิพลของจีนในฐานะประเทศมหาอำนาจใหม่ ประกอบกับนโยบายของสหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน ซึ่งหันกลับมาให้ความสนใจต่อเอเชียเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากช่องทางคมนาคมทางทะเล โดยเอกสาร ASEAN Outlook on the Indo Pacific ได้กำหนดท่าทีการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกฎกติกา (Rule-Based Order) การปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และการส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ รวมถึงความร่วมมือทางทะเล อีกทั้งเปิดรับการมีส่วนร่วมของประเทศคู่เจรจา ประกอบด้วยสหรัฐฯ จีน ออสเตรเลีย อินเดีย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป

ในทางปฏิบัติ ประเทศสมาชิกอาเซียน ร่วมกับคู่เจรจา มีความคืบหน้าของการผลักดันความร่วมมือทางทะเลภายใต้กลไกความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ดังนี้

๑) **การดำเนินการตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration of the Conduct of Parties in the South China Sea: DOC)** จีนและประเทศสมาชิกอาเซียนดำเนินการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงหลักความสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. ๑๙๘๒ โดยประเทศนอกภูมิภาคซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลยังแสดงความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาดังกล่าวด้วย

๒) **กลไก ASEAN Regional Forum (ARF) Inter-sessional Meeting on Maritime Security (ISM)** อยู่ระหว่างการเตรียมการเสนอให้ที่ประชุม ARF ครั้งที่ ๒๙ รับรอง ARF Workplan on Maritime Security ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๕ ซึ่งกำหนดประเด็นเร่งด่วน ได้แก่ (๑) การส่งเสริมความตระหนักรู้สภาพสถานการณ์ร่วม (Shared awareness) รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวปฏิบัติอันเป็นเลิศ (๒) การสร้างเสริมความเชื่อมั่น (Confidence building) บนพื้นฐานของหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึง UNCLOS กลไกและกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค และ (๓) การสร้างเสริมขีดความสามารถ (Capacity-building) และความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายทางทะเลระดับภูมิภาค ทั้งนี้ การดำเนินความร่วมมือทางทะเลภายใต้กลไกของ ARF มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่ดี และข้อมูลนโยบายและแผนงานของประเทศผู้เข้าร่วม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคง (Maritime security) ความปลอดภัย (Maritime safety) และการบังคับใช้กฎหมาย (Maritime law enforcement) ในบริบททางทะเล เพื่อสร้างเสริมความโปร่งใสและการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกติกา (Rule-based order) ซึ่งประเด็นทางทะเลที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน รวมถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ การก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัย การอนุรักษ์ทรัพยากรและ

การจัดการภัยพิบัติ การจัดการปัญหาการทำประมง IUU และความท้าทายของปฏิบัติการทางทะเลในห้วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

๓) **กลไก ASEAN Defense Minister's Meeting (ADMM/ADMM-Plus)**

มุ่งเน้นการเสริมสร้างความไว้วางใจ (Confidence building) ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและคู่เจรจา โดยปัจจุบัน ไทยและสหรัฐฯ เป็นประธานร่วมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Working Group) ด้านความมั่นคงทางทะเล ในห้วงปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๖ และอยู่ระหว่างการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การจัดฝึก Table Top Exercise โครงการฝึกอบรม Future Leader Program การประชุม Maritime Security Conference และการจัดทำ Maritime Security Roadmap ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลหลังปี ๒๕๖๖ โดยได้มีการนำประเด็นความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืนมาพิจารณาด้วย

๔) **กลไก ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime (AMMTC)/**

ASEAN Senior Officials Meeting on Transnational Crime (SOMTC) เป็นกลไกที่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ โดยมีการออกปฏิญญา ASEAN Declaration on Transnational Crime ค.ศ. ๑๙๙๗ และแผนปฏิบัติการ the ASEAN Plan of Action to Combat Transnational Crime (2016-2025) รวมถึงแผนงานรองรับ ในส่วนของอาชญากรรมทางทะเลได้มีการกำหนดให้ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด (Sea piracy) เป็นประเด็นเร่งด่วน อีกทั้งมีการดำเนินการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการขยายขอบเขตความร่วมมือเกี่ยวกับอาชญากรรมทางทะเลไปสู่การปล้นเรือ (Robbery) ซึ่งเกิดขึ้นในเขตทางทะเลของประเทศสมาชิก และภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่ (Non-traditional maritime security) อาทิ การลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย (Smuggling) การใช้กำลังเข้ายึดเรือ (Hijacking) และการก่อการร้าย

๓.๒.๒ **ด้านเศรษฐกิจ**

๑) **สาขาประมง - กลไก ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry**

(AMAF) / ASEAN Senior Officials Meeting on Agriculture and Forestry (SOM-AMAF) มุ่งเน้นความร่วมมือด้านประมงของอาเซียนตามแนวทางที่ระบุในเอกสารหลัก ได้แก่ (๑) กรอบนโยบายการประมงระดับภูมิภาค ๑๒ ด้าน ซึ่งรวมถึงประเด็นด้านขยะทะเล (Marine debris) และ (๒) Strategic Plan of Action on ASEAN Cooperation on Fisheries (ค.ศ. ๒๐๒๑-๒๐๒๕) ซึ่งกำหนดแผนจัดกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ ๖ ด้านเพื่อพัฒนาภาคประมงของอาเซียนให้มีความสามารถในการแข่งขัน ครอบคลุม ยืดหยุ่น และยั่งยืน อันจะนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจ ลดความยากจน และสร้างความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาค และ (๓) การแสดงเจตนาตามปฏิญญา Joint ASEAN-SEAFDEC Declaration on Regional Cooperation for Combating IUU Fishing and Enhancing the Competitiveness of ASEAN Fish and Fishery Products นอกจากนี้ อาเซียนยังให้ความสำคัญกับประเด็นย่อยด้านการประมง อาทิ (๑) การปฏิบัติตาม ASEAN Guidelines of Good Aquaculture Practices เพื่อส่งเสริมแนวปฏิบัติที่ดีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงสวยงาม และพืชทะเล และ (๒) ความร่วมมือด้านการต่อต้านการทำประมง IUU ผ่านเครือข่าย ASEAN Network for Combating IUU Fishing (AN-IUU) ซึ่งไทยเป็นผู้ริเริ่มและผู้ประสานงาน โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลเรือประมงผิดกฎหมายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในลักษณะ Real time ระหว่างหน่วยงานของกรมประมงอาเซียนผ่านระบบ AN – IUU Interactive Platform

๒) สาขาคมนาคม - กลไก ASEAN Transport Ministers Meeting (ATM)/ Senior Transport Officials Meeting (STOM)/ Maritime Transport Working Group (MTWG) ส่งเสริมความเชื่อมโยงด้านคมนาคมของอาเซียนตามแนวทางที่ระบุในเอกสารหลัก ได้แก่ (๑) Master Plan on ASEAN Connectivity (MPAC) ค.ศ. ๒๐๒๕ ซึ่งมุ่งสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการคมนาคมรูปแบบต่าง ๆ ในอาเซียน และ (๒) แผนงาน ASEAN Transport Strategic Plan: ATSP (หรือ Kuala Lumpur Transport Strategic Plan: KLTSP) ค.ศ. ๒๐๑๖-๒๐๒๕ ซึ่งกำหนดเป้าหมายด้านการคมนาคมทางทะเล ๗ ด้าน นอกจากนี้ อาเซียนยังให้ความสำคัญกับประเด็นย่อยด้านการคมนาคมทางทะเล อาทิ (๑) การรวมตัวเป็นตลาดการขนส่งทางทะเลร่วมอาเซียน (ASEAN Single Shipping Market: ASSM) โดยได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนมีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (๒) การเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถของท่าเรืออาเซียนให้เป็นที่ยอมรับ ผ่านโครงข่ายท่าเรืออาเซียน (ASEAN Network Ports) ซึ่งไทยมีท่าเรือในโครงข่าย ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือสงขลา และ (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานในภูมิภาค โดยมีการคมนาคมทางทะเลเป็นตัวแปรที่สำคัญ

๓) สาขาการท่องเที่ยว - กลไก Meeting of the ASEAN Tourism Ministers (M-ATM)/ASEAN National Tourism Organisations (NTOs) มุ่งส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน ตามแนวทางที่ระบุใน ASEAN Tourism Strategic Plan (ATSP) ค.ศ. ๒๐๑๖-๒๐๒๕ เพื่อให้อาเซียนเป็นจุดหมายด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มอบประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์และหลากหลาย และมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยั่งยืน ครอบคลุม และสมดุล เพื่อร่วมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีทางเศรษฐกิจและสังคมแก่ประชาชนอาเซียน โดยวางแผนจัดกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ ๒ ด้าน และเพิ่มโครงการใหม่ ๓ โครงการ นอกจากนี้ อาเซียนยังให้ความสำคัญกับประเด็นย่อยด้านการท่องเที่ยว อาทิ (๑) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางในช่วงโควิด-๑๙ ตามกรอบ ASEAN Travel Corridor Arrangement Framework (ATCAF) (๒) การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวอาเซียนหลังโควิด-๑๙ ตามแผน Post-COVID-๑๙ Recovery Plan for ASEAN Tourism (๓) การสร้างมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตามความตกลง Mutual Recognition Arrangement for Tourism Professionals (MRA-TP) และ (๔) การเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวอาเซียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ครอบคลุมและมีการแข่งขันอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

๓.๒.๓ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) การประชุมสุดยอดของผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๓๘ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๔ มีการรับรองปฏิญญา ASEAN Declaration on the Blue Economy ซึ่งแสดงถึงเจตนารมณ์ทางการเมืองในการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจภาคทะเล ทั้งภายในกลุ่มอาเซียนและร่วมกับประเทศคู่เจรจา ซึ่งรวมถึงประเด็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล มลพิษทางทะเล การทำประมง IUU fishing รวมถึงการทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน ความมั่นคงทางอาหาร การพัฒนาอุตสาหกรรมรวมถึงเทคโนโลยีชีวภาพ การท่องเที่ยว การคมนาคม รวมถึงความปลอดภัยในการเดินเรือ การวิจัยทางทะเล พลังงานมหาสมุทร สมุทรภิบาล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ การเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัลของกิจการทางทะเล และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้อง

๒) กลไก ASEAN Ministerial Meeting on Environment (AMME) มีการรับรองแผนปฏิบัติการ ASEAN Regional Action Plan (RAP) on Combating Marine Debris ซึ่งเปิดตัวเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ประกอบด้วยประเด็นเป้าหมายสำคัญคือการลดปริมาณขยะที่รั่วไหลลงสู่ทะเลและกำจัดขยะพลาสติกในทะเล พร้อมทั้งมีการดำเนินการร่วมกับเครือข่ายประเทศนอกภูมิภาคที่รณรงค์และองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียน

๓.๓.๑ **บรูไนดารุสซาลาม** ให้ความสำคัญต่อการรักษาทรัพยากรน้ำมันและประมงบริเวณชายฝั่งทะเลอาณาเขต โดยกำหนดนิยามของภัยคุกคามทางทะเลว่าประกอบด้วย การก่อการร้ายหรือการกระทำเพื่อลักลอบขูดเจาะน้ำมัน ภัยพิบัติจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การรั่วไหลของน้ำมัน และอาชญากรรมข้ามชาติ อาทิ การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย และการลักลอบทำประมง ในกรณีนี้จึงดำเนินการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพเพื่อรับมือต่อภัยคุกคามทางทะเล โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านความมั่นคงทางทะเลสำหรับการประสานงานกับหน่วยงานความมั่นคงทางทะเล อีกทั้งกองกำลังเฉพาะกิจ (Special Force) อันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กองทัพเรือและกองทัพอากาศ เพื่อรับผิดชอบภารกิจการปกป้องน่านน้ำ

๓.๓.๒ **ราชอาณาจักรกัมพูชา** มุ่งเน้นดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลเชิงป้องกันตามแผนพัฒนาประเทศ “ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม” ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาข้อพิพาททั้งทางบกและทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งมีการปรับปรุงกลไกความมั่นคงภายในเพื่อรักษาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล อาทิ เมื่อปี ๒๕๕๒ ได้จัดตั้งคณะกรรมการความมั่นคงทางทะเลแห่งชาติ (National Committee on Maritime Security: NCMS) เพื่อส่งเสริมอำนาจอธิปไตยและการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล นอกจากนี้ กัมพูชาระหว่างการดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางทะเลบริเวณอ่าวไทย ได้แก่ ๑) โครงการเขตการท่องเที่ยวดาราสากอร์ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุน Belt and Road Initiative ของจีน และมีการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานขนาดใหญ่ และ ๒) การปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์บัญชาการยุทธวิธี (Tactical Headquarters) ของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของกัมพูชา (National Committee for Maritime Security) และกองทัพต่างชาติเคยใช้งานเพื่อลำเลียงความช่วยเหลือระหว่างกองทัพต่อกองทัพ

๓.๓.๓ **สาธารณรัฐอินโดนีเซีย** การดำเนินยุทธศาสตร์การผลักดันให้อินโดนีเซียเป็นประเทศศูนย์กลางทางทะเล (Global Maritime Fulcrum: GMF) ของประธานาธิบดีโจโกวี มีการพิจารณาเงื่อนไขทางภูมิศาสตร์ของประเทศเป็นส่วนสำคัญ ในด้านหนึ่ง นโยบาย GMF ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงระหว่างหมู่เกาะในประเทศอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งยกระดับการบังคับใช้กฎหมายในอาณาเขตทางทะเลอย่างเข้มงวด ซึ่งอาจกระทบต่อการทำประมงน่านน้ำของเรือประมงต่างชาติ อีกด้านหนึ่ง มุมมองของการติดตามพลวัตของสถานการณ์สองฝั่งมหาสมุทร (Between the two continents and two oceans worldview) หรือมุมมองแบบภาพรวมของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Pan-Indo-Pacific vision) ทำให้อินโดนีเซียให้ความสำคัญต่อการดำเนินบทบาทระดับภูมิภาค ทั้งการสนับสนุนบทบาทนำขององค์กรอาเซียนในการเชื่อมประสานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ดำเนินปฏิสัมพันธ์บนพื้นฐานของกฎกติการะหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วย

สันติวิธี รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการสะสมกำลังอาวุธและการเผชิญหน้าด้วยกำลังทหาร ประเมินได้จากการผลักดันเอกสาร ASEAN Outlook on the Indo Pacific ตลอดจนการคัดค้านการรวมตัวและการดำเนินกิจกรรมด้านการทหารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพระดับภูมิภาค รวมถึงความมั่นคงของอินโดนีเซียเองอย่างกรณีทะเลจีนใต้ จนถึงการจัดตั้งกลุ่ม AUKUS ของออสเตรเลียซึ่งจะทำให้มีการนำเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์มาประจำการในมหาสมุทรแปซิฟิก

ขณะเดียวกัน ข้อพิพาททางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านรวมถึงกรณีทะเลจีนใต้ ซึ่งพบปัญหาการรุกล้ำอาณาเขตทางทะเลเป็นระยะ ทำให้อินโดนีเซียให้ความสำคัญต่อการพัฒนากองทัพเรือและกองทัพอากาศให้ทันสมัยตามยุทธศาสตร์ Minimum Essential Force (MEF) 2005 – 2024 พร้อมกับพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจากการผลิตภายในประเทศ ซึ่งปัจจุบันสามารถผลิตเรือดำน้ำได้สำเร็จเป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ยังดำเนินความร่วมมือทางทะเลกับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล โดยในปี ๒๕๖๔ มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมทางทะเลแห่งใหม่ในเมืองบาตัม จังหวัดเรียว ร่วมกับสหรัฐฯ เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเล ขณะเดียวกัน แม้ว่าจะปฏิเสธที่จะเจรจากับทางการจีนเรื่องสิทธิเหนือพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเลบริเวณเกาะนาทูนา อินโดนีเซียยังดำเนินความร่วมมือทางทะเลกับจีนในส่วนอื่น ๆ

๓.๓.๔ **มาเลเซีย** ประเด็นความมั่นคงทางทะเลที่มาเลเซียให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ประกอบด้วยการจัดการข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลกรณีทะเลจีนใต้ การความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับก่อความไม่สงบในฝั่งตะวันออกของรัฐซาบฮ์ซึ่งมีการปฏิบัติการในน่านน้ำทะเลชูลูและเซลเบสและเชื่อมโยงกับกลุ่มหัวรุนแรงอย่างกลุ่ม Abu Sayyaf รวมถึงการเฝ้าระวังและสกัดกั้นภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์จากการใช้เส้นทางคมนาคม อุตสาหกรรม และทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ในการนี้ ทิศทางการปรับปรุงขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเลของมาเลเซียจึงรวมถึง ๑) การดำเนินยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศแบบป้องกันปราม รวมถึงบริบทหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งพบการรุกล้ำเขตอธิปไตยของมาเลเซียจากจีน และนำไปสู่การจัดการหาเรือและอากาศยานมาประจำการเพิ่มเติมเพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์ในอาณาเขตทางทะเล ๒) การขยายโครงสร้างกองทัพเรือ รวมถึงการสร้างฐานทัพเรือใหม่ในรัฐซาราวักและปรับปรุงฐานทัพเรือลาบวนในรัฐซาบฮ์ และการนำเรือที่มีขีดความสามารถสูงไปประจำการเพิ่มเติมบริเวณฝั่งตะวันออกของรัฐซาบฮ์ เพื่อการเฝ้าระวังภัยคุกคามทางทะเลอย่างต่อเนื่อง และ ๓) การบูรณาการหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลเพื่อการดำเนินงานอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งนอกเหนือจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเล (Malaysian Maritime Enforcement Agency: MMEA) แล้ว ได้มีการจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจแห่งชาติ (National Task Force) เพื่อจัดการปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองทางทะเลซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้วย

๓.๓.๕ **สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา** เมียนมาให้ความสำคัญกับการต่อเรือเพื่อการใช้งานภายในประเทศ ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจาก รัสเซีย อินเดีย จีน และปากีสถาน อีกทั้งมีนโยบายปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันปรามและการปฏิบัติการทางทะเลระยะไกลฝั่งด้วยการนำเรือดำน้ำมาประจำการโดยสืบเนื่องจากกรณีพิพาทกับบังกลาเทศเกี่ยวกับการจัดการเขตแดนทางทะเล การปกป้องผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ประกอบกับความต้องการปรับสมดุลของกำลังทางเรือให้ทันต่อกำลังของ

ประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ การแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจระดับภูมิภาคเป็นโอกาสซึ่งทำให้เมียนมาได้รับมอบเรือดำน้ำมาประจำการทั้งจากอินเดียและเมียนมา และเมียนมายังมีแผนจัดซื้อเรือดำน้ำเพิ่มจากรัสเซียในอนาคต

นอกจากนี้ เมียนมาได้ปรับปรุงโครงสร้างการส่งกำลังบำรุงทางทะเลด้วยการปรับปรุงสถานีทหารตามเกาะแก่ง รวมถึงการนำเรือยกพลขึ้นบกขนาดใหญ่มาประจำการเพื่อการลำเลียงพลไปยังพื้นที่การสู้รบในประเทศ ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์บริเวณอาณาเขตทางทะเลอย่างการป้องกันการลักลอบทำประมงของเรือต่างชาติ

๓.๓.๖ **สาธารณรัฐฟิลิปปินส์** ให้ความสำคัญต่อประเด็นความมั่นคงทางทะเล ได้แก่ ๑) การรักษาอธิปไตยเหนืออาณาเขตทางทะเลและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ๒) การแก้ไขข้อพิพาททางทะเล รวมถึงกรณีการอ้างสิทธิทับซ้อนในทะเลจีนใต้ และบริเวณอาณาเขตทางทะเลที่ติดต่อกับอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ๓) การรักษาผลประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล รวมถึงสัตว์น้ำและแหล่งพลังงานเชื้อเพลิง ๔) การรักษาความปลอดภัยและป้องกันภัยคุกคามจากภัยทางทะเล รวมถึงโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การค้ามนุษย์ การก่อเหตุความไม่สงบ และ ๕) การจัดการปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศที่นำไปสู่การก่อเหตุรุนแรง

ทั้งนี้ ความขัดแย้งกับจีนกรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้ ประกอบกับกิจกรรมของจีนซึ่งเข้าไปในพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนของประเทศคู่กรณีในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ฟิลิปปินส์มุ่งเน้นการปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเลให้ทันสมัย ประกอบกับการดำเนินความร่วมมือด้านการทหารกับมิตรประเทศนอกภูมิภาคเพื่อถ่วงดุลกับอิทธิพลของจีน รวมถึงการรักษาข้อตกลงว่าด้วยการใช้ฐานทัพฟิลิปปินส์ของกองทัพสหรัฐฯ (Philippines–United States Visiting Forces Agreement VFA) และการอาศัยกลไกระหว่างประเทศเพื่อจัดการปัญหาความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์มีแนวโน้มว่า รัฐบาลใหม่ของฟิลิปปินส์จะมีท่าทีประนีประนอมกับจีนมากขึ้นและใช้กลไกการหารือทวิภาคีเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้แทนการมุ่งการใช้คำตัดสินศาลอนุญาโตตุลาการถาวรเมื่อปี ๒๕๕๙ เป็นหลักการเพื่อกดดันจีนในการแก้ไขปัญหาดังเช่นที่ผ่านมา

๓.๓.๗ **สาธารณรัฐสิงคโปร์** ภาคเศรษฐกิจของสิงคโปร์พึ่งพาการคมนาคมทางทะเลเป็นส่วนสำคัญ ทั้งในส่วนของการบินบริการด้านโลจิสติกส์ทางทะเลและการนำเข้าสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคภายในประเทศ สิงคโปร์จึงให้ความสำคัญต่อความมั่นคงทางทะเลในมิติของการรักษาความปลอดภัยของการเดินเรือและการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติ โดยในปัจจุบัน สิงคโปร์เป็นประเทศที่ตั้งและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์ข้อมูลความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลระดับภูมิภาค ได้แก่ ศูนย์ Information Sharing Center (ISC) ของกรอบความร่วมมือ Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia (ReCAAP) และ ศูนย์ Information Fusion Center (IFC) ซึ่งดำเนินการโดยกองทัพเรือสิงคโปร์และได้รับการสนับสนุนจากศูนย์แลกเปลี่ยนข่าวสารความมั่นคงทางทะเล (Global Maritime Situation Awareness) ของสหรัฐฯ

นอกจากนี้ ข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลกับมาเลเซีย ประกอบกับสถานการณ์การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจโดยเฉพาะในกรณีความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ซึ่งมีผลกระทบ

ต่อการใช้ประโยชน์จากเส้นทางการคมนาคมทางทะเล ยังเป็นปัจจัยทำให้สิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเล รวมถึงการสะสมอาวุธยุทธโปกรณ์เพื่อการป้องกันและปฏิบัติการระยะทางไกล

๓.๓.๘ **สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม** ข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลประกอบกับตำแหน่งที่ตั้งที่ใกล้กับจีน เป็นปัจจัยผลักดันให้เวียดนามดำเนินยุทธศาสตร์ทางทะเลเพื่อรักษาผลประโยชน์จากพื้นที่ที่ตนอ้างสิทธิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจีนขยายบทบาทด้านการทหารในบริเวณทะเลจีนใต้ ขณะที่เวียดนามให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยสันติวิธีและกฎหมายระหว่างประเทศ ก็ได้ปรับปรุงกำลังการป้องกันประเทศทางทะเลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขีดความสามารถด้านการป้องกันปรามจากการนำซีปนาวุธและเรือดำน้ำมาประจำการ การเสริมแนวป้องกันเพื่อตั้งรับจีนบริเวณแนวชายฝั่ง การตั้งศูนย์รับส่งสัญญาณข่าวกรองบนเกาะ Sin Cowe และแนวปะการัง West Reef และการติดตั้งระบบป้องกันทั้งทางอากาศและชายฝั่งบริเวณหมู่เกาะสแปรตลีย์

อย่างไรก็ดี ในส่วนของการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เวียดนามยึดถือหลักการไม่เป็นพันธมิตรทางทหารกับต่างชาติ ไม่ยอมให้มีฐานทัพต่างชาติบนดินแดนเวียดนาม ไม่มีความสัมพันธ์กับประเทศใดประเทศหนึ่งเพื่อต่อต้านประเทศที่สาม และไม่ใช้กำลังคุกคามหรือขู่ว่าจะใช้กำลังในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยแสดงถึงความพยายามสร้างความสมดุลอำนาจระหว่างประเทศมหาอำนาจแบบไม่เลือกเข้ากับฝ่ายใด ปัจจุบัน เวียดนามได้ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ อาทิ อินเดีย ญี่ปุ่น รัสเซีย และสหรัฐฯ เพื่อทดแทนความแตกต่างของขีดความสามารถด้านการทหารระหว่างตนกับคู่พิพาทอย่างจีน อีกทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประเทศนอกภูมิภาคผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการความมั่นคงทางทะเลของอาเซียน ขณะเดียวกัน ก็มีร่วมมือกับจีนเพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน อาทิ การกิจการลาดตระเวนร่วมบริเวณเขตแดนทางทะเลด้วย

๔. สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและประเทศรอบบ้าน

๔.๑ ภาพรวม การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลบริเวณอาณาเขตไทยในระยะ ๕ ปีต่อไปยังคงมีความท้าทายจากประเด็นความมั่นคงทางทะเลอันมีลักษณะข้ามเขตแดนหลายรูปแบบ รวมถึงการรุกรานอาณาเขต การลักลอบค้าและลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ และการทำประมงแบบผิดกฎหมาย ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในมิติของการจัดการเขตแดนทางทะเลเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการร่วมมือในการจัดการปัญหาข้างต้น รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้วย

๔.๒ ประเด็นความมั่นคงบริเวณอาณาเขตทางทะเล

๔.๒.๑ การรุกรานอาณาเขตทางทะเล พบว่ากรณีส่วนใหญ่เกิดจากเรือประมงที่มีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยีการบอกพิกัดที่ตั้งของเรือ หรือมีเจตนาเข้ามาหาสัตว์น้ำในพื้นที่ที่ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์

๔.๒.๒ การลักลอบค้าและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย มีความเชื่อมโยงกับเส้นทางการเดินเรือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งช่องแคบมะละกา โดยพิจารณาจากกลุ่มสินค้าที่พบมีรูปแบบ (Pattern) และเส้นทาง (Route) ที่ปรากฏชัด ได้แก่

๑) ยาเสพติด ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับการเฝ้าระวังในฐานะที่เป็นแหล่งผลิตและลำเลียงยาเสพติดสำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยเฉพาะประเภทไอซ์และเฮโรอีน โดยเส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับไทย ได้แก่ (๑) เส้นทางสามเหลี่ยมทองคำและแม่น้ำโขงเพื่อเข้าสู่ไทย รวมถึงบริเวณอ่าวไทยก่อนจะส่งต่อไปยังประเทศใกล้เคียง และ (๒) เส้นทางขนส่งทางทะเลอันดามันมายังไทยและมาเลเซีย ก่อนส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ได้แก่ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นสมุทรและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ นอกจากนี้ มีการประเมินว่าปริมาณยาเสพติดในตลาดจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่สามารถระบายสินค้าไปยังภูมิภาคอื่นได้ ประกอบกับมีการตั้งโรงงานผลิตใหม่ในกัมพูชาและเมียนมา อีกทั้งการปิดพรมแดนทางบกในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยให้มีการเปลี่ยนเส้นทางการลำเลียงจากทางบกไปสู่ทางทะเลมากขึ้น

๒) น้ำมันเชื้อเพลิง พบการกระทำความผิดรูปแบบใหม่ซึ่งใช้เรือบรรทุกน้ำมันจากต้นทางจอดบริเวณน่านน้ำสากล ก่อนที่จะจำหน่ายให้กับเรือที่บรรทุกสินค้าอื่นบังหน้า อาทิ เรือบรรทุกน้ำมันขนาดเล็กหรือเรือประมงดัดแปลง ก่อนที่จะส่งออกไปส่งขายให้โรงงาน คลังน้ำมันชายฝั่ง หรือสถานบริการน้ำมัน ทั้งนี้ เส้นทางลำเลียงที่สำคัญจะประกอบด้วย สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม โดยเฉพาะมาเลเซียเป็นแหล่งที่มาของการลักลอบนำเข้าน้ำมันแบบไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร เพราะราคาจำหน่ายที่แตกต่างกันระหว่างต้นทางและปลายทางทำให้กลุ่มอาชญากรสามารถทำผลกำไรได้มาก

๓) สินค้าเกี่ยวกับอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อม ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มักตกเป็นทางผ่านของการลักลอบค้าสัตว์ป่าจากแอฟริกา โดยมีจุดหมายที่สำคัญได้แก่ จีนและเวียดนาม ซึ่งสินค้าที่พบ ประกอบด้วย งาช้างและนอแรด

๔) สินค้าอื่น ๆ อาวุธประเภทต่าง ๆ สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และสินค้านิทานิยา อาทิ ยาสูบ ซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่น ๆ อาทิ การฟอกเงิน หรือการก่อเหตุรุนแรง

๔.๒.๓ **การลักลอบเข้าเมือง** สภาพเศรษฐกิจตกต่ำอันสืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับสถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ เมียนมา ตลอดจนประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานและการลักลอบเข้าเมืองจากทั้งทางบกและทางทะเล การโยกย้ายถิ่นฐานดังกล่าวมีลักษณะผสม (Mixed migration) ซึ่งสามารถพบผู้โยกย้ายถิ่นฐานหลายประเภท ที่สำคัญ ได้แก่ ๑) **ผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ** โดยแรงงานจากประเทศรอบบ้านได้เป็นส่วนสำคัญของภาคเศรษฐกิจของไทยที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นหลัก (Labor-intensive Industry) รวมถึงอุตสาหกรรมประมง ๒) **ผู้หลบหนีเข้าเมืองเนื่องจากหนีภัยการสู้รบหรือความขัดแย้งในประเทศ** นอกจากนี้ การลักลอบเข้าเมืองซึ่งไม่ผ่านการคัดกรองตามกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง ยังเป็นปัจจัยนำไปสู่ภัยข้ามชาติประเภทอื่น ๆ อาทิ เครือข่ายการนำพาข้ามแดน (Human smuggling) หรือขบวนการค้ามนุษย์ (Human trafficking) ตลอดจนความเสี่ยงของการแพร่กระจายโรคติดต่อในกลุ่มผู้ซึ่งไม่ได้รับบริการทางสาธารณสุข

๔.๒.๔ **การค้ามนุษย์** ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับการจัดลำดับให้เป็นแหล่งค้ามนุษย์ที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยมีปัจจัยหลักในการย้ายถิ่นฐานจากแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังพบการล่อลวงให้มีการย้ายถิ่นแบบไม่สมัครใจเพื่อนำไปใช้แรงงาน ค่าประเวณี หรือค้าอวัยวะ การเคลื่อนย้ายของผู้ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์จึงมีแนวโน้มเป็นเส้นทางจากประเทศต้นทางที่มีแรงงานปริมาณมาก อาทิ เมียนมา เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ไปยังประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจสามารถรองรับแรงงานได้มากกว่า

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับไทย เหยื่อการค้ามนุษย์ส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศรอบบ้าน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของแรงงานในอุตสาหกรรมประมง โดยประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่รัฐต่างชาติและองค์กรระหว่างประเทศหยิบยกมารายงาน จะรวมถึงการจ้างแรงงานประมงอย่างไม่เป็นธรรม การบังคับใช้แรงงาน และข้อจำกัดของการติดตามแรงงานที่สูญหาย

๔.๒.๕ **การทำประมงผิดกฎหมาย** พบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

๑) **การรุกล้ำเขตทางทะเลของไทย** พบเรือประมงต่างชาติและเรือประมงไร้สัญชาติลักลอบเข้ามาทำประมงในเขตของไทยอย่างต่อเนื่อง

๒) **แรงงานต่างชาติลักลอบเข้าเมือง** มีการตรวจพบปัญหาการทำประมงของแรงงานต่างชาติ ๓ รูปแบบหลัก ได้แก่ (๑) การผันตัวจากลูกจ้างที่เป็นแรงงานประมงต่างชาติโดยการซื้อเรือประมงพื้นบ้านมาทำการประมงในเขตของไทย โดยยังคงมีคนไทยเป็นเจ้าของเรือตามทะเบียน (นอมินี) หรือมีการใช้เรือที่ไม่อยู่ในระบบการจดทะเบียนเรือไทยตามกฎหมาย (๒) เจ้าของเรือประมงไทยใช้แรงงานประมงต่างชาติทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมเรือโดยผิดกฎหมายหรือไม่เป็นไปตามเอกสารหลักฐานทางทะเบียนหรือการอนุญาตของทางการ และ (๓) ปัญหาแรงงานประมงต่างชาติที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบเรื่องแรงงานต่างชาติ อาทิ การฝ่าฝืนสัญญาจ้างของแรงงานที่ไม่จัดทำแบบเวลาพักของลูกจ้างแรงงานประมงทะเล และการไม่รายงานตัวของแรงงานตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๓ **ความสัมพันธ์ทวิภาคีด้านกิจการทางทะเลกับประเทศรอบบ้าน**

๔.๓.๑ **สาธารณรัฐอินเดีย** ไทยกับอินเดียได้แบ่งเขตทางทะเล ทั้งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะเสร็จสิ้นแล้ว โดยได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น ๔ ฉบับ และหนังสือแลกเปลี่ยน

ว่าด้วยการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะระหว่างสองประเทศในทะเลอันดามัน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๒

๔.๓.๒ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

๑) **ประเด็นเขตทางทะเล** ไทยและเมียนมาได้มีการแบ่งเขตทางทะเลแล้วบางส่วน โดยความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมา ว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองในทะเลอันดามัน และแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกัน เมื่อปี ๒๕๒๕ คงเหลือการแบ่งพื้นที่ตั้งแต่ปากแม่น้ำกระบุรี/ปากจั่น ถึงทะเลปิดระหว่างเกาะสุรินทร์และเกาะคริสต์ ยาวประมาณ ๕๐ ไมล์ทะเล เนื่องจากไทยและเมียนมาต่างอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะ ๓ เกาะบริเวณปากแม่น้ำปากจั่น ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดเขตทางทะเลตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. ๑๙๘๒ ทำให้ทั้งสองฝ่ายต่างอ้างเส้นเขตทางทะเลไม่ตรงกันและก่อให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะได้รับการเจรจาโดยคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-เมียนมาต่อไป

๒) ประเด็นความสัมพันธ์ด้านกิจการทางทะเล

(๑) **ด้านพลังงาน** นโยบายการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของเมียนมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ ได้นำไปสู่การปรับปรุงกฎหมายภายในเพื่อส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ โดยนักลงทุนไทยให้ความสนใจต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรมพลังงานและประมง อาทิ การสำรวจและผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน ซึ่งปัจจุบันมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจาก ๓ แหล่งสำคัญ ได้แก่ แหล่งยาดานา (ก๊าซค่าความร้อนต่ำ) แหล่งเยตากุน (ก๊าซค่าความร้อนสูง) และแหล่งซอติกา (ก๊าซค่าความร้อนค่อนข้างสูง)

(๒) **ด้านการทำประมง** มีรายงานเหตุเรือประมงรुक้าเขตทางทะเลของระหว่างสองประเทศ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนจังหวัดระนอง ทั้งนี้ กรมประมงไทยและเมียนมาได้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการปัญหาเกี่ยวกับการรुक้าเขตแดนเพื่อทำการประมง การป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย เสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

(๓) **ประเด็นความมั่นคงและมนุษยธรรม** การลักลอบเข้าเมืองบริเวณอาณาเขตทางทะเลติดต่อกับเมียนมาสามารถจำแนกได้ ๒ กลุ่มหลัก ได้แก่ กรณีการโยกย้ายถิ่นฐานจากพื้นที่ความขัดแย้งในรัฐยะไข่และมีแนวโน้มเป็นการเดินทางผ่านไทยไปยังประเทศที่สาม และกรณีการลักลอบเข้าเมืองของชาวเมียนมา และกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ การโยกย้ายถิ่นฐานข้างต้นมีลักษณะผสมผสาน โดยรวมถึงผู้หนีภัยการสู้รบ ผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และผู้ที่ต้องการหาโอกาสการจ้างงานในฝั่งไทย อีกทั้งมีปัจจัยผลักดันการโยกย้ายถิ่นฐานจากเมียนมา ได้แก่ สถานการณ์ความไม่สงบในเมียนมาภายหลังจากเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ประกอบกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้เกิดสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งทำให้มีความเป็นไปได้ที่ผู้หลบหนีเข้าเมืองจะเปลี่ยนไปใช้วิธีการหลบหนีเข้าเมืองทางทะเลมากขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจจับทางบกของเจ้าหน้าที่

๔.๓.๓ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๑) **ประเด็นเขตทางทะเล** ไทยและอินโดนีเซียได้เจรจาทำความตกลงแบ่งเขตไหล่ทวีปตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ โดยได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น ๔ ฉบับ และได้ยึดถือเส้นแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงดังกล่าวเป็นเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะมายาวนานโดยมิได้มีปัญหาระหว่างกัน

เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๑ ประเทศไทยมีพระบรมราชโองการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทยด้านทะเลอันดามันโดยกำหนดจุดพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographical Co-ordinates) เป็นจุดเดียวกันกับประกาศเขตไหล่ทวีป ซึ่งหลังจากแจ้งให้ประเทศต่าง ๆ รวมถึงอินโดนีเซีย ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศที่มีสำนักงานประจำประเทศไทยเพื่อทราบแล้ว ไม่มีการคัดค้านแต่อย่างใด

๒) **ประเด็นความสัมพันธ์ด้านกิจการทางทะเล** ประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีความร่วมมือด้านการทำประมง ในรูปแบบการลงทุนร่วมระหว่างผู้ประกอบการไทยกับผู้ประกอบการสาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อประกอบธุรกิจประมง ซึ่งเมื่อปี ๒๕๕๗ มีเรือประมงไทยโอนสัญชาติเป็นเรือสาธารณรัฐอินโดนีเซีย จำนวน ๑๒๓ ลำ เข้าไปทำการประมงในบริเวณทะเลอาราฟูรา (อิเรียนจายา) และทะเลจีนใต้ (บริเวณหมู่เกาะนาทูนา) ต่อมากระทรวงกิจการทางทะเลและประมงสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการระงับชั่วคราว (Moratorium) รวมระยะเวลา ๑ ปี (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ - เดือนตุลาคม ๒๕๕๘) เกี่ยวกับการชะลอการออกใบอนุญาตการทำประมง การห้ามขนถ่ายปลากลางทะเล การป้องกันและแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนของแรงงานประมง การกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อมิให้มีการทุจริต รวมทั้งการตรวจสอบบริษัทร่วมทุนและเรือประมงทั้งหมด ทำให้การทำประมงร่วมระหว่างไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียในขณะนั้นยุติลง และส่งผลให้ประเทศไทยขาดแคลนวัตถุดิบสัตว์น้ำมาป้อนโรงงานแปรรูปในประเทศเพื่อการบริโภคและเพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ รวมทั้งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านการประมงอื่น ๆ

อนึ่ง เมื่อปี ๒๕๖๔ สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ออกกฎกระทรวงกิจการทางทะเลและประมง ฉบับที่ ๓๓ เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ หลักปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการทำประมงในน่านน้ำสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เช่น สมุดบันทึกการทำประมง การสังเกตการณ์บนเรือประมงและเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ การจัดทำเครื่องหมายประจำเรือประมง เป็นต้น ผู้ประกอบการประมงนอกน่านน้ำของไทยอาจมีช่องทางและโอกาสในการเข้าไปทำการประมงได้อีกครั้งภายใต้กฎระเบียบใหม่ดังกล่าว และล่าสุด เมื่อต้นปี ๒๕๖๕ กระทรวงกิจการทางทะเลและประมงอินโดนีเซียประกาศเปลี่ยนนโยบายประมงจากรูปแบบ "Input-based Control" เป็นการประมงแบบ Measured Capture Control หรือการควบคุมปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ โดยจะใช้ระบบสัญญาในการให้สัมปทาน และกำหนดใบอนุญาต/โควตาการจับปลาสำหรับผู้ได้รับสัมปทานแต่ละรายและแบ่งพื้นที่สำหรับการทำประมง อีกทั้งผู้ได้รับสัมปทานต้องจ่ายค่าธรรมเนียมตามจำนวนสัตว์ทะเลที่จับได้ โดยจะให้สัมปทานกับบริษัทสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น สำหรับบริษัทต่างชาติจะต้องเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนกับบริษัทอินโดนีเซีย โดยขณะนี้ รัฐบาลอินโดนีเซียอยู่ระหว่างการจัดทำประจําติต่อร่างระเบียบดังกล่าว ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้ภายในปี ๒๕๖๕

๔.๓.๔ มาเลเซีย

๑) **ประเด็นเขตทางทะเล** ไทยกับมาเลเซียได้บรรลุผลในการเจรจาเพื่อกำหนดเขตแดนทางทะเลและมีการจัดทำความตกลงมาเป็นลำดับ ได้แก่ สนธิสัญญาร่วมกันเมื่อปี ๒๕๒๒ ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกันเมื่อปี ๒๕๒๓ ในการลากเส้นแบ่งทะเลอาณาเขตในระยะความยาว ๑๒ ไมล์ทะเล ๒ ส่วน ประกอบด้วย (๑) ทิศตะวันตก พื้นที่ตอนเหนือของช่องแคบมะละกา (ทะเลอันดามัน) บริเวณตั้งแต่ระหว่างเกาะตะรุเตาและเกาะลังกาวี และ (๒) ทิศตะวันออก ด้านทะเลอ่าวไทย เริ่มตั้งแต่ปากแม่น้ำโกลก

ออกไปในทะเลอ่าวไทย ส่วนเขตไหล่ทวีป ไทยกับมาเลเซียได้จัดทำสนธิสัญญาแบ่งเขตไหล่ทวีปเมื่อปี ๒๕๒๒ โดยสามารถตกลงกันได้เพียงระยะความยาว ๒๔ ไมล์ทะเล คงเหลือบริเวณซึ่งมีการอ้างสิทธิในพื้นที่ทับซ้อน ประมาณ ๗,๒๕๐ ตารางกิโลเมตร รัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ใต้ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย (Memorandum of Understanding between Malaysia and the Kingdom of Thailand on the Establishment of the Joint Authority for the Exploitation of the Resources of the Sea Bed in a Defined Area of the Continental Shelf of the Two Countries in the Gulf of Thailand) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งได้กำหนดพื้นที่พัฒนาร่วมไทย - มาเลเซีย (Joint Development Area: JDA) และองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia - Thailand Joint Authority: MTJA) เพื่อเสริมสิทธิและความรับผิดชอบแทนรัฐบาลทั้งสองในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ใต้ทะเลและใต้ดินที่ไม่มีชีวิตในบริเวณเหลื่อมล้ำกันเป็นเวลาห้าสิบปีนับจากวันที่บันทึกดังกล่าวมีผลบังคับใช้

ล่าสุด สืบเนื่องจากข้อ ๖ (๒) ของบันทึกความเข้าใจ ซึ่งได้กำหนดให้สองฝ่ายสามารถใช้กลไกปัจจุบันที่มีอยู่บริหารจัดการพื้นที่ทับซ้อนต่อไป หากยังไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างกันได้ MTJA ได้ศึกษาความคุ้มค่าของการขุดเจาะพลังงานบริเวณ JDA และมีข้อเสนอแนะให้ทั้งสองประเทศพิจารณายืนยันการมีผลบังคับใช้ของ MOU ต่อไปภายหลังปี ๒๕๗๒ เพื่อความต่อเนื่องในการสำรวจและพัฒนาทรัพยากรในพื้นที่ JDA ทั้งนี้ คณะรัฐบาลไทยได้รับทราบการยืนยันการมีผลบังคับใช้ต่อไปของบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าวแล้ว และรัฐบาลมาเลเซียได้แจ้งให้ MTJA ทราบว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐ รัฐบาลมาเลเซียได้ให้การยืนยันการมีผลใช้บังคับต่อไปของ MOU ข้อ ๖ (๒)

๒) ประเด็นความสัมพันธ์ด้านกิจการทางทะเล การตั้งพื้นที่ JDA นำไปสู่การจัดทำสัญญาแบ่งปันผลผลิต (Production sharing contract: PSC) เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๗ ซึ่งกำหนดให้ทั้งสองฝ่าย คือ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทน้ำมันแห่งชาติมาเลเซีย (Petronas) ทำสัญญาการซื้อขายก๊าซธรรมชาติฝ่ายละร้อยละ ๕๐ อีกทั้งยังมีการจัดตั้ง บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซีย (ประเทศมาเลเซีย) จำกัด เพื่อบริหารจัดการและดำเนินโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซียในห้วงต่อมา

๔.๓.๕ **ราชอาณาจักรกัมพูชา** การจัดการเขตทางทะเลมีความคืบหน้าดังนี้ ๑) กัมพูชาประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี ๒๕๑๕ และไทยประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี ๒๕๑๖ โดยการประกาศเขตไหล่ทวีปของทั้งสองประเทศทำให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกันประมาณ ๒๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร และ ๒) ไทยและกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทยกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน (OCA) เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ซึ่งแสดงเจตนารมณ์ของทั้งสองฝ่ายในการเร่งเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่ไทยและกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน ทั้งนี้ ไทยและกัมพูชาอยู่ระหว่างการเจรจาในกรอบกลไกคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิคไทย-กัมพูชา (Joint Technical Committee: JTC) บนพื้นฐานของ MoU ปี ๒๕๔๔

๔.๓.๖ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

๑) **ประเด็นเขตทางทะเล** ไทยและเวียดนามมีการเจรจาเขตทางทะเลร่วมกันตั้งตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ นำไปสู่การแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๐ และแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ โดยเขตทางทะเลระหว่างไทยและเวียดนามเริ่มตั้งแต่จุดเหนือสุดของพื้นที่องค์กรแสวงประโยชน์ร่วมไทย-มาเลเซีย แล้วทอดยาวไปบรรจบเส้นแบ่งเขตทางทะเลระหว่างเวียดนามและกัมพูชา ทั้งนี้ เมื่อไทยและมาเลเซียได้ตกลงจัดตั้ง JDA เมื่อปี ๒๕๒๒ ยังมีพื้นที่ทับซ้อนกับเส้นเขตไหล่ทวีปที่เวียดนามอ้างสิทธิเป็นเนื้อที่ประมาณ ๘๖๗ ตารางกิโลเมตร ทำให้ทั้งไทย มาเลเซีย และเวียดนามไม่สามารถแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดังกล่าวได้ จึงมีการเจรจาอย่างเป็นทางการซึ่งนำไปสู่การตกลงในหลักการให้จัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมสามฝ่ายและตกลงสัดส่วนการแบ่งผลประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต พร้อมทั้งจัดตั้งกลไก Informal Working Group (IWG) เพื่อการหารือในรายละเอียด อย่างไรก็ตาม ทั้งสามฝ่ายเห็นชอบร่วมกันว่าความตกลงนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อ การแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตทางทะเลต่าง ๆ ในอนาคต

๒) **ประเด็นความสัมพันธ์ด้านกิจการทางทะเล**

(๑) **ด้านพลังงาน** การจัดการเขตทางทะเลระหว่างไทยและเวียดนามได้นำไปสู่ การออกสัมปทานการสำรวจและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพลังงาน ซึ่งบริษัท ปตท.๑ สำรวจพบปิโตรเลียม และก๊าซธรรมชาติจากแหล่งอาทิตย์ซึ่งรวมกับแหล่งบงกช ได้รับพระราชทาน นามว่า แหล่งนวมินทร์

(๒) **ด้านการทำประมง** พบเหตุการณ์รุกล้ำน่านน้ำเพื่อทำประมงแบบผิดกฎหมายจากฝั่งเวียดนามเป็นระยะ อย่างไรก็ตาม ไทยและเวียดนามได้จัดตั้งกลไกคณะทำงานย่อยเพื่อแก้ไขปัญหา การทำประมงผิดกฎหมาย ภายใต้คณะทำงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่าง ไทยกับเวียดนาม (Joint Working Group on Political and Security Cooperation: JWG on PSC) และ คณะทำงานร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Joint Working Group between the Inter-Ministerial Working Group of 689 and the Thai Working Group on Combating IUU Fishing) ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการแลกเปลี่ยน ข้อมูลการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ระหว่างไทยกับเวียดนาม (Draft MoU between the Department of Fisheries, Ministry of Agriculture and Cooperatives of Thailand and the Directorate of Fisheries, Ministry of Agriculture and Rural Development of Vietnam on Combating Illegal, Unreported and Unregulated Fishing)

๕. สถานการณ์ภายในประเทศ

๕.๑ ภาพรวม การประเมินสถานการณ์การใช้ประโยชน์จากทะเลในพื้นที่ของไทย รวมถึงโอกาสและความท้าทาย เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ แผนงาน และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงอย่างเป็นองค์รวม (Comprehensive security) มีการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ๑) เศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง ๒) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓) ความมั่นคงของมนุษย์ ๔) สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล (Maritime security and maritime safety) และ ๕) การส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรศาสตร์ (Ocean governance) รายละเอียดมีดังนี้

๕.๒ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นับแต่ห้วงปี ๒๕๖๓ ประกอบกับการดำเนินมาตรการด้านสาธารณสุขซึ่งให้วงเงินกิจกรรมที่มีการรวมตัวและเคลื่อนย้ายของประชาชน ทั้งภายในและระหว่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญให้ภาคเศรษฐกิจหลายส่วนหยุดชะงักหรือชะงักงัน โดยโอกาสของพื้นที่ตัวในอนาคตขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของประเทศในการควบคุมโรคและการผ่อนคลายมาตรการเชิงป้องกันซึ่งอนุญาตให้มีการเดินทางพร้อมกับการกักกันดูแลทางสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสถานการณ์ของเศรษฐกิจภาคทะเลแต่ละส่วนยังมีปัจจัยที่ต้องติดตาม ดังนี้

๕.๒.๑ การทำประมง ภาคเศรษฐกิจการทำประมงทะเลของไทยมีปัจจัยส่งเสริมจากตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และระบบนิเวศที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำปริมาณมากและมีความหลากหลายทางชนิดพันธุ์สูงนำไปสู่การทำประมงหลายประเภทและหลายขนาดในแต่ละพื้นที่และชนิดสัตว์น้ำ รวมทั้งการทำประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ผลผลิตจากการทำประมงจึงมีความสำคัญทั้งด้านความมั่นคงทางอาหารระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับสากล อีกทั้งก่อให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้วย ทั้งนี้ ภาครัฐพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมงด้วยการปฏิรูปกฎหมายและระบบการกักกันดูแลการทำประมงทะเลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยได้ออกพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎระเบียบด้านการประมงทะเลตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการออกไปอนุญาตทำการประมงในระดับที่เหมาะสมกับผลผลิตของทรัพยากร การควบคุมเครื่องมือที่ใช้ทำการประมง การปรับปรุงมาตรการควบคุมกองเรือการจัดการสัตว์น้ำที่จับได้ และกลไกการยับยั้งการละเมิดกฎหมาย ในกรณีนี้ จึงมีการประเมินแนวโน้มว่า การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ประกอบกับการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล จะทำให้ปริมาณผลผลิตจากการทำประมงเพิ่มขึ้นและช่วยป้องกันปัญหาการขาดแคลนสินค้าประมง อย่างไรก็ตาม อาจเกิดปัญหาราคาสินค้าตกต่ำหากปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด โดยสถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ทั้งความต้องการบริโภคสินค้าสัตว์น้ำในประเทศและปริมาณการส่งออกลดลง นำไปสู่ปัญหาอุปทานส่วนเกินในตลาดและราคาผลิตภัณฑ์จากการประมงตกต่ำระยะหนึ่ง

ทั้งนี้ การสร้างรายได้จากภาคประมงมีโอกาสจากการดำเนินการขนส่งที่กลับมาเป็นปกติหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการสร้างโอกาสส่งออกสินค้าประมงผ่านการเปิดเส้นทางขนส่งสินค้าประมงผ่านทางรถไฟความเร็วสูงจากประเทศลาวไปประเทศจีน ซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมด้าน

การตรวจสอบกักกันสินค้าประมง อย่างไรก็ตามก็ดี ควรมีการเตรียมการรับความท้าทายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าประมง ได้แก่ การปรับตัวต่อกฎระเบียบทางการค้าของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะข้อกำหนดที่ไม่ใช่ภาษีเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าประมง อาทิ มาตรการด้านสุขอนามัย แรงงาน สิ่งแวดล้อม ยกตัวอย่างกรณีการจัดการปัญหาการทำประมง IUU ของสหภาพยุโรป และกฎหมายว่าด้วยการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำเพื่อคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม (Marine Mammal Protection Act: MMPA) ของสหรัฐฯ รวมถึงความพยายามในการผลักดันมาตรการห้ามการอุดหนุนประมง และเพิ่มการใช้ประโยชน์จากเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) ในปัจจุบันและอนาคต

๕.๒.๒ การท่องเที่ยวบริเวณทะเลและชายฝั่ง ประเทศไทย พึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวเป็นสัดส่วนสำคัญ โดยช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประเมินว่ารายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่าถึง ๓ ล้านล้านบาท หรือร้อยละ ๑๐ ของ GDP อีกทั้งรายได้ ๑ ใน ๓ มีที่มาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวทางทะเลทั้งฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทยยังได้รับความนิยมสูงในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ กิจกรรมพักผ่อนและชมทิวทัศน์ ชายหาด หมู่บ้านชาวประมงและชาวเล กิจกรรมการเล่นเรือและกีฬาทางน้ำ และการดำน้ำ ทำให้เกิดรายได้แก่ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงรายได้จากการค้าสินค้าอุปโภคบริโภค การให้บริการที่พัก ยานพาหนะ และกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนประเภทอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม มาตรการระงับการเดินทางระหว่างประเทศและการเดินทางข้ามพื้นที่ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลงเกือบทั้งหมดในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ทั้งนี้ การฟื้นตัวของภาคเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว รวมถึงในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการควบคุมโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นเงื่อนไขผ่อนปรนมาตรการเกี่ยวกับการเดินทางเข้าออกประเทศเพื่อการรับนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนหนึ่ง อีกทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการท่องเที่ยวไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและความยั่งยืนทั้งในมิติสังคมและสิ่งแวดล้อม (Sustainable Tourism Growth) ประกอบกับการลดการพึ่งพาการนำเข้านักท่องเที่ยวแบบเน้นปริมาณ ซึ่งกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ด้วย

๕.๒.๓ การขนส่งทางทะเล ไทยได้รับประโยชน์จากการขนส่งทางทะเลหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็นการลำเลียงสินค้าในประเทศ การนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศ และการเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างรายได้จากภาคบริการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงเรือ การนำร่อง และการจ้างงานคนประจำเรือ อีกทั้งตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทยซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับเส้นทางการเดินเรือระหว่างประเทศทั้งฝั่งทะเลจีนใต้-มหาสมุทรแปซิฟิก และฝั่งทะเลอันดามัน-มหาสมุทรอินเดีย มีส่วนส่งเสริมศักยภาพของประเทศให้สามารถยกระดับการดำเนินกิจการด้านการขนส่งเพื่อเป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาค โดยมีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ ๑) การดำเนินยุทธศาสตร์และแผนงานระดับประเทศ รวมถึงแผนการพัฒนาระบบขนส่งของไทยระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งกำหนดเป้าหมายที่จะส่งเสริมขีดความสามารถของประเทศไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางการขนส่งในภูมิภาคอาเซียน โดยให้มีการเชื่อมต่อกับโครงการพัฒนาสำคัญ โดยเฉพาะเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) และระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (Southern Economic Corridor) ๒) การจัดทำกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค เพื่อส่งเสริมความเชื่อมต่อด้านการคมนาคม อาทิ กรอบอาเซียน กลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) กลุ่มการพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่ายระหว่าง อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) และความคิดริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลาย สาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และ ๓) การดำเนินยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจ อาทิ โครงการ Belt and Road Initiative ของจีน ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาการออกแบบและใช้ประโยชน์จาก ความเชื่อมต่อของโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมของไทย อาทิ ประเด็นการสร้างเส้นทางเชื่อมต่อของ การขนส่งระหว่างอ่าวไทยและทะเลอันดามัน และการเชื่อมต่อกับเส้นทางรถไฟความเร็วสูงจีน-ลาว ซึ่งเปิดให้บริการเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ เพื่อเพิ่มช่องทางการขนส่งสินค้าทางบกจากไทย

ขณะเดียวกัน การส่งเสริมกิจการด้านพาณิชย์ของไทยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) การเตรียมความพร้อมภายในประเทศ ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการคมนาคมทางน้ำ และความเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่น การส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การต่อเรือ การจราจรทางน้ำ และการประกันภัยทางทะเล ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ ภายในประเทศเพื่อรองรับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคมนาคมทางทะเล โดยเฉพาะ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. ๑๙๘๒ รวมถึงความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และ ๒) การตอบสนองต่อพลวัตจากภายนอก อาทิ ความเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานระหว่างประเทศและ ข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัยทางทะเลขององค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งในบริบทหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะให้ความสำคัญต่อการเฝ้าระวังทางสาธารณสุข และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) มากขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อการเชื่อมต่อด้านคมนาคมซึ่งมี ผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่มอาจมีความเสี่ยงต่อการนำไปขยายผลเป็นประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองได้

๕.๒.๔ การผลิตพลังงานเชื้อเพลิง การผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในทะเลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ โดยเป็นแหล่งหลักที่จัดหาก๊าซธรรมชาติส่วนใหญ่ของความต้องการ ใช้ภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาคการผลิตไฟฟ้า อุตสาหกรรม การขนส่ง และครัวเรือน อาทิ แหล่งเอราวัณ แหล่งบงกช แหล่งอาทิตย์

๕.๓ สถานการณ์ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การระงับกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ ในห้วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมถึงการท่องเที่ยวในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง ประกอบ กับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูอย่าง มีนัยสำคัญ และนำไปสู่การถอดบทเรียนสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน อาทิ การดำเนินการ เพื่อสำรวจพืช สัตว์ และสภาพพื้นที่ เพื่อตรวจสอบสถานภาพทรัพยากร ติดตามการเปลี่ยนแปลงและ ประเมินผลอย่างเป็นระบบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ อีกทั้งสังคมมีความตื่นตัวในเรื่อง การสร้างความตระหนักรู้ ถึงความจำเป็นของการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืนหลังการผ่อนคลาย มาตรการควบคุมโรคต่อไป อย่างไรก็ตาม การรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยยังมีความท้าทาย จากปัญหามลพิษ ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร รวมถึงความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศระยะยาวด้วย

๕.๓.๑ สถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การสำรวจเมื่อปี ๒๕๖๔ มีการประเมิน สถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

๑) **ปะการัง** มีพื้นที่ ๑๔๙,๑๘๓ ไร่ แบ่งเป็น ฝั่งอันดามัน ๗๓,๓๕๖ ไร่ และ ฝั่งอ่าวไทย ๗๕,๘๒๗ ไร่ มีสัดส่วนสมบูรณ์-ดี ร้อยละ ๕๔.๙ และ ร้อยละ ๔๙.๒ ตามลำดับ แต่ยังคงพบ ปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาวทุกปีในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน โดยเฉพาะบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ซึ่งอาจเกิดจากอุณหภูมิในน้ำทะเลที่สูงขึ้นและตะกอนจากชายฝั่ง

๒) **แหล่งหญ้าทะเล** มีพื้นที่ ๑๖๐,๖๒๘ ไร่ มีสัดส่วนสมบูรณ์-ดีมาก ร้อยละ ๒๘ โดยพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๓) **สัตว์ทะเลหายาก** มีรายงานพบการวางไข่ของเต่าทะเลเพิ่มขึ้น ยกเว้นประเภท เต่าตนุซึ่งจำนวนการวางไข่ลดลง นอกจากนี้ พบเหตุสัตว์ทะเลหายากเกยตื้นมีแนวโน้มมากขึ้นเพราะสาเหตุจาก การติดเครื่องมือประมงและการกินขยะทะเล

๔) **พื้นที่ป่าชายเลน** คงสภาพรวมทั้งสิ้น ๑.๗๓ ล้านไร่ ซึ่งมีเนื้อที่เพิ่มขึ้น ๒๑๑,๙๕๙ ไร่ จากมาตรการทวงคืนผืนป่าและการฟื้นฟูป่าชายเลน ทั้งนี้ ยังแบ่งเป็นพื้นที่ป่าชายเลนจำนวน ๔๗,๑๔๙ ไร่ และป่าพรุ ๓๗,๑๓๙ ไร่

๕) **การกัดเซาะชายฝั่ง** มีพื้นที่ที่เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๘๒๒.๘๑ กิโลเมตร ซึ่งลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ โดยสาเหตุหลักของการกัดเซาะชายฝั่ง ได้แก่ แนวป้องกัน ธรรมชาติถูกทำลาย การกัดเซาะจากโครงสร้างวิศวกรรมชายฝั่งที่รบกวนสมดุลตะกอนและการเลี้ยวเบนของ กระแสน้ำ การเปลี่ยนทางน้ำของปากแม่น้ำ การปรับสมดุลใหม่ของชายฝั่ง และการกัดเซาะจากพายุหรือ คลื่นสึนามิ อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่มีความพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง

๕.๓.๒ **มลพิษ** เป็นสภาพปัญหาซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดของการกำกับดูแลกิจกรรมของมนุษย์ที่ ส่งผลเชิงลบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสุขภาพของชุมชนชายฝั่ง โดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

๑) **ปัญหาการจัดการน้ำเสีย** แนวโน้มของคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ มีค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคงที่ อย่างไรก็ตาม พบปัญหาการปล่อยน้ำเสีย จากแหล่งชุมชนและสถานประกอบการอย่างฟาร์มปศุสัตว์บริเวณปากแม่น้ำรอบอ่าวไทยตอนใน ซึ่งส่งผลให้ คุณภาพน้ำบริเวณดังกล่าวเสื่อมโทรมและส่งผลต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๒) **ขยะทะเล** พบปริมาณขยะบริเวณปากแม่น้ำ ๙ สายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในห่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยส่วนใหญ่เป็นพลาสติก บรรจุภัณฑ์อาหาร และขยะ ทางการแพทย์ (Medical Waste)

๓) **ปรากฏการณ์การสะสมของแพลงก์ตอนพิษหรือน้ำทะเลเปลี่ยนสี** เกิดขึ้น เนื่องจากการเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วของแพลงก์ตอน ซึ่งบางชนิดเป็นเหตุทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ลดปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ หรือปล่อยสารพิษบางชนิดที่เป็นอันตราย (Biotoxin) จนทำให้สัตว์น้ำตาย เป็นจำนวนมากได้ ปรากฏการณ์ดังกล่าวยังสัมพันธ์โดยตรงกับกิจกรรมซึ่งมีผลต่อการเพิ่มปริมาณอินทรีย์สาร บริเวณชายฝั่ง อาทิ การปล่อยน้ำเสียจากครัวเรือนแบบไม่ผ่านการบำบัด การท่องเที่ยว การเกษตรและ อุตสาหกรรม และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

๔) **มลพิษจากเรือและสิ่งติดตั้งในทะเล** รวมถึงสมอ ท่อก๊าซ สายเคเบิลใต้น้ำ แท่นปิโตรเลียม เป็นอุบัติภัยที่มีความเสี่ยงอันขึ้นอยู่กับความรัดกุมของมาตรการรักษาความปลอดภัย (Safety) ของผู้ประกอบการ ประกอบกับการเตรียมความพร้อมของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณภัย โดยสามารถส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาว รวมถึงปัญหา สารพิษตกค้าง อาทิ การรั่วไหลของน้ำมันและสารเคมี การเกิดตะกอนจากการก่อสร้าง

ทั้งนี้ **มลพิษจากเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหล** รายงานจากกรมควบคุมมลพิษระหว่างปี ๒๕๔๐ - ๒๕๖๕ ระบุว่าเกิดเหตุรั่วไหลเกิดขึ้นถึง ๑๗๖ ครั้ง โดยมีที่มาจากทั้งท่อน้ำมันใต้ทะเลและเรือขนส่ง แม้ว่าเหตุการณ์ส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในรูปแบบของคราบน้ำมันที่เคลื่อนตัวเข้าสู่ชายฝั่งและก่อมลพิษในพื้นที่การท่องเที่ยว การทำประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการย่อยสลายน้ำมันด้วยเคมี ซึ่งส่งผลให้น้ำมันจมตัวลงสู่พื้นทะเลและปะปนอยู่กับสสารในทะเล อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและสะสมผ่านกระบวนการห่วงโซ่อาหารไปยังมนุษย์ได้

๕.๓.๓ **ความเสี่ยงระยะยาวอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)** ไทยตระหนักถึงประเด็นความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยปัจจุบันอยู่ในห้วงเวลาของการดำเนินการตามเป้าหมายเพื่อการลดก๊าซเรือนกระจกตามความตกลง Paris Agreement ค.ศ. ๒๐๑๕ ระยะที่ ๒ (ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๗๓) ด้วยแนวทางของ “การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด” (Nationally Determined Contributions: NDCs) ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลในรูปแบบของปรากฏการณ์ด้านภูมิอากาศ ซึ่งสามารถรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของลมประจำฤดู (Monsoon) การเกิดสภาวะสุดขีดของสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ (Extreme weather) การเพิ่มระดับอุณหภูมิโดยเฉลี่ยและผลกระทบต่อระบบนิเวศซึ่งต้องมีการติดตามต่อไป

๕.๓.๔ **ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** จำแนกเป็น ๓ ประเด็น

๑) **ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรประมง** พบกรณีความขัดแย้ง ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างชาวประมงที่ทำการประมงด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันในพื้นที่ที่ทับซ้อนกัน การทำประมงโดยผิดกฎหมายในเขตที่ไม่ได้รับอนุญาตทั้งการกระทำโดยเจตนาและด้วยข้อจำกัดทางเทคนิค และวิธีการทำประมง และกรณีชาวประมงที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินมาตรการของรัฐเกี่ยวกับการจัดการปัญหาการทำประมง IUU อาทิ การจำกัดประเภทเครื่องมือประมงและจำนวนเรือประมงที่ได้รับอนุญาต การเพิ่มต้นทุนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในกลุ่มชาวประมงรายย่อยที่มีทุนประกอบการต่ำ การบังคับใช้กฎหมายบางส่วนซึ่งไม่สอดคล้องกับวิถีปฏิบัติในท้องถิ่น

๒) **การดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่** ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับทิศทางของการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชายฝั่ง ระหว่างการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ กับการดำเนินเศรษฐกิจซึ่งอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ กรณีแผนการพัฒนาโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่ในช่วงชะลอการดำเนินโครงการเพื่อรอผลการประเมินสิ่งแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Strategic Environment Assessment: SEA) หลังจากได้รับการคัดค้านจากชุมชนในพื้นที่ซึ่งห่วงกังวลว่าโครงการดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลเสียต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล

๓) ความขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากที่ดินบริเวณชายฝั่ง รวมถึง

- (๑) การบุกรุกพื้นที่ชายฝั่งและป่าชายเลน เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพาะปลูก และสร้างที่อยู่อาศัยหรือรีสอร์ทในพื้นที่ที่ไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะพื้นที่ป่าชายเลนตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔
- (๒) ความทับซ้อนของที่ทำกินของประชาชนกับพื้นที่ของรัฐ อันเป็นผลเนื่องจากการแนวเขตการใช้ที่ดินที่ยังไม่กำหนดชัดเจน อาทิ บริเวณอ่าวพังงา จังหวัดพังงา ภูเก็ต และกระบี่ และ (๓) การจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินงอกใหม่หลังแนวป้องกันกักเซาะชายฝั่ง (พื้นที่โดนตกรน้ำ) ซึ่งพบบริเวณพื้นที่อ่าวไทยตอนบน อาทิ จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

๕.๔ สถานการณ์ด้านความมั่นคงของมนุษย์ (Human security) กลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางต่อภัยที่เกิดขึ้นในทะเล สามารถจำแนกเป็น ๓ กลุ่มหลัก ได้แก่

๑) ประชากรชุมชนชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่ยังชีพด้วยการทำประมง มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุทางทะเลโดยตรง รวมถึงมลภาวะจากน้ำมัน สารเคมีรั่วไหล หรือขยะทะเล สภาพอากาศแปรปรวนและการเกิดภัยพิบัติ และการติดโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำที่มีการแพร่กระจายผ่านการคมนาคมทางทะเล ฯลฯ จึงควรได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การดำเนินการด้านการให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินและสาธารณสุขทางทะเล ตลอดจนการเสริมทักษะแรงงานซึ่งสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

๒) กลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเล ประเทศไทยมีกลุ่มคนพื้นเมืองดั้งเดิมที่รักษาวัฒนธรรมประจำกลุ่มและวิถีชีวิตใกล้ชิดกับธรรมชาติทางทะเล หรือกลุ่มชาวเล ซึ่งแบ่งได้ ๓ กลุ่มใหญ่ ได้แก่ "อูรักลาโว้ย" "มอแกน" และ "มอแกน" โดยมีถิ่นฐานบริเวณพื้นที่ ๕ จังหวัดชายทะเลอันดามัน (ระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต และสตูล) และมีการยังชีพด้วยการทำประมงแบบพื้นบ้านเป็นหลัก ทั้งนี้ กลุ่มดังกล่าวบางส่วนมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานแบบสอดคล้องกับฤดูกาลจากอิทธิพลของลมมรสุม โดยใช้ชีวิตในเรือในช่วงฤดูที่ทะเลราบเรียบ และรวมกลุ่มตั้งที่พักชั่วคราวในระหว่างฤดูที่มีพายุคลื่นลมจัด อีกทั้งประชากรบางส่วนไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาและข้อมูลด้านกฎหมาย ทำให้ประสบปัญหาเรื่องการครอบครองและใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อตั้งหลักแหล่ง เมื่อมีการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในทะเลอันดามัน อาทิ (๑) ความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ทำกินในทะเล ซึ่งเกิดจากการถูกขับไล่ออกจากที่ดินซึ่งผู้ประกอบการท่องเที่ยวถือเอกสารสิทธิครอบครองหรือพื้นที่ที่ประกาศเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล (๒) ปัญหาการไร้สัญชาติและการเข้าไม่ถึงบริการของรัฐ จึงมีการรวมตัวเพื่อเรียกร้องการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์รวมถึงชาวเลเพื่อการออกกฎหมายรองรับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี รวมถึง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination: CERD) ตลอดจนปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples: UNDRIP)

๓) แรงงานประมงทะเล เศรษฐกิจภาคประมงทะเลของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ยังต้องใช้แรงงานจำนวนมาก (Labor-intensive sector) จึงจำเป็นต้องอาศัยแรงงานต่างชาติเป็นสัดส่วนสำคัญ อย่างไรก็ตาม สถานะทางกฎหมายของกลุ่มแรงงานดังกล่าวมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการเข้าถึง

การจ้างงาน โดยแรงงานลักลอบหลบหนีเข้าเมืองมีข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงสวัสดิการและบริการสาธารณสุข อีกทั้งมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และถูกบังคับใช้แรงงานรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการบังคับใช้แรงงานบนเรือประมง ทั้งนี้ ภาครัฐได้มีความพยายามแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์และสิทธิของแรงงานต่างชาติน่าเป็นลำดับ ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ร่วมบริการช่วยเหลือแรงงานต่างด้าว จำนวน ๑๐ ศูนย์ ในพื้นที่ ๑๐ จังหวัดเมื่อปี ๒๕๕๙ เพื่อให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาด้านแรงงาน และการออกกฎหมาย อาทิ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้ลูกจ้างในงานประมงทะเลได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมงที่มีความแตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไป เนื่องจากมีความเสี่ยงภัยทางทะเลและมีระยะเวลาการทำงานที่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน อันเป็นการส่งเสริมและเพิ่มความสามารถในการประกอบกิจการประมงของประเทศ โดยได้กำหนดหน้าที่ของเจ้าของเรือและการปฏิบัติหน้าที่ของแรงงานประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพื่อเป็นการอนุวัติการตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๘๘ ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ค.ศ. ๒๐๐๗

๕.๕ สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล (Maritime security and maritime safety)

๕.๕.๑ อาชญากรรมและการกระทำผิดในพื้นที่ทางทะเล พบการกระทำผิดที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ๑) การหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศรอบบ้าน ๒) การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย ได้แก่ ยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์ และ ๓) การกระทำผิดเกี่ยวกับการทำประมง เช่น การใช้เครื่องมือทำประมงที่ผิดกฎหมายหรือไม่ได้รับอนุญาต การลักลอบทำประมงในพื้นที่ห้าม การใช้แรงงานที่ผิดกฎหมายในภาคการประมง การลักลอบทำประมงในน่านน้ำไทยโดยเรือต่างชาติ และการใช้บริการท่าเทียบเรือของเรือประมงที่ผิดกฎหมาย

๕.๕.๒ อุบัติภัยทางทะเล พบเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและเหตุอื่น ได้แก่ ๑) อุบัติภัยทางเรือ อาทิ เรือล่ม เรือโดนกัน ชนกัน หรืออัปปาง ซึ่งนอกเหนือจากที่ทำให้ลูกเรือพลัดตกน้ำหรือสูญหายแล้ว อาจก่อให้เกิดมลพิษจากคราบน้ำมันรั่วไหล และ ๒) อุบัติภัยบนแท่นผลิตหรือชุดเจาะพลังงานเชื้อเพลิง และเรือขนส่งสินค้า โดยเฉพาะเหตุระเบิดและไฟไหม้ ซึ่งในกรณีที่เกิดเหตุดังกล่าวมีวัตถุไวไฟและมีตำแหน่งใกล้เคียงพื้นที่ชุมชน อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นวงกว้างได้ โดยเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงถึงความจำเป็นในการส่งเสริมและกำกับดูแลมาตรฐานความปลอดภัยของการเดินเรืออย่างเข้มงวด อีกทั้งการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการแจ้งเตือนเหตุ และการค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue) ร่วมกับภาครัฐ

๕.๕.๓ ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดในทะเล พบปรากฏการณ์สำคัญ ดังนี้ ๑) การเกิดพายุที่อาจเป็นปัจจัยให้เกิดอุบัติเหตุทางทะเล ประเทศไทยมีลมมรสุมประจำฤดูที่ส่งผลต่อสภาพภูมิอากาศของประเทศ ได้แก่ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามันในห้วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งทำให้เกิดความชื้นและพายุฝน และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในห้วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งนำพาความหนาวเย็นและความแห้งแล้ง นอกจากนี้ ยังมีอิทธิพลจากร่องมรสุมและพายุหมุนเขตร้อนซึ่งทำให้เกิดฝนตกหนักในพื้นที่ที่เกิดปรากฏการณ์ด้วย อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศสามารถส่งผลให้เกิดสภาวะสุดขีดของสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ (Extreme weather) อันรวมถึงการเกิดพายุและคลื่นลมที่รุนแรงขึ้นด้วย และ ๒) **สึนามิ** มีสาเหตุที่สำคัญคือการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยา อาทิ การเคลื่อนตัวของแผ่นเปลือกโลก การระเบิดของภูเขาไฟหรือดินถล่มในพื้นที่ใต้ทะเล ตลอดจนการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ซึ่งมีผลต่อการเคลื่อนไหวของมวลน้ำและคลื่นขนาดใหญ่ โดยระยะที่ผ่านมาพบการเกิดสึนามิทั้งฝั่งมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก แต่ไม่มีแบบแผนหรือวงรอบที่ชัดเจน

๕.๖ สถานการณ์ด้านการส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรภิบาล (Ocean governance) การบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ระยะที่ผ่านมา ได้ทำให้มีกลไกสำหรับการบริหารจัดการทางทะเลให้เป็นเอกภาพ ทั้งในระดับนโยบายซึ่งมีการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติ ภายใต้กลไกคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) และระดับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เพื่อบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทางทะเล อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการของภาครัฐด้านกิจการทางทะเลระดับปฏิบัติในภาพรวมยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะการพัฒนาเครื่องมือกลาง เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทรร่วมกัน โดยมีการรักษาสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการรักษาทรัพยากรอย่างยั่งยืน อีกทั้งมีความสอดคล้องกับทั้งกฎหมายภายในและพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถจำแนกประเด็นการบริหารจัดการของภาครัฐที่สามารถส่งเสริม ดังนี้

๕.๖.๑ การบริหารจัดการซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ โดยผู้ปฏิบัติงานภาครัฐยังมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนโยบายและกิจการทางทะเลที่จำกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่อำนาจแตกต่างกันยังขาดการบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อดำเนินงานร่วมกัน อีกทั้งประเทศไทยยังไม่มีองค์กรที่จัดการความรู้ทางทะเลแบบองค์รวมซึ่งสามารถสนับสนุนการดำเนินงานภาครัฐได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเตรียมความพร้อมทางเทคโนโลยีใหม่ อาทิ ฐานข้อมูลทางทะเลแบบ Big Data และ Open Government Data

๕.๖.๒ การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะการอนุวัติการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. ๑๙๘๒ โดยการดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะทำให้ไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีอย่างครบถ้วน ยังนำไปสู่การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอันสอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในสาขาต่าง ๆ รวมถึงประเด็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นใหม่ อาทิ การอนุรักษ์และการใช้อย่างยั่งยืนซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลในพื้นที่นอกเขตอำนาจรัฐ (Biological Diversity of Areas beyond National Jurisdiction - BBNJ)

๕.๖.๓ การจัดทำเครื่องมือกลางสำหรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทะเล เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรทางทะเลร่วมกันแบบบูรณาการ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการพัฒนาแผนที่ One Marine Chart การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลระดับชาติ (Marine Spatial Planning - MSP) การแบ่งเขตจังหวัดทางทะเล และการนำดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI) มาใช้วัดผลการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย

๕.๖.๔ การเตรียมความพร้อมสำหรับประเด็นเกิดใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาพัฒนาการปัจจุบัน การกำหนดผลประโยชน์และท่าทีของไทย และการแบ่งมอบหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อาทิ เศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) การรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ รวมถึงการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) ค.ศ. ๑๙๘๓ ตลอดจนการพิจารณาเข้าเป็นภาคีหรือปฏิบัติตามอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ง

ตารางเปรียบเทียบนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ตารางเปรียบเทียบนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

หัวข้อ	ฉบับที่ ๑ ¹	ฉบับที่ ๒ ²	ฉบับที่ ๓ ³	ฉบับที่ ๔ ⁴
จำนวนนโยบาย/ยุทธศาสตร์	๖ นโยบาย ๑๒ ยุทธศาสตร์	๗ วัตถุประสงค์ ๒๕ นโยบาย	๕ วัตถุประสงค์ ๑๙ นโยบาย	๖ ยุทธศาสตร์ ๓๗ แนวทาง ดำเนินการ
ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล				
๑. ด้านความมั่นคง เกราะข อำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนทางทะเล (แผนฯ ฉบับที่ ๔ เพิ่มคำว่าเขตอำนาจของชาติทางทะเล)	✓	✓	✓	✓
๒. ด้านความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยในทะเล บรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ทางทะเล	✓	✓	✓	✓
๓. ด้านเศรษฐกิจ ความเจริญรุ่งเรือง ความสมบูรณ์มั่งคั่งที่ยั่งยืนของชาติ และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน	✓	✓	✓	✓
๔. เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของชาติ เป็นที่ยอมรับในประชาคมระหว่างประเทศด้านกิจกรรมทางทะเล		✓	✓	✓
๕. ผลประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนจากทะเลและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว				✓
ประเด็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์				
๑. ด้านความมั่นคงทางทหารและการเมืองระหว่างประเทศ				
- พัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรือให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม	✓	✓	✓	✓
- เสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ	✓	✓	✓	✓
- เร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน	✓	✓	✓	✓
- พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานทางทะเลของมิตรประเทศ			✓	✓
๒. ด้านการพาณิชย์นาวีและการขนส่งทางทะเล				
- ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการพาณิชย์นาวี	✓			✓
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการขนส่งทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นอย่างเพียงพอ	✓			
- ป้องกันและรักษาระบบการคมนาคมขนส่งทางทะเล พัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรือในการคุ้มครองเส้นทางลำเลียงขนส่งทางทะเล		✓		
- ดำเนินการทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อลดผลกระทบจากความขัดแย้งทางทะเลที่มีต่อการใช้ประโยชน์เส้นทางลำเลียงขนส่งทางทะเลของประเทศ		✓	✓	
- สร้างความเข้าใจกับประเทศที่บังคับใช้กฎหมายรุนแรง เพื่อคุ้มครองเรือไทยและคนไทย				✓
- ดำเนินการทางการทูตและการทหารเพื่อสนับสนุนความร่วมมือในการจัดการปัญหาโจรสลัด				✓
- ส่งเสริมและพัฒนาท่าเรือฝั่งอันดามันเพื่อเชื่อมโยงกับฝั่งอ่าวไทย	✓	✓		
- ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายคมนาคมขนส่งทางทะเลเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค			✓	✓
- พัฒนากิจการทำเรือ ตู้ต่อเรือ และตู้ซ่อมเรือ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ		✓		

¹ นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๓๖)

² นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๖

³ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒)

⁴ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)

หัวข้อ	ฉบับที่ ๑ ¹	ฉบับที่ ๒ ²	ฉบับที่ ๓ ³	ฉบับที่ ๔ ⁴
- วางแผนเตรียมการใช้เรือและสิ่งอำนวยความสะดวกของกิจการพาณิชย์นาวีเพื่อประโยชน์ในการป้องกันประเทศในยามวิกฤต		✓		
๓. ด้านการพัฒนาระบบตรวจการณ์ชายฝั่งและในทะเล - พัฒนาระบบตรวจการณ์ ติดตาม ควบคุมเรือ และพิสูจน์ทราบเป้าหมายทางทะเล - ปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยี เครื่องมือ ซืดความสามารถ และความร่วมมือในเรื่องภัยพิบัติสาธารณภัย และภัยธรรมชาติ - พัฒนาขีดความสามารถในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การข่าวกรอง การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้ากับต่างประเทศ - นำเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยทางทะเลเข้าหารือในเวทีระหว่างประเทศ				✓ ✓ ✓ ✓
๔. ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ - เร่งรัดการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ โจรสลัด การทำลายทรัพยากรทางทะเลและการกระทำความผิดอื่น ๆ ในทะเล		✓		✓
๕. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล - วางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างเป็นระบบ - ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันการกระทำความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล - ผนึกรวมและเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและเครื่องมือที่ทำการบำบัดและแก้ไขมลภาวะที่ก่อผลเสียต่อสภาพแวดล้อม - ผลักดันเรื่องการดำเนินถึงสิ่งแวดล้อมให้เป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับทะเล - ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน เอกชน ภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล - สร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ	✓	✓	✓	✓
๖. ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลที่ไม่มีชีวิต/การใช้ประโยชน์ในภาพรวม - กำหนดแผนการใช้ที่ดินชายฝั่งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด - ดำเนินกิจกรรมเพื่อแสวงหาประโยชน์จากทะเล โดยคำนึงถึงสิทธิและวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่ - จัดให้มีมาตรการเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดค้านภัยอันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างสันติวิธีและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย - ส่งเสริมขึ้นทะเบียนและคุ้มครองวัตถุโบราณใต้ทะเล ใน EEZ ให้เป็นสมบัติของชาติ - ส่งเสริมให้มีการสำรวจและพัฒนาเพื่อนำเอาปิโตรเลียมและทรัพยากรอื่น ๆ มาใช้	✓	✓	✓	✓
๗. ด้านการประมง - ส่งเสริมกิจการประมงทั้งในและนอกน่านน้ำให้สมดุลกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ - ส่งเสริมให้เรือประมงไทยเข้าไปทำการประมงในเขตน่านน้ำของต่างประเทศและทะเลหลวงอย่างถูกต้อง - ควบคุมและลดการใช้แรงงานต่างชาติในกิจการประมงทะเล	✓	✓	✓	✓
๘. ด้านการท่องเที่ยวทางทะเล - ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		✓		
๙. ด้านความปลอดภัยทางทะเล - จัดให้มีแผนป้องกันอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติทั้งบนบกและในทะเล	✓	✓		

หัวข้อ	ฉบับที่ ๑ ¹	ฉบับที่ ๒ ²	ฉบับที่ ๓ ³	ฉบับที่ ๔ ⁴
<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีหน่วยเฉพาะกิจเพื่อปราบปรามการกระทำผิดในทะเล การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย การให้ความคุ้มครองความปลอดภัย และสวัสดิการของประชาชน - ปรับปรุงระบบ แผน กฎ ระเบียบ กลไก และเครื่องมือต่าง ๆ รองรับการเดินทางเรือ การแจ้งเตือนภัย และการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุทางทะเล - ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายคมนาคมขนส่ง การประมง และการท่องเที่ยวทางทะเล รวมถึงให้มีการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย 		✓	✓	✓
<p>๑๐. ด้านการบริหารจัดการกิจการทางทะเล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) - ศึกษาความเป็นไปได้ในการให้มีหน่วยยามฝั่ง (Coast Guard) - จัดระเบียบการบริหารจัดการประโยชน์และการดำเนินกิจกรรมทางทะเล - กำหนดเขตพื้นที่ปกครองทางทะเล - ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปปฏิบัติ - จัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล - ให้นำหน่วยงานหรือองค์กรในระดับท้องถิ่น สนับสนุนการดำเนินการตามแผนฯ - มีกลไกและระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ 		✓	✓	✓
<p>๑๑. ด้านกฎหมายทะเล</p> <ul style="list-style-type: none"> - เร่งรัดการออกกฎหมายภายในเพื่อรองรับสิทธิประโยชน์ของรัฐ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ - พิจารณาการให้สัตยาบันรับรอง UNCLOS 1982 - เร่งรัดการปรับปรุง หรือจัดให้มีกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศ - เร่งรัดการผลักดันการที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเล - ปรับปรุงกฎระเบียบในการพัฒนากิจการพาณิชย์นาวี - ให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่ชัดเจนและมีลักษณะบูรณาการตลอดจนมีมาตรการที่ได้เด็ดขาดและเป็นธรรม 	✓	✓	✓	✓
<p>๑๒. ด้านการศึกษาวิจัย พัฒนาศักยภาพบุคลากร และสร้างองค์ความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้มีศูนย์กลางข้อมูลการวิจัยและค้นคว้าทางวิชาการทางทะเล - เร่งรัดและจัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับทะเล - ให้มีการศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในมิติความมั่นคงทางทะเล - เร่งรัดการผลิตบุคลากรด้านการเดินเรือพาณิชย์ - เร่งรัดการพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทางทะเลในทุกด้าน - ให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของทะเล - จัดระบบหมู่บ้านตามแนวทางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในเขตทางทะเล 	✓	✓	✓	✓

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์สถานการณ์ทางทะเลในระยะ ๕ ปี
โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
1	S1 ความเป็นกลางของไทยในเวทีความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ ได้อย่างเสรี	W1 การติดตาม เฝ้าระวัง ตรวจสอบ สถานการณ์ทางทะเล รวมถึงการแจ้งเตือนภัยและการรักษาความปลอดภัยทางทะเล ยังมีความล่าช้าและไม่ทันต่อสถานการณ์	O1 การดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการวางแผนการใช้ประโยชน์ เชิงพื้นที่ทางทะเล (MSP) ในพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	T1 สถานการณ์อุบัติภัยทางธรรมชาติ อาทิ คลื่นทะเล พายุ และอุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงผลกระทบจาก Climate Change ในระยะยาว
2	S2 ภูมิศาสตร์ที่ตั้งของประเทศ ระหว่าง 2 มหาสมุทร (มหาสมุทรแปซิฟิก/มหาสมุทรอินเดีย) เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเล อาทิ การคมนาคมขนส่ง การใช้ทรัพยากร และการทหาร	W2 ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน ไร้การควบคุม (IUU-Fishing) ส่งผลต่อการฟื้นตัวของภาคเศรษฐกิจทางทะเลที่ซบถ	O2 การดำเนินมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU-Fishing) รวมถึงการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (AN-IUU Fishing) ในภูมิภาค	T2 การก่อการร้าย/อาชญากรรมข้ามชาติที่รูปแบบเก่าและใหม่ อาทิ ยาเสพติด การขนส่งสิ่งของผิดกฎหมาย การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ โจรสลัด รวมถึงการพัฒนาอาวุธให้ความแม่นยำและโจมตีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3	S3 กองทัพเรือมีศักยภาพทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาค ส่งผลให้การดำเนินการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ(กำลังพล/ยุทธโธปกรณ์/เทคโนโลยี)	W3 ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อทางทะเลเป็นบริเวณกว้างและอยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมขนส่งทางทะเลของโลก ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นพื้นที่อ่อนไหวที่จะประสบภัยคุกคามทางทะเลหรือถูกกดดันให้เลือกข้างจากประเทศมหาอำนาจ	O3 การพัฒนาความร่วมมือในภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ โดยดำเนินการตามแนวคิดการจัดการภัยคุกคามร่วมกันของประเทศในและนอกภูมิภาค	T3 การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะทะเล อาทิ ขยะทั่วไป ขยะพลาสติก และขยะทางการแพทย์

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
4	S4 การดำเนินนโยบาย และยุทธศาสตร์ของประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวม (ความมั่นคงมนุษย์/ภัยคุกคามรูปแบบใหม่)	W4 ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเสื่อมโทรม และถูกทำลาย อาทิ การกัดเซาะชายฝั่ง การบุกรุกพื้นที่ทางทะเล และการทิ้งขยะหรือเครื่องมือประมงหมดสภาพการใช้งาน รวมถึงการตายของสัตว์ทะเลหายาก	O4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล รวมถึงการยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมทางทะเล และการเชื่อมต่อทางโลจิสติกส์ อาทิ ระบบขนส่งระบบสื่อสาร ระบบรักษาความปลอดภัย	T4 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลกส่งผลให้เกิดความแปรปรวนต่อระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเล อาทิ ปริมาณน้ำทะเลสูงขึ้น อุณหภูมิน้ำสูงขึ้น
5	S5 การบังคับใช้ พ.ร.บ. การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย และสิทธิหน้าที่อื่นใดตามกฎหมายระหว่างประเทศ	W5 การขาดความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทะเล ในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะมิติด้านความมั่นคง รวมถึงขาดการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทางทะเลและการใช้ประโยชน์จากทะเล	O5 การเสริมสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนาบุคลากร ด้านกฎหมายทะเล ผ่านการถ่ายโอนความรู้ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร/การรักษาระบบนิเวศ และความมั่นคง	T5 ระบบหลายขั้วอำนาจ (Multi-Polar System)/ความขัดแย้งระหว่างขั้วอำนาจทั้งในพื้นที่ทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรอินเดีย รวมถึงการมีบทบาทของประเทศมหาอำนาจ ในการขยายอิทธิพลในพื้นที่ทางทะเล อาทิ ควบคุมเส้นทางเดินเรือ การขยายอิทธิพลของจีนในพื้นที่อ่าวไทย

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
6	<p>S6 คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) และคณะอนุกรรมการภายใต้ นปท. รวมถึงศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ทำให้บริหารจัดการภาคทะเล และบูรณาการในการพิทักษ์ ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>	<p>W6 การขาดการส่งเสริมจากภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมในการแสวงหาประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงขาดการสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p>	<p>O6 การเสริมสร้างบทบาทความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงทางทะเลบนเวทีระหว่างประเทศ ทั้งประเทศมหาอำนาจและประเทศพันธมิตร เพื่อจัดการภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ โดยไทยจะได้รับประโยชน์หากอาศัยโอกาสดังกล่าวเลือกส่งเสริมความร่วมมือที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทย</p>	<p>T6 การพัฒนาอาวุธ ยุทโธปกรณ์และกำลังทางเรือของประเทศมหาอำนาจ ประเทศในภูมิภาค รวมถึงประเทศในพื้นที่ข้อพิพาททะเลจีนใต้</p>
7	<p>S7 มีการฝึกผสม/การฝึกร่วมทางทะเลระหว่างกองทัพของประเทศพันธมิตร ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และข้อมูลด้านการรักษาความมั่นคงทางทะเลระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>W7 ภูมิศาสตร์ทางทะเลของประเทศไทยยังไม่มีความพร้อม ในการรองรับการพัฒนาธุรกิจภาคทะเลขนาดใหญ่</p>	<p>O7 การพัฒนากำลังทางทะเลให้ทันสมัย และการพัฒนาเครือข่ายการปฏิบัติงานทั้งภายในภาครัฐและความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อการป้องกันประเทศอย่างครอบคลุมความเสี่ยงทุกมิติ</p>	<p>T7 การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบภัยคุกคามทางทะเล อาทิ การโยกย้ายถิ่นฐานแบบผิดกฎหมาย การลักลบน้ำมันน้ำเพื่อทำการประมงผิดกฎหมายของเรือต่างชาติ และเรือไร้สัญชาติ รวมถึงภัยคุกคามทางไซเบอร์</p>

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
8	S8 การพัฒนาเครือข่าย และการมีส่วนร่วมภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ในด้านความมั่นคงทางทะเลอย่างต่อเนื่อง อาทิ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (UNCLOS 1982) ASEAN และ ReCAAP ตลอดจนความร่วมมือทวิภาคีที่เกี่ยวข้อง	W8 การจัดสรร/สนับสนุนงบประมาณด้านยุทธโศปกรณ์ เครื่องมือรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงมีแนวโน้มลดลง	O8 การยกระดับมาตรฐานเทคโนโลยีในการประกอบกิจกรรมทางทะเลให้มีความทันสมัย ครอบคลุมการดำเนินงานทุกพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงเสริมสร้างความมั่นคงของชาติทางทะเล	T8 การดำเนินนโยบาย ยุทธศาสตร์ การรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศมหาอำนาจ และประเทศนอกภูมิภาค
9	S9 การเดินตามแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ พัฒนา ปันฟู ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ जनเกิดความรัก ห่วงแทน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน	W9 การบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการทางทะเลของไทยยังขาดประสิทธิภาพ	O9 การพัฒนาเขตแดนทางทะเลระหว่างประเทศ โดยการพัฒนาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและมาเลเซีย เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในแง่เศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue economy) ร่วมกัน	T9 การขยายอิทธิพลทางทะเลและการสะสมอาวุธของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเล อาทิ การเคลี่ ่อนย้ายแรงงาน การท่องเที่ยว และการขนส่งทางทะเล ทำให้เกิดความหวาดระแวงระหว่างรัฐ
10	S10 การเพิ่มความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการยกระดับมาตรการด้านความมั่นคงทางทะเลของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน	W10 กระบวนการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลของไทยและอุปกรณ์เครื่องมือในการวิจัย/สำรวจทางทะเลยังมีความล้าหลัง	O10 การดำเนินการตามกรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติทางทะเล	T10 สถานการณ์โรคอุบัติใหม่ อาทิ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
11	S11 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงแผนระดับชาติอื่น ๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	W11 การดำเนินกิจกรรมในการแสวงหาประโยชน์จากทะเลที่ขาดประสิทธิภาพ จนส่งผลกระทบต่อ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงกระทบต่อสิทธิ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนชายฝั่งทะเล	O11 การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับ BIMSTEC เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และ ความมั่นคงด้านชายฝั่งอันดามัน ส่งเสริมให้เกิดการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาค ความร่วมมือในการต่อภัยคุกคามข้ามชาติ และเชื่อมต่อกับมหาสมุทรอินเดียมากขึ้น	T11 ภาวะเศรษฐกิจถดถอยจากจากสถานการณ์โควิด- 19 ส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานด้านปลอดภัยทางทะเลต่อกิจกรรมภายในประเทศ และส่งผลให้อาชญากรรมทางทะเลมีความรุนแรงขึ้น
12	S12 เครือข่ายจากภาครัฐ และภาคเอกชนที่เข้มแข็งในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	W12 ขาดองค์กร/ฐานข้อมูล/ระบบเทคโนโลยีในการบูรณาการข้อมูลทางทะเลในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะมิติความมั่นคง โดยเฉพาะในบริบทของ Digital transformation	O12 การยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตทางทะเลติดต่อกัน แม้ว่าจะมีพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเลไทยสามารถใช้โอกาสสร้างความใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน อาทิ พื้นที่พัฒนาร่วมทางทะเล การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าผ่านท่าเรือของประเทศเพื่อนบ้าน	T12 เส้นทางคมนาคมในอาเซียนมีความเสี่ยงเกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจ

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
13	S13 การมีฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางทะเลมีมูลค่าการใช้ประโยชน์จากทะเลของประเทศไทย อยู่ที่ประมาณ 23.998 ล้านล้านบาท ที่มา : สศช.	W13 ขาดบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความเข้าใจ และความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับทะเล	O13 การพัฒนาความพร้อมด้านความมั่นคง และด้านเศรษฐกิจ รองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ของประเทศ ตามหลักการเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue economy)	T13 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบและพื้นที่ของความขัดแย้ง/การทำสงครามทางทะเล มีเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบของอาวุธยุทธโศปกรณ์
14	S14 การมีนโยบาย มาตรการ แผนการดำเนินงานที่เอื้อต่อการดำเนินงานที่เหมาะสม ในการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล อาทิ การควบคุมการแสวงหาประโยชน์จากทะเลอย่างเข้มงวด/ไร้ความรับผิดชอบ	W14 เส้นทางคมนาคมทางน้ำและชายฝั่งมีลักษณะเปิดทำให้เกิดกิจกรรมที่ผิดกฎหมายได้ง่าย	O14 การสร้างเครือข่าย และการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นที่ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	
15		W15 การปฏิบัติงานมีความซ้ำซ้อน/ขั้นตอนมาก ส่งผลให้การปฏิบัติงานในทะเล อาทิ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมทางทะเลเกิดความล่าช้า และขาดประสิทธิภาพ	O15 การบริหารจัดการทะเล โดยองค์กรภาครัฐ อาทิ การพัฒนากฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ และการพัฒนากรอบสนับสนุนการปฏิบัติงาน อาทิ การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล	

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
16		<p>W16 การรักษาบทบาทความเป็นกลางต่อประเด็นความขัดแย้งและการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ในภูมิภาคในรูปแบบที่หลีกเลี่ยงการแสดงความเห็นแย้งกับคู่กรณีฝ่ายต่าง ๆ มีมิติที่เป็นข้อจำกัดของการแสดงท่าที/นโยบายระหว่างประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ของไทย</p>	<p>O16 การส่งเสริมกระบวนการสมุททานุภาพในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p>	
17		<p>W17 การบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลยังขาดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับภาพสถานการณ์และแนวทางการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change preparedness) หากเปรียบเทียบกับข้อกำหนดยุทธศาสตร์/นโยบายของบางประเทศ</p>	<p>O17 การพัฒนาองค์ความรู้เฉพาะกิจใหม่สำหรับการปรับปรุงภารกิจด้านความมั่นคงทางทะเล</p>	
18		<p>W18 ความล่าช้าของการปรับปรุงกฎหมายภายในเพื่อรองรับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเล ซึ่งไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะ UNCLOS</p>	<p>O18 การใช้และพัฒนาพลังอำนาจแห่งชาติ (National Power) ด้านต่าง ๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อแก้ไข</p>	

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
		1982 ทำให้ไทยมีข้อจำกัดในการดำเนินการกิจกรรมซึ่งต้องอาศัยกฎกติกาตั้งกล่าว อาทิ การร่วมมือกับต่างชาติในการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล	ปัญหาต่าง ๆ ให้คลี่คลาย ซึ่งมีความสมดุลและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	
19			O19 ฐานข้อมูลสำคัญของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินกิจกรรมทางทะเล ซึ่งพร้อมนำไปใช้ประโยชน์	
20			O20 โอกาสในการริเริ่ม/พัฒนาศักยภาพจังหวัดชายทะเลในระดับท้องถิ่นและประเทศชายฝั่งระดับภูมิภาคตามมาตรฐานสากล	

ภาคผนวก ฉ

รายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

แนวทางการดำเนินการที่ ๒ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล

วัตถุประสงค์: เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน
เป้าหมายที่ ๑ ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑) ประเทศไทยสามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถควบคุมป้องกันและลดการเกิดอาชญากรรมทางทะเล	๑) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตน่านน้ำและการรักษาความสงบเรียบร้อยทางทะเล	กองบังคับการตำรวจน้ำ	ออกตรวจดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตน่านน้ำตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	๕๐,๐๐๐ ครั้ง/ปี	๖๐,๐๐๐ ครั้ง/ปี	๘๐,๐๐๐ ครั้ง/ปี	๘๐,๐๐๐ ครั้ง/ปี	๘๐,๐๐๐ ครั้ง/ปี
๒) ประเทศไทยมีมาตรการและกลไกความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล รวมทั้งกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างทันทั่วทั้งที่	๒) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลสามารถดำเนินการควบคุมการกระทำผิดกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น	๒) การลาดตระเวนทางเรือเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร	กรมศุลกากร	นำเรือออกลาดตระเวนจำนวน ๖๐๐ ครั้ง/ปี	๖๐๐ ครั้ง/ปี	๖๐๐ ครั้ง/ปี	๖๐๐ ครั้ง/ปี	๖๐๐ ครั้ง/ปี	๖๐๐ ครั้ง/ปี

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๔) การดำเนินการป้องกัน เฝ้าระวัง อาชญากรรมบริเวณชายฝั่งทะเลของ ประเทศไทยมีการบูรณาการบนพื้นฐาน ของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้ สามารถรับมือภัยคุกคามความมั่นคงได้ ทันต่อสถานการณ์	๓) ชุมชนชายฝั่งและ ภาคประชาชนมีส่วน ร่วมในการเฝ้าระวัง และรักษาความปลอดภัย เพื่อป้องกันอาชญากรรม ทางทะเลได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	๓) โครงการจัดการ ปัญหาแรงงาน ต่างด้าวและการค้า มนุษย์ด้านการประมง (กิจกรรมจัดการ ปัญหาแรงงานต่าง ด้าวและการค้า มนุษย์ด้านการ ประมง)	กรมประมง	- ตรวจร่วมเรือประมง และแรงงานภาคประมง จำนวน ๙๐ ครั้ง	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐
				- แรงงานประมง ได้รับการคุ้มครอง ผ่านระบบการออก หนังสือคนประจำเรือ สำหรับต่างด้าว จำนวน ๔๐,๐๐๐ ราย	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
๓) หน่วยงานต่าง ๆ มีการพัฒนาระบบ ฐานข้อมูล อุปกรณ์ และบุคลากรเพื่อ เพิ่มศักยภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือภัย คุกคามความมั่นคงได้ทันต่อสถานการณ์	๔) หน่วยงานมีอุปกรณ์ เครื่องมือและเทคโนโลยี สนับสนุนการดำเนินงาน ส่งให้การปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว	๔) กิจกรรมการ พัฒนาระบบติดตาม ภาพสถานการณ์ ทางทะเล	ศรชล.	ร้อยละความสำเร็จ ในการพัฒนาระบบ เชื่อมโยงฐานข้อมูล ข่าวสารทางทะเล ตามแผนที่กำหนดให้ สามารถวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ ความมั่นคงทางทะเล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐

แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

วัตถุประสงค์: เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๒ ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้ อย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑) ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้รับการอนุรักษ์ ค้ำครอง ฟื้นฟูอย่าง สมดุลและยั่งยืนเพื่อรักษาความ หลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	๒) สถานการณ์ด้าน ทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งมีแนวโน้ม ที่ดีขึ้นและประชาชน สามารถใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน	๑) โครงการบริหาร จัดการขยะทะเล	กรมทรัพยากร ทางทะเลและ ชายฝั่ง	จัดเก็บขยะตกค้างใน ระบบนิเวศทางทะเลไม่ น้อยกว่า ๒๕๐ ตัน	๒๕๐ ตัน	๒๕๐ ตัน	๒๕๐ ตัน	๒๕๐ ตัน	๒๕๐ ตัน
๒) มีมาตรการหรือกฎหมายรองรับการ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อสร้างสมดุล ระหว่างการใช้ประโยชน์และการ อนุรักษ์	๓) ประเทศไทยมีความ ร่วมมือในการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมทางทะเล ร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบ และคงความสมบูรณ์ ของทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมทางทะเล	๒) โครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหา การทำประมงผิด กฎหมาย (กิจกรรม ป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทำประมง ผิดกฎหมาย)	กรมประมง	ตรวจติดตาม และ เฝ้าระวังการทำ ประมงให้เป็นไปตาม กฎหมาย จำนวน ๑๗๒,๐๐๐ ครั้ง	๑๗๒,๐๐๐	๑๗๒,๐๐๐	๑๗๒,๐๐๐	๑๗๒,๐๐๐	๑๗๒,๐๐๐

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒) มีมาตรการหรือกฎหมายรองรับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ ๔) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล	๓) ประเทศไทยมีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบและคงความสมบูรณ์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ๔) ประเทศไทยมีมาตรการในการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย และสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเป็นธรรม	๓) แผนงานป้องกันและปราบปรามรองรับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU)	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	- พิจารณาแนวทาง และผลกระทบเพื่อลดการทำประมงผิดกฎหมายลดการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเล โดยการออกปฏิบัติงานในพื้นที่อ่าวไทย และอันดามัน	จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ ครั้ง
					๒๕๖๖	- จัดทำพัฒนาระบบการลาดตระเวน และเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการใช้ระบบการลาดตระเวน			
					๒๕๖๗	- จัดทำพัฒนาระบบการลาดตระเวน และเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการใช้ระบบการลาดตระเวน			
					๒๕๖๘	- จัดทำพัฒนาระบบการลาดตระเวน และเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการใช้ระบบการลาดตระเวน			
					๒๕๖๙	- ติดตาม ผลการดำเนินงานเพื่อนำมาวิเคราะห์การแก้ปัญหา			
					๒๕๗๐	- ติดตาม ผลการดำเนินงานเพื่อนำมาวิเคราะห์การแก้ปัญหา			
					๒๕๖๘	- จัดทำคู่มือ การป้องกันและปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมาย			
					๒๕๖๙	- เสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง			
					๒๕๗๐	- เสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง - ทำข้อมูลมาสร้างแนวทางคู่มือและกฎหมายให้สอดคล้อง			

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑) ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้รับการอนุรักษ์ ค้ำครอง พื้นฟูอย่าง สมดุลและยั่งยืนเพื่อรักษาความ หลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	๑) ระบบนิเวศทาง ทะเลของประเทศไทย มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น	๔) โครงการกำหนด เขตพื้นที่และเพิ่ม ประสิทธิภาพการ บริหารจัดการพื้นที่ ค้ำครองทางทะเล	กรมทรัพยากร ทางทะเลและ ชายฝั่ง	- จัดตั้งและประกาศ พื้นที่ค้ำครองทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่ง ๖ พื้นที่	๒๕๖๖	- จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการ ๖ พื้นที่ที่ประกาศแล้ว			
					๒๕๖๗	- จัดตั้งและประกาศ ๖ พื้นที่/บริหารจัดการพื้นที่ที่ ประกาศแล้ว ๑๑ พื้นที่			
					๒๕๖๘	- จัดตั้งและประกาศ ๕ พื้นที่/บริหารจัดการพื้นที่ที่ ประกาศแล้ว ๑๑ พื้นที่			
					๒๕๖๙	- จัดตั้งและประกาศ ๒ พื้นที่/บริหารจัดการพื้นที่ที่ ประกาศแล้ว ๑๑ พื้นที่			
					๒๕๗๐	- บริหารจัดการพื้นที่ที่ประกาศแล้ว ๒ พื้นที่			
				- ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพการจัดการ พื้นที่ค้ำครอง พื้นที่ที่ ประกาศ	๒๕๖๖	- ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ ค้ำครอง พื้นที่ที่ประกาศ			
					๒๕๖๗	- ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ ค้ำครอง พื้นที่ที่ประกาศ			
					๒๕๖๘	- ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ ค้ำครอง พื้นที่ที่ประกาศ			
					๒๕๖๙	- ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ ค้ำครอง พื้นที่ที่ประกาศ			
					๒๕๗๐	- ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ ค้ำครอง พื้นที่ที่ประกาศ			

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)	
				- ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ ประกาศ	๒๕๖๖	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					๒๕๖๗	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					๒๕๖๘	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					๒๕๖๙	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					๒๕๗๐	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
				- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วม อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร เพื่อสร้างเศรษฐกิจ ชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ	๒๕๖๖	- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วม อนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
					๒๕๖๗	- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วม อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
					๒๕๖๘	- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วม อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ประกาศ
					๒๕๖๙	- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วม อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ ประกาศ
					๒๕๗๐	- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วม อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)	
<p>๓) มีการนำแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เครื่องมือ และนวัตกรรมเข้ามาใช้ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล</p>	<p>๒) สถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้นและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน</p>	<p>๕) โครงการประเมินและติดตามคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ</p>	<p>สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)</p>	<p>- พัฒนาระบบแผนที่ กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) เพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพแล้วเสร็จ</p>	<p>๒๕๖๖</p>	<p>- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๕ หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่</p>
					<p>๒๕๖๗</p>	<p>- เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ภายใต้ ระบบแผนที่กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) และนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศฯไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๕ หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่</p>
					<p>๒๕๖๘</p>	<p>- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๕ หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่</p>
					<p>๒๕๖๙</p>	<p>- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๕ หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่</p>
					<p>๒๕๗๐</p>	<p>- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๕ หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่</p>

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)	
				- จัดทำฐานข้อมูล ทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ของประเทศ ทั้ง ๕ ด้าน แล้วเสร็จ	๒๕๖๖	- ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศ ทั้ง ๕ ด้าน
					๒๕๖๗	- ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศ ทั้ง ๕ ด้าน
					๒๕๖๘	- ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศ ทั้ง ๕ ด้าน
					๒๕๖๙	- ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศ ทั้ง ๕ ด้าน
					๒๕๗๐	- ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศ ทั้ง ๕ ด้าน

แนวทางการดำเนินการที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล

วัตถุประสงค์ : เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม

เป้าหมายที่ ๑ ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑) คุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่งมีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการบริหารจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ๒) มีการบริหารจัดการแรงงานภาค ทะเลในด้านการบังคับใช้กฎหมาย การ คุ้มครองสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ ๓) มีการป้องกันพื้นที่ชายฝั่งทะเลใน กรณีการเกิดภัยพิบัติสาธารณภัยและ ภัยธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบต่อ ความปลอดภัยของประชาชนที่ใช้ ประโยชน์จากทะเล ๔) มีการสร้างความเข้าใจและ เครือข่ายเกี่ยวกับการรักษาความ ปลอดภัยทางทะเลเพื่อให้ประชาชน	๑) ประเทศไทยมีแนว ทางการบริหารจัดการ เฝ้าระวังและป้องกัน อุบัติเหตุทางทะเลอย่าง มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อ การลดจำนวนของ อุบัติเหตุทางทะเล ลดจำนวนผู้บาดเจ็บ ลดจำนวนผู้เสียชีวิต ๒) ชุมชนชายฝั่งและ ภาคประชาชนมีส่วน ร่วมในการเฝ้าระวัง และ ดูแลสิ่งแวดล้อมทาง ทะเล ตลอดจนสามารถ	๑) กิจกรรมการจัด กำลังช่วยเหลือ ประชาชนและ บรรเทาสาธารณภัย ในทะเล	กองทัพเรือ	ร้อยละความสำเร็จใน การจัดกำลังเพื่อ ช่วยเหลือประชาชนที่ ประสบภัยธรรมชาติ ในพื้นที่รับผิดชอบ ของกองทัพเรือได้ตาม แผนงานได้รับการ ร้องขอ	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
มีส่วนร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติ ของหน่วยงานภาครัฐ	สร้างการตระหนักรู้ถึง ผลกระทบของการทำลาย ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ๓) หน่วยงานมี การ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการ บริหารจัดการอุบัติเหตุ ทางทะเลอย่างมี ประสิทธิภาพและ บูรณาการได้มากยิ่งขึ้น	๒) โครงการการฝึก การป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	กรมป้องกัน และบรรเทา สาธารณภัย	จัดการฝึกแผนปฏิบัติ การภัยสึนามิ ปก. ใน พื้นที่ ๖ จังหวัดชายฝั่ง ทะเลอันดามัน เพื่อ เสริมสร้างศักยภาพใน การบริหารและ จัดการความเสี่ยง จากภัยสึนามิ	จัดการ ฝึกการ ช่วยเหลือ ผู้ประสบ อุบัติเหตุ ทางทะเล จำนวน ๓ ครั้ง	จัดการ ฝึกการ ช่วยเหลือ ผู้ประสบ อุบัติเหตุ ทางทะเล จำนวน ๓ ครั้ง	จัดการ ฝึกการ ช่วยเหลือ ผู้ประสบ อุบัติเหตุ ทางทะเล จำนวน ๓ ครั้ง	จัดการ ฝึกการ ช่วยเหลือ ผู้ประสบ อุบัติเหตุ ทางทะเล จำนวน ๔ ครั้ง	จัดการ ฝึกการ ช่วยเหลือ ผู้ประสบ อุบัติเหตุ ทางทะเล จำนวน ๔ ครั้ง

แนวทางการดำเนินการที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

วัตถุประสงค์: เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
เป้าหมายที่ ๒ ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้ อย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำแนวคิดแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน	๑) หน่วยงานมีการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงินมาปรับใช้ในแผนงานเพิ่มขึ้น	๑) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อการพัฒนาวิถีการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	จัดอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรทางทะเลและให้ความรู้ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ รวมถึงให้ความรู้ในการจัดทำช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมต่อกลุ่มเครือข่ายที่เป็นสมาชิกชุมชนชายฝั่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จำนวน ๓ กลุ่ม	๓๐ กลุ่ม	๕๐ กลุ่ม	๖๐ กลุ่ม	๗๐ กลุ่ม	๘๐ กลุ่ม

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒) การสร้างมูลค่าเศรษฐกิจภาคทะเล ในด้านการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเล และกิจการ พาณิชย์นาวี ได้รับการส่งเสริมอย่าง ต่อเนื่อง	๒) อัตราการขยายตัว ของอุตสาหกรรมที่ เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ ภาคทะเลเพิ่มขึ้น	๒) โครงการบริหาร จัดการเพื่อการ ท่องเที่ยวทางทะเล อย่างยั่งยืน	กรมทรัพยากร ทางทะเลและ ชายฝั่ง	- ประเมินศักยภาพ พื้นที่ติดตั้งทุ่นผูก เรือเพื่อการอนุรักษ์ ปะการังในพื้นที่ ท่องเที่ยวทางทะเล ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัด	ติดตั้งทุ่น ผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ทางทะเล ๕ จังหวัด ๒๒ แห่ง	ติดตั้งทุ่น ผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ทางทะเล ๑๕ จังหวัด ๔๖ แห่ง	ติดตั้งทุ่น ผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ทางทะเล ๙ จังหวัด ๓๓ แห่ง	ซ่อมแซม ทุ่นผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ทางทะเล ๑๕ จังหวัด ๘๔ แห่ง	ซ่อมแซม ทุ่นผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ทางทะเล ๑๕ จังหวัด ๘๔ แห่ง
				- ติดตามสถานภาพทุ่น ผูกเรือในแนวปะการัง เพื่อรองรับการซ่อมบำรุง ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัด	ซ่อมแซม ทุ่นผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ทางทะเล ไม่น้อยกว่า ๕ จังหวัด	ซ่อมแซม ทุ่นผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ๑๕ จังหวัด ๘๔ แห่ง	ซ่อมแซม ทุ่นผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ๑๕ จังหวัด ๘๔ แห่ง	ซ่อมแซม ทุ่นผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ๑๕ จังหวัด ๘๔ แห่ง	ซ่อมแซม ทุ่นผูกเรือฯ ในพื้นที่ ท่องเที่ยว ๑๕ จังหวัด ๘๔ แห่ง

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๓) หน่วยงานมีแนวทางหรือ มาตรการรองรับการพัฒนาศักยภาพ กิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลเพิ่มขึ้น และลดอุปสรรคจากการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทาง ทะเลทำให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ๔) ประเทศไทยสามารถพัฒนาเครือข่าย ทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยงเส้นทาง คมนาคม และความปลอดภัยภายใน ภูมิภาคเพิ่มขึ้น	๓) มีมาตรการในการ แก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งในการใช้ ทรัพยากรทางทะเล ๔) มีมาตรการในการ บริหารและจัดการความ เสี่ยงจากโรคระบาด ภัย พิบัติ สาธารณภัย และ อุบัติเหตุทางทะเล	๓) โครงการการ คุ้มครองเศรษฐกิจ ภาคทะเลของไทย <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การให้บริการด้าน อุทกศาสตร์ สมุทร ศาสตร์ และการ คมนาคมทางทะเล <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสารสนเทศ และระบบดิจิทัลใน โครงการเขตพัฒนา พิเศษภาค ตะวันออก (EEC)	กองทัพเรือ	ร้อยละความสำเร็จ ของการให้บริการ ข้อมูลภูมิสารสนเทศ ทางอุทกศาสตร์และ เวลามาตรฐานประเทศ	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐
				ร้อยละความสำเร็จใน การปฏิบัติตามแผนงาน และโครงการที่กำหนด	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
		๓) โครงการการ คุ้มครองเศรษฐกิจ ภาคทะเลของไทย <u>กิจกรรมที่ ๓</u> การปรับปรุงและ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในเขตทหารเพื่อ สนับสนุนการ ท่องเที่ยวทางทะเล <u>กิจกรรมที่ ๔</u> การพัฒนาคุณภาพ ชีวิต สร้างสมดุล ทางเศรษฐกิจใน พื้นที่โครงการเขต พัฒนาพิเศษภาค ตะวันออก (EEC)		ร้อยละความสำเร็จใน การจัดทำแผนงานและ ปรับปรุงแหล่ง เรียนรู้เขตทหาร รองรับการท่องเที่ยวใน พื้นที่กองทัพเรือ ร้อยละความสำเร็จใน การยกระดับสาธารณสุข ในพื้นที่ EEC (แพทย์ ฉุกเฉิน/ เฉพาะทาง / ครบวงจร) ลดการส่ง ต่อเข้า กทม. ของ รพ. ในกำกับ ทร	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐
					๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง

แนวทางการดำเนินการที่ ๖ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

วัตถุประสงค์: เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล: ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑) ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงทางทะเล ๒) ประเทศไทยสามารถพัฒนาความร่วมมือผ่านกลไกระหว่างประเทศ รวมทั้งกรอบกฎหมาย ที่ไทยเป็นภาคี เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและผลักดันความร่วมมือในมิติต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต	๑) ประเทศไทยมีบทบาทในการร่วมกำหนดทิศทาง/ประเด็นความมั่นคงทางทะเลเพิ่มขึ้น	๑) การเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเลทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี	กระทรวงการต่างประเทศ	สามารถส่งเสริมบทบาทไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเลให้เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ	สามารถส่งเสริมบทบาทไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเลให้เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ				
๓) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทางทะเล การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลตลอดจนกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทย รวมทั้งเป็นการดำรงความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน	๒) มีการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนาหรือยกระดับความร่วมมือที่มีอยู่แล้วหรือประเด็นใหม่เพิ่มขึ้น	๒) กิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหาร	กองทัพเรือ	ร้อยละความสำเร็จในการจัด/เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางทหารได้ตามแผนที่กำหนด	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

แนวทางการดำเนินการที่ ๗ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ
วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล
เป้าหมายที่ ๓ ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)	
๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลมาพัฒนาการปฏิบัติงานในการปกป้องและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ๔) มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง	๒) ประชาชนมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน	๑) โครงการสร้างขับเคลื่อนการสร้งองค์ความรู้ทางทะเล และมหาสมุทร และผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล ไปสู่การเรียนการสอน ในสถานศึกษา	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	- จัดทำกรอบเนื้อหาหลักสูตร (ท้องถิ่น) วิชาเขตทางทะเลของประเทศไทย และเขตรพภัยกรทางทะเล และชายฝั่ง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	๒๕๖๖	ขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเลและมหาสมุทร ไปสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษา ในทุกระดับชั้น และทุกสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่ ๒๓ จังหวัดชายทะเล
				- ขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเล และมหาสมุทร ไปสู่การเรียนการสอน ในสถานศึกษาในพื้นที่นำร่อง ๒๓ จังหวัดชายทะเล	๒๕๖๗	สร้างและพัฒนาสื่อในรูปแบบ Off-line และ On-line เพื่อเผยแพร่และสร้างความรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืนให้กับนักเรียน ประชาชนทั่วไป
					๒๕๖๘	ขยายผลองค์ความรู้ทางทะเลและมหาสมุทร ไปสู่สถานศึกษาระดับประถมศึกษาใน ๗๗ จังหวัด
					๒๕๖๙	ขยายผลองค์ความรู้ทางทะเลและมหาสมุทร ไปสู่สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา กศน. และ ปวช. ใน ๗๗ จังหวัด
					๒๕๗๐	จัดทำฐานข้อมูล องค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับทะเลและมหาสมุทร ของสถานศึกษา

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)	
<p>๓) มีการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลเพื่อบริหารจัดการและให้ข้อเสนอแนะ/ผลงาน ทางวิชาการ รวมถึงเป็นคลังสมองของประเทศด้านกิจการทางทะเล</p> <p>๔) มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง</p>	<p>๓) องค์กรจัดการความรู้ทางทะเลสามารถส่งเสริมความเข้มแข็งทางด้านนโยบาย และสร้างการตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ประชาชน</p>	<p>๒) โครงการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย</p>	<p>สำนักงาน สภาความ มั่นคงแห่งชาติ</p>	<p>ร้อยละความสำเร็จของการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย</p>	<p>๒๕๖๖</p>	<p>ร้อยละ ๔๐ (การประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกสถาบันทางวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งหารือกับสถาบันที่ได้รับการเสนอชื่อถึงรายละเอียดการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล)</p>
					<p>๒๕๖๗</p>	<p>ร้อยละ ๖๐ (การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาจัดร่างกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กรฯ)</p>
					<p>๒๕๖๘</p>	<p>ร้อยละ ๘๐ (ร่างกฎหมาย/กฎระเบียบฯ ผ่านความเห็นชอบจากกลไกของมหาวิทยาลัยและได้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย/ข้อตกลงอื่น ๆ พร้อมทั้ง มีการจัดทำข้อเสนอแนะทางวิชาการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล)</p>
					<p>๒๕๖๙</p>	<p>ร้อยละ ๑๐๐ (การจัดตั้งองค์กรฯ สำเร็จ และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำร่องจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจการทางทะเล)</p>
					<p>๒๕๗๐</p>	<p>องค์กรสามารถจัดทำองค์ความรู้ฯ ที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ และมีการสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๑ ประเด็น</p>

เป้าหมายระดับแนวทางการ ดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)	
<p>๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลมาพัฒนาการปฏิบัติงานในการปกป้องและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p> <p>๒) มีการเร่งรัดการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ทางทะเลให้สอดคล้องกับกฎหมาย พันธกรณีและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ</p>	<p>๑) การมีอุปกรณ์และเครื่องมือ บุคลากร รวมถึงเทคโนโลยี สำหรับการปฏิบัติงานในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพิ่มขึ้น และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>	<p>๓) กำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล</p>	<p>กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)</p>	<p>- จัดทำร่างกฎหมายและแผนที่ท้ายๆ</p> <p>- ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p>	<p>๒๕๖๖</p>	<p>เสนอร่างกฎหมายฯ ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง</p>
					<p>๒๕๖๗</p>	<p>ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร</p>
					<p>๒๕๖๘</p>	<p>ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร</p>
					<p>๒๕๖๙</p>	<p>ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร ทั้งนี้ หากมีการบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว มท. จักได้จัดทำโครงการจัดทำหลักหมุดเพื่อแสดงเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล</p>
					<p>๒๕๗๐</p>	<p>ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร ทั้งนี้ หากมีการบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว มท. จักได้จัดทำโครงการจัดทำหลักหมุดเพื่อแสดงเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล</p>

ภาคผนวก ข
คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๒/๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ตามที่ คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้มีมติเห็นชอบต่อแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันรักษา และเพิ่มพูนผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และต่อมาในการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ได้มีมติอนุมัติให้แนวทาง ยุทธศาสตร์ หรือแผนความมั่นคงเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ภายใต้ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับเดิม (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔) ซึ่งรวมถึงแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ยังคงมีผลใช้บังคับไปพลางก่อนในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ จนกว่าจะมีการปรับปรุงหรือยกเลิก เป็นกรณีไป เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาการบังคับใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) นั้น

เพื่อให้การจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรื่อง การกำหนดจำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงชาติมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ เสดิมศักดิ์ จารยะพันธุ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๓. ศาสตราจารย์ ชุมพร ปัจจุสานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๔. พลเรือเอก จุมพล ลุมพิกานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการและที่ปรึกษา

/๕. ผู้แทน...

๕.	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๖.	ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๗.	ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	อนุกรรมการ
๘.	ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๙.	ผู้แทนกระทรวงพลังงาน	อนุกรรมการ
๑๐.	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑๑.	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑๒.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๓.	ผู้แทนศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการ
๑๔.	ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
๑๕.	ผู้แทนกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
๑๖.	ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑๗.	ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
๑๘.	ผู้แทนกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๙.	ผู้แทนกรมสันติสัญญาและกฎหมาย	อนุกรรมการ
๒๐.	ผู้แทนกองบังคับการตำรวจน้ำ	อนุกรรมการ
๒๑.	ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้านทะเล จำนวน ๓ คน	อนุกรรมการ
๒๒.	ผู้แทนกองนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๓.	ผู้อำนวยการกองความมั่นคงทางทะเล สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๔.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๑)
๒๕.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๒)

หน้าที่อำนาจ

๑. ดำเนินการจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย เพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทราบ
๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการตามที่คณะอนุกรรมการมอบหมาย
๕. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลมอบหมาย

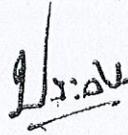
ได้ตามความจำเป็น

ทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๒ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

โดยที่ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญประการหนึ่ง ในการติดตามการดำเนินงานในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมี องค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกระทรวงพลังงาน	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ

๑๓.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๔.	ผู้แทนศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการ
๑๕.	ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๑๖.	ผู้แทนกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
๑๗.	ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๑๘.	ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑๙.	ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
๒๐.	ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๒๑.	ผู้แทนกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๒๒.	ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๒๓.	ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
๒๔.	ผู้แทนกองบังคับการตำรวจน้ำ	อนุกรรมการ
๒๕.	ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ	อนุกรรมการ
๒๖.	ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๒๗.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๘.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๙.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๑)
๓๐.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๒)

หน้าที่อำนาจ

๑. ประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
๒. พิจารณากำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญประจำปี รongรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีและ แผนการใช้จ่ายงบประมาณด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
๓. รายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล
๔. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น
๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติ

ทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๘๓ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

โดยที่ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญประการหนึ่ง ในการประเมินผลการดำเนินงานในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเรือเอก จุมพล ลุมพิกานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. ศาสตราจารย์ ชุมพร บัจจุสานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. ศาสตราจารย์ เติมศักดิ์ จารยะพันธุ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

/๕. ผู้แทน...

๕. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกระทรวงการคลัง	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงานประมาณ	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๙. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๑)
๒๐. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๒)

หน้าที่อำนาจ

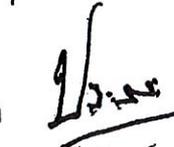
๑. กำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
๒. ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
๓. รายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๔. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น
๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น

๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์
ของชาติทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประวัตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๑ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

โดยที่ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญประการหนึ่ง ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง การให้คำแนะนำ ปรีกษา สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีความจำเป็นต้องมีกลไกในการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ

๑๒. ผู้แทนกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจน้ำ	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนศูนย์รักษาความปลอดภัย	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๗. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๑)
๑๘. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๒)

หน้าที่อำนาจ

๑. ตรวจสอบ ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเชิงยุทธศาสตร์

๒. ศึกษาและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง จัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์และความรุนแรงของภัยคุกคามทางทะเลประจำปี เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญประจำปีรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๓. รายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๔. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น

๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๑ /๒๕๖๔

เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานการณ์
ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ตามที่ คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อตรวจสอบ ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเชิงยุทธศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์สถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง จัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์และความรุนแรงของภัยคุกคามทางทะเลประจำปี นั้น

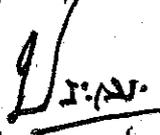
เพื่อให้การดำเนินการของคณะอนุกรรมการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์ตามภารกิจ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างครอบคลุมประเด็นสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ จึงมีคำสั่งให้เพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ดังนี้

๑๕/๑	ผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน	เป็นอนุกรรมการ
๑๕/๒	ผู้แทนกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ	เป็นอนุกรรมการ
๑๕/๓	ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณา ซึ่งประธานอนุกรรมการแต่งตั้ง	เป็นอนุกรรมการ
๑๕/๔	ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณา ซึ่งประธานอนุกรรมการแต่งตั้ง	เป็นอนุกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก

(ประวัตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล